

Volop
aandacht voor
samen leven

Programmabegroting 2022

In Echt-Susteren vieren we het goede leven. We zijn met trots een Cittaslow gemeente.
Meer informatie op www.echt-susteren.nl/cittaslow.

Inhoud

Deel I Beleidsbegroting

1.	Inleiding	5
2.	Programma's	11
2.0	Inleiding programma's en specifieke projecten 2022	13
2.1	Bevolking en bestuur	17
2.2	Openbare orde en veiligheid	29
2.3	Beheer openbare ruimte	35
2.4	Onderwijs	57
2.5	Cultuur en sport	65
2.6	Sociaal domein	79
2.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	99
2.8	Omgevingsrecht	109
2.9	Economische zaken en grondexploitaties	115
2.10	Algemene dekkingsmiddelen	131
2.11	Overhead	145
3.	Paragrafen	147
3.0	Inleiding paragrafen	149
3.1	Lokale heffingen	153
3.2	Weerstandvermogen en risicobeheersing	161
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	175
3.4	Financiering	179
3.5	Bedrijfsvoering	187
3.6	Verbonden partijen	195
3.7	Grondbeleid	229

Deel I Beleidsbegroting

Beleidsbegroting 2022

1. Inleiding

Beleidsbegroting 2022

1. Inleiding

In de vergadering van 7 juli 2021 heeft de raad de Kadernota 2022 vastgesteld. Deze bevat de kaders voor de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Aanbieding begroting

Het college van burgemeester en wethouders biedt deze programmabegroting 2022 ter vaststelling aan, aan de gemeenteraad. Daarnaast wordt een raadseigen voorstel aangeboden om de deelbegroting 2022 van de raad vast te stellen.

Financiële situatie

De meerjarenbegroting 2021-2024 was sluitend. Na de 1^e bestuursrapportage 2021 had 2022 een positief saldo van afgerond € 19.400. Het jaar 2022 een tekort van € 75.200 en 2023 en 2024 positieve saldi van € 180.700 respectievelijk € 55.900. Deze saldi zijn meegenomen in de kadernota 2022 die zoals hierboven is vermeld is besproken in de raadsvergadering van 7 juli 2021. Dit leidde tot het volgende schema:

	2022	2023	2024	2025
Hoofdstuk 4 Financiële vertaling ontwikkelingen	- 214.452	- 75.194	- 110.550	- 145.150
1 ^e bestuursrapportage 2021	- 19.397	75.194	- 70.148	- 55.903
Totaal	- 233.849	-	- 180.698	- 201.053

Bij het samenstellen van de begroting 2022 is het meerjarenperspectief 2022-2024 van de begroting 2021 uitgangspunt. Daarna worden de mutaties uit de kadernota verwerkt. Vervolgens vindt er een herberekening van onder meer de kapitaallasten (afschrijvingen en rente), de vrijval van kapitaallasten en de toegere-

kende uren plaats. Dit heeft financiële gevolgen. Na het uitvoeren van deze 'technische' exercitie geeft de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025 het onderstaande financiële beeld. Weliswaar zijn de saldi met een min-teken weergegeven maar het zijn positieve saldi, overschotten op de begroting dus.

	2022	2023	2024	2025
Begroting 2022	- 535.335	0	- 265.274	- 286.803
Totaal	- 535.335	-	- 265.274	- 286.803

De gemeente heeft de periode van de vorige economische recessie na de kredietcrisis, de teruglopende rijksinkomsten en de 3 decentralisaties in 2015, participatie, Wmo en jeugdzorg, goed doorstaan. De gemeente heeft actief beleid gevoerd om deze nieuwe taken uit te kunnen voeren. Dit is goed gelukt binnen de middelen die het rijk hier tegenover heeft gesteld. Sterker nog, de inwoners kunnen terugvallen op prima voorzieningen, terwijl er daarnaast geld gereserveerd is, dat later nog voor de bedoelde taken ingezet kan worden.

Desondanks blijft voorzichtigheid geboden. Het blijkt al jaren dat de uitvoering van de jeugdzorg niet binnen het beschikbare budget gerealiseerd kan worden en ook de Wmo staat onder grote druk. Het rijk heeft begin juni 2021 extra

middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de jeugdzorg in 2021. Einde juni 2021 werd door het rijk bekendgemaakt dat er ook extra middelen beschikbaar worden gesteld voor de jaren 2022 tot en met 2028 om de jeugdzorg uit te voeren. Omdat over de jaren vanaf 2023 nog onduidelijk heerst en besluitvorming aan het nieuwe kabinet wordt overgelaten hebben de provinciaal toezichthouders bepaald dat de extra middelen voor maximaal 75% mogen worden meegenomen. Via de 1^e begrotingswijziging 2022 worden deze extra middelen in de meerjarenbegroting opgenomen.

Het rijk is verder ruimhartig geweest met het toekennen van compensatiemiddelen voor de Covid-19-crisis maar ook hier blijft het afwach-

ten hoe de crisis nog gaat duren en wat de gevolgen voor de langere termijn zijn.

Toezicht provincie Limburg

Bij de gemeenten in Midden-Limburg, waaronder Echt-Susteren, is in het voorjaar van 2021 voor de vierde keer een financieel verdiepingsonderzoek gehouden. Op basis van het onderzoek hebben Gedeputeerde Staten (GS) geconcludeerd dat de gemeente aan de voorwaarden van de modernisering toezicht voldoet. Echt-Susteren komt daarbij in aanmerking voor meerjarig repressief toezicht. Dit betekent dat de periode vanaf de bekendmaking van het besluit van GS (14 september juli 2021) tot en met het begrotingsjaar 2024 toezichtsarm is. In 2025 vindt een volgend verdiepingsonderzoek plaats.

Uitgangspunten programmabegroting

1. Begroting is in evenwicht. Volgens artikel 189 van de Gemeentewet stelt de raad een sluitende begroting vast. Wanneer de begroting niet sluitend is, moet de meerjarenraming aannemelijk maken dat de begroting op korte termijn sluitend wordt. In ons financieel beleid is dit uitgangspunt ook opgenomen: structurele lasten worden gedekt door structurele baten.
2. De raming van baten en lasten is reëel.
3. De meerjarenraming is gebaseerd op een gelijkblijvend aantal inwoners van 31.700.
4. De vrijval van kapitaallasten wordt ingezet voor het investeringsplan (zie hoofdstuk 6.1 van de financiële begroting).
5. De omvang van reserves en voorzieningen wordt tweejaarlijks getoetst bij het actualiseren van de nota reserves en voorzieningen. De nota reserves en voorzieningen 2021 wordt tegelijk met deze begroting 2022 op 4 november 2021 aan de raad voorgelegd.
6. De uitgangspunten bij het vaststellen van de meerjarige opbrengsten voor leges en heffingen zijn toegelicht in de paragraaf lokale heffingen 3.1.

Bij het begroten van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is rekening gehouden met de reële ontwikkeling tot en met de meicirculaire 2020. Dat betekent dat aan de lastenkant van de begroting rekening is gehouden (door het opnemen van een stelpost) met cao-

ontwikkelingen voor zowel de gemeente en een aantal verbonden partijen (zie in deze inleiding onder financiële situatie).

Aan de inkomstenkant wordt rekening gehouden met de reële stijging van de algemene uitkering (dat is de stijging in constante prijzen). De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt toegelicht in programma 10 Algemene dekkingsmiddelen. In voorkomende gevallen wordt de raad door actieve informatie op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 en eventuele andere onderwerpen die naar voren zijn gekomen na het opstellen en vaststellen van de kadernota 2022 worden verwerkt in de 1^e begrotingswijziging 2022. Deze wordt tegelijk met de begroting 2022 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Structureel en reëel evenwicht

De meerjarenbegroting laat zien dat in alle jaren sprake is van structureel en reëel evenwicht.

• 2022

In 2022 zijn er meer lasten dan baten (€ 207.000). Dit wordt gecompenseerd door hogere onttrekkingen aan dan stortingen in de reserves (€ 742.000) waardoor er per saldo een positief begrotingssaldo na bestemming is van € 535.000. De incidentele lasten zijn € 176.000 hoger dan de incidentele baten. Hierdoor is het structurele begrotingssaldo in 2022 € 711.000 positief. Immers wanneer de incidentele lasten geëlimineerd worden, wordt het structurele beschikbare saldo groter.

• 2023

In 2023 zijn de baten € 509.000 hoger dan de lasten. Ditzelfde bedrag wordt er meer gestort in de reserves dan onttrokken waardoor het begrotingssaldo na bestemming nihil is. De incidentele lasten zijn € 103.000 hoger dan de incidentele baten in 2023. Dat wil zeggen dat er in 2023 net als in 2022 een positief structureel begrotingssaldo is.

• 2024 en 2025

Ook in 2024 en 2025 zijn de baten hoger dan de lasten (respectievelijk € 276.000 en € 449.000). De stortingen in de reserves zijn in die jaren hoger dan de onttrekkingen. In deze jaren zijn de incidentele lasten hoger dan de incidentele baten, waardoor er ook in die jaren een structureel begrotingssaldo is.

Presentatie van het structureel begrotings-saldo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	- 207	509	276	449
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	742	- 509	- 11	- 162
Begrotingssaldo na bestemming	535	-	265	287
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	- 176	- 103	- 207	- 207
Structurele begrotingssaldo	711	103	472	494

In deel II van de begroting is in hoofdstuk 3.3 een uitgebreidere tabel opgenomen.

Stelposten

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
voorlopig rekening saldo	535.335	-	265.274	286.803	344.886
onvoorzien	103.500	103.500	103.500	103.500	103.500
cao-ontwikkelingen	380.395	250.312	152.729	228.419	228.419
toekomstige ontwikkelingen	367.605	627.097	837.783	837.783	837.783
access BCF	285.000	100.000	100.000	100.000	100.000
stelpost afschrijvingen	- 120.000	- 120.000	- 120.000	- 120.000	- 120.000
herijking gemeentefonds	-	-	790.000	1.185.000	1.185.000
stelpost MER BV	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000
stelpost MER SD	- 25.000	- 25.000	- 25.000	- 25.000	- 25.000
openbaar groen	- 106.300	- 156.300	- 256.300	- 256.300	- 256.300
stelpost jeugd	- 300.000	- 400.000	- 520.000	- 520.000	- 520.000
Totaal	1.070.535	329.609	1.277.986	1.770.205	1.828.288

Deelbegroting raad

Het presidium heeft in zijn vergadering van 24 augustus 2021 de deelbegroting raad geaccordeerd.

Leeswijzer

De programmabegroting en de meerjarenraming zijn vanaf 2017 gewijzigd door het toepassen van de nieuwe regels uit het Besluit Begroten en Verantwoorden (hierna BBV).

De programmabegroting bestaat, naast de inleiding op de programma's en het overzicht van de specifieke projecten, uit 10 programma's.

Er is een extra onderdeel toegevoegd waarin de overhead is opgenomen.

In de programmabegroting is aangegeven wat de gemeente wil bereiken (de maatschappelijke effecten), wat ervoor gedaan gaat worden (de prestaties) en vervolgens wat deze prestaties de gemeente gaan kosten. Ook zijn de door het BBV verplichte indicatoren opgenomen.

In het algemeen deel van de programma's zijn volgens het BBV vermeld welke paragrafen, welke verbonden partijen en welke reserves en voorzieningen daar betrekking op hebben. Daarnaast wordt in het begin van het programma, in een apart kadertje, aangegeven welke specifieke projecten 2022 binnen dat programma uitgevoerd worden.

In het hoofdstuk paragrafen wordt ingegaan op de verplichte 7 paragrafen volgens het BBV.

Deel II De financiële begroting

In deel II 'de financiële begroting' wordt een recapitulatie van de begroting weergegeven. De informatie over investeringen, reserves en voorzieningen en langlopende geldleningen is hierin opgenomen.

2. Programma's

Beleidsbegroting 2022

2.0 Inleiding programma's en specifieke projecten en activiteiten 2022

Het besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor, dat de begroting in programma's ingedeeld wordt. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. De raad is helemaal vrij in de indeling van de programma's. Volgens de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, artikel 2, stelt de raad de programma-indeling vast.

Indeling per programma

De huidige indeling van de programmabegroting kent 10 programma's. Voor ieder programma geldt de volgende indeling:

- Doelstelling
- Reikwijdte
- Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders
- Paragrafen
- Verbonden partijen
- Reserves en voorzieningen

Op deze manier worden de verbanden tussen het programma en de betreffende onderdelen inzichtelijk gemaakt.

Daarnaast zijn de specifieke projecten 2022 per programma op het beginblad van het programma weergegeven. Deze specifieke projecten komen in totaliteit terug in de hierna volgende bladzijden van dit hoofdstuk.

Na het beginblad(en) van het programma volgen de producten die deel uitmaken van de programma's.

De W-vragen

Daarna volgen de 'W-vragen'. Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten? Deze drie vragen zijn voorgescreven in het BBV.

Wat willen we bereiken?

Deze vraag wordt zo SMART ¹⁾ mogelijk beantwoord. Een concrete doelstelling, maakt het gemakkelijk om achteraf vast te stellen of deze gerealiseerd is. De doelstellingen zijn vertaald in indicatoren, die een indruk geven van het gerealiseerde maatschappelijk effect.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het is de bedoeling dat concrete activiteiten gekoppeld zijn aan de doelstellingen, die bereikt moeten worden. Bij deze vraag is ook plaats voor structurele, veelal wettelijke taken.

Wat mag het kosten?

Hier wordt opgenomen welk budget voor het uitvoeren van het betreffende programma beschikbaar is.

De begroting wordt meerjarig weergegeven. Ook zijn de vergelijkende cijfers opgenomen met de lopende begroting 2021 en de jaarrekening 2020.

Wanneer is realisatie gepland?

Hoewel dit niet is voorgeschreven, heeft de gemeente er voor gekozen om de vraag 'Wanneer?' toe te voegen. Door deze vraag te beantwoorden is de concreetheid aanzienlijk toegenomen.

¹⁾ SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

Specifieke projecten en activiteiten 2022

In deze paragraaf in de begroting wordt op overzichtelijke wijze aangegeven wat de specifieke projecten en activiteiten voor het jaar 2022 zijn. Op deze manier heeft de raad een extra instrument in handen aan de hand waarvan ze haar kaderstellende en controlerende taak nog beter kan uitvoeren.

De aangestipte onderwerpen worden verder uitgewerkt in de producten van de 10 programma's van deze programmabegroting.

Op de eerste bladzijde van elk programma zijn deze specifieke projecten en activiteiten nogmaals in een apart kadertje weergegeven

Specifiek voor 2022
Bevolking en bestuur
- Het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen. Deze vinden plaats op woensdag 16 maart 2022. - Afronden van de verdere verdieping van Het Smalste Stukje Nederland en van Cittaslow, met ook uitbreiding van dit netwerk naar buurgemeente Selfkant
Openbare orde en veiligheid
Opstellen Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
Beheer openbare ruimte
- Gebiedsvisie Nieuwstadt fase 4 wegen en riolering - Gebiedsvisie Pey fase 2 wegen en riolering - Algemene verkeerstechnische aanpassingen - Gebiedsvisie Roosteren fase 2 wegen en riolering - Uitvoering overige projecten volgend uit GRP 2022-2026 - Duurzaamheid: - Transitievisie Warmte: bewustwording, promotie en stimulering - Realisatie zonneparken - Windmolenpark: MER-procedure en locatiebepaling
Onderwijs
- Renovatie gebouw Connect College, locatie Populierlaan 1 - Renovatie schoolgebouwen basisonderwijs - Passende huisvesting leerlingen Taalschool De Driepas
Cultuur en sport
- Doorontwikkeling leisurepark In de Bandert - Realiseren van turnhal nabij sporthal In de Bandert - Realiseren van een multifunctionele voorziening in het pand de Ballon - Uitvoering lokaal sportakkoord - Inzet verenigingsondersteuning vanwege gevolgen corona - Faciliteren evenementen Passie Verhaal en Heiligdomsvaart - Deelname project cultuurregio Noord- en Midden-Limburg - Project Inventarisatie kunst in de openbare ruimte
Sociaal domein
- Implementatie pilot Intensieve begeleidingstrajecten Jeugd - Project Met minder kaders naar meerderjarigheid Jeugd - Uitvoering Lokaal Preventie Akkoord

Specifiek voor 2022
Start leefstijl interventie programma HealthyLIFE
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
- Omgevingswet: - implementatie omgevingswet: de basis op orde - start voorbereiding Omgevingsvisie - diverse bestemmingsplannen - Gebiedsvisie Susteren: - Ontwikkelen locatie Willibrordusplein - Herontwikkeling leegstaande detailhandelslocaties - Diverse woningbouw - Gebiedsvisie Pey: - Herinrichting Kerkweg/Schoolstraat - Herinrichting Clarastraat/Lisweg - Diverse woningbouw - Gebiedsvisie Roosteren: - Herontwikkeling voormalige basisschool e.o. - Diverse infrastructurele projecten - Diverse woningbouw - Programma Centrum Echt - Planologische procedure Centrum Echt - Diverse infrastructurele projecten - Activering bestaand winkelcentrum - Realisatie Foodmarkt - Herontwikkeling leegstaande detailhandelslocaties - Woningbouw: - Bocage, Echt - Centrum Echt (oa Apollo/Stoba-locatie) - Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat, Echt - Locatie Dakpannenfabriek Cuijpers, Schilberg - Sterrendael, Sleik - Centrum Susteren (o.a. Willibrordusplein) - Schoolstraat, Nieuwstraat - Diverse woningbouwprojecten (waaronder Ruimte voor Ruimte-woningen) in alle kernen - VDL Nedcar - Realisatie diverse projecten vanuit de Projectenkaart Swentibold - Actualisering volkshuisvestelijk beleid
Omgevingsrecht
Implementatie Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)
Economische zaken
- Uitbreiding de Berk III: planologische procedure en start realisatie - Herstructurering en aanvulling bedrijventerrein de Loop-west
Algemene dekkingsmiddelen
Geen specifieke projecten

2.1 Bevolking en bestuur

Specifieke projecten 2022:

- Het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen. Deze vinden plaats op woensdag 16 maart 2022.

Programma 1: bevolking en bestuur

2.1 Bevolking en bestuur

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
- een optimale dienstverlening aan de inwoner waarbij uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taken die de gemeente uitvoert - het betrekken van de inwoner bij het gemeentelijk beleid en beleidsvoornemens - het aanbieden van betrouwbare vraag-, gebieds- en zaakgerichte transparante dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten voor de klant - een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen om de majeure taken en uitdagingen die in het verschiet liggen, uit te voeren - als bestuur een betrouwbare samenwerkingspartner vormen, die afspraken nakomt en helder communiceert, zowel richting inwoners als gemeenteraad - hoogste aandacht voor integriteit, zowel in de contacten met inwoners, verenigingen en bedrijven, als richting de eigen organisatie - samen met onze maatschappelijke partners werken aan de gemeente die Echt-Susteren wil zijn, namelijk het ‘Smalste stukje Nederland’, waar het goed wonen, werken en recreëren is	- Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering	Het programma bevolking en bestuur omvat de volgende producten: 1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad) 2. Bestuur (college) 3. Verkiezingen 4. Burgerlijke stand (inclusief begraafplaatsen) 5. Basisregistratie personen (incl. reisdocumenten niet-ingezetenen) 6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening
	Verbonden partijen	
	- Servicecentrum MER - Inkoopcentrum Zuid	
	Reserves en voorzieningen	
	- Reserve verkiezingen - Reserve SC MER bedrijfsvoering - Voorziening pensioenverplichting bestuurders	
Gemeentelijke wet- en regelgeving		
- Beheerregeling Basisregistratie Personen (BRP) - Beheerregeling waardedocumenten - Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014 - Informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten - Inspraakverordening 2004 - Nadere regels begraafplaats 2017 - Privacyreglement BRP - Privacyreglement curatele administratie - Privacyreglement gezag-administratie	- Reglement burgerlijke stand - Reglement van orde raad Echt-Susteren 2016 - Verordening algemene begraafplaatsen Echt-Susteren 2018 - Tarieventabel leges 2022 - Uitvoeringshandboek bij het informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten - Verordening accountantscommissie gemeente Echt-Susteren 2014 - Verordening BRP - Verordening commissie bezwaarschriften 2014 - Verordening elektronische kennisgeving	- Verordening raadscommissies Echt-Susteren 2018 - Verordening op de rekenkamercommissie 2015 - Verordening op het onderzoeksrecht van de raad - Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden - Verordening tot toekenning gemeentelijke onderscheidingen - Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Echt-Susteren 2017

2.1 Bevolking en bestuur

Gemeentelijke wet- en regelgeving		
- Privacyreglement registratie rijbewijzen - Privacyreglement uitsluiting kiesrecht - Privacyreglement verklaringen over gedrag - Rechtspositieregeling voor babs¹⁾ van de gemeente Echt-Susteren	- Verordening fractieondersteuning 2013 - Verordening functioneringsgesprekken burgemeester	- Verordening werkgeverscommissie griffie 2013

1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad)

Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

	Realisatie 2020	Begroting 2021	2022	2023	2024	2025
De uitgaven voor het functioneren van de gemeenteraad worden in een afzonderlijke begroting ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.	660.105	695.396	735.862	711.862	717.862	713.862
Totaal						

2. Bestuur (college)

Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Transparante beleidsvoering	• Actief informeren van de gemeenteraad, via raadsinformatiebrieven en raadsconferenties en het geven van inlichtingen via een tijdige beantwoording van schriftelijke vragen.	• Continu
Toegankelijke informatiekanalen voor de verschillende doelgroepen van de gemeente Echt-Susteren (inwoners, ondernemers, bezoekers en gemeenteraad)	• Het bereiken van een zo groot mogelijke groep inwoners, bedrijven en bezoekers door : • Het handhaven en waar mogelijk nog breder inzetten van digitale informatieverstrekking; • Het waar mogelijk intensiveren en in gebruik nemen van nieuwe (sociale) mediakanalen; • Het maken van meer video's, animaties en infographics om gemeentelijke activiteiten duidelijk en onderscheidend via digitale kanalen onder de aandacht te brengen; • De gemeente communiceert alles digitaal, via alle mogelijke kanalen. Er komt een afbouw in gedrukte communicatiemiddelen in de komende decennia (ook vanwege	• Continu

¹⁾ Buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand (babs)

2.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	duurzaamheid), wel met blijvende aandacht voor mensen die (alleen) van deze gedrukte middelen gebruikmaken. - Doelgroepgericht communiceren: - In alle uitingen de boodschap en het communicatiemiddel aanpassen op de doelgroep - In alle uitingen de boodschappen die bedoeld zijn voor meerdere communicatiemiddelen op verschillende wijzen 'cross mediaal' aanbieden (bijv. mix van sociale media en de website door naar elkaar te verwijzen) - Verhogen digitale interactie met inwoners (bijvoorbeeld Fixi-app) - Monitoren en meten van gebruik van digitale kanalen om informatie beter toegankelijk te maken en kanaalsturing efficiënter toe te passen: - Structurele webcare; afhandelen van vragen die binnenkomen via digitale (sociale) kanalen		
Gemeente aantrekkelijker maken voor toeristen, inwoners en ondernemers en meeliften op het succes van de regio.	- Door een vernieuwd integraal beleid op te stellen; - Door meer samen te werken met partnerorganisaties; - Door meer en beter gebruik maken van bestaande marketingtools en deze uitbreiden en vernieuwen waar mogelijk.	2022-2023 - Continu - Continu	
Participatietechnieken om bottom-up processen te activeren in de belangrijkste overheidsprocessen	Betrekken van verschillende platformen en gremia bij de beleids- en planvorming (onder meer klankbordgroepen, dorpsraden en ondernemersverenigingen). Waar mogelijk inwoners betrekken bij de gemeentelijke besluitvorming, via bijvoorbeeld inspraakavonden.	Continu	
Interne & externe bewustwording over Cittaslow-filosofie	- Verhalen delen via de verschillende kanalen over thema's passend binnen de Cittaslow-filosofie: - Goede voorbeelden delen - Gesprek aangaan met betrokken ondernemers, verenigingen en organisaties, zoals Klankbordgroep Cultuur, Participatieplatform Sociaal Domein, Klankbordgroep recreatie en ondernemersverenigingen - Cittaslow-filosofie integreren met de merkbeleving en positionering van Het Smalste Stukje Nederland. - Cittaslow-supporters betrekken bij (breed) uitdragen van Cittaslow-gedachtegoed en voor de gemeente inzetten als ambassadeur op dat gebied. Ook streven naar uitbreiding van het aantal supporters. - Grensoverschrijdende – ook zijnde Euregionale – contacten in het Cittaslow-netwerk onderhouden en waar nodig opnieuw intensiveren. - Afronden van de verdere verdieping van Het Smalste Stukje Nederland en van Cittaslow,	Continu	

2.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	met ook uitbreiding van dit laatstgenoemde netwerk naar buurgemeente Selfkant.	
Integreren Het Smalste Stukje als onderdeel van Cittaslow	Het concept van Het Smalste Stukje verbreden binnen de filosofie van Cittaslow ('kwaliteit van leven'), met de nadruk op onthaasten en bezinnen. Dit concept gaat de komende tijd nader worden ingevuld en verder worden uitgewerkt.	Continu
 Cittaslow		
Internationale organisaties en samenwerking		
Intensievere samenwerking met organisaties en overheden die bij de uitvoering van internationale samenwerking de waarden van Cittaslow en Slowfood toepassen en uitdragen.	De gemeente zet zich actief in wat betreft het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten Maaseik en Selfkant. Eerstgenoemde gemeente is al lid van het Cittaslow-netwerk, de Duitse buurgemeente verwacht op korte termijn toe te treden tot de wereldwijde Cittaslow-gemeenschap. De gemeente wil de mogelijkheden voor euregionale samenwerking op het gebied van toerisme voor de regio en voor de gemeente nog meer benutten en de gemeente hierdoor positioneren als toeristische uitvalsbasis in de euregio. Een mogelijk instrument hiervoor is de nog uit te rollen Grenslandroute. Selfkant is op 1 januari 2021 toegetroten tot Visit Zuid-Limburg. Dit schept nieuwe kansen voor toeristische samenwerking, o.a. door grensoverschrijdende wandel- en fietsroutes. Door Wegberg wordt nog één keer een groot evenement georganiseerd in een van de komende jaren, als we onze 50-jarige stedenband (ook met Maaseik) vieren. Daarna wordt voortzetting van deze stedenband opnieuw gezien. De gemeente Echt-Susteren heeft samen met een aantal lokale streekproductproducenten (Livar, Kruijens Kracht, Herdersham) een aantal jaren deelgenomen aan de Kunigundenmarkt, een adventmarkt in Neustadt an der Weinstraße. De ondernemers hebben het voortouw genomen om hun producten zelfstandig te etaleren op deze markt en de gemeente faciliteert hun daarbij, o.a. met promotiemateriaal van Het Smalste Stukje Nederland.	Continu November-december 2022
Positionering Nieuwstadt en Echt-Susteren op de Europese kaart	De samenwerking binnen en deelname aan het jaarlijkse treffen van de werkgemeenschap "Neustadt in Europa" (samenkomst van alle 39 "Nieuwsteden" van Europa) wordt gecontinueerd, waarbij onze gemeente dit evenement in 2027 zelf organiseert. Dit valt dan samen met het 750-jarig bestaan van de stad Nieuwstadt in dat jaar. In opmaat naar de organisatie van dit evenement in 2027 is het doel om bij de komende edities de gemeente – en Nieuwstadt in het bijzonder – duidelijker en herkenbaarder te profileren. De insteek hierbij is om bij ieder treffen (uitgezonderd 2022 vanwege 'overlappende' Heiligdomsvaart) naast een bestuurlijk-ambtelijke delegatie ook een muziek- of culturele vereniging mee te nemen. Sinds december 2019 heeft Echt-Susteren een officiële stedenband met Neustadt an der Weinstraße. In de komende jaren worden de samenwerking en uitwisselingen op het gebied	Continu 2022-2024

2.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	van cultuur, sport, onderwijs en openbaar bestuur worden geïntensiveerd. De al bestaande samenwerking op het vlak van recreatie en toerisme wordt wederzijds voortgezet en versterkt.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Inzet sociale media (binnen beschikbare communicatiemiddelen)	70%	75%	75%			
Verbreding naamsbekendheid Het Smalste Stukje Nederland	65%	70%	75%			
Uitingen van het 'merk' HSSNL breder inzetten en cross mediaal insteken	65%	70%	75%			
Verhogen en verbreden integratie van profiel HSSNL binnen en buiten gemeente	75%	80%	85%			
Verhogen ondersteunende visuele content bij berichtgeving	10%	20%	25%			

3. Verkiezingen			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Goed georganiseerde verkiezingen.	• Doelmatig regelen van verkiezingen volgens de bij elke verkiezing landelijk opgestelde verkiezingsagenda. • De gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats op woensdag 16 maart 2022. De laatste gemeenteraadsverkiezingen waren op 21 maart 2018. • Per verkiezing het aantal stembureaus bepalen. De bemensing van de stembureaus wordt gerealiseerd door ambtenaren van gemeente Echt-Susteren en de inzet van burgerleden.	Continu	
		16 maart 2022	
		Continu	
 Cittaslow			
Politieke participatie van onze inwoners	• Zorgen dat in elke kern minstens een stembureau aanwezig is. • Zorgen voor toegankelijkheid van de stemlokalen (ook voor minder validen).	Continu	

2.1 Bevolking en bestuur

3. Verkiezingen			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	Stembureaus inrichten in verpleegtehuizen of in de directe nabijheid, zodat het voor de bewoners mogelijk is binnen het eigen verpleegtehuis of in de directe nabijheid te stemmen.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Provinciale Staten en Waterschappen						
- Provinciale Staten - Waterschappen				15 maart		
Opkomst Tweede Kamer		76,93%				
Gemeenteraad			16 maart			
Europees Parlement						

4. Burgerlijke stand (Inklusief begraafplaatsen)			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een optimale dienstverlening van de burgerlijke stand.	- Juist en volledig opmaken van akten van de burgerlijke stand, zoals een geboorteakte, erkenningsakte, aangifte levenloos geboren kind, overlijdensakte, huwelijksakte en echtscheidingsakte. - Digitaliseren van de werkprocessen gericht op de landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden. - Bijhouden ontwikkelingen over burgerlijke stand. - Administratieve lastenvermindering voor inwoners en uitvaartondernemers door meer digitale dienstverlening (eDiensten).	Continu	
Optimaal beheer gemeentelijke begraafplaatsadministratie.	- Bijhouden van gegevens over het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats Anna-hof in Echt en de gemeentelijke begraafplaats Elsene in Nieuwstadt. - Verbeteren en digitaliseren van de interne werkprocessen van de begraafplaatsadministratie.	Continu	

2.1 Bevolking en bestuur

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal kosteloze huwelijken/partnerschappen	38	40	40			
Aantal huwelijken/partnerschappen	43 ¹⁾	90	80			
Aantal geboorteakten	32	25	25			
Aantal erkenningen	123	110	110			
Aantal overlijdensakten	339	300	300			
Geboorten, per 1.000 inwoners	7,2	6,6	6,6			
Sterften, per 1.000 inwoners	12,2	11,2	11,2			

¹⁾ Vanwege corona-maatregelen waren er in 2020 minder huwelijke/partnerschappen

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Optimaal beheer van de gegevens in de BRP (Basisregistratie personen).	- Bijhouden en betrouwbaar houden van de gegevens in de BRP en de kwaliteit van de gegevens verbeteren. - Aanpakken van adresfraude onder andere door deelname aan het VNG-traject LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit). - Uitvoeren van de verplichte zelfevaluatie volgens de Wet basisregistratie personen (BRP). Het college van B&W is verplicht deze zelfevaluatie door te sturen naar de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG). - Uitvoeren van de verplichte jaarlijkse zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten (ingezetenen en niet-ingezetenen). De burgemeester heeft hierover het bevoegd gezag en is verplicht deze zelfevaluatie door te sturen naar de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG). - Zorgen voor een tijdige en juiste registratie van de personen uit het azielzoekerscentrum (AZC). Voor de uitvoer van deze taak ontvangen wij jaarlijks geld in de algemene uitkering. - Het bestrijden van identiteitsfraude.	Continu
		Continu
		Voor 1 januari 2023
		Voor 1 januari 2023
		Continu
		Continu

2.1 Bevolking en bestuur

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een kwalitatieve- en kwantitatieve formatie.	Uitvoer geven aan de transitie Burgerzaken door opleiding en training.	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Rijbewijzen	3.552	3.400	2.700	2.500	2.700	2.000
Paspoorten ¹⁾	529	600	400	400	2.300	2.300
Nederlandse Identiteitskaart (NIK) ¹⁾	369	600	400	300	2.000	2.800
Nederlandse Identiteitskaart t/m 17 jaar ¹⁾	666	360	500	200	800	800
Paspoort niet-ingezetenen ¹⁾	905	520	750	520	1.800	1.800
NIK niet-ingezetenen ¹⁾	208	850	200	300	600	700
NIK niet-ingezetenen t/m 17 jaar ¹⁾	250	240	200	150	250	250
Uittreksel BRP	743	650	650	650		
Afschrift Burgerlijke Stand	380	400	400			
Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)	214	400	400			
Vestiging inwoners, per 1.000 inwoners	53,2	50	50			
Vertrek inwoners, per 1.000 inwoners	44	50	50			

¹⁾ Vanaf 2024 nemen de reisdocumenten toe naar het niveau van 2014 (jaar dat geldigheidsduur van 5 naar 10 jaar is gegaan). Toekomstige (digitale) ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de aantallen.

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Tevreden klanten over: - de geleverde producten en diensten - de kanalen waarlangs de producten en diensten worden aangeboden (website, balie, telefoon, etc.)	In MER-verband: - Inrichten, optimaliseren en standaardiseren van de dienstverleningsprocessen volgens landelijke serviceformules en op basis van LEAN-methodiek; - Open en beschikbaar houden van alle kanalen (telefonie, digitaal, balie, post) maar waar mogelijk en wenselijk sturen op gebruik van het digitale kanaal, zowel voor het afnemen van producten/diensten als voor het opvragen van statusinformatie; - Vaststellen van een gezamenlijk kwaliteitsniveau (servicenormen) voor de dienstverle-	Continu	

2.1 Bevolking en bestuur

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
- de afhandeltermijnen - het contact met de gemeente - de communicatie vanuit de gemeente, zowel proactief als reactief - het informatieaanbod - de prijs/kwaliteit verhouding	ning; - Meten van het kwaliteitsniveau van de dienstverleningsprocessen en de gerealiseerde producten en diensten; - Doorontwikkeling van het klantcontactsysteem (KCS) met o.a. een webcare oplossing; - Uitbreiding, vernieuwing en verbetering van digitale producten (reguliere e-formulieren en slimme eDiensten gericht op Burgerzaken); - Verbeteren telefonische bereikbaarheid om inwoners en bedrijven nog beter en sneller van dienst te zijn. Denk hierbij aan het rechtstreeks telefonisch benaderen van de MER Omgevingsdienst en Sociaal Domein.		
Verder verbeterde digitale of online dienstverlening	In MER-verband: - Doorontwikkelen van de digitale dienstverlening op basis van de landelijke visie op Dienstverlening en de MER-brede 'Gezamenlijke dienstverleningsvisie Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, SC-MER'; - Doorontwikkelen van de digitale producten- en dienstencatalogus (PDC) op de website op basis van actuele behoeften van inwoners en bedrijven; - Onderzoeken van mogelijkheden van inzet van o.a. nieuwe technologieën, sociale media, webcare oplossingen en moderne communicatieplatformen; - Uitvoering geven aan het landelijke meerjarenprogramma 'Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) 2020-2024'; - Toewerken naar een gemeentelijke community cloud die is aangesloten op de landelijke Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) op basis van de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI).	Continu	
Geborgde kwaliteit en continuïteit van dienstverlening door uitvoeringsorganisaties, zoals o.a. Servicecentrum MER.	- Regie (blijven) voeren op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening door uitvoeringsorganisaties aan onze klanten op basis van de door de gemeente gestelde kwaliteitsnormen; - Zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau investeren in een goede samenwerking en afstemming met uitvoeringsorganisaties.	Continu	
 Cittaslow			
Gebruik van ICT in de ontwikkeling van interactieve diensten voor de inwoners en de toeristen			
Digitale dienstverlening en – toegankelijkheid die voldoen aan de wettelijke eisen.	- Monitoren dat de gemeentelijke website en apps voldoen en blijven voldoen aan de eisen van de webrichtlijnen/DigiToegankelijk (WCAG 2.1, Niveau AA); - Opleveren nieuwe (digitaal toegankelijke) website; In MER-verband:	continu 2022	

2.1 Bevolking en bestuur

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	• Optimaliseren digitale toegankelijkheid; • Voorbereiden en implementeren Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV), die regelt dat inwoners en bedrijven hun zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. • Invoeren portaal voor het sociaal domein voor een snelle en veilige dienstverlening variërend van een eenvoudige WMO-aanvraag tot complexe sociale regie. • Herinrichting telefoniekanalen in relatie tot de Omgevingsdienst en het Sociaal Domein in het SC-MER.	2022-2023	
Verder verbeterde digitale dienstverlening aan inwoners	• Inzet van het digitale kanaal om de belasting van de analoge kanalen (balie, telefoon en post) te verminderen; • Inzet van social media (Facebook en Twitter) om informatie te delen met onze inwoners en toeristen; • In alle communicatie verwijzen naar de digitale kanalen om het gebruik ervan te promoten; • Het aanbod aan digitale producten en diensten wordt verder uitgebreid.	2022	
Digitaal verzorgde informatievoorziening aan de toerist	• Aanbieden via de gemeentelijke website van basisinformatie over de mogelijkheden voor de toerist in de gemeente, onder gelijktijdige verwijzing naar de website www.hetsmalstestukjenederland.nl. • De website www.hetsmalstestukjenederland.nl actueel houden in nauwe samenwerking met de toeristische ondernemers in onze gemeente. • Ontwikkelen van een app (in het principe van 'Stappen & Shoppen') om op een gebruiksvriendelijke en toegankelijke manier informatie te verstrekken aan bezoekers van Het Smalste Stukje Nederland.	2022	

Indicatoren/kengetallen						
Realisatie 2020		2021	2022	2023	2024	2025
Na 2017 heeft geen onderzoek 'Waarstaatjegemeente' meer plaatsgevonden. In MER-verband wordt gekeken naar gezamenlijke servicenormen en een manier om continu en real-time de klanttevredenheid te meten. Dit wordt in 2022 verder opgepakt.						

2.1 Bevolking en bestuur

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	8.531.718	8.899.217	7.913.830	7.811.287	8.011.564	8.019.018
Baten	698.421	616.380	442.769	388.769	870.269	857.269
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	7.833.297	8.282.837	7.471.061	7.422.518	7.141.295	7.161.749
Storting reserves	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Onttrekking reserves	1.490	14.000	22.000	14.000	14.000	14.000
Mutaties van de reserves	14.510	2.000	-6.000	2.000	2.000	2.000
Geraamde resultaat	7.847.807	8.284.837	7.465.061	7.424.518	7.143.295	7.163.749

2.2 Openbare orde en veiligheid

Specifieke projecten 2022:

- Opstellen Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

Programma 2: openbare orde en veiligheid

2.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
Een veilige leefomgeving voor de inwoner. Speerpunten 2019 – 2022 De gemeenteraad heeft in 2018 het Integrale Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Met het vaststellen van dit nieuwe beleid zijn de speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode vastgesteld. De speerpunten zijn: - aanpak ondermijnende/georganiseerde criminaliteit - Veilige en leefbare wijken en kernen - Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid	- Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering Verbonden partijen - Veiligheidsregio Limburg-Noord - Antidiscriminatievoorziening Limburg - Bureau Halt Reserves en voorzieningen Geen	Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de volgende producten: - Bijzondere wetten - Integraal veiligheidsbeleid - Rampenbestrijding
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
- Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) - Beleidsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord - Beleidsplan Politie eenheid Limburg - Beleidsregel aanpak overlast - BIBOB-beleid - Brandbeveiligingsverordening 2012 - Coffeeshopbeleid - Convenant geïntegreerde aanpak georganiseerde misdaad - Damoclesbeleid (bestuurlijke aanpak overtreding Opiumwet)	- Dekkingsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord - Evenementenbeleid - Horecavenant - Integraal veiligheidsbeleid - Jaarplan Veiligheidshuis - Jaarplan buurtbemiddeling - Opleidings- en oefenactiviteitenplan - Procesbeschrijving Tijdelijk Huisverbod - Prostitutiebeleid	- Rampenbestrijdingsplan hoogwater Maas - Regionaal Crisisplan - Repressief brandweerorganisatieplan - Uitvoeringsplan Burgernet

1. Bijzondere wetten		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een veilige omgeving zonder overlast en gevaar voor de omgeving. Geen illegale praktijken en het beperken van risico's.	• Inzetten van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) bij risicovergunningen.	Continu
Bestuurlijke aanpak van overtredingen	• In 2016 is het Damoclesbeleid Echt-Susteren aangescherpt. Bij overtredingen van de	Continu

2.2 Openbare orde en veiligheid

1. Bijzondere wetten			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
gen van de Opiumwet (naast de strafrechtelijke aanpak).	Opiumwet wordt niet meer gewaarschuwd maar wordt bij zowel woningen als lokalen direct gesloten. Deze bestuursrechtelijke maatregelen worden bij alle overtredingen van de Opiumwet uitgevoerd.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023 ¹⁾	2024 ¹⁾	2025 ¹⁾
Percentage Bibob-toetsen naar aanleiding van beleidsuitgangspunten. O.a. afhankelijk van aangevraagde (risico)vergunningen.	100% (18 toetsen)	100%	100%			
Percentage bestuursrechtelijke maatregelen uitgevoerd n.a.v. overtredingen van de Opiumwet. O.a. afhankelijk van de door de politie geconstateerde overtredingen.	100% (8 sluitingen)	100%	100%			
¹⁾ De indicatoren/kengetallen zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan en bijbehorend uitvoeringsplan voor de beleidsperiode 2019-2022. Nieuwe indicatoren/kengetallen worden vanaf 2023 opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.						

2. Integraal veiligheidsbeleid			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Geen ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.	10 integrale handhavingsacties door het Flexteam. - Bibob-screening van alle exploitatie- en drank- en horecaverunningen. - Behandelen van 70 casussen per jaar in het Lokaal Overleg over de bestuurlijke aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. - Vergroten bewustwording ambtenaren/bestuurders, ondernemers en bewoners over mogelijke bedreigingen of het signaleren daarvan.	Continu	
Geen vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes.	- Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. - Preventieactiviteiten via bewonersavonden om woninginbraken tegen te gaan. - Inzet buurtpreventieteams. - Inzet burgernet. - Verbeteren toezicht openbare ruimte (structurele borging informatie-uitwisseling BOA's	Continu 4 ^e kwartaal 2022	

2.2 Openbare orde en veiligheid

2. Integraal veiligheidsbeleid		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	- en politie). - Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit.	
Geen woonoverlast, bedreigingen en geweld in de kernen.	- Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. - Buurtbemiddeling. - Inzet buurtpreventieteams. - Uitvoeren Wet tijdelijk huisverbod. - Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit.	Continu
Aanvaardbare jeugdgroepen binnen Echt-Susteren en geen jeugdoverlast.	JOES (Jongerenoverleg Echt-Susteren) door dit zes-wekelijks overleg wordt de aanpak van jongerenoverlast tegengegaan. Hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen worden aangepakt.	Continu
Veiligheid bij bedrijventerreinen, winkelgebieden en evenementen.	- Voortzetting van het Keurmerk Veilig Ondernemen De Berk. - Toezicht op naleven van exploitatie-, Drank- en Horeca, en evenementenvergunningen.	Continu
Fysieke veiligheid.	- Infrastructurele verkeersmaatregelen, voorlichting en educatie en handhaving om de verkeersveiligheid te verhogen. - Toezicht en handhaving brandveilig gebruik. - Verbeteren kwaliteit repressie/incidentenbestrijding (o.a. verhogen bluswatervoorzieningsniveau en uitvoeren van het repressief brandweerorganisatieplan). - Uitvoeren van het extern veiligheidsbeleid.	Continu
Geen agressie tegen overheidsambtenaren.	- Versterken bewustzijn van urgentie door te handelen volgens de organisatienorm - Melding, registratie en opvolging naar aanleiding van incidenten volgens vastgestelde nota integere en veilige dienstverlening.	Continu
Vastgesteld Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026	In het kader van de nieuwe beleidscyclus wordt het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 worden opgesteld en ter vaststelling aan de raad aangeboden.	4 ^{de} kwartaal 2022
 Cittaslow		
Betrokkenheid inwoners bij een leefbare en veilige woonomgeving.	Ondersteunen, stimuleren en (op maat) faciliteren van bestaande buurtpreventieteams.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023 ¹⁾	2024 ¹⁾	2025 ¹⁾
Wettelijk voorgeschreven						
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	8	< 7	< 7			
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,1	< 0,5	< 0,5			

2.2 Openbare orde en veiligheid

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023 ¹⁾	2024 ¹⁾	2025 ¹⁾
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,8	< 4	< 4			
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,8	< 2,5	< 2,5			
Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	4,2	< 3,5	< 3,5			
Overige						
Geanalyseerde casussen Lokaal Overleg RIEC	54	60	60			
Hinderlijke/overlastgevende/criminele jeugdgroepen	0	0	0			
Percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt ²⁾	-	< 19%	-			
Aantal gerealiseerde buurtpreventieteams	25	25	25			
Percentage bewoners dat deelneemt aan burgernet ³⁾	18%	18%	20%			
Aantal casussen Veiligheidshuis (Top X aanpak, vanaf 2015)	5	3	3			
Percentage succesvolle buurtbemiddelingen	75%	75%	75%			

¹⁾ De indicatoren/kengetallen zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan en bijbehorend uitvoeringsplan voor de beleidsperiode 2019-2022. Nieuwe indicatoren/kengetallen worden vanaf 2023 opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

²⁾ Bron Veiligheidsmonitor 2017-2018. Deze monitor wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd.

³⁾ Het werkelijk aantal deelnemers burgernet ligt hoger aangezien de gebruikers van de Burgernetapp niet zijn meegenomen in dit percentage.

3. Rampenbestrijding			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een volledig opgeleide en beoefende rampbestrijdingsorganisatie.	Uitvoeren van het opleiding- en oefenplan. Alle sleutelfiguren worden jaarlijks geoefend.	Continu	

2.2 Openbare orde en veiligheid

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023 ¹⁾	2024 ¹⁾	2025 ¹⁾
Aantal crisisbeheersingsoefeningen bevolkingszorg	1	1	1			
Aantal crisisbeheersingsoefeningen sleutelfiguren	-	10	10			
Aantal opleidingen bevolkingszorg	15	10	10			
¹⁾ De indicatoren/kengetallen zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan en bijbehorend uitvoeringsplan voor de beleidsperiode 2019-2022. Nieuwe indicatoren/kengetallen worden vanaf 2023 opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.						

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	2.614.206	2.876.799	2.935.019	2.925.143	2.924.971	2.924.797
Baten	185.754	141.647	91.744	91.744	91.744	91.744
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	2.428.452	2.735.152	2.843.275	2.833.399	2.833.227	2.833.053
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-	-	-	-
Mutaties van de reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamde resultaat	2.428.452	2.735.152	2.843.275	2.833.399	2.833.227	2.833.053

2.3 Beheer openbare ruimte

Specifieke projecten 2022:

- Gebiedsvisie Nieuwstadt fase 4 wegen en riolering
- Gebiedsvisie Pey fase 2 wegen en riolering
- Algemene verkeerstechnische aanpassingen
- Gebiedsvisie Roosteren fase 2 wegen en riolering
- Uitvoering overige projecten volgend uit GRP 2022-2026
- Duurzaamheid:
 - Transitievisie Warmte: bewustwording, promotie en stimulering
 - Realisatie zonneparken
 - Windmolenpark: MER-procedure en locatie-

Programma 3: beheer openbare ruimte

2.3 Beheer openbare ruimte

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
- Aanleggen en zo optimaal mogelijk beheren, onderhouden en reinigen van wegen, andere openbare verhardingen, straatmeubilair, groen- en landschapsvoorzieningen, rioleringen en waterlopen met bijbehorende kunstwerken. - Beheer van gemeentelijke accommodaties. - Optimaliseren van de inzameling en verwerking van de afvalstoffen.	- Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Onderhoud kapitaalgoederen - Bedrijfsvoering	Het programma beheer openbare ruimte omvat de volgende producten: 1. Wegen 2. Riolering en waterhuishouding 3. Verkeer 4. Openbaar groen 5. Natuur en landschap 6. Openbare verlichting 7. Civieltechnische kunstwerken 8. Gladheidsbestrijding 9. Rioolheffing 10. Afvalverwijdering en -verwerking 11. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht 12. Duurzaamheid
Gebiedsgericht werken in de buitendienst Door te werken volgens het principe 'dicht bij de inwoner', worden de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied snel, klantgericht en efficiënt uitgevoerd. Om deze werkwijze te kunnen volgen, is het grondgebied verdeeld in drie gebieden: Echt, Susteren en het buitengebied. Per gebied is een gebiedsopzichter aangewezen, die overzicht heeft van alle werkzaamheden in zijn gebied. De gebiedsopzichters van de buitendienst nemen direct contact met de inwoners op bij klachten en meldingen. Voor de vakdisciplines wegen, groen, riolering en afval zijn toezichthouders aangewezen. De dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied worden verricht door een marktpartij, de eigen buitendienst en het Serviceteam Echt-Susteren. In 2019 en volgende jaren blijft de gemeente werken aan het verbeteren van de service aan haar inwoners.	Verbonden partijen - Reinigingsdienst (RD) Maasland - Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette - Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) - Waardevol Cultuur Landschap (WCL) Reserves en voorzieningen - Reserve wegen - Reserve duurzaamheid - Reserve openbaar groen - Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen - Voorziening vervangen bruggen Vloedgraaf - Voorziening wegen - Voorziening toekomstige vervangingsinvestering riolering - Voorziening groot onderhoud riolering - Voorziening afvalverwijdering en -verwerking	Duurzaamheid Duurzaamheid is geen doel op zich, maar maakt integraal onderdeel uit van beleid en uitvoering. Er is sprake van een nuchtere en realistische aanpak, waarbij de kosten in verhouding moeten staan tot de baten (economisch-, maatschappelijk- en milieurendement voor de korte of lange termijn). Algemeen Er vindt afstemming plaats van de beheerprogramma's van groen, wegen, riolering en het meerjarig investeringsprogramma met het verkeers- en vervoersbeleid.
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
- Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) - Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014 - Civieltechnische kunstwerken: Plan civieltechnische kunstwerken 2016-2020 - Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater	- Verordening aansluitvoorwaarden riolering 2003 - Nota Heffingen 2010 - Openbare verlichting: Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022	- Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 Ontwikkelen met kwaliteit - Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen <u>Verkeer:</u> Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025

2.3 Beheer openbare ruimte

Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
- Verordening op de heffing en invordering regerende tarieven wegens dienstverlening aan derden <u>Huishoudelijk afval</u> - <i>Van Afval Naar Grondstoffen 2020-2022</i> - Afvalstoffenverordening Echt-Susteren 2019 - Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2021 - Uitvoeringsbesluit Echt-Susteren 2021	<u>Groen:</u> - Bomennota Echt-Susteren 2007 - APV - Nota groenstructuren 2008 - herziening kapbeleid 2008 - waardevolle bomenlijst 2008 - nota Regie op Groen 2016 - Groenbeheerplan 2019-2023 - IBOR (integraal beheer openbare ruimte) beleidsnotitie openbare ruimte <u>Riolering en Water:</u> - Waterketenplan 2017-2021; - Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021 - Verordening op de heffing en invordering rioolheffing	<u>Wegen:</u> - Wegbeheerplan 2017-2021; - Meerjarig Investeringsplan 2021-2024 (onderdeel van deze begroting) <u>Gemeentelijke Gebouwen:</u> - Beheerplan gebouwen 2020-2030 <u>Duurzaamheid:</u> - Energievisie en uitvoeringsprogramma 2018-2022 - Beleidskader zonneparken en windparken gemeente Echt-Susteren

1. Wegen		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Een acceptabel kwaliteitsniveau van de inrichting van de openbare ruimte		
• Goede kwaliteit van de openbare ruimte • Maximale oprekking levensduur van verharding tegen minimale kosten • Waarborg veilig gebruik van de weg	• Beheren en onderhouden van het openbaar gebied in de gemeente volgens het principe 'schoon, heel en veilig'. Het te hanteren kwaliteitsniveau 'basis', voor zowel de wegen binnen de bebouwde kom als ook de wegen buiten de bebouwde kom, is door de raad vastgesteld bij de vaststelling van de wegbeheernota 2017-2021. In de wegbeheernota staat niet specifiek welke wegen in welk jaar moeten worden onderhouden. In de praktijk wordt jaarlijks een plan gemaakt aan de hand van de visuele inspectie, die na de winterperiode wordt uitgevoerd. Op basis van deze inspectie wordt bepaald welke wegen voor onderhoud in aanmerking komen. • In 2021 is gestart met de voorbereiding voor het opstellen van een nieuwe wegbeheernota met opnieuw een looptijd van 5 jaar (2022-2026). Deze nota wordt ter vaststelling voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen van 2022. • Doelmatig beheren en onderhouden van de wegen enerzijds door een totale herinrichting van woonwijken (wegen, riool, groen en openbare verlichting) en anderzijds	Continu 2022 Continu

2.3 Beheer openbare ruimte

1. Wegen		Portefeuillehouder
		Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Een acceptabel kwaliteitsniveau van de inrichting van de openbare ruimte		
	door op het juiste moment planmatig, duurzame onderhoudsmaatregelen uit te voeren aan wegen. Tijdens de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden worden - wanneer nodig - kleine verkeerstechnische aanpassingen meegenomen. De recreatieve routes die door een knooppuntensysteem zijn ontsloten voor fietsers (inclusief ATB-route), wandelaars, ruiters en menbers worden op een hoog niveau beheerd en onderhouden. • Realisatie van verschillende woningbouw plannen leidt tot uitbreiding van het wegen-net.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lengte verharde wegen	337	338	339			
Waarvan binnen bebouwde kom	169	170	171			
Waarvan buiten bebouwde kom	168	168	168			
Lengte onverharde wegen	135	135	135			

2. Riolering en waterhuishouding		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Bescherming van de waterkwaliteit		
Waterkwaliteit volgens de wettelijke eisen	Doelstellingen uit het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP 2017-2021) uitvoeren (in 2022 wordt het GRP 2022-2026 vastgesteld): • Waarborgen van de doelmatige inzameling en transport van afvalwater binnen de gemeentegrenzen, onder andere ter bescherming van de volksgezondheid. • Inzamelen en verwerken van afstromend hemelwater met een zo beperkt mogelijke overlast voor de inwoners.	Continu

2.3 Beheer openbare ruimte

2. Riolering en waterhuishouding			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	- Minimaliseren van vervuiling van grondwater en oppervlaktewater. - Structureel onderhoud uitvoeren. - Door preventieve en curatieve maatregelen het bestaande stelsel van vuil- en regenwaterriolen en randvoorzieningen onderhouden, zoals: - Reinigen van kolken - Repareren van aansluitleidingen - Reinigen en inspecteren van riolen - Maaien van hemelwaterbuffers - Onderhouden van rioolgemalen - Repareren van hoofdriolen - Verwijderen van wortels uit de riolering - Uitvoeren van de opgenomen investeringen in het Meerjarig Investeringsplan (zie overzicht Investeringswerken), aanleg hemelwatervoorzieningen en rioolvervangingen. - Uitvoeren lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. De Lokale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie beschrijft het ambitieniveau voor klimaatadaptatie in doelen en strategieën, maar ook de maatregelen die worden ingezet om de leefomgeving in de gemeente waterrobuust en klimaatbestendig te maken.		
Integrale rioleringszorg en minder overstorten volgens Kader Richtlijn Water (KRW)	Verhard oppervlak afkoppelen van de riolering en de rioolwaterberging vergroten (bijvoorbeeld bij integrale wegreconstructies) ter verkrijging van helder en schoon oppervlaktewater.		Continu
Scheiding waterstromen naar schoon en vuil ter voorkoming van vervuiling en verdroging en ook voor een betere beheersing van afvalwater.	- Bij nieuwbouw en herinrichting van gebieden/wijken hemelwater waar mogelijk lokaal infiltreren. - Als dit niet mogelijk is wordt het hemelwater gescheiden van het afvalwater ingezameld en op een centrale plek in de bodem geïnfiltreerd via wadi's (bufferings- en infiltratievoorzieningen) of infiltratieriolen. - Alleen als lokaal of centraal infiltreren niet mogelijk is, wordt hemelwater lokaal, tijdelijk geborgen voordat het via een (verbeterd) gescheiden systeem geloosd wordt op het oppervlaktewater of de riolering.		Continu
Geen wateroverlast in de leefomgeving en geen verdroging van de ondergrond.	- Openstellen van een gemeentelijke stimuleringsregeling voor inwoners en bedrijven voor het afkoppelen van het verhard oppervlak van privé terreinen. - Bijkomende voordelen zijn een fraaiere en groenere leefomgeving en een verkoelend effect in de zomer.		Inwoners en bedrijven kunnen volgens het principe op=op gebruik maken van de stimuleringsregeling.
Goede afwatering, met name in het	Opschonen en maaien van zaksloten en (watervoerende) greppels.		Continu

2.3 Beheer openbare ruimte

2. Riolering en waterhuishouding			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
buitengebied, zonder wateroverlast en/of schade.			

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Riool in gemeente (totaal vuil- en schoon water) in km	269,6	270,7	273,7	275,2	276,7	278,2
Riool te vervangen (vuil water) in km	1,5	1,5	1,5			
Aanleg schoon water riool in km	1,5	1,5	1,5			

3. Verkeer			Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
 Cittaslow			
Verkeers- en vervoersbeleid uitvoeren			
• Toename van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer. • Duidelijke structuur en bijbehorende inrichting van de wegen. • Verhoging van de leefbaarheid.	• Uitvoeren van de maatregelen uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2016-2025 (GVVP) met het geactualiseerde uitvoeringsprogramma (2020-2025). • Aanleg en optimaliseren wegenstructuur centrumgebied Echt (programma centrum Echt). • Afronden sanering en vervanging verkeersborden. • Realiseren snelheidsremmende maatregelen Hoogstraat en Slekkerstraat Slek. • Onderhouden en vernieuwen van belijning en markeringen in de kernen. • Monitoren en in kaart brengen van verkeerssituaties. • Samenwerken met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat om na een calamiteit op de A2/A73 de bereikbaarheid en doorstroming in onze gemeente zo veel mogelijk te waarborgen.	• Continu • 1ste-4de kwartaal 2022 • 1ste-2de kwartaal 2022 • 3de-4de kwartaal 2022 • 2de-3de kwartaal 2022 • Continu • Continu	
Langzame verkeersroutes optimaliseren			
Optimale verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers.	• Verbeteren wegvak Maasbrachterweg Echt tussen rotonde Nobelweg en Populierlaan ter hoogte van Connect College. • Realiseren voetganger voorziening spoorwegovergang Ijsstraat Susteren.	• 3de-4de kwartaal 2022 • 2^e-3^e kwartaal 2022	

2.3 Beheer openbare ruimte

3. Verkeer			Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	• Verbeteren van de fietsoversteek N276-Pissummerweg Susteren in samenwerking met de provincie Limburg. • Verbeteren van de positie van voetgangers in een gedeelte van de Clarastraat Pey. • Overleggen met inwoners, ondernemers en politie/handhaving tijdens het verkeersspreekuur. • Opstarten samenwerkingsovereenkomst verkeerseducatie voor basis- en voortgezet onderwijs ('Verkeersactieve school') als vervanging van de verkeersveiligheidsconvenanten. • Voortzetten van de cursus "regels in het verkeer" voor ouderen. • Aandacht voor de aanpak van hardracen binnen de gemeenten.	• 1^e-2^e kwartaal 2022 • 1^e-2^e kwartaal 2022 • Maandelijks • Continu • 2de-3de kwartaal 2022 • Continu	
Fietsenstalling bij overstappunten reguleren			
Optimalisatie in het faciliteren en reguleren van fietsparkeren.	• Reguleren van het fietsparkeren bij NS-station Echt met handhaving en verwijderen fietswrakken.	• Continu	

Indicatoren/kengetallen ¹⁾	rekening 2020					
		2021 ²⁾	2022	2023	2024	2025
Wettelijk voorgeschreven						
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (aantal)	23	7	-			
- waarvan op gemeentelijke wegen	8	1	-			
Verkeersongevallen met een gewonde fietser (aantal)	8	1	-			
- waarvan op gemeentelijke wegen	5	-	-			
Overige						
Dodelijke ongevallen (aantal)	3	-	-			
- waarvan op gemeentelijke wegen	1	-	-			
¹⁾ Totaal van Gemeentelijke, Provinciale en Nationale wegen. Cijfers kunnen afwijken van de werkelijke situatie (registratiegraad).						
²⁾ De in de tabel opgenomen cijfers van 2021 zijn over de tijdsperiode t/m 30 mei 2021						

2.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Herstel/verwezenlijking van een groene ruimte met kwaliteit		
Kwaliteit- en onderhoudsniveau voor het openbaar groen, volgens beleid	• Uitvoeren van planmatig onderhoud aan openbaar groen aan de hand van diverse onderhoudscontracten. Het openbare groen wordt op onderdelen binnen de bebouwde kom op niveau B (basis) en buiten de bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden en volgens de kwaliteitsmeetlat (KOR) van het CROW beoordeeld; • Afhankelijk van het type onkruid en de locatie, kiezen voor het bestrijden van onkruid door inzet van duurzame technieken zoals hete lucht, borstelen en branden; • Door plantkeuze (soort dat sneller gesloten is, aanplant met een grotere plantdichtheid) bij de (her)inrichting van plantsoenen. • Door specifieke soortkeuze beplanting, bomen en groeiplaats anticiperen op veranderde klimatologische omstandigheden. • Uitvoering geven aan het Groenbeheerplan 2019-2023, dat de concrete uitwerking naar realisatie in het veld bevat. Daarnaast bevat deze een grove meerjarenplanning voor renovatie van groen op wijk- en buurniveau die in 2022 verder gestalte krijgt.	Continu 2019-2023
Duurzame uitvoering onderhoud openbaar groen	• Vormgeven van kleine kringloop van vrijgekomen materialen openbaar groen (bijvoorbeeld bokashi als bodembooster) • Energieverbruik en emissiereductie tijdens de uitvoering van onderhoud openbaar groen	2020 - 2024
Een aangenaam leefklimaat voor de inwoners	• Rekening houden met de functieervulling en het gewenste gebruik bij de inrichting van het openbaar gebied. Bij herinrichting wordt met betrokken bewoners afgestemd hoe het betreffende (groen)gebied kan voorzien/bijdragen in de wensen en behoeften van de buurt of wijk. De groenfuncties die in de nota “Regie op groen (2016)” worden onderscheiden zijn: structurerend groen, maatschappelijk groen, functioneel groen en natuurlijk groen.	Continu
Geen of zo weinig mogelijk invasieve exoten	• Ervaringen delen naar aanleiding van bestrijding Japanse duizendknoop locatie Palmbrugweg in Echt en hier vervolgstappen op baseren. • Streven naar het opstarten van een samenwerking met andere terreinbeheerders zoals Waterschap, buurgemeenten, Provincie Limburg etc..	2022 2022
Soortenrijke wegbermen	• De gemeente werkt samen met een werkgroep aan een plan (inrichting en beheer) voor de bevordering van de biodiversiteit van de gemeentelijke bermen en ruwe terreinen. In de vorm van een pilotproject zijn vijf gebieden geïnventariseerd (voorkomende plantsoorten, inrichting, beheer en areaalveranderingen), daarvoor is een verbetervoorstel uitge-	2022

2.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	werkt. Bevordering van de biodiversiteit in de gemeentelijke bermen en ruwe grasterreinen wordt aan de hand van een nieuw bermbeheerplan een onderhoudscontract uitgevoerd. De vastgestelde maatregelen, beleidsuitgangspunten en verbetervoorstellen van het pilootproject worden daarbij doorgevoerd in het beheer.		
Speelruimten in de openbare ruimte volgens uitgangspunten speelruimte-beleidsplan	- Het in samenwerking met speeltuin Hingen herinrichten/realiseren van een speelruimte die ook geschikt is voor kinderen met een handicap of beperking (inclusief speelruimte); - Planmatig beheer en onderhoud speelvoorzieningen binnen groenbestemmingen.	2022 Continu	
Geactualiseerde bomennota	Het actualiseren van de gemeentelijke bomennota en bijbehorend beleid	2022	
Veilig bomenareaal	- Het aanbesteden van een raamcontract leveren en planten bomen en beplantingen - Het planmatig uitvoeren van onderhoud gemeentelijk bomenbestand.	1 ^e kwartaal 2022 Continu	
Bestendig beheer groenvoorzieningen in relatie tot de Wet Natuurbescherming.	Met het actualiseren en uitvoeren van de bestaande natuurwaardekaarten geeft de gemeente invulling aan haar verantwoordelijkheid voor een bestendig beheer van groenvoorzieningen in relatie tot de Wet Natuurbescherming. Daarbij wordt aangesloten bij de meest actuele gedragscode soortenbescherming van Stadswerk/VNG.	Continu	
Een groene, openbare ruimte met kwaliteit	Het planmatig renoveren/ herinrichten van bestaande groenvoorzieningen op basis van de vastgestelde kaders zoals beschreven in de kadernota groen.	Continu	
Een groene leefomgeving voor jongeren	Door het jaarlijks organiseren van boomfeestdag worden kinderen op een educatieve en speelse wijze in aanraking gebracht met het belang van natuur. Door coronabeperkingen is deze dag in 2020 en 2021 komen te vervallen. Het streven is om in 2022 deze festiviteit weer te organiseren op een nader te bepalen locatie in onze gemeente.	Maart 2022	
Minimale roekenoverlast	Volgens de Wet Natuurbescherming (Wnb) de bestaande kolonie in de regio Nieuwstadt actief monitoren. Daarnaast neemt de gemeente een initiërende rol op richting bevoegd gezag (lees: provincie) voor locaties waar al een langere tijd grote overlast wordt ondervonden door groeiende roekenkolonies (bijvoorbeeld Nassaulaan en Raadhuisplein in Susteren en Graaf in Echt).	Continu	
Overlast eikenprocessierups	De raad heeft besloten minimale overlast te accepteren door de eikenprocessierups. Door een toenemende (landelijke) plaagdruk van deze rups wordt de komende jaren ingezet om de bestrijding hiervan te intensiveren en toepassing van nieuwe bestrijdingstechnieken te onderzoeken.	Continu	
Klimaat adaptieve inrichting	Bij toekomstige renovaties van groeninrichtingen – daar waar mogelijk - rekening te houden met het klimaat adaptief of bio divers inrichten hiervan.	Continu	

2.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Openbaar groen (exclusief wegbermen)	108 ha	108 ha	108 ha			
Wegbermen	146 ha	146 ha	146 ha			
Bomenareaal (aantallen)	25.600	25.700	25.700			
Bos- en natuurterreinen (tot. gemeentelijk areaal)	285 ha	285 ha	285 ha			
Georganiseerde speeltuinen (tot. aantal)	11	11	11			
Volkstuincomplex/ Voedselbos (tot. aantal)	2	2	2			

5. Natuur en landschap			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
 Cittaslow			
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Duidelijk onderscheiden landschapstypen.	In de structuurvisie Ontwikkelen met kwaliteit worden 6 landschapstypen onderscheiden. De gemeente voert inrichtings- en beheermaatregelen uit om de specifieke kenmerken van de verschillende landschapstypen te benadrukken.	Continu	
Rode ontwikkelingen (woningbouw, bedrijfsontwikkelingen) en grijze ontwikkelingen (infrastructurele projecten) die landschappelijk goed zijn ingepast of waarvoor groencompensatie elders heeft plaatsgevonden.	- De gemeente stelt in de structuurvisie Ontwikkelen met kwaliteit en in de afzonderlijke bestemmingsplannen eisen aan de inpassing en compensatie van rode en grijze ontwikkelingen. - De natuurcompensatieprojecten en de goede landschappelijke inpassing behorende bij de uitbreiding van VDL Nedcar, inclusief infrastructuur, worden in samenspraak met belanghebbenden uitgewerkt en gerealiseerd. In verband hiermee worden drie deelprojecten van de projectenkaart Swentibold (eerder bekend als projectenkaart LPS), te weten deelproject 7: Ontwikkeling recreatieve routestructuren tussen gerealiseerde natuurplek LPS, deelproject 8: Noordelijke afronding Nieuwstadt tussen Krekelzank en Vloedgraaf en deelproject 9: Afronden gereconstrueerde stadswal Nieuwstadt, met prioriteit opgepakt en gerealiseerd. - De gemeente werkt binnen de samenwerkingsovereenkomst Landschapsschakels Swentibold (SOK LSS) samen met WML en NM. Door de optimalisatie en uitbreiding van het WML puttenveld voor waterwinning voor de drinkwaterproductie bij Nieuwstadt, wordt in de zogenaamde 'vlaaipunt' tussen de Susterderweg en de spoorlijn ook acht hectare nieuwe natuur ontwikkeld door NM. De gemeente gaat binnen de samenwerking de ontsluiting tussen de Westzipfel Selfkant en de Pater Sangersbrug	Continu 2021-2025 Tot en met 2022 2022	

2.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
 Cittaslow		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	Maaseik (Het Smalste Stukje Nederland) verbeteren en verkorten.	
Soortenbescherming (o.a. dassen, amfibieën en vleermuizen).	- Volgens het beheerplan Natura 2000 voor de instandhouding van de populatie Ingekorven Vleermuizen (Europees beschermde soort) beheert en versterkt de gemeente lijnvormige beplantingen in het buitengebied (straat 8 km rondom Natura 2000 gebied Abdij Lilbosch- voormalige klooster Maria Hoop). - Op kritische locaties realiseert en beheert de gemeente voorzieningen ter bescherming van bedreigde soorten zoals dassen en/of amfibieën.	Continu Tot en met 2022
Grensoverschrijdende projecten van natuur en landschap en recreatief medegebruik	- De gemeente zet de deelname aan de gemeenschappelijke regeling van het Duits-Nederlandse Grenspark Maas-Swalm-Nette voort (grenspark MSN; zie ook paragraaf verbonden partijen). - Via de grensoverschrijdende samenwerking Rivierenpark Maasvallei wordt invulling gegeven aan kansen die in dit gebied liggen door de ontwikkeling van de Grensmaas. De samenwerking richt zich met name op ontwikkeling van (uniforme) recreatieve structuren. - Daarnaast is in de gebiedsvisie Roosteren een basis gelegd voor grensoverschrijdende projecten en samenwerkingsvormen.	Continu 2021-2023 2021-2023
Gevarieerd landschap met karakteristieke kleine landschapselementen.	De afgelopen jaren is door gemeente en IKL, samen met scholen, inwoners, bedrijven en instellingen gewerkt aan ontwikkeling, beheer en instandhouding van o.a. hoogstamboomgaarden, poelen, heggen en andere landschapselementen in Echt-Susteren. Na faillissement van IKL wordt bekeken hoe deze werkzaamheden verder opgepakt gaan worden.	2020-2023
Bescherming van de biodiversiteit		
Soortenrijke natuur en landschappen.	- Met het oog op de bevordering van de biodiversiteit houdt de gemeente volgens het gestelde in de Kadernota Groen bij renovatie of nieuwe inrichting nadrukkelijk rekening met het toe te passen beplantingsassortiment, de wijze van inrichten en beheren. - Ter bevordering van de biodiversiteit in de gemeentelijke bermen en ruw grasterreinen is in 2021 een nieuw bermbeheerplan uitgewerkt. De vastgestelde maatregelen, beleidsuitgangspunten en verbetervoorstellen zijn doorgevoerd in het beheer. Verbetervoorstellen zijn afkomstig van een inventarisatie die in 2020 bij een pilotproject is uitgevoerd. Dit pilotproject is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en een werkgroep, bestaande uit mensen uit groene organisaties uit Echt-Susteren die inventarisatie hebben gedaan van vijf gebieden op voorkomende plantsoorten, inrichting,	Continu 2021-2022

2.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap

Portefeuillehouder
Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	beheer en areaalveranderingen. In verband hiermee worden in 2021-2022 concrete beheeraanpassingen doorgevoerd; zo wordt er minder intensief gemaaid en op basis van monitoring wordt het exacte moment van maaien bepaald, verder wordt er ook hoger gemaaid waardoor rozetten van planten worden gespaard en insecten meer overlevingskansen krijgen. - In het Beheerplan 'Bos- en natuurterreinen 2014-2019' is een indeling gemaakt naar bosfuncties. De verlengde beheerovereenkomst bos- en natuurterreinen Echt-Susteren met BosWerkt is per 30 april 2021 afgelopen. Samen met de Bosgroep Zuid Nederland is een inventarisatie van de gemeentelijke houtopstanden uitgevoerd en wordt het beheer van de bos- en natuurterreinen geëvalueerd. Dit leidt tot een bijstelling van de beheervisie en het concrete beheerplan dat in 2022 opnieuw wordt aanbesteed. - Samen met de organisatie Boeren met Natuur loopt een project waarbij de deelnemende boeren in totaal vijf kilometer bloem- en kruidenrijke akkerranden inzaaien in Echt-Susteren. Dit is een oppervlakte van ongeveer 5 hectare. Het project wordt in 2022 voortgezet. - De gemeente verleent medewerking aan Stichting Ad Arbitrium Nostrum uit Peij om in het gebied Marissen-kranenbroek een Laevesbos te ontwikkelen. De Stichting verkoopt bomen aan geïnteresseerden die deze boom planten in het Laevesbos. De kopers betalen ook een jaarlijks bedrag voor onderhoud en instandhouding. Met de opbrengsten steunt de stichting goede doelen.	2021-2022 2022 2022 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Bos- en natuurbeheer in ha (totaal gemeentelijk areaal).	285	285	285			

2.3 Beheer openbare ruimte

6. Openbare verlichting		Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Verminderen uitstraling verlichting in de openbare ruimte		
Veilig gevoel voor de inwoners in de openbare ruimte, bij het invallen van en tijdens de duisternis en een verkeersveilige omgeving.	Uitvoering geven aan en actueel houden van de doelstellingen vastgelegd in het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022, waardoor een adequaat verlichtingsniveau ontstaat dat doelmatig en efficiënt beheerd wordt. - Het vervangen van armaturen ouder dan 20 jaar door nieuwe armaturen met LED lichtbronnen. De LED verlichting wordt waar mogelijk in de nachtelijke uren gedimd waardoor energie wordt bespaard en ook in de nachtelijke uren een gelijkmatig verlichtingsniveau in de straten is. - De opwaardering van openbare verlichting op plaatsen waar het verlichtingsniveau onvoldoende is.	Continu
Geen overbodige verlichting in de openbare ruimte	- Uitvoeren van het beleid om het aanzien van de openbare ruimte bij duisternis te beschermen, volgens het motto: Licht waar het moet, donker waar het kan. - Terughoudendheid bij het verlichten van wegen in het buitengebied, in het belang van het dierlijke nachtleven. Daar waar vanuit verkeers- en/of sociale veiligheid om signalering gevraagd wordt, gebeurt dit door oriëntatieverlichting. In het buitengebied zijn dit, vanwege de sociale veiligheid, in principe alleen de fietspaden die op een schoolthuisroute liggen (alleen LED-verlichting). - Binnen de bebouwde kom plaatsen van openbare verlichting met LED lichtbronnen die in principe in de nachtelijke uren gedimd worden, vanwege energiebesparing.	Continu
Verduurzamen van de lichtarmaturen en het verbruik van energie reduceren.	- In 2020 en 2021 is gestart met het versneld verduurzamen van de openbare verlichting ('verledden'). Dit programma wordt doorgetrokken naar 2022. - Invulling geven aan het energieakkoord.	2020 t/m 2024

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Energieverbruik (Kwh)	1.277.480	1.039.000	920.000	800.000	682.000	682.000
• Lichtmasten	8.202	8.220	8.270	8.290	8.310	8.330
• Conventionele lichtbronnen	3.061	2.009	1.009	309	-	
• LED lichtbronnen	5.304	6.374	7.424	8.144	8.473	8.493

2.3 Beheer openbare ruimte

7. Civieltechnische kunstwerken ¹⁾		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een nieuw uitvoeringsplan Civiel-technische Kunstwerken 2022-2026.	- Een nieuw uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 opstellen voor de kunstwerken die in beheer en onderhoud zijn bij de gemeente. - In 2022 wordt er een nieuw wegbeheernota 2022-2026 vastgesteld waardoor beide plannen dezelfde looptijd hebben en werkzaamheden uit beide plannen onderling beter op elkaar worden afgestemd. - In 2020 is er samen met het Waterschap gestart om het beheer bestand van de kunstwerken te controleren en op elkaar af te stemmen. Hierdoor zijn een reeks kleine kunstwerken, zoals duikers, in het buitengebied naar voren gekomen die in beheer en onderhoud moeten komen bij de gemeente. Deze worden toegevoegd in het nieuwe uitvoeringsplan, vandaar de stijging in 2022 naar 100.	2022 2022 2022
Optimale levensduur en onderhoudstoestand van civieltechnische kunstwerken tegen zo laag mogelijke kosten.	- Volgens het nieuwe uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 doelmatig en planmatig onderhoud plegen aan de civieltechnische kunstwerken. - De civieltechnische kunstwerken waar in 2022 onderhoud aan wordt uitgevoerd worden afgestemd met overige civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden van de gemeente, het waterschap en de Provincie.	Continu 2022

¹⁾ Civiele kunstwerken zijn bouwwerken die gemaakt zijn van metselwerk, beton, hout, staal of kunststof. Bijvoorbeeld bruggen.

Indicatoren/kengetallen						
	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal civieltechnische kunstwerken	65	65	100			

8. Gladheidsbestrijding			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Verkeersveilige wegen onder winterse omstandigheden	- Bestrijden van de gladheid volgens het gladheidsbestrijdingsplan op basis van afgesproken prioriteiten. - Jaarlijks vaststellen van het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding en informatieverstrekking aan de inwoners door de gemeentelijke internetpagina en 't Waekblaad.	In de maanden waarin het glad kan zijn door vorst of sneeuw	

2.3 Beheer openbare ruimte

8. Gladheidsbestrijding		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	Vanuit milieuoogpunt niet méér strooien dan noodzakelijk.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Zoutverbruik in € ¹)	€ 2.490	€ 18.000	€ 18.000			
Meldingen gladheidsbestrijding	10	< 19	< 19			
¹) Afhankelijk van de weersomstandigheden.						

[illegible]

2.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal objecten	15.947	15.900	15.900			
Aantal objecten € 3.000 < € 20.000	190	211	211			
Tarief rioolrecht	€ 260,70	€ 264,85	€ 269,10	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Tarief rioolrecht indirecte lozing	€ 130,35	€ 132,40	€ 134,50	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Kostendekkendheid ²⁾	108,6 %	100%	92%	¹⁾	¹⁾	¹⁾

¹⁾ Onder voorbehoud van het nieuw op te stellen GRP 2022-2026; voor 2022 is gerekend met 1,6% stijging
²⁾ Er wordt gestreefd naar kostendekkendheid; bij de opstelling van de belastingverordeningen blijkt het daadwerkelijke percentage

10. Afvalverwijdering en verwerking		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow Beleid huishoudelijk afval uitvoeren		
Voldoen aan wettelijke taken en gemeentelijk beleid.	- Inzamelen van grondstoffen zoals gft, papier, textiel, glas, metalen, kringloopgoederen en de kunststof verpakkingsmaterialen is wettelijk verplicht en wordt doorgezet in 2022 - Uitvoeren van het duurzaam gemeentelijk beleid <i>Van Afval Naar Grondstoffen (VANG)</i> 2020-2022.	Continu
VANG en flankerende maatregelen uitvoeren		
Een duurzame en moderne afvalinzameling.	- Inzamelen oud papier samen met verenigingen - Inzamelen textiel samen met verenigingen - Monitoren hoeveelheden ingezamelde grondstoffen - Monitoren bijplaatsingen ondergrondse inzamelcontainers en dumpingen - Faciliteren educatielessen voor groep 7 om de kinderen bewust te maken van afval scheiden - Burgerparticipatie bij de projecten zwerfvuilacties, Schone Maas en de winkelcentra in Echt en Susteren - Vorbereiden nieuwe afvalinzameling 2023 - Voorlichten en communiceren veranderingen in 2023 - Aanpassen van de afvalkalender/app van 2023 - Afval Samenwerking Limburg (ASL): afronden gezamenlijke aanbestedingen en voorbereiden verwerkingscontracten	- Continu 2022 - Per kwartaal - Per kwartaal - Continu - Q1 en Q2 2022 - Q3 en Q4 2022 - Continu

2.3 Beheer openbare ruimte

10. Afvalverwijdering en verwerking		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Monitoren gedrag en ontwikkelingen		
Een duurzaam scheidingsgedrag	• Monitoren ingezamelde grondstoffen en restafval • Monitoren ontwikkeling zwerfvuil en dumpingen • Communiceren over het scheiden van afval	• Continu • Continu • Continu

Indicatoren/kengetallen						
	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk voorgeschreven						
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner	105	85	80			
Overige						
Hergebruik (%)	69	75	77			

11. Afvalstoffenheffing			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Volledige dekking van de kosten verbonden aan het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.	• Heffen van een directe belasting van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van het perceel waarvoor volgens de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval bestaat. • Het up-to-date houden van het containerbestand van alle aansluitingen afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten en de daaraan gekoppelde gebruikers en een actuele geredigeerde belastingverordening voeren. • Vanaf 2020 geldt een vast en variabel tarief voor een- en meerpersoonshuishoudens. Het variabel tarief geldt alleen voor het aanbieden van restafval. • Verlenen van kwijtschelding voor het vaste tarief aan belastingplichtigen met een uiterst laag inkomen en buitengewoon hoge lasten. Automatische kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen (met een bijstandsuitkering of AOW uitkering) die de laatste drie jaar volledige kwijtschelding hebben ontvangen. Ook is er een vereenvoudigde aanvraagprocedure voor klanten met een bijstandsuitkering (Pw) die niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding.	28 februari 2022 Continu Kwijtschelding wordt verleend in de periode na de aanslagoplegging	

2.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Variabel tarief 240 ltr. restafval per aanbieding	€ 9	€ 9	€ 9			
Vast tarief eenpersoonshuishouden	€ 101	€ 101	€ 101			
Vast tarief meerpersoonshuishouden	€ 155	€ 155	€ 155			
Aantal eenpersoonshuishoudens	4.523	4.523	4.523			
Aantal meerpersoonshuishoudens	9.930	9.930	9.930			
Aantal bedrijven ¹⁾	135	135	135			
Kostendeckendheid	92%	100%	100%			

¹⁾ Aantal bedrijven waarvan via de gemeente wordt gezorgd voor de inzameling van het bedrijfsafval, afkomstig van kleine bedrijven, kantoren en winkels en dat naar aard, omvang en samenstelling gelijk is te stellen aan huishoudelijk afval.

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Echt-Susteren energieneutraal in 2040	In de Energiewisatie Echt-Susteren met Uitvoeringsprogramma (2018-2022) heeft de gemeente de ambitie uitgesproken om in 2040 energieneutraal te zijn. Het uitvoeringsprogramma (2018-2022) geeft voor deze collegeperiode een eerste invulling aan deze ambitie. De onderdelen uit het uitvoeringsprogramma komen hieronder aan bod.	Continu
Aardgasloze wijken	- De gemeente stelt uiterlijk 2021 een Transitiewisatie warmte vast. Hierin staat welke duurzame warmteoplossingen potentie hebben in de gemeente en hoe de gemeente deze in combinatie met isolatie wil gaan inzetten in de periode tot en met 2030. Gebouweigenaren willen we vanaf 2022 stimuleren om te isoleren en op natuurlijke momenten over te stappen naar een (hybride of elektrische) warmtepomp. De gemeente is regisseur van dit stimuleringsprogramma. - De gemeente verkent de mogelijkheden voor een subsidieaanvraag Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Bij toekenning vindt uitvoering plaats vanaf 2022.	2022-2030 2022
Ontwikkeling zonneparken en windparken	Op basis van het in 2019 vastgestelde beleidskader voor zonne- en windenergie is in 2020 een collectieve uitvraag aan de markt gedaan voor de ontwikkeling van 5 plannen voor zonneparken (pilotprojecten). Deze plannen zijn geselecteerd op basis van een goede landschappelijke inrichting, (financiële) participatie en maatschappelijk	2021/2022

2.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	draagvlak. De plannen doorlopen in 2021 bestemmingsplannen- en vergunningen-procedures. Beoogde start realisatie is in 2022. De pilotprojecten wordt geëvalueerd. In 2022 worden mogelijke locaties voor een windmolenpark in beeld gebracht, een hierbij behorende business case en een MER-onderzoek worden uitgevoerd. De ontwikkeling van een windproject duurt tot en met de realisatiefase gemiddeld vier tot zeven jaar. De raad wordt, onder andere door periodieke raadswerkgroep bijeenkomsten, meegenomen in dit proces (go/no go per fase).	2022 (-2027)
Gedragen bod aan het rijk in kader van Regionale Energiestrategie	De regio Noord- en Midden Limburg heeft voor 1 juli 2021 een 'bod' gedaan aan het Rijk waarin ze aangeeft welke energiedoelstellingen worden gehaald en wanneer. De RES is een instrument om te komen tot regionaal gedragen keuzes voor energiebesparing, de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie-infrastructuur en energiebesparing. Vanaf juli 2021 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode tot 2030 en wordt gestart met de RES 2.0. De RES wordt twee jaarlijks herzien.	2022-2030
Elektriciteitsneutraal Leisurepark In de Bandert	De doelstelling van het project is om het Leisurepark In de Bandert elektriciteitsneutraal te maken om maximaal hernieuwbare elektriciteit te leveren aan het zwembad/sporthal (in beheer van Menswel) door plaatsing van zonnepanelen. De plaatsing van zonnepanelen genereert een opbrengst voor Menswel (exploitatievoordeel op de energierekening). Dit voordeel wordt jaarlijks gekort op de exploitatiebijdrage van de gemeente aan Menswel. Hiermee wordt de gemeentelijke voorinvestering terugbetaald. Onderzocht wordt of deze aanpak ook kan worden toegepast op de verduurzaming van de bestaande installaties in het zwembad/de sporthal.	2022
Duurzaam gemeentelijk vastgoed	Bij de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed wordt steeds de afweging gemaakt of investeringen ook duurzaam ingevuld kunnen worden. Afhankelijk van de investeringskosten/ terugverdientijden en beschikbaar budget wordt sturing gegeven aan de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen. De intentie is waar mogelijk bij vervangingsonderhoud verduurzaming toe te passen.	Continu
Duurzame bedrijven	De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) voert in opdracht van de gemeente toezicht en handhaving van energiebesparing uit bij bedrijven. Naast het regulier toezicht bij bedrijven (inclusief energiebesparing) worden er specifieke energiecontroles uitgevoerd bij de (middel) grote energieverbruikers, waarbij de ondernemers ook geadviseerd worden over te nemen stappen (wortel en de stok). Daarnaast wordt toezicht gehouden op de informatieplicht (Activiteitenbesluit Milieubeheer) en worden energiebesparingsonderzoeken getoetst.	Continu

2.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	- De gemeente wil bedrijven stimuleren om te verduurzamen en zon op dak stimuleren. Stichting Groene Economie Limburg heeft hiervoor een plan opgezet gericht op verduurzaming van MKB bedrijven (Charter Energietransitie MKB). De gemeente (en de regio midden Limburg) staan hier positief tegenover. Doorgang is mede afhankelijk voor cofinanciering van de provincie. Bedrijventerrein De Berk is als pilot geselecteerd - Energiecoöperatie Echt-Susteren adviseert bedrijven en utiliteit op verzoek over de mogelijkheden tot verduurzaming en voert desgevraagd energiescans uit. De gemeente werkt nauw samen met de energiecoöperatie.	Continu Continu
Duurzame gemeentelijke organisatie	Bewustwording en stimulering gemeentelijke organisatie, bijvoorbeeld door de pilot van elektrische auto's en fietsen voor zakelijk verkeer en de actie om fietsverkeer te stimuleren. Door de coronacrisis is er weinig gebruik gemaakt van de elektrische auto's en fietsen. Na afloop van de pilotperiode wordt onderzocht op welke manier de elektrische auto's, fietsen een vervolg krijgen.	Continu
Duurzame woningen en gebouwen	Bewustwording en verduurzaming stimuleren d.m.v.: - Communicatie naar inwoners en gebouweigenaren, - Afspraken met woningbouwcoöperaties over verduurzaming. Deze worden vastgelegd in de prestatieafspraken, - Uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte zet in op verduurzaming en aardgasvrij ready maken van panden in de gemeente. - De inzet van de energiecoöperatie Echt-Susteren Energie (bewustwording, energiebesparing en kleinschalige energieopwekking).	Continu
Duurzame mobiliteit	- Proactief faciliteren van openbare laadvoorzieningen in samenwerking met partner Vattenfall. - Invulling geven aan het vastgestelde beleid 'laadinfrastructuur gemeente Echt-Susteren 2021-2030'. - Monitoren gebruik elektrische dienstauto's en elektrische fietsen.	Continu Continu 4 ^e kwartaal 2022
Duurzame openbare verlichting	Het vervangingsprogramma LED-verlichting wordt versneld. In de periode 2020 t/m 2024 worden circa 5.000 stuks (60% areaal) armaturen vervangen door energiezuinige Led-armaturen. Dit alles passend binnen het huidige beheer- en energiebudget. In 2022 staan 1.000 stuks op de planning. Dit levert een energiebesparing van 119.000 kWh en CO2 besparing van 52.000 kg.	2021 t/m 2024
Duurzame inkoop van energie voor gemeentelijke diensten.	De gemeente heeft in 2018 deelgenomen aan een regionale aanbesteding voor de levering van elektriciteit en gas voor 2019 en 2020 met een mogelijkheid tot contractverlenging	2021-2022

2.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	tot uiterlijk 1 januari 2023. Hierbij zijn ook certificaten gekocht voor vergroening door compensatie van CO2 uitstoot. Besloten is tot contractverlenging door het lichten van het 1e en 2e optiejaar (01 januari 2021 tot en met 31 december 2022) voor de leveringen van gas en elektriciteit met nagenoeg dezelfde condities. Inkoopcentrum Zuid is een traject gestart voor de aanbesteding van regionaal duurzaam opgewekte energie voor de periode vanaf 1 januari 2023. Aan de hand van een startnotitie wordt aan de gemeente in het tweede kwartaal van 2021 gevraagd om over deelname te besluiten.	
Bewustwording energietransitie	De gemeente communiceert actief met inwoners, stakeholders en anderen om de bewustwording van de energietransitie te bevorderen. Dit doen we bijvoorbeeld door deel te nemen aan de klimaatweken en door gastlessen te verzorgen op het Connect college en op basisscholen.	Continu
Duurzaam maatschappelijk vastgoed (geen gemeentelijk eigendom).	De gemeente wil ook dat derden (verenigingen, scholen, gemeenschapsgebouwen e.d.) gestimuleerd worden om te verduurzamen, m.a.w. gebouwen waar de gemeente geen eigenaar van is. De Energiecoöperatie biedt energiescans aan en stimuleert en ondersteunt daarmee de verduurzaming van de gebouwen. Voor de basisscholen en de school voor voortgezet onderwijs in onze gemeente is in het MIP vanaf 2022 rekening gehouden met een jaarlijkse investering van € 1 miljoen voor onder meer renovatie en verduurzaming van de gebouwen. Voor de plannen voor 2022 wordt verwezen naar de tekst bij het product Onderwijshuisvesting van het Programma Onderwijs.	Continu

Indicatoren/kengetallen						
	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk verplicht Remy/John						
Hernieuwbare elektriciteit gemeentehuis kwh	40.000	39.500	39.000			
Overige						
Tot. aantal zonnepanelen gem. gebouwen ¹⁾	493	493	493			
Aantal zonnepanelen gemeentehuis	170	170	170			
Elektriciteitsverbruik in kWh gemeentehuis	427.425	430.000	420.000			
Gasverbruik in m ³ gemeentehuis	56.251	53.000	52.000			
¹⁾ Totaal aantal zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen in eigendom. De energiekosten zijn des gebruikers/huurders. (met uitzondering van het gemeentehuis)						

2.3 Beheer openbare ruimte

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	14.837.476	15.366.182	14.041.231	13.302.043	13.209.991	13.371.222
Baten	9.556.488	8.241.391	8.259.552	8.109.552	8.109.552	8.109.552
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	5.280.988	7.124.791	5.781.679	5.192.491	5.100.439	5.261.670
Storting reserves	1.492	250.000	150.000	100.000	-	-
Onttrekking reserves	151.044	1.177.422	206.853	106.853	6.853	6.853
Mutaties van de reserves	- 149.553	- 927.422	- 56.853	- 6.853	- 6.853	- 6.853
Geraamde resultaat	5.131.436	6.197.369	5.724.826	5.185.638	5.093.586	5.254.817

2.4 Onderwijs

Specifieke projecten 2022:

- Renovatie gebouw Connect College, locatie Populierlaan 1
- Renovatie schoolgebouwen basisonderwijs
- Passende huisvesting leerlingen Taalschool De Driepas

Programma 4: onderwijs

2.4 Onderwijs

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Gelijke kansen op onderwijs voor jongeren uit de gemeente Echt-Susteren en de regio - Een breed onderwijsaanbod passend bij de vraag en gehuisvest in bijdetijdse schoolgebouwen - Een goed leef- en vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven - Een goede positie op de arbeidsmarkt voor de inwoners van de gemeente	- Subsidieregeling peuterprogramma gemeente Echt-Susteren 2020 - Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Echt-Susteren 2012 - Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Echt-Susteren 2015	Het programma Onderwijs omvat de volgende producten: 1. Openbaar basisonderwijs 2. Onderwijshuisvesting 3. Onderwijszorg 4. Aanvullend lokaal beleid 5. Kinderopvang Het programma omvat het toezicht op het openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid, het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van diverse doelgroepen en het verbeteren van kansen op de arbeidsmarkt van bepaalde groepen (jong)volwassenen. Voor het speciaal basisonderwijs en het voortgezet onderwijs heeft de kern Echt een bovenlokale verzorgingsfunctie, die behouden en daar waar nodig versterkt moet worden.
	Paragrafen	
	- Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering	
	Verbonden partijen	
	Geen	
	Reserves en voorzieningen	
	Geen	

1. Openbaar basisonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een voldoende aantal scholen voor openbaar basisonderwijs, verspreid over de gemeente, welke kwalitatief voldoet aan de hedendaagse eisen.	• Toezicht houden op het openbaar onderwijs. • Tenminste 2 keer per jaar overleggen met de Stichting Kindante over de jaarstukken en de gang van zaken.	Continu Gedurende het jaar

2.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2			
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	569	525	489	452	447	433

Noot: Het aantal te verwachten leerlingen in het basisonderwijs voor de periode 2022-2025, is gebaseerd op de prognose 2016-2036 (peildatum 1 oktober 2020) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.

2. Onderwijshuisvesting		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Adequate huisvesting voor de in de gemeente gelegen scholen voor primair en voortgezet onderwijs, rekening houdende met onderwijskundige, maatschappelijke, demografische en bouwkundige ontwikkelingen.	- De renovatie van het gebouw van het Connect College, locatie Populierlaan 1. - Het voorzien in passende huisvesting voor de leerlingen van de Taalschool van basisschool De Driepas, momenteel gehuisvest in een semipermanent schoolgebouw op het terrein van het AZC. Op dit moment vindt er (samen met het schoolbestuur, de school en Buurthuis St. Joris) een onderzoek plaats naar de mogelijkheden van huisvesting in en bij het hoofdgebouw aan de Mispelstraat. - Het beoordelen van eventuele aanvragen voor medegebruik (sociaal-culturele instellingen of verhuur (kinderopvang) van (leegstaande) lokalen. - Het huren van gymnastiekzalen voor de basisscholen voor het uitvoeren van het bewegingsonderwijs.	2021/2022 2022 Continu Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2			
Aantal schoolgebouwen openbaar basisonderwijs	3	3	3			
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	569	525	489	452	447	433
Aantal scholen bijzonder basisonderwijs	9	9	9			
Aantal schoolgebouwen bijzonder basisonderwijs	9	9	9			
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs	1.515	1.539	1.480	1.478	1.452	1.431
Aantal scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1			
Aantal schoolgebouwen speciaal basisonderwijs	1	1	1			
Aantal leerlingen speciaal basisonderwijs	137	158	116	109	105	103
Aantal scholen voortgezet onderwijs	1	1	1			

2.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal schoolgebouwen voortgezet onderwijs	2	2	2			
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.338	1.326	1.345	1.353	1.319	1.292

Noot: Het aantal te verwachten leerlingen in het basisonderwijs voor de periode 2022-2025, is gebaseerd op de prognose 2016-2036 (peildatum 1 oktober 2020) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.

Het aantal te verwachten leerlingen in het voortgezet onderwijs voor de periode 2022-2025, is gebaseerd op prognose 2014-2035 (peildatum 1 oktober 2019) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.

3. Onderwijszorg			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens / mw. A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Onderwijsachterstanden Vroegtijdige signalering en bestrijding van onderwijsachterstanden bij leerlingen in het basisonderwijs en bij peuters.	Onderwijsachterstanden - Het continueren van de inzet van een NT2 Flexteam voor leerlingen met een taalachterstand in basisschool De Driepas, locatie Mispelstraat (betreft ook zij-instromers van andere scholen). - Het blijven aanbieden van voorschoolse educatie in kindercentra, (zie verder bij paragraaf 5. Kinderopvang). - Het met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties evalueren en ontwikkelen van de voorzieningen van voor- en voerschoolse educatie (zie verder bij paragraaf 5. Kinderopvang).	Continu	Continu
Onderwijsbegeleiding basisscholen Een kwalitatieve verbetering bij scholen op thema's van onderwijs & zorg waar de gemeente een wettelijke zorgplicht, dan wel een gedeelde verantwoordelijkheid heeft.	Onderwijsbegeleiding basisscholen Het door subsidie ondersteunen van activiteiten/projecten over de volgende beleidsthema's: - Het voorkomen van schooluitval - Het voorkomen en vermindering van taalachterstand - Taalontwikkeling - Een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar voerschoolse educatie - Afstemming onderwijszorg en jeugdzorg in een zo vroeg mogelijk stadium - Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs en cultuureducatie - Wetenschap & technologie in de klas - Gezonde voeding, gezonde leefstijl - Het inlopen van achterstanden door de coronacrisis (Nationaal Programma Onderwijs, schooljaren 2021-2022 en 2022-2023)	Continu	

2.4 Onderwijs

3. Onderwijszorg			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens / mw. A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
<i>Leerplicht- en kwalificatieplicht/RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie).</i> Alle (leerplichtige) kinderen gaan naar school en verlaten het onderwijs met een startkwalificatie (diploma HAVO, VWO, MBO niveau 2 of hoger).	• Registreren van leerlinggegevens. • Voorlichting geven aan jongeren, ouders en scholen. • Toe leiden naar zorg en hulp daar waar nodig. • Handhaven in situaties waar preventieve en curatieve acties niet tot het gewenste resultaat leiden.	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk verplicht ¹⁾						
Leerplicht: absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jaar)	Niet bekend	4	4			
<i>Benchmark Limburg (2019: 1,9)</i>						
Leerplicht: relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jaar)	Niet bekend	20	20			
<i>Benchmark Limburg (2019: 25)</i>						
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	Niet bekend	1,5%	1,5%			
<i>Benchmark Limburg (2019: 2,0%)</i>						
Overige						
Aantal leerlingen met ondersteuning door NT2 Flexteam	60 ¹⁾	59	59			
Volgens de Wet AVG mogen cijfers onder de 5 niet worden gedeeld omdat deze herleidbaar zijn. Hierdoor worden de cijfers voor kleinere gemeenten niet bekend gemaakt en niet gepubliceerd op 'Waar staat je gemeente'. Deze zijn dus vaak niet beschikbaar. ¹⁾ Aantal leerlingen aanvang schooljaar 2019/2020						

¹⁾ De wettelijk verplichte indicatoren worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. De definities van de indicatoren 'Absoluut verzuim' en 'Relatief verzuim' zijn echter aangepast en nog niet beschikbaar. Ook de wijze waarop de wettelijk verplichte indicator 'Voortijdig schoolverlaters' wordt opgevraagd is gewijzigd. Deze indicator is momenteel nog niet beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl.

2.4 Onderwijs

4. Aanvullend lokaal beleid		Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Bevordering of verbetering op aanvullende terreinen van het onderwijs, dan wel het wegnemen van belemmeringen.	<i>Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs basisonderwijs</i> Het organiseren van het vervoer van de leerlingen van de basisscholen Angela, De Vio-lier, De Driepas en De Horst uit Echt, Maria Goretti uit St. Joost, Op de Sleek uit Sleek en de Bolleberg uit Maria Hoop naar de diverse sportaccommodaties in onze gemeente. <i>Het desgevraagd ondersteunen van onderwijsprojecten</i> <i>Buurtaal en Internationalisering</i> Het ondersteunen van initiatieven over het versterken van buurtalen (Duits en Frans) en het opzetten van een schoolpartnerschap over de grens (Euregio) <i>Hippisch College Limburg</i> Verbeteren en versterken van het hippisch onderwijs <i>Project Stichting Onderwijs Midden Limburg (Connect College) over oriëntatie VMBO-leerlingen op de arbeidsmarkt</i> Vroegtijdige oriëntatie op de arbeidsmarkt door VMBO-leerlingen, zodat zij zicht beter kunnen voorbereiden op de beroepskeuze.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal scholen waarvoor vervoer wordt georgani-seerd (gedurende 40 weken per jaar)	7	7	7			
<i>Eerder werden ook het aantal retourritten vermeld. Deze indicator is komen te vervallen, omdat deze voor de berekening van de kosten van het vervoer niet meer relevant is. Tot 1 augustus 2018 werden de kosten per rit afgerekend; nu worden de kosten gebaseerd op een vast bedrag per touringcar voor de eerste 2 uur en een vast uurtarief voor de tijd er na.</i>						

5. Kinderopvang		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Goede, veilige en toegankelijke kin-deropvang	Het bewaken van de kwaliteit van de kinderopvang (kinderdagopvang, buitenschoolse op-vang en gastouderopvang).	Continu

2.4 Onderwijs

Cittaslow

Dat peuters: - In contact komen met leeftijdsgenoten; - zich ontwikkelen op met name de taal- en sociale vaardigheden als voorbereiding op het basisonderwijs en dat (Dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstanden tijdig kunnen worden gesignaleerd en doelgericht kunnen worden aangepakt.	Het aanbieden van een kwalitatief goed peuterprogramma aan 2 en 3 jarigen, binnen de 14 locaties van kinderopvang verspreid over de gemeente, uitgevoerd door gekwalificeerd en geschoold personeel met een extra aanbod voor peuters met een geïndiceerde taal- en onderwijsachterstand (doelgroeppeuters).	Continu
---	---	---------

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal locaties kinderopvang met een VVE-aanbod	14	14	14			
Gemiddelde aantal peuters (2/3-jarigen)	468	475	451			
Gemiddelde aantal peuters dat deelneemt aan het peuterprogramma (%)	310 (66,2%)	351 (74%)	333 (74%)			
Gemiddelde aantal peuters met een VVE-indicatie vanwege taalachterstand	72 (15,4%)	81 (17%)	78 (17,5%)			
Gemiddelde aantal peuters met een VVE-indicatie vanwege taalachterstand, dat deelneemt aan het peuterprogramma	56	60	58			

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	1.892.788	2.354.018	2.097.669	2.211.942	2.266.610	2.320.287
Baten	547.608	634.277	634.296	634.296	634.296	634.296
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	1.345.180	1.719.741	1.463.373	1.577.646	1.632.314	1.685.991
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	115.000	-	-	-	-	-
Mutaties van de reserves	- 115.000	-	-	-	-	-
Geraamde resultaat	1.230.180	1.719.741	1.463.373	1.577.646	1.632.314	1.685.991

2.4 Onderwijs

2.5 Cultuur en sport

Specifieke projecten 2022:

- Doorontwikkeling leisurepark In de Bandert
- Realiseren van turnhal nabij sporthal In de Bandert
- Realiseren van een multifunctionele voorziening in het pand de Ballon
- Uitvoering lokaal sportakkoord
- Inzet verenigingsondersteuning i.v.m. gevolgen corona
- Faciliteren evenementen Passie Verhaal en Heiligdomsvaart
- Deelname project cultuurregio Noord- en Midden-Limburg
- Project Inventarisatie kunst in de openbare ruimte

Programma 5: cultuur & sport

2.5 Cultuur en sport

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Cultuur en sport: Samen op een podium. - Cultuur en sport dragen bij aan een attractief en leefbaar Echt-Susteren. Cultuur en sport bieden mogelijkheden voor ontplooiing en ontmoeting en dragen bij aan actieve participatie van inwoners in de maatschappij. - Cultuur geeft aan mensen de mogelijkheid om zich te uiten, creativiteit te ontwikkelen, zich te organiseren en actief te zijn. Dat kan op verschillende terreinen zoals muziek, dans en dramatische expressie. Alle inwoners moeten de mogelijkheid hebben om cultuur te beleven. Kinderen moeten ook in aanraking komen met cultuur, dit wordt gestimuleerd door cultuureducatie met kwaliteit (inclusief muziekonderwijs). - Doorontwikkeling Cultuurhuis Edith Stein - De focus van de inspanning op het gebied van sport ligt op verhoging van de sportdeelname van de inwoners waardoor de gezondheid, de sociale binding en de leefbaarheid verbetert. De nadruk wordt hierbij gelegd op een laagdrempelig, vraaggericht en lokaal beschikbaar sport- en beweegaanbod in de wijk/kern. Sport scoort, ook in Echt-Susteren! - Daarnaast nemen inwoners deel aan recreatieve en culturele activiteiten. Dit draagt bij aan talentontwikkeling. - Doorontwikkeling Leisurepark In de Bandert	- Leefbaarheidsvisie - Samenwerkingsconvenant Huis voor de Sport Limburg - Notitie + onderzoeksrapport doorontwikkeling visie Leisurepark In de Bandert - Convenant gebruikers leisurepark In de Bandert - Huur- en uitvoeringsovereenkomst Menswel Sportbedrijf over binnensportaccommodaties - Ingebruikgevingsovereenkomsten Albertzaal Roosteren en Gymnastiekzaal Diepstraat - Huurovereenkomst buitensportaccommodaties - Privatiseringsovereenkomsten buitensportaccommodaties - Regeling zelfwerkzaamheid buitensportaccommodaties - Standaardinrichting buitensportaccommodaties - Conditiecatalogus onderhoud sportparken gemeente Echt-Susteren - Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 - Projectplan DOEN Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 - Projectplan Cultuurregio Noord-Limburg 2021-2024 - Algemene subsidieverordening Gemeente Echt-Susteren - Subsidieverordening investeringskosten sociale, culturele en sportaccommodaties - Sportakkoord Echt-Susteren - Preventieakkoord Echt-Susteren - Werkplan Stichting Menswel 2022	Het programma Cultuur en Sport omvat de volgende producten: 1. Bibliotheek 2. Cultuureducatie 3. Muziekonderwijs 4. Museum 5. Verenigingen en activiteiten 6. Monumentenzorg 7. Kerkgenootschappen 8. Sportstimulering en –ondersteuning 9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties 11. Kermissen en markten Verbonden partijen Geen Reserves en voorzieningen - Reserve welzijn en cultuur - Reserve investeringssubsidies welzijn Doelgroepen In algemene zin richten wij ons met ons beleid op de volgende prioritaire doelgroepen: • Jeugd tot 23 jaar • Senioren 55+ • Mensen met minimum inkomen • Mensen met beperking Hierbij hebben wij bijzondere aandacht voor de doelgroep 55+ gelet op de demografische ontwikkelingen en prognoses (in vijftien jaar tijd 23% meer 55+).
Paragrafen - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering		

2.5 Cultuur en sport

1. Bibliotheek		Portefuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer vindt realisatie plaats
Een bibliotheekvoorziening waarbij: - Media kunnen worden ingezien en geleend - Objectieve en betrouwbare informatie en kennis kan worden verkregen, voor baan, beroep, studie, gezondheid, vrijetijdsbesteding, etc. - Inwoners kunnen leren om te gaan met internet & social media (b.v. cursussen Klik & Tik, Digisterker)	Het continueren van: - De leeswinkel aan de Bovenste straat in Echt; - De schoolbibliotheek op de 13 locaties ¹⁾ van basisonderwijs in onze gemeente. - Cursussen basiseducatie (Klik & Tik en Digisterker) Daarnaast worden in de leeswinkel activiteiten georganiseerd tijdens de landelijke campagnes zoals De nationale voorleesdagen, Boekenweek, Zomerlezen, Kinderboekenweek en Nederland Leest. Terugkomende activiteiten in de leeswinkel zijn verder: - Handwerkcafé - Leesclub - Belastingspreekuren (maart en april) - Adventure club - De Domijnenverkenners - Zomerlezen junior - Boekenschatkist - voorleeshalfuurtje	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal leeswinkels	1	1	1			
Aantal schoolbibliotheek	13	13 ¹⁾	13			
Aantal bezoekers	23.824	34.000	34.000			
Aantal leden vanaf 18 jaar	1.022	1.200	1.000			
Aantal jeugdleden	2.651	2.900	2.700			
Aantal uitleningen leeswinkel Echt	75.440	90.000	90.000			
Aantal uitleningen schoolbibliotheek	46.720	50.000	50.000			
Aantal cursussen/cursisten basiseducatie	2/12	8/48	12/72			
¹⁾ Er zijn weliswaar nog maar 12 basisscholen in de gemeente maar de Driepas heeft een extra locatie in het AZC.						

2.5 Cultuur en sport

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Toename van het aantal kinderen dat binnen schooltijd deelneemt aan cultuureducatie-activiteiten en verbetering van de kwaliteit van de activiteiten.	• Deelnemen aan regionale aanpak cultuureducatie via de Stichting DOEN. • Deelnemen aan het Lokaal Platform Cultuureducatie. Via dit platform worden met het primair en voorgezet onderwijs afspraken gemaakt over de beleidsdoelen en ambities over cultuureducatie en de verschillende verantwoordelijkheden. • Samen met betrokken partijen uitvoering geven aan projectplan DOEN uureducatie met Kwaliteit 2021-2024. • Ontwikkelen van één cultuureducatieprogramma voor het lokale basisonderwijs. • Voortzetting geven aan opname van het muziekonderwijs in het leerplan en het programma cultuureducatie. • Scholen stimuleren om het landelijke beschikbaar gestelde budget voor cultuureducatie voor dit doel optimaal te benutten en externe subsidiebronnen op het gebied van cultuureducatie aanspreken. • Koppeling leggen tussen gemeentelijke bijdrage culturele basisvorming en de besteding van hiervoor genoemde rijks gelden door het vastleggen in een subsidieregeling. • Goed zichtbaar maken van het (lokale) cultuureducatie-aanbod en hierin samenhang creëren.	Continu
 Cittaslow		
Bescherming ambachtelijke producten en fabricages (certificering, musea van materiele cultuur etc.)		
In stand houding van ambachtelijke werkwijzen en bescherming van toepassing.	• Het (door de structuurvisie) mogelijk maken om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te mogen verkopen. • Het faciliteren van voorzieningen die gericht zijn op het verkopen van ambachtelijke producten. • Het bevorderen van ambachtelijke werkwijzen, zo ook bij het bosbeheer.	Continu
Waardering en behoud culturele lokale evenementen		
Het behoud van lokale festiviteiten en culturele evenementen.	• Voortzetten van bestaand (subsidie)beleid dat gericht is op ondersteuning van vrijwilligersorganisaties. • De gemeente laat zich op het terrein van cultuur en cultuureducatie adviseren door de Klankbordgroep Cultuur, waarin deskundige inwoners en de belangrijkste ketenpartners op dit beleidsterrein samenwerken. • Het inzetten van combinatiefunctionarissen in de kernen van onze gemeente die de verbinding tussen vrije tijd, sport en cultuur leggen	Continu

2.5 Cultuur en sport

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	• Het faciliteren van gemeenschapshuizen en (sport)accommodaties. • Het geven van een impuls aan actieve cultuurparticipatie van de inwoners door gebruik te maken van de multifunctionele culturele functie van het Cultuurhuis Edith Stein aan de Plats.	
Gebruik en onderwijs in smaak en bevordering van streekproducten		
Meer aandacht voor het gebruik van streek- en biologische producten	• Het stimuleren van het gebruik van streekproducten uit de gemeente en waar mogelijk daarbuiten. • Basisscholen in de gemeente nemen deel aan het jaarlijkse schoolontbijt, waar het belang van goede en gezonde voeding wordt benadrukt.	Continu

Indicatoren/kengetallen						
	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal deelnemende scholen aan cultuureducatie	8	10	9			
Aantal deelnemende leerlingen cultuureducatie	2.610	2.184	2.200			

3. Muziekonderwijs			Portefeuillehouder Wethouder mw. A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Behoud en mogelijke toename van het aantal cursisten Myouthic BASE (algemene muzikale vorming) en stabilisering van het aantal deelnemers aan de cursus Instrumentopleidingen.	- Subsidiëren van muziekonderwijs via de regionale muziekonderwijsinstelling, Stichting Myouthic, op basis van afspraken met de regiogemeenten. - Halfjaarlijks overleg met de Stichting Myouthic en de afnemers (lokale muziekverenigingen) over de voortgang van het muziekonderwijs. - Beheersbaar houden van de integrale kostprijs per cursus. - In opdracht verzorgen van muziekonderwijs voor het plaatselijke basisonderwijs.	Continu	

2.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal cursisten Instrumentopleidingen	170	200	200			
Aantal cursisten AMV/IVM	48	50	50			

4. Museum			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Instandhouding van het Museum.	- Het leveren/toekennen van een bijdrage voor de instandhouding van het Museum in het Cultuurhuis Edith Stein aan de Plats, binnen de multifunctionele mogelijkheden van dit pand. - Bevorderen van samenwerking met de in het pand gehuisveste culturele functies. - Beheren en digitaliseren van de cultuurhistorische collecties van het Museum. - Halfjaarlijks overleg voeren met het bestuur van het Museum over de voortgang van de activiteiten van het museum. - Het museum betrekken bij de organisatie van lokale activiteiten over cultuureducatie.	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal exposities	6 ¹⁾	1	4 ⁴⁾			
Aantal symposia	1 ²⁾	1	3 ⁵⁾			
Aantal bezoekers	1.187 ³⁾	6.000	6.000			
Aantal vrijwilligers	35	50	35			

¹⁾ Waaronder: Hoofdexpositie 'Stille Kracht'; 2 exposities lokale kunst; 2 mini exposities in vitrines en expositie Wonderkabinet.
²⁾ Betreft een lezing
³⁾ Door de corona-maatregelen waren er vrijwel geen openstellingstijden in 2020
⁴⁾ Waarvan 1 doorlopende expositie en 3 kortlopende exposities
⁵⁾ Streefaantal

2.5 Cultuur en sport

[illegible]

Indicatoren/kengetallen						
Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	2021-2025				
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal gesubsidieerde sportverenigingen	28	29	29			
Aantal gesubsidieerde toneelverenigingen	2	2	2			
Aantal gesubsidieerde muziekverenigingen	19	19	19			
Aantal gesubsidieerde schutterijen	9	9	9			
Aantal gesubsidieerde cultuurhistorische verenigingen	5	5	6			
Aantal verenigingen per 1.000 inwoners	9	10	10			

2.5 Cultuur en sport

6. Monumentenzorg			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
 Cittaslow			
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden			
Behoud van historische panden.	• Het geven van bijzondere aandacht aan de leegstaande monumentale panden binnen de gemeente en de mogelijkheden deze te renoveren en te herbestemmen. De gemeente faciliteert daarbij ontwikkelaars en denkt mee over de ontwikkelmogelijkheden. • Het ondersteunen bij de instandhouding van monumentale kerkgebouwen met behulp van het verstrekken van een subsidie voor restauratie- en/of onderhoudskosten. • Het besteden van aandacht aan het monumentale verleden en de archeologische waarden in haar bodem.	Continu	
Instandhouding van het cultureel erfgoed en versterking van de cultuurhistorische waarden in de omgeving.	• Advies/ondersteuning voor restauratie en onderhoud van de 68 binnen de gemeente aangewezen objecten tot rijksmonument. • Positioneren van de zorg en de aandacht voor cultureel erfgoed binnen de gemeentelijke organisatie. • Het jaarlijks organiseren van thema gerelateerde activiteiten door de werkgroep Cultureel Erfgoed onder auspiciën van de Stichting Kunst- en Cultuurraad Echt-Susteren. • Inventariseren van kunst in de openbare ruimte. • Het bieden van ondersteuning aan de Heiligdomsvaart in Susteren en 't Passie Verhaal in Nieuwstadt. • Actieve deelname aan het regionaal overleg cultureel erfgoed Midden-Limburg.	Continu Mei 2022 Continu April/augustus 2022 Continu	

Indicatoren/kengetallen						
	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Rijksmonumenten	68	68	68			

7. Kerkgenootschappen			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
De instandhouding van kerkgebouwen en de ondersteuning van ge-	- Het subsidiëren van sociaalmaatschappelijke activiteiten. - Het verstrekken van een vergoeding voor het aanstralen van de kerken.	Continu	

2.5 Cultuur en sport

7. Kerkgenootschappen			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
loofsgemeenschappen in de verschillende parochies in de gemeente met betrekking tot hun sociaal maatschappelijke functie.	Het op basis een gemeentelijke gedragslijn op aanvraag toekennen van een bijdrage in de kosten van de instandhouding van zowel monumentale als niet-monumentale kerkgebouwen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij relevante besluiten van provincie en rijk.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal gesubsidieerde parochies	10	10	10			
Aantal aangestraalde kerken	4	4	4			

8. Sportstimulering- en ondersteuning			Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een ontwikkelingsgericht, toekomstbestending sportbeleid in goede samenwerking met betrokken partijen.	- Herijking van de Sportvisie 2020 'Echt-Susteren leefbaar en sportief', waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar de gevolgen van het coronavirus voor de lokale sportinfrastructuur. - Uitvoering geven aan het Sportakkoord Echt-Susteren en het Preventieakkoord Echt-Susteren. - Op basis van het lokaal Sportakkoord aanspraak maken op het van rijkswege beschikbare Uitvoeringsbudget voor sportactiviteiten. - Het periodiek evalueren van de effecten van het sportbeleid door monitoring. - Deelnemen aan de landelijke impulsregeling 'brede scholen, sport en cultuur' (regeling combinatiefuncties/buurtsportcoaches). Het betreft een landelijke regeling met een structureel karakter. - Benutten van provinciale en landelijke subsidiemogelijkheden voor sport (stimulering). - Inzetten van het verhoogde aantal fte's combinatiefuncties voor sportstimulering en verenigingsondersteuning. - Besteden van Uitvoeringsbudget Lokaal Sportakkoord voor thema's 'vitale sportaanbieders' en 'sport, bewegen en gezondheid voor iedereen'. - Ontwikkelen van stimuleringsactiviteiten, gericht op verhoging van de sport- en beweeg-	- Tijdstip herijking is afhankelijk van Corona-ontwikkelingen - Andere punten: continu	

2.5 Cultuur en sport

8. Sportstimulering- en ondersteuning			Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?		Wanneer is realisatie gepland?
	deelname. • Huldigen van de nationale/internationale sportkampioenen.		November 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk verplicht						
Beweegt voldoende ¹⁾	Nog niet bekend	60%	60%			
Overige						
Aantal fte combinatiefuncties sportstimulering	3,4	3,4	3,4			
Aantal fte combinatiefuncties cultuur(educatie)	1,6	1,6	1,6			
Aantal fte buurtsportcoaches	1,6	1,6	1,6			
¹⁾ Volgt uit Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM 2020 via www.waarstaatjegemeente.nl . De resultaten worden 29 juni 2021 zowel landelijk als regionaal gepubliceerd.						

9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?		Wanneer is realisatie gepland?
Goede sportvoorzieningen met accent op kwaliteit, multifunctionaliteit en duurzaamheid.	• Uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord. • Uitvoering geven aan de met Stichting Menswel Sport gesloten meerjarige overeenkomst voor het beheer en de exploitatie van de binnensportaccommodaties. • Het leggen van nadruk op het optimaliseren van het gebruik van de accommodaties, wat moet resulteren in een lagere exploitatiebijdrage. Door professioneel opdrachtgeverschap wordt door de gemeente meer en beter dan voorheen gestuurd op outputresultaten. • Enkel bij absolute noodzaak uitvoering geven aan de renovatieplanning voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties. • Naleving van de huurovereenkomsten voor het onderhoud van de tennisbanen en voetbalvelden. • Door het landelijk verbod op chemische onkruidbestrijding toepassen van andere, mili-		Continu

2.5 Cultuur en sport

9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	euveilige bestrijdingsmiddelen. Deze maatregelen zorgen naar verwachting voor hogere onderhoudskosten. • Uit oogpunt van duurzaamheid, veiligheid en functionaliteit optimaliseren van sportaccommodaties. • Continueren van het gebruiksoverleg voor Leisurpark In de Bandert. • Ingebruikname turnhal Leisurpark In de Bandert.	Mei 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Overdekt zwembad	1	1	1			
Aantal sporthallen	2	2	2			
Aantal 2/3 Sporthal	1	1	1			
Aantal sportzalen	2	2	2			
Aantal gymnastieklokalen	2	2	2			
Aantal voetbalvelden	24,5	24,5	24,5			
Aantal tennisbanen	22	22	22			

11. Kermissen en markten		Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een kermistraditie in zoveel mogelijk kernen, een hoog amusementsgehalte van de kermissen en faciliteiten voor evenementen.	• De gemeente ondersteunt kermisactiviteiten in zoveel mogelijk kernen in financiële en organisatorische zin. De gemeente geeft hiervoor uitvoering aan de vastgestelde Beleidsnotitie kermisbeleid in de gemeente Echt-Susteren.	Continu
Weekmarkten in Echt en Susteren en losse standplaatsen in diverse kernen.	• De gemeente pleegt acquisitie (o.a. via advertenties in het vakblad) om nieuwe standhouders aan te trekken; • De gemeente heeft overleg met de bestaande standhouders om een zo breed mogelijk aanbod op de markten te realiseren waardoor de aantrekkelijkheid voor publiek en klanten wordt vergroot;	Continu

2.5 Cultuur en sport

11. Kermissen en markten

Portefeuillehouder
Wethouder P.H.M. Ruijten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	De gemeente zorgt voor het in stand houden van geschikte marktplaatsen voorzien van de noodzakelijke nutsvoorzieningen.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal kermissen	0	5	5			
Aantal markten	2	2	2			

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	4.552.711	6.173.285	4.522.181	4.423.994	4.279.377	4.259.094
Baten	760.260	711.623	656.004	650.752	489.716	489.716
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	3.792.451	5.461.662	3.866.177	3.773.242	3.789.661	3.769.378
Storting reserves	360.063	1.660.000	-	-	-	-
Onttrekking reserves	265.268	175.658	210.038	175.038	175.038	175.038
Mutaties van de reserves	94.794	1.484.342	- 210.038	- 175.038	- 175.038	- 175.038
Geraamde resultaat	3.887.245	6.946.004	3.656.139	3.598.204	3.614.623	3.594.340

2.5 Cultuur en sport

Subsidies

Professionele instellingen	maximaal subsidie bedrag 2022	Progr.	Overige instellingen	maximaal subsidie bedrag 2022	Progr.
Stichting Menswel	€ 1.231.899	5 en 6	Stichting Bijzonder in beweging	€ 1.725	5
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg	€ 462.978	6	Stichting Zorg in eigen Dorp	€ 9.500	6
Stichting Myouthic	€ 165.350	5	Stichting 4 mei herdenking	€ 1.000	5
De Domijnen	€ 539.000	5	Stichting Dr. Edith Stein	€ 1.250	5
Slachtofferhulp Nederland	€ 8.257	6	Stichting De Kunstkring Echt	€ 4.300	5
St. Pedagogisch Sociaal Werk Midden-Limburg	€ 2.330	6	Stichting Op vleugels der vrijheid	€ 1.000	5
Museum van de Vrouw	€ 137.000	5	Stichting Orgelkring Echt-Susteren	€ 1.500	5
Centrum voor Jeugd en Gezin	€ 1.205.000	6	Stichting Sociaal Cultureel Centrum D'n Hook	€ 12.445	5
Crisisinterventieteam (voorheen crisisdienstjeugd) ¹⁾	€ 90.000	6	Stichting Culturele Kring Echt	€ 13.200	5
SGL/Buddyzorg	€ 3.080	6	Stichting Kreativiteiten	€ 8.723	5
Stichting Met-GGZ /open inloop GGZ	€ 72.500	6	Stichting S.O.L.2	€ 21.000	5
Stichting Zuyderland/ inloop GGZ	€ 21.000	6	Toon Hermans Huis Sittard	€ 5.000	6
Totaal	€ 3.938.394		Toon Hermans Huis Roermond	€ 5.000	6
			Muziekfederatie de Maasgouw	€ 1.648	5
Stichting Koppelpop	€ 2.000	5	Stichting Hart voor Echt-Susteren	€ 10.000	5
Stichting Kaizen Tournament	€ 2.000	5	Sportvereniging NOAV Zwemmen	€ 10.558	5
Wandelsportvereniging Echt (avondvierdaagse)	€ 1.250	5	Stichting Kruisen en Kapellen in het land van Echt	€ 2.300	5
Rollers Smashing	€ 2.500	5	De ver. 'de smalste tuin(en) van Limburg'	€ 5.000	3
Stichting Platsspektakel Echt	€ 2.000	5	De Koepel Seniorenverenigingen	€ 49.900	6
Totaal	€ 9.750		Stichting Limburgse Veteranendag	€ 350	5
			Stichting Voedselbank Midden-Limburg	€ 5.000	6
			Stichting Kledingbank Limburg	€ 7.500	6
			Stichting Leefbaarheid Echt-Susteren/Wensauto	€ 9.902	6
			KultKefee Echt	€ 1.000	5
			Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en dienstsachtoffers	€ 400	6
			Kunstgroep Swentibold Susteren	€ 1.000	5
			Stichting KinderKookSchool Echt-Susteren	€ 32.000	6
			Stichting (On) beperkt 4 life	€ 3.150	6
			Stichting Kinderen- en Jongerenrechtswinkel	€ 1.000	6
			Totaal	€ 226.351	

¹⁾ Nieuwe aanbesteding voor 2022

2.5 Cultuur en sport

Wat betreft de beschikbare bedragen voor de subsidiëring op grond van de diverse separate verordeningen wordt voorgesteld de volgende subsidieplafonds vast te stellen.

1	Plafond vrijwilligersorganisaties cultuur	€ 129.850	5	Plafond jaarlijkse subsidie speeltuinorganisaties	€ 99.000
	natuur- en cultuurhistorisch	€ 4.400			
	toneelverenigingen	€ 1.650	6	Plafond parochiebesturen	€ 26.650
	zang, hofabra, schutterijen	€ 103.700			
	Oranjevieringen	€ 4.700	7	Plafond éénmalige evenementen en incidentele activiteiten	€ 12.000
	culturele vorming basisscholen	€ 10.400		eenmalige evenementen	€ 6.000
	evenementen (jaarlijks)	€ 5.000		Incidentele activiteiten	€ 6.000
2	Plafond vrijwilligersorganisaties maatschappelijk	€ 73.450			
	EHBO verenigingen	€ 2.900	8	Plafond innovatieve activiteiten	€ 50.000
	informele zorginstellingen	€ 13.600			
	ouderenverenigingen	€ 22.400	9	Plafond kermissen	€ 15.000
	vrouwenorganisaties	€ 5.100			
	contactbladen	€ 2.700	10	Plafond onderwijsbegeleiding primair onderwijs	€ 31.400
	basiswaardering	€ 20.000			
	kerncontactgroepen	€ 6.750	11	Plafond investeringskosten sociaal- culturele- en sport accommodaties	€ 62.500
3	Plafond vrijwilligersorganisaties sport	€ 245.299		Subsidieverordening investeringskosten sociaal- culturele- en sportaccommodaties 2018	
4	Plafond jeugd- en jongerenorganisaties	€ 65.100			

2.6 Sociaal domein

Specifieke projecten 2022:

- Implementatie pilot Intensieve begeleidingstrajecten Jeugd
- Project Met minder kaders naar meerderjarigheid Jeugd
- Uitvoering Lokaal Preventie Akkoord
- Start leefstijl interventie programma Healthy-LIFE

Programma 6: sociaal domein

2.6 Sociaal domein

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Het bieden van inkomensondersteuning daar waar mensen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. - Het beroep op de sociale uitkeringen zo gering mogelijk laten zijn en uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk door werk in hun eigen levensonderhoud laten voorzien. - Inwoners met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm in staat stellen in de maatschappij te participeren. 'Meedoen', dat is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van dit begrotingsprogramma. Het meedoen geldt voor iedereen, jong en oud, ongeacht zijn maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen ondervindt of niet. De gemeente wil dat mogelijk maken door ruimte te bieden aan het particuliere initiatief om elkaar te ondersteunen. Als mensen en hun omgeving dit niet zelf kunnen, neemt de gemeente de verantwoordelijkheid om deze ondersteuning te organiseren of te faciliteren. Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding voor de onder dit programma behorende producten gebeuren door de gemeentelijke organisatie. De uitvoering van diverse werkzaamheden is voor een groot deel uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein MER, het Centrum voor Jeugd en Gezin, de plaatselijke welzijnsinstelling (Stichting Menswel) en diverse regionaal opererende instellingen. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de instandhouding van maatschappelijke voorzieningen.	- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 - Beleidsplan schuldhelpverlening 2017-2021 - Debiteurenprotocol 2014 - Nota minimabeleid 2013-2017 - Re-integratieverordening Participatiewet 2017 - Verordening beschut werken 2015 - Verordening bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening cliëntenparticipatie gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening gunning door toekenning uitsluitend recht - Verordening individuele inkomenstoelage 2016 - Verordening individuele studietoelage 2015 versie 2 - Verordening tegenprestatie 2015 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening Wet Kinderopvang gemeente Echt-Susteren 2006 - Verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubs/ loonwaarde Participatiewet 2015 - Visiedocument re-integratie regio Midden-Limburg 2011 - Uitgangspuntennotitie Participatiewet regio Midden-Limburg 2014 - Algemene subsidieverordening - Beleidsregels individuele Wmo-voorzieningen - Besluit nadere regels Wmo - Convenanten en afspraken met de regiogemeenten over AMW-ML - Dorpsomgevingsprogramma's - Gebiedsvisies	Het programma Sociaal domein omvat de volgende producten: 1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen 2. Minimabeleid 3. Maatschappelijk werk 4. Opbouwwerk/samenlevingsopbouw 5. Jeugd 6. Wet maatschappelijke ondersteuning 7. Maatwerkvoorzieningen 8. Alloctonenwerk 9. Ouderenbeleid 10. Volksgezondheid 11. Leerlingenvervoer Paragrafen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Verbonden partijen - Bedrijfsvoering Verbonden partijen - Servicecentrum MER - Omnibuzz - Westrom - Menswel - Centrum voor Jeugd en Gezin

2.6 Sociaal domein

Speciale aandacht in het beleid gaat uit naar: - Jeugd tot 23 jaar - Senioren 65+ - Mensen met minimum inkomen - Mensen met (een) beperking(en)	- Gemeentelijke Nota Gezondheidsbeleid - Beleidskader Wmo/Jeugd 2020 en verder - Nadere regels jeugdhulp Echt-Susteren 2021 - Plan van aanpak kernenbeleid - Beleid gemeenschapshuizen - Speelruimtebeleid Echt-Susteren 2012-2020 'speelruimte voor de jeugd van Echt-Susteren' - Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren - Beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 - Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen 2010 - Verordening leerlingenvervoer gemeente Echt-Susteren	Reserves en voorzieningen - Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening - Reserve investeringssubsidies welzijn - Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning - Reserve algemeen jeugdbeleid - Reserve jeugdhulp - Reserve speelplaatsenplan - Reserve SC MER sociaal domein - Reserve integrale aanpak en huisvesting statushouders - Voorziening onderhoud gemeenschapshuizen
--	---	---

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
 Cittaslow Begeleiding (waar mogelijk) naar regulier werk van iedereen met arbeidsvermogen.	• Uitvoering geven aan de Participatiewet. • Het verhogen/optimaliseren van de uitstroom door een uitgebreide toets op het recht op uitkering, in eerst instantie digitaal. De eigen verantwoordelijkheid om (deels) in eigen inkomen te voorzien en om te participeren, krijgt daarbij meer nadruk. Hier wordt direct bij de aanvraag op ingezet. Een goede bestandanalyse is hierbij van belang en heeft inmiddels plaatsgevonden. • Het voorkomen van instroom in zijn algemeenheid en van jongeren specifiek door samenwerking met onderwijs en andere partners. • Specifieke aandacht voor de doelgroep statushouders en inwoners met een Wajong uitkering. • Ondersteunen van uitkeringsgerechtigden om te komen tot een goede uitstroom naar werk onder andere door alfabetiseringstrajecten, begeleidingsprojecten richting vrijwilligerswerk en dagbesteding. • Een verdere verlaging van het werkloosheidspercentage bewerkstelligen • Doe-agenda/post corona aanpak (regionaal):	Continu	

2.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	- Doorontwikkeling werkgeversservicepunt (WSP): een regionaal werkgeversloket met meer aandacht voor monitoring en betere registratie - Breed offensief: implementatie breed offensief, om mensen met afstand tot arbeidsmarkt te ondersteunen - Monitoring: monitoring van het gemaakte beleid - Doorontwikkeling Leerwerkloket		
Stappen op de participatieladder door uitkeringsgerechtigden en hun partners.	- Bemiddeling naar werk van mensen met verwachting op doorstroom binnen een jaar (re-integratiepositie 4, 5 en 6) ¹⁾ - Re-integratie bewerkstelligen bij mensen met de verwachting van een langere doorstroomtijd (re-integratiepositie 3) - Stimuleren tot participatie wanneer regulier werk niet mogelijk is vanwege bijvoorbeeld psychische problematiek of ernstige lichamelijke beperkingen (re-integratiepositie 1 en 2) - Aanbod en ontwikkeling van maatwerkvoorzieningen aan specifieke doelgroepen met beperkingen: alleenstaande ouders met laagbetaald parttime werk, cliënten met fysieke of mentale beperkingen en cliënten met een taalachterstand. - Uitvoering geven aan de Wet Taaleis: cliënten die niet het vereiste taalniveau hebben, krijgen de verplichting om dit niveau te halen. - Verlagen van de uitkering bij onvoldoende inspanning - Uitvoering geven aan de tegenprestatie. - Genereren van meer werkplekken voor de doelgroep van de Participatiewet via aansluiting bij het regionale Werkgeversloket en de inzet van specifieke maatregelen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid (jobcoach jongeren) - Gebruik maken van inburgeringstrajecten als instrument bij statushouders.	Continu	
Banen Wet Sociale Werkvoorziening voor mensen met een beperking, binnen de door het rijk opgelegde taakstelling	Begeleiden van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	Continu	
Duurzame arbeidsplaatsen Social Return	- Sectorspecifieke leerwerk arrangementen sluiten met kansrijke sectoren (bouw/infra, groen en zorg) - Het niveau van de leerwerktrajecten afstemmen op de doelgroep (onderkant arbeidsmarkt) MBO niveau 1 en 2.	Continu	

2.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	Aanbieden duale trajecten voor statushouders (inburgering en beroepsopleiding gecombineerd)	
¹⁾ Re-integratiepositie 1: zorg. Persoon is niet in staat tot re-integratie door ernstige beperkingen, waarbij er een zorgvraag is. Re-integratiepositie 2: maatschappelijke activering. Geen regulier werk door ernstige beperkingen of ontbreken van basale arbeidsvaardigheden. Re-integratiepositie 3: arbeidsactivering. Persoon heeft nog vaardigheden nodig voor het verrichten van regulier werk. Door scholing of ervaring (bijvoorbeeld stage) moeten competenties verbeterd of ontwikkeld worden. Re-integratiepositie 4: arbeidstoeleiding. Persoon heeft ondersteuning nodig bij het vinden van werk. Re-integratiepositie 5: persoon verricht regulier werk met ondersteuning, bijvoorbeeld loonkostensubsidie. Re-integratiepositie 6: Persoon verricht regulier werk zonder ondersteuning.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk verplicht						
Netto arbeidsparticipatie	Onbekend	62%	62%			
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	290	240	240			
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners, 15-64 jaar)	148	160	160			
Overige (bron: eigen managementrapportage)						
Aantal uitkeringsgerechtigden per 31 december	438	425	420			
Wsw-arbeidsplaatsen: afbouw met 4% (natuurlijk verloop)	142	120	115			
Aantal beëindigingen door uitstroom naar werk ¹⁾	32	65	50			
Terugverdienbedrag fraudebestrijding	€ 93.300	€ 75.000	€ 75.000			
Tegenhoudingen aan de poort (%/aantal)	51%	50%	50%			
Arbeidsplaatsen social return incidenteel	6	5	5			
Arbeidsplaatsen social return duurzaam ²⁾	12	15	15			

¹⁾ Uitkeringsgerechtigden die voor een periode van 3 maanden tot een jaar uitstromen naar regulier werk. Door de fors lagere instroom is ook een lagere uitstroom te verwachten.

²⁾ Uitkeringsgerechtigden die langer dan 1 jaar bij regulier werk worden geplaatst

2.6 Sociaal domein

2. Minimabeleid		Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Uitval, eenzaamheid of uitsluiting door de inkomenssituatie voorkomen.	- Inzetten op armoedebelaid. Versterken van het bestaande minimabeleid door integraal in te zetten op armoedebelaid. Hierbij zijn aandacht voor preventie en laaggeletterdheid centrale thema's. De mogelijkheden voor minima worden onder de aandacht gebracht. - Uitvoering geven aan uitvoeringsplan schuldhulpverlening en laaggeletterdheid	Continu
 Cittaslow		
Armoedebestrijding	- Armoedebelaid uitvoeren - Organiseren van een optimale schuldhulpverlening door : o.a. voorlichting te geven om zo een gedragsverandering te bewerkstelligen, in te zetten op vroegsignalering van schulden en de dienstverlening blijven evalueren. - Optimale inzet van voedsel- en kledingbank door: - De dienstverlening van de voedselbank breder onder de aandacht te brengen bij inwoners en professionele instellingen. - Het persoonlijk informeren van gezinnen met kinderen over de mogelijkheden van de Kledingbank. - Het (blijven) organiseren van kinderkledingdagen bij de Kledingbank.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Toekenningen minimaregelingen:						
• Individuele inkomenstoeslag	337	350	360			
• Maatschappelijk actief bonus	23	25	50 ³⁾			
• Aanvragen stichting Leergeld	378	550	350 ⁴⁾			
• Aanvragen Jeugdfonds Sport en Jeugdfonds Cultuur	-	-	250			
Aantal intakes schuldhulpverlening	51	90	110 ⁵⁾			

³⁾ Wegens uitbreiding doelgroep wordt een stijging verwacht in afname MAB

⁴⁾ Wegens samenwerking en verdeling van het werk met Jeugdfonds Sport en Cultuur lopen de aanvragen bij St. Leergeld iets terug, omdat jeugdfonds Sport en Cultuur deze aanvragen overneemt

⁵⁾ Stijging wordt verwacht door de coronacrisis

2.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal gezinnen dat een voedselpakket ontvangen (Voedselbank)	44	45	55 ⁶⁾			
Persoonlijk participatiebudget	45	60	60			

3. Maatschappelijk werk

Portefeuillehouder
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een samenleving waar inwoners naar vermogen zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren.	Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML) subsidiëren voor de uitvoering van de volgende taken: • Het geven van informatie en advies • Invullen onderdeel gemeentelijk basisaanbod • Doorverwijzen • Ondersteunen van kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie • Hulpverleningstrajecten • Crisishulpverlening (24/7 bereikbaarheidsdienst voor Midden-Limburg (het 'eropafteam') • Hulpverlening vanuit ketenzorg en multidisciplinaire teams (verbonden aan gemeentelijke en regionale ketenpartners). Deze dienst- en hulpverlening is laagdrempelig en gratis toegankelijk zonder indicatie.	Continu
 Cittaslow		
Gediscrimineerde minderheden		
Vermindering van discriminatie	De gemeente is aangesloten bij het Meldpunt Discriminatie.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal hulpvragen ⁷⁾	427	-	300			
Korte informatie en adviesvragen ⁸⁾	188	235	150			

⁶⁾ Er is al stijging ingezet ten gevolge van corona

⁷⁾ Nieuw opgenomen kengetal door de wijziging in het registratiesysteem zoals genoemd in de begroting 2021.

⁸⁾ Nieuw opgenomen kengetal door de wijziging in het registratiesysteem zoals genoemd in de begroting 2021.

2.6 Sociaal domein

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk		Portefeuillehouder
Wethouders drs. G.H.C. Frische, drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen en drs. P.H.J. Pustjens		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Leefbaarheid en voorzieningenniveau		
Leefbare dorpen	- Nadere uitvoering geven aan de gebiedsvisie Pey, de gebiedsvisie Nieuwstadt en de gebiedsvisie Roosteren. - Het verder bevorderen van het multifunctioneel gebruik van gemeenschapshuizen en het verduurzamen van deze accommodaties. - Doorontwikkelen van de sociale wijkteams.	Continu Continu Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal sociale wijkteams	4	4	4			
Aantal gemeenschapshuizen (waarvan 7 in gemeentelijk eigendom)	10	10	10			

5. Jeugd			Portefeuillehouder
Wethouder A.M.C. Bruijsten			
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Vermindering van jeugdproblematiek.	- Meer jeugdigen en gezinnen in een vroeg stadium ondersteunen, - Het financieren van preventieprojecten en pilots - Het continueren van het bestaande aanbod aan jeugd- en jongerenwerk en jongeren-coaching.	Continu	
Inzicht in en grip op verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp.	- Het continueren van gezamenlijk overleg met verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp (Centrum voor Jeugd en Gezin, Gecertificeerde instellingen, huisartsen en jeugd-artsen) om de onderlinge lijntjes te verkorten. Dit moet leiden tot passende verwijzingen en een duidelijke toename van het aantal verwijzingen uit het medisch domein naar het CJG en lokale voorzieningen in plaats van structurele verwijzing naar de Jeugd-GGZ. . - Het uitvoeren van een pilot POH-Jeugd waarbij huisartsen worden gefaciliteerd met een praktijkondersteuner jeugd vanuit het CJG zodat problematiek snel en dichtbij kan worden opgepakt, zonder dat daarvoor een verwijzing nodig is naar een gespecialiseerde	Continu Start 2020 en uitbreiding 2021 en verder	

2.6 Sociaal domein

5. Jeugd			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	aanbieder. De verbinding met de huisarts en de POH GGZ wordt door de POH CJG gezocht om het integraal werken te bevorderen en intensieve behandeltrajecten te voorkomen. - Het uitvoeren van de Pilot Aanpassing Toegang om daarmee het CJG meer zeggenschap te geven door aanpassing van het toegangsproces en bij slagen van deze pilot deze werkwijze structureel in te voeren. - Het uitvoeren van de pilot - intensieve begeleidingstrajecten - om vanuit een lokale voorziening intensieve begeleiding te bieden aan jeugdigen en gezinnen ter voorkoming van inzet van zwaardere hulpverlening zoals geïndiceerde opname, begeleiding of behandeling. - Het uitvoeren van de pilot met minder kaders naar meerderjarigheid. Dit met als doel om vanuit de lokale voorzieningen de overgang tussen 18- en 18+ soepel te laten verlopen, het adequaat en efficiënt begeleiden van de grensovergang van de jeugdzorg naar de volwassenzorg. Ook nadrukkelijk met de doelstelling om effectief ondersteuning te bieden en curatieve trajecten te voorkomen.	Start 2021 en einde 2021. Start 2020 tot einde 2021. Start 2021 en einde 2022.	
Goede kwaliteit gespecialiseerde jeugdhulp die ook tijdig beschikbaar is en wordt afgeschaald zodra dat kan.	- Het voeren van contractgesprekken (2 keer per jaar) met de grootste (regionale) aanbieders, waarin nadrukkelijk wordt besproken hoe de aanbieder bij kan dragen aan verbetering van kwaliteit en transformatie van het aanbod. - Het monitoren van wachtlijsten dit bespreken met de betreffende aanbieders. - Het houden van periodieke evaluatiegesprekken door het Centrum voor Jeugd en Gezin met jeugdige/gezin en aanbieders, om te bespreken of de beoogde resultaten behaald zijn en of het lopende traject nog passend is bij de hulpvraag. - Het uitdagen van jeugdhulpaanbieders en het voorliggend veld om (eventueel in de vorm van pilots) met alternatieven te komen voor het bestaande aanbod.	Continu	
 Cittaslow			
Ondersteunen gezinsleven en zwangerschap			
Een gezond en veilig leefklimaat voor onze jongeren, waarbij zij zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige inwoners.	- Het organiseren van preventieve jeugd- en jongerenactiviteiten. - Het in stand houden van jongeren- en speelvoorzieningen. - Het verstrekken van subsidie aan speeltuinorganisaties (stichtingen) voor het ontwikkelen en in stand houden van georganiseerde, openbare speeltuinen. - Het inzetten van passende en kwalitatief goede hulp aan en ondersteuning van jeugdigen en gezinnen waar nodig. - Het verstrekken van subsidie aan de stichting KinderKOOKschool voor het ontwikkelen	Continu	

2.6 Sociaal domein

5. Jeugd			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?		Wanneer is realisatie gepland?
	en uitvoeren van lesprogramma's gezond leren koken t.b.v. basisscholen. Uitvoering geven aan het beleidskader sociaal domein en aan een integrale verordening Wmo-Jeugd.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk verplicht						
% jongeren 12 tot 21 jaar met een delict voor de rechter (2015 was 0,57%)	Niet beschikbaar	0,99%	0,99%			
Benchmark Limburg (2015: 1,24%)						
% kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin (2015 was 3,65%)	Niet beschikbaar	5%	5%			
Benchmark Limburg (2015: 6,74%)						
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	13,3%	12,7%	12,5%			
% jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,2%	1,6%	1,6%			
% jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering	0,3%	0,3%	0,3%			
Overige						
Ambulante jeugdhulptrajecten CJG	599	601	600			
% verwijzingen naar het CJG uit medisch domein ⁹⁾	8%	15%	15%			
Aantal gerealiseerde georganiseerde speeltuinen	11	12	12			

⁹⁾ Deze indicator is gewijzigd (was: % verwijzingen naar het CJG door huis-/jeugdarts). De nieuwe indicator omvat alle verwijzers vanuit het medisch domein (huisarts, jeugdarts en medisch specialisten). Omdat het beleidsmatig gewenst is dat al deze verwijzers de weg naar het CJG beter weten te vinden, is deze indicator aangepast. Een uitsplitsing is terug te vinden in de kwartaalrapportage jeugd.

2.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Een inclusieve samenleving	- De gemeente draagt zorg voor de inrichting en instandhouding van algemene en/of collectieve voorzieningen. Dit doen we samen met de inwoners, gericht op ondersteuningsvragen, rekening houdende met de Wmo-taken en met als uitgangspunt vraaggestuurd in plaats van aanbodgericht. Concrete actiepunten die in 2022 worden uitgevoerd <i>Onderwerp: leefbaarheid in de kernen/wijken</i> - Impulsen geven aan de leefbaarheid door het verbeteren van de bestaande sociale cohesie (onder andere door een breed en kwalitatief hoogstand verenigingsleven en toegankelijke gemeenschapsaccommodaties). - De gemeente draagt zorg voor een adequaat voorzieningenniveau en investeert doelgericht in het versterken van de sociale basis voor kwetsbare inwoners. - Via een leeftijdsbewust woningbeleid eveneens streven naar leefbaarheid en vergroten van de mogelijkheden langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. - De gemeente initieert en houdt wijksteunpunten in stand, waarbij de behoefte van de betreffende kern leidend is. - Vorm geven aan de leefbaarheidsprojecten uit de gebiedsvisies; - De gemeente informeert de inwoners via diverse kanalen over de toegang, de ontwikkelingen en het voorzieningenaanbod van het sociale domein. - De gemeente faciliteert welzijnsorganisatie Menswel om deze organisatie mogelijkheden te geven verder zorg te dragen voor directe gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. - De gemeente neemt deel aan de ontwikkeling van de flexibele maatschappelijke opvang en draagt bij aan de lokale aanpak om dak- en thuisloosheid te voorkomen. <i>Onderwerp: mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk</i> - De gemeente ondersteunt via het steunpunt mantelzorg bij Menswel de sterke lokale betrokkenheid op het terrein van mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk. - De gemeente verstrekt jaarlijks een mantelzorgcompliment aan die mantelzorgers die met hun zorgvrager voldoen aan de voorwaarden. - De gemeente faciliteert Menswel bij het invullen van respijtzorg en uitbouwen netwerk. - De gemeente faciliteert Menswel bij het verder uitbouwen van de voorziening vrijwill-	Continu

2.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	ligersvacaturebank. - De gemeente organiseert (of laat organiseren) activiteiten om de vrijwilligers en mantelzorgers een steuntje in de rug te geven, en de waardering en dankbaarheid van de overheid kenbaar te maken (b.v. waarderingsavond voor mantelzorgers). <i>Onderwerp: bevorderen toegankelijkheid</i> - De gemeente verbetert de fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte en gemeenschapsvoorzieningen in de kernen. Dit met gebruikmaking van de inventarisaties van knelpunten door de werkgroep toegankelijkheid van de Adviesraad Sociaal Domein.¹⁰⁾ - Het verder, in overleg met de Adviesraad Sociaal Domein en andere vertegenwoordigende bewonersgroepen (bijvoorbeeld kerncontactgroepen) inventariseren en prioriteren van de meest in het oog springende kritiekpunten van maatschappelijke organisaties, inwoners en cliënten van Wmo-voorzieningen. <i>Onderwerp: verstrekken van maatwerk voorzieningen</i> Zie product 5 Maatwerkvoorzieningen. <i>Onderwerp: maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg</i> Zie product 1 Maatschappelijk werk. <i>Onderwerp: ondersteuning burgerinitiatieven sociaal domein</i> - De gemeente past de subsidieregeling innovatieve activiteiten toe, ter ondersteuning van vernieuwende ideeën en arrangementen in het sociale domein.	
Effectieve toegang tot medische diensten		
Toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg.	- Het blijven streven naar meer samenwerking met en tussen de eerstelijnsvoorzieningen in de kernen van de gemeente. - Doorontwikkelen van de sociale wijkteams in het Sociaal Domein	Continu
Transitie en transformatie sociaal domein		
Transformatie binnen het sociaal	Het versterken van de basisvoorzieningen in de kernen van de gemeente	Continu

¹⁰⁾ Voorheen het Participatieplatform.

2.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
domein.	• Het vergroten van de eigen kracht en het samenwerken van bewoners en bewonersinitiatieven om duurdere zorg en ondersteuning zoveel mogelijk te voorkomen. Het beschikbaar stellen van laagdrempelige algemene voorzieningen of specifieke maatwerkvoorzieningen. • Het opzoeken van intensieve samenwerking in het sociale domein om zo de onderwerpen Wmo, Jeugd, en Participatie waar mogelijk te combineren en uit deze integratie weer nieuwe mogelijkheden te ontdekken. • Het ondersteunen van activiteiten die tot doel hebben bewustwording en toepassen van een gezonde leefstijl voor diverse doelgroepen (budget koken, hygiëne, gezond leren eten, etc.). • Het ondersteunen van activiteiten voor de kwetsbare inwoner met (meervoudige) complexe problematiek.	
Transformatie samen met andere partners.	• De gemeente wil kansrijke burgerinitiatieven ondersteunen. • Het versterken van de mantelzorgondersteuning. • De gemeente en de provincie Limburg ondersteunen de KinderKOOKschool bij het realiseren van kooklessen in brede zin voor basisschoolleerlingen. • Het bedenken en realiseren van algemene en/of collectieve voorzieningen. • Het experimenteren met het huiskamer-extra-project voor cliënten met dementie en hun mantelzorgers. • Het onderzoeken van de mogelijkheden tot het opstarten van een (specifieke) dagbesteding b.v. voor cliënten met psychische en/of psychiatrische ziektebeelden. Binnen deze nieuwe vorm van dagbesteding worden in een aangepaste setting gerichte activiteiten aangeboden voor cliënten. Het betreft hier duidelijk een voorziening geschikt voor inwoners vanaf 18 jaar, en daarom dus niet uitsluitend voor ouderen. • Onderzoeken welk deel van de Wmo-GGZ cliënten over kan stappen naar de WLZ. Het gaat om mensen die permanent toezicht of 24 uur zorg nodig hebben. Door de toegang tot de WLZ voor deze mensen mogelijk te maken, kan beter passende, langdurige zorg worden geregeld die bijdraagt aan een stabiele situatie voor deze mensen. Deze groep zit nu vaak in beschermd wonen en vraagt veel tijd en aandacht. Vanaf 2021 hebben zij toegang tot de WLZ en is de gemeente niet langer verantwoordelijk voor de zorg voor deze mensen. • Vanaf 2022 worden er taken rondom beschermd wonen overgeheveld van centrumgemeente Venlo naar de lokale gemeenten. Hier wordt 10 jaar de tijd voor genomen. Die	Continu

2.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	tijd is nodig om alle voorwaarden voor een goede overgang te realiseren; een breed aanbod aan woonvoorzieningen, mogelijkheden voor participatie, langdurige zorg en ondersteuning in de thuissituatie. De centrumgemeente blijft in eerste instantie verantwoordelijk voor de bestaande cliënten echter vanaf 2022 gaan nieuwe cliënten beschermd wonen zich direct bij de lokale gemeenten melden in plaats van bij de centrum gemeente. Het is de bedoeling dat mensen uit deze doelgroep meer vanuit de eigen thuissituatie begeleiding gaan krijgen in plaats van een instelling. Vanaf 2022 wordt de uitvoeringsorganisatie ook nadrukkelijker betrokken bij de aanpak dak- en thuisloosheid. De instroom maatschappelijke opvang wordt vanuit een lokale beschikking Wmo georganiseerd, ook regie vanuit de lokale gemeenten op maatschappelijke opvang trajecten wordt nadrukkelijk vanuit lokale betrokkenheid ingevuld. In Midden-Limburg wordt de maatschappelijke opvang in 2022 zoveel mogelijk lokaal gehuisvest door inrichting van trajecthuizen in elke gemeente.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Huiskamerprojecten	7	7	7			
Huiskamer-Plus-Projecten	5	5	5			
Huiskamer-Extra-Project	1	1	1			

7. Wet maatschappelijke ondersteuning (Maatwerkvoorzieningen)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Continue uitvoering nieuwe taken Wmo.	- Evalueren van processen en eventuele bijstelling van de “nieuwe taken”. - Gezamenlijk op MLO-niveau (beleidsmatig) oppakken van vraagstukken en ook vanuit een integrale benadering Wmo, Jeugd en Participatie beoordelen.	Continu	
 Cittaslow			
Inwoners die meer bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid en	Verminderen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen, dan wel het zolang mogelijk uitstellen ervan.	Continu	

2.6 Sociaal domein

7. Wet maatschappelijke ondersteuning (Maatwerkvoorzieningen)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
eigen kracht.	- Stimuleren van inwoners om eerst op eigen kracht of via hun sociale netwerk (buren, familie en kennissen) hun problemen op te lossen. - Ondersteunen van inwoners met een beperking om hen te kunnen laten participeren en ervoor zorgen dat de uitgaven binnen het beschikbare budget blijven door inwoners gebruik te laten maken van voorliggende algemene voorzieningen zoals het huiskamerproject, klussendienst en vervoersvoorzieningen door vrijwilligers.		
Integratie van mensen met een beperking.	- Het verstrekken van maatwerkvoorzieningen (zoals hulpmiddelen, individuele begeleiding of groepsbegeleiding). - Het ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het stimuleren van een juiste en reële beeldvorming over mensen met een beperking bij inwoners. - Toegankelijk(er) maken van de openbare ruimte voor mensen met een beperking	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk verplicht						
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo exclusief regiotaxi per 10.000 inwoners	810	850 ¹⁾	850			
Overige						
Aantal uitstaande woonvoorzieningen	681	675	710			
Aantal uitstaande vervoersvoorzieningen incl. regiotaxi	1.950	1.825	1.750			
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (unieke cliënten in jaar)	1.097	- ²⁾	1.250			
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (actief in december)	911	900	1.000			
Aantal cliënten begeleiding individueel (unieke cliënten in jaar)	358	- ²⁾	370			
Aantal cliënten begeleiding individueel (actief in december)	311	290	320			
Aantal cliënten begeleiding groep (unieke cliënten in jaar)	137	- ²⁾	140			
Aantal cliënten begeleiding groep (actief in december)	103	100	105			
Aantal cliënten huiskamer+, huiskamer extra	180	180	180			
¹⁾ aangepast t.o.v. begroting 2021 ²⁾ in de begroting 2021 was dit kengetal nog niet opgenomen						

2.6 Sociaal domein

8. Alloctonenwerk		Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. G.H.C. Frische		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Realisatie van de taakstelling voor het huisvesten van vreemdelingen (asielzoekers) met een verblijfsvergunning	• Het maken van afspraken met woningcorporaties en particulieren voor het leveren van woningen voor de taakstelling huisvesting statushouders. • De maatschappelijke begeleiding van statushouders, samen met de stichting Menswel. • Aanbieden van participatieverklaringstrajecten	Continu
Inrichten van de organisatie voor de uitvoering van de nieuwe Inburgeringswet per 1 januari 2022	• Voorbereiding op de nieuwe wettelijke taken • Afstemming over aanpak in de Arbeidsmarktregio • Beleggen van de uitvoering van de nieuwe taken inburgering • Inrichting processen, inkoop voorzieningen en vaststellen beleid en beleidskaders	Januari 2022
 Cittaslow		
Uitvoering van de nieuwe Inburgeringswet	Uitvoeren plan van aanpak nieuwe Inburgering waaronder: • Het uitvoeren van de 'Brede intake' • Het afnemen van de leerbaarheidstoets • Het opstellen en vaststellen van een Participatie en Inburgeringsplan (PIP) • Een aanbod inburgeringstraject op maat inclusief leerroute • Het houden van voortgangsgesprekken PIP • Het monitoren en vastleggen van de voortgang van het PIP • Het organiseren en inkopen van de drie in de wet opgenomen leerroutes (onderwijsroute, B1-route en zelfredzaamheidsroute) • Het aanbieden van de Module Arbeid en Participatie (MAP) • Het aanbieden van het Participatie VerklaringsTraject (PVT) • Het aanbieden van maatschappelijke begeleiding • Het financieel ontzorgen gedurende minimaal 6 maanden • De handhaving van de resultaat- en inspanningsverplichtingen	Vanaf januari 2022 continu
Ondersteuning waar noodzakelijk van etnische minderheden bij hun integratie	Het uitvoeren van ondersteunende activiteiten via Menswel waaronder: • Taalmaatjesproject, samenspraak, activiteiten voor migrantenvrouwen.	Vanaf januari 2022 continu

2.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal te huisvesten statushouders ¹¹⁾	14	45	22			
Aantal te begeleiden instroom Nieuwe inburgeraars ¹²⁾	-	70	40			
Aantal te begeleiden statushouders zittend bestand ¹³⁾	175	185	190			

9. Ouderenbeleid			Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Zelfstandig functionerende senioren in de eigen gemeenschap.	- De gemeente faciliteert organisaties voor ouderenzorg, d.m.v. subsidiëring en andere vormen van ondersteuning, waaronder passende huisvestigingsmogelijkheden. - De gemeente subsidieert onder meer de volgende voorzieningen: - Meer bewegen voor ouderen (MBvO)-activiteiten - Ouderenadvisering - Huiskamer-projecten - Klussendienst	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Ouderenadviesgesprekken	358	450	400			
Deelnemers Meer Bewegen voor Ouderen	710	800	800			

10. Volksgezondheid			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Gezonde inwoners.	- In stand houden van een gezondheidsdienst (GGD). - Publiceren van informatiemateriaal t.a.v. gezond leven.	Continu	

¹¹⁾ In 2020 is de taakstelling over 2021 en 2022 naar boven bijgesteld door een inhaaloperatie bij de afhandeling van aanvragen van de IND

¹²⁾ Vanaf 1 januari 2022 inzet volgens nieuwe inburgeringswet waardoor ook migranten begeleid moeten worden naast reizigers

¹³⁾ Rekening houdend met uitstroom van gemiddeld 20 per jaar uit het zittend bestand

2.6 Sociaal domein

10. Volksgezondheid			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	• Uitvoering geven aan de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid. • Faciliteren lesprogramma Gezond leren Koken, budgetkoken, kookactiviteiten voor kwetsbare inwoners zoals allochtonen, laaggeletterden (KinderKOOKschool). • Activiteiten Jeugdgezondheidszorg (zie product Jeugd).		
 Cittaslow			
Een bewuste en gezonde levensstijl van de inwoners.	• Inzetten op preventie vanuit verschillende beleidsdisciplines, zoals Wmo, mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, subsidies en sportbeleid. • Investeren in sportfaciliteiten, sporthallen en het zwembad om het voor inwoners mogelijk te maken dicht bij huis te sporten en recreëren. • Uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord Echt-Susteren • Uitvoering geven aan het Lokaal Preventie Akkoord Echt-Susteren	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Goed ervaren gezondheid onder 19-64 jarigen	77%	78%	79%			
Overgewicht onder 19-64 jarigen	54%	45%	52%			
Roken onder 19-64 jarigen	18%	20%	17%			
Overmatig alcoholgebruik onder 19-64 jarigen	5%	7%	4%			
Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en Ouderen GGD Limburg-Noord (2016). De gezondheidsmonitor is gebaseerd op grootschalig onderzoek onder onze inwoners. Dit onderzoek vindt eens in de vier jaar plaats en wordt in heel Nederland tegelijkertijd uitgevoerd door alle GGD'en. In 2020 wordt een geactualiseerde gezondheidsmonitor uitgevoerd. Vanaf 2021 zijn nieuwe cijfers beschikbaar en kan worden vastgesteld in hoeverre de in de begroting gestelde doelen zijn behaald. De nu vermelde realisatie 2020 betreft dus de uitkomst van het onderzoek van 2016.						

11. Leerlingenvervoer			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Passend vervoer voor leerlingen.	Uitvoering geven aan het leerlingen vervoer volgens vastgesteld beleid, waarbij zo veel mogelijk de zelfredzaamheid en de eigen mogelijkheden van de leerlingen optimaal worden benut.	Continu	

2.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Totaal aantal leerlingen in het leerlingen vervoer,	130	155	134			
waarvan aantal leerlingen met aangepast vervoer	115 (88%)	135	123			

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	39.682.612	38.887.339	34.959.612	34.758.633	34.612.830	34.619.835
Baten	27.437.922	24.620.463	22.572.110	22.503.560	22.640.910	22.640.910
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	12.244.690	14.266.876	12.387.502	12.255.073	11.971.920	11.978.925
Storting reserves	238.146	1.247.485	108.864	108.864	151.901	143.872
Onttrekking reserves	418.847	671.798	190.602	164.290	35.756	35.756
Mutaties van de reserves	- 180.701	575.687	-81.738	- 55.426	116.145	108.116
Geraamde resultaat	12.063.989	14.842.563	12.305.764	12.199.647	12.088.065	12.087.041

2.6 Sociaal domein

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Specifieke projecten 2022:

- Zie volgende bladzijde

Programma 7: ruimtelijke ordening & volkshuisvesting

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Specifiek voor 2022	
• Omgevingswet: - implementatie omgevingswet: de basis op orde - start voorbereiding Omgevingsvisie	• Programma Centrum Echt - Planologische procedure Centrum Echt - Diverse infrastructurele projecten - Activering bestaand winkelcentrum - Realisatie Foodmarkt - Herontwikkeling leegstaande detailhandelslocaties
• Diverse bestemmingsplannen	• Actualisering volkshuisvestelijk beleid
• Gebiedsvisie Susteren: - Ontwikkelen locatie Willibrordusplein - Herontwikkeling leegstaande detailhandelslocaties - Diverse woningbouw	• Woningbouw: - Bocage, Echt - Centrum Echt (oa Apollo/Stoba-locatie) - Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat, Echt - Locatie Dakpannenfabriek Cuijpers, Schilberg - Sterrendael, Slek - Centrum Susteren (oa Willibrordusplein) - Schoolstraat, Nieuwstadt - Diverse woningbouwprojecten (waaronder Ruimte voor Ruimte-woningen) in alle kernen
• Gebiedsvisie Pey: - Herinrichting Kerkweg/Schoolstraat - Herinrichting Clarastraat/Lisweg - Diverse woningbouw	
• Gebiedsvisie Roosteren: - Herontwikkeling voormalige basisschool e.o. - Diverse infrastructurele projecten - Diverse woningbouw	• VDL Nedcar - Realisatie diverse projecten vanuit de Projectenkaart Swentibold

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
Bevorderen van een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente Echt-Susteren voor het creëren en stimuleren van een aantrekkelijke landelijke gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het (samen) opstellen van beleid en plannen voor het stimuleren van de leefbaarheid in de diverse kernen, van het behoud en herstel van waarden in het landelijk gebied, van	- Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 - Diverse gebiedsvisies - Bestemmingsplannen voor buitengebied, stedelijk gebied, het grensmaasgebied en bedrijventerreinen - Facetbestemmingsplannen Cultuurhistorie, Sport- en recreatieve voorzieningen, Deregulering - Diverse beleidsnotities m.b.t. inwoning en man-	Het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting omvat de volgende producten: 1. Ruimtelijke plannen 2. Volkshuisvesting

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

bedrijvigheid en van woningbouw (kwantitatief en kwalitatief).	telzorg, aan huis verbonden beroepen en bedrijven, bed&breakfast, Huisvesting 'shortstay'- arbeidsmigranten - Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan - Waterketenplan - Planschadeverordening gemeente Echt-Susteren 2009 - Verordening starterslening gemeente Echt-Susteren 2020	
Paragrafen		
- Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering		
Verbonden partijen		
- Geen		
Reserves en voorzieningen		
- Reserve stedenbouwkundige adviezen - Reserve kwaliteitsfonds - Reserve regionale woonvisie		

1. Ruimtelijke plannen			Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een fysieke leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is, met ruimte voor initiatief en oog voor ruimtelijke kwaliteit.	• De gemeente draagt er zorg voor dat zij beschikt over actuele, flexibele en waar mogelijk uitnodigende ruimtelijke plannen. De lijst met speerpunt- en kwaliteitsverbeterende projecten, behorende bij de Structuurvisie, wordt jaarlijks geactualiseerd. • Ruimtelijke initiatieven worden (in beginsel) benaderd vanuit een positieve grondhouding, met oog voor de ruimtelijke kwaliteit. Waar nodig worden ruimtelijke (beleids)kaders bijgesteld, of wordt gebruik gemaakt van afwijkingsbevoegdheden, om gewenste ontwikkelingen te faciliteren en procedures te vereenvoudigen. • Per 1 januari 2022 wordt het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) opgevolgd door de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI), waarin de ambities en beleidsdoelen van de provincie voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn (2030-2050) zijn bepaald. Samen met de Omgevingsverordening vormt dit het planologisch kader voor gemeentelijke en regionale planvorming over de fysieke leefomgeving. Uitgangspunt blijft dat wij in samenwerking met de Midden-Limburgse gemeenten, provincie en andere partners gestalte geven aan een lokaal en regionaal omgevingsbeleid, overeenkomstig de Bestuursafspraken Uitwerking POL 2014 (danwel diens opvolger). Daarmee wordt	Continu	

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	een belangrijke bijdrage geleverd aan de Agenda van Midden Limburg, met als doel de regio Midden-Limburg verder te ontwikkelen tot een regio waar het goed leven, wonen en werken is.	
Tijdige en adequate uitvoering van de Omgevingswet.	- De Omgevingswet treedt volgens de huidige planning in werking op 1 juli 2022. Op dat moment gaan de gemeentelijke bestemmingsplannen van rechtswege over in een tijdelijk Omgevingsplan. Uiterlijk in 2029 moeten gemeenten het tijdelijk deel van het Omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving omgezet hebben naar een nieuw Omgevingsplan. De Omgevingsvisie moet vooralsnog op 1 juli 2025 gereed zijn. - Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden aan de hand van het Plan van Aanpak diverse stappen genomen om op 1 juli te kunnen werken volgens de Omgevingswet. Te denken valt aan de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het inrichten van het initiatievenproces (Omgevingstafel), het actualiseren van de APV, het opstellen van een nieuwe legesverordening, het opstellen van een verordening op de Omgevingscommissie, het opstellen van een participatieplan en het initiëren van cursussen en opleidingen. Daarbij wordt uitdrukkelijk de samenwerking met de andere MER- en regiogemeenten gezocht. Ook worden de raad en inwoners betrokken bij en geïnformeerd over de nieuwe wetgeving.	Continu
 Cittaslow		
Plan gemeentelijke veerkracht		
Een toekomstvisie en ruimtelijke kaders die zijn ontwikkeld in samenwerking met onze inwoners.	- Bij de totstandkoming en de uitvoering van onze ruimtelijke plannen (visies, bestemmingsplannen, projectplannen) worden inwoners, bedrijfsleven en verenigingen zo optimaal mogelijk betrokken, onder andere door het organiseren van voorlichtings- en inspraakavonden. Een belangrijke functie is weggelegd voor de vele geïnstitutionaliseerde overlegorganen die in onze gemeente functioneren, zoals de dorpsraden, de ondernemersvereniging, het participatieplatform, de dorpscoöperaties en de belangengroeperingen. - Een speciale rol komt toe aan de leden van de gemeenteraad. De raadsleden staan in nauw contact met de inwoners en zijn diep geworteld in de samenleving. Zij geven bij uitstek inhoud aan hun rol als volksvertegenwoordigers. Op deze wijze wordt optimaal inhoud gegeven aan het opstellen en uitvoeren van beleid voor en door de inwoners van onze gemeente.	Continu
Verbetering uiterlijk aanzien gemeente		
Bescherming van het uiterlijk aanzien	De gemeente geeft bij aangewezen categorieën van ruimtelijke ontwikkelingen toepas-	Continu

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
en verbetering van de kwaliteit van de omgeving.	sing aan het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu (inpassing en/of financiële bijdrage); - De gemeente geeft toepassing aan de welstandscriteria in de Welstandsnota, ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit. De Welstandsnota wordt tussentijds geëvalueerd en waar mogelijk, danwel nodig vindt er een verdere deregulering danwel bijstelling plaats. - In het kader van de omgevingswet wordt een nieuwe verordening op de omgevingscommissie opgesteld.	
Leefbaarheid / achterstandswijken		
Leefbare kernen en burgerparticipatie.	- Voorkomen van het ontstaan van achterstandswijken, bevorderen van leefbaarheid in met name de kleinere plattelandskernen. De leefbaarheid van de lokale kleine plattelandskernen, die verandert door ontgroening en vergrijzing, is een permanent prioritair beleidsonderwerp in het gemeentelijk beleid. - De gemeente stelt gebiedsvisies samen om integraal beleid voor de leefbaarheid in zijn kernen vorm te kunnen geven. - De afgelopen jaren zijn in bijna alle kernen gemeenschapshuizen/wijkgebouwen gerenoveerd of nieuw gebouwd. Gebleken is dat de uitvoeringsprocessen van deze maatschappelijke bouwprojecten een goede aanleiding vormen om een gemeenschap in beweging te brengen en actief aan de slag te gaan met participatie, zorg, zelforganisatie en leefbaarheid. De maatschappelijke bouwprojecten zijn in nagenoeg alle kernen afgerond. Onderzocht wordt nog of er aanpassingen verricht moeten worden aan het gemeenschapshuis Pius X of dat nieuwbouw een betere optie is. Dit gebouw is inmiddels 40 jaar oud en qua indeling en energetisch sterk gedateerd. - In de kern Echt is een project in ontwikkeling om de Aula van het Connect College geschikt te maken voor grotere culturele voorstellingen. Beheer en exploitatie van de gemeenschapshuizen zijn ondergebracht bij de gebruikers, die hiervoor afzonderlijke beheerstichtingen hebben opgericht. Het gebruik van de gemeenschapshuizen is intensief. In dit gebruik neemt de doelgroep senioren een steeds belangrijker plaats in en valt er een verschuiving in de aard van activiteiten waar te nemen van recreatie en ontmoeting naar serviceverlening, ondersteuning en zorg. Gebruiksmogelijkheden, toegankelijkheid, verblijfsmogelijkheden blijven daardoor permanente aandachtspunten, evenals verduurzaming. Het voorbeeld van het eerste gemeenschapshuis “los van het gas” in Maria Hoop vraagt om navolging. Ook in 2022 worden actief, en in goed overleg met de verschillende gemeenschapshuizen, de mogelijkheden onderzocht om te komen tot verdere verduurzaming van de accommodaties.	Continu

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Nieuwe bestemmingen in geldende plannen voor bebouwing van voormalig agrarisch terrein		
Functioneel hergebruik van vrijkomende agrarische percelen/ opstal- len.	Overeenkomstig de paragraaf over het gebruik van voormalige agrarische bedrijven (VAB's) in de Structuurvisie 2012-2025 wordt in ruimtelijke plannen ruimte geboden voor nevenactiviteiten en functiewijzigingen binnen en hergebruik van VAB's. Zo worden mogelijkheden geboden om bedreigingen om te zetten in kansen door leegstaande bedrijfsgebouwen een nieuwe functie te geven en verpaupering of illegale activiteiten tegen te gaan. Daarbij wordt ingezet op sloop van overtollige bebouwing.	Continu
Handhaving van vrijkomende agrari- sche gronden zoveel mogelijk binnen hun oorspronkelijke bestemming en identiteit van het gebied.	- De voorkeur gaat in eerste instantie altijd uit naar hergebruik door de agrarische sector zelf. Daarnaast legt ook de energieopgave (o.a. zonneweiden) mogelijk een claim op agrarische gronden. Daarbij moet een zorgvuldige afweging plaatsvinden, om onevenredig negatieve effecten op de omgeving (zoals onevenredige verkeersaantrekkende werking of nadelige milieu effecten) te voorkomen. - De gemeente kent zes landschapstypen met elk haar unieke en eigen eigenschappen. Daar waar kansen en mogelijkheden zich voordoen wil de gemeente deze landschapstypen verder versterken. Dit doen we bijvoorbeeld door alleen gebieds-eigen beplanting aan te brengen, maar ook door per landschapstype te bekijken welke ontwikkelingen mogelijk zijn (en versterkend werken voor dit landschap) en welke juist niet. Op deze manier willen we de landschappelijke kwaliteit en identiteit niet alleen behouden, maar juist versterken.	Continu
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Herbestemming van vervallen loca- ties.	Overeenkomstig de Structuurvisie 2012-2025 (en in het bijzonder de daarin opgenomen lijst van te ontwikkelen locaties en projecten) worden initiatieven tot herbestemming van vervallen locaties, die een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, in be- ginsel positief benaderd.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal vast te stellen bestemmingsplan- nen/omgevingsplannen (incl. postzegelplannen)	10	7	7			
Aantal principeverzoeken	282	200	220			

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Woningbouwbeleid		
Een evenwichtig woningbouwprogramma waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten.	- De Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021 actualiseren. Doel is een praktisch en werkbaar document. - Stimuleren van woningmarktprojecten voor de doelgroepen ouderen, kleine huishoudens, jongeren en starters. - Regionale samenwerking en afstemming van de woningmarkt. - Aan de starters op de woningmarkt de mogelijkheid bieden tot het ontvangen van een aanvullende door gemeente en provincie gefinancierde starterslening. - Het huisvesten van statushouders op basis van de halfjaarlijkse taakstellingen van het ministerie. - Het samen met corporaties en hulpverleningsinstanties ontwikkelen van beleid voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. - Op grond van de Woningwet 2015 sluiten van lokale prestatieafspraken met de in de gemeente werkzame woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties over o.a. omvang, onderhoud en toewijzing van het bestand sociale woningbouw.	Eerste-derde kwartaal 2022 Continu
Het optimaal benutten van de aan de gemeente op basis van de structuurvisie Wonen 2018 -2021 toegekende bouwvolumes.	In de nieuwe beleidslijn van de provincie Limburg is de saneringsopgave vervallen. Wel moet er aandacht zijn voor woningbouwplannen die niet gerealiseerd worden en daarvoor de plancapaciteit beperken. Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn dergelijke plannen in het verleden grotendeels gesaneerd. Er resteren enkele plannen waarvoor aandacht is. Afweging is ruimtelijke kwaliteit en de behoefte aan de te realiseren woningen: de juiste woning voor de juiste doelgroep op de juiste locatie.	Tot en met 2023
Het in balans brengen van de planvoorraad met de actuele woonbehoeften.	Binnen de gemeente Echt-Susteren is behoefte aan grondgebonden senioren woningen en appartementen met lift. Dit zijn levensloopbestendige woningen. Bij het realiseren van nieuwbouwplannen wordt dit aan de ontwikkelende partijen voorgelegd. Ook worden de voorwaarden tot levensloopbestendig bouwen, voor zover mogelijk, opgelegd bij herontwikkeling van "rotte plekken".	Tot en met 2023
Doelgroepenbeleid		
Een adequaat woningaanbod voor verschillende doelgroepen van de lokale woningbouwmarkt .	Uit het woningmarktonderzoek uit 2018 blijkt dat er in onze gemeente met name behoefte is aan grondgebonden seniorenwoningen of appartementen met een lift in de prijsklassen laag tot midden. Vanuit de praktijk blijkt een duidelijke vraag naar huisvesting voor jongeren en starters op de woningmarkt. De vraag naar deze woningen wordt neergelegd bij alle ontwikke-	Continu

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	lende partijen.	
Huisvesting specifieke doelgroepen		
Voldoende en passende shortstay woonmogelijkheden voor internationale werknemers.	- De gemeente participeert via de regio in een Taskforce, die door de provincie Limburg is opgezet om de behoefte aan woongelegenheden voor deze specifieke doelgroep te verdelen over de provincie en waar mogelijk het beleid te uniformeren. - Om tegemoet te komen aan de groeiende vraag van huisvesting van internationale werknemers vanuit lokale ondernemingen wordt in 2022 verkend wat de mogelijkheden hiervoor zijn. - Lokaal maatwerk blijft noodzakelijk, voornamelijk op het gebied van shortstay. Het vigerende beleid is hier leidend in.	Continu Derde kwartaal 2022 Continu
Het huisvesten van de statushouders, op basis van de taakstelling, die het ministerie halfjaarlijks aan de gemeente toewijst.	Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen zijn prestatieafspraken vastgelegd over de huisvesting van statushouders. Aandachtspunt is de match tussen vragers en aanbieders. Daarnaast zijn de “nareizigers” een aandachtspunt bij de toewijzing van een woning. Een goede afstemming tussen de gemeente en zorgverleners is hierbij van belang.	Continu
Passende huisvesting in een passend woonklimaat voor kwetsbare doelgroepen	Een groeiend deel van de huurders van sociale huurwoningen behoort tot de kwetsbare doelgroepen. Dit zijn mensen die op meerdere vlakken ondersteuning hebben zoals woonbegeleiding, hulpverlening en begeleiding vanuit het sociaal en maatschappelijk domein. Met het sluiten van een regionale convenant tussen gemeente, woningcorporaties en hulpverleningsinstanties en het matchingspunt voor de toewijzing van woningen is de benodigde hulpverlening geregeld.	Continu
Voldoende geschikte en betaalbare woningen voor mensen met een smalle beurs.	Jaarlijks worden met de in de gemeente werkzame woningcorporaties en de huurdersorganisaties prestatieafspraken gemaakt over beheer en exploitatie van het lokale sociale woningbestand. De beleidsterreinen Volkshuisvesting en Maatschappelijk Domein trekken hierin samen op. Belangrijke thema's binnen de prestatieafspraken zijn: toewijzing, onderhoud en beheer, bijzondere doelgroepen, huurontwikkeling, omvang, verduurzaming en leefbaarheid.	3 ^e /4 ^e kwartaal 2022
Starters op de lokale woningmarkt door een aanvullende lening de mogelijkheid bieden tot het verwerven van hun eerste woning.	De provincie heeft haar aandeel in de financiering van de startersleningen (75%) verlengd. De gemeente volgt het provinciaal beleid. De aanvraagprocedure is inmiddels vereenvoudigd en het maximaal leenbaar bedrag op grond van de verordening is aangepast aan de huidige marktomstandigheden en de door de provincie bepaalde financiële kaders. De verordening startersleningen Gemeente Echt-Susteren volgt de provinciale verordening.	Continu

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting			Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Voldoende standplaatsen en woonwagens voor de doelgroep woonwagengebwoners.	- Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn 45 standplaatsen die in beheer zijn bij de woningcorporaties. - Deze standplaatsen zijn voldoende om de vraag naar een woonwagenstandplaats te kunnen opvangen, rekening houdend met natuurlijk verloop. Met de eerdergenoemde woningcorporaties wordt regelmatig overleg gevoerd, waarbij ook de woonwagenstandplaatsen worden besproken.	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk voorgeschreven						
Nieuw gebouwde woningen ¹⁾	82	80	100			
Demografische druk (%) ²⁾	76	77,1	76,5			
Overige						
Woningvoorraad Echt-Susteren ³⁾	14.421	14.511	14.591			
Huishoudensontwikkeling ³⁾	14.195	14.153	14.293	14.341	14.412	14.418
Bouwvolume op basis van structuurvisie ⁵⁾	274	232	152			
Leegstand woningen volgens BsGW ⁴⁾	412	400	350			
Plan capaciteit ⁵⁾	788	585	505			
Startersleningen	14	15-19	15-20			
Huisvesting statushouders ⁶⁾	15	64	40			

¹⁾ Op basis van ruimtelijke plannen en ontwikkelingen.

²⁾ Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar. Deze beleidsindicator werd in het verleden gepresenteerd onder programma Economische zaken en grondexploitaties. (Bron: waar staat je gemeente).

³⁾ Gegevens/prognoses Etil

⁴⁾ Basis is gegevens vanuit BsGW, inschatting gezien de ontwikkelingen op de woningmarkt

⁵⁾ Gegevens op basis van structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2020, voor 2021 e.v. op basis van prognoses bestemmingsplannen. Deze visie en daarmee het bouwvolume, wordt in 2022 geactualiseerd.

⁶⁾ Afhankelijk van taakstelling.

Wat mag het kosten?

2.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	1.081.270	1.775.166	1.243.064	1.086.111	908.526	905.818
Baten	277.593	157.294	132.961	130.494	127.909	125.200
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	803.677	1.617.872	1.110.103	955.617	780.617	780.618
Storting reserves	310.335	52.500	-	-	-	-
Onttrekking reserves	10.000	587.398	-	-	-	-
Mutaties van de reserves	300.335	- 534.898	-	-	-	-
Geraamde resultaat	1.104.012	1.082.974	1.110.103	955.617	780.617	780.618

2.8 Omgevingsrecht

Specifieke projecten 2022:

- Implementatie Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

Programma 8: omgevingsrecht

2.8 Omgevingsrecht

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
Beperking van overlast en het waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid door: - Het verlenen van vergunningen en ontheffing; - het houden van toezicht op naleving van regels; - het afdwingen (waar nodig) van de naleving ervan.	- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) - Bomennota Echt-Susteren - Bouwverordening Echt-Susteren - Beleidsnotitie Kermisbeleid - Geldende bestemmingsplannen en de daarop gebaseerde gemeentelijke beleidsregels - Beleidsplan Omgevingsrecht - Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan Echt-Susteren - Kadernota handhavingsbeleid - Nota bodembeheer - Verordening kwaliteit VTH Echt-Susteren - Verordening marktgelden - Verordening naamgeving en nummering - Verordening op de heffing en invordering van leges - Verordening op de Omgevingscommissie MER - Verordening Wet geurhinder en veehouderij - Wegsleeperverordening - Welstandsnota Echt-Susteren	Het programma Omgevingsrecht omvat de volgende producten: 1. Vergunningverlening 2. Toezicht 3. Handhaving 4. Milieu
		Paragrafen
		- Lokale heffingen - Weerstandvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering
		Verbonden partijen
		- Servicecentrum MER - Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
		Reserves en voorzieningen
		- Reserve SC MER omgevingsdienst

1. Vergunningverlening		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een adequate uitvoering van de wettelijke uitvoeringstaken van ruimtelijke ordening, bouw en milieu en bijzondere wetten.	• Uitvoeren van de wettelijke taken van vergunningverlening binnen de Omgevingsdienst in MER-verband, waarbij de organisatie zodanig is ingericht dat wordt voldaan aan de wettelijke VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)-kwaliteitscriteria. Daarvoor wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de wettelijke taken en bestuurlijke projecten en accenten, worden benoemd; • Monitoren van de in het Uitvoeringsprogramma beschreven taken en waar nodig tussentijds bijstellen; • Sturen op de doorontwikkeling van de organisatie en werkprocessen binnen de SC MER Omgevingsdienst, met als uitgangspunten kwaliteit, klantgerichtheid en kostenreductie.	Continu
		Continu

2.8 Omgevingsrecht

1. Vergunningverlening			Portefuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	Sturen op een adequate implementatie van nieuw beleid. Daarbij is er bijzondere aandacht voor de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen (inwerkingtredingsdatum 1 juli 2022) en de keuzes die in dat kader gemaakt moeten worden en de gevolgen daarvan (zoals de uitvoering van bouwtoetsen door marktpartijen) voor de afdeling Omgevingsdienst van het Servicecentrum MER. 2022 staat daarom voor de SC-MER OD in het teken van de voorbereidingen op de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb. Belangrijk daarbij is om de consequenties van financiële, technische, inhoudelijke en organisatorische aard goed in beeld te krijgen. De in dit programma weergegeven cijfers zijn nog gebaseerd op de huidige wetgeving (Wabo, Wro), aangezien de Omgevingswet pas op 1 juli 2022 in werking treedt en de effecten op het moment van opstellen van de gemeentebegroting nog niet over de volle breedte duidelijk zijn.	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal verleende Wabo-vergunningen	567	550	550			
Aantal verleende APV-vergunningen	266	484	484			

2. Toezicht			Portefuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Adequaat gemeentelijk toezicht met weloverwogen inzet van verdere sanctiemiddelen.	- Uitvoeren van de wettelijke taken van toezicht binnen de Omgevingsdienst in MER-verband waarbij de organisatie zodanig is ingericht dat wordt voldaan aan de wettelijke VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)-kwaliteitscriteria. Daarvoor wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de wettelijke taken en bestuurlijke projecten en accenten, worden benoemd. - De in het Uitvoeringsprogramma beschreven taken monitoren en waar nodig bijstellen. - Sturen op de doorontwikkeling van de organisatie en werkprocessen binnen de MER Omgevingsdienst, met als uitgangspunten kwaliteit, klantgerichtheid en kostenreductie.	Continu	

2.8 Omgevingsrecht

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021 ¹⁾	2022	2023	2024	2025
Aantal controles bouw, bedrijven en brandveiligheid	277	262	262			
Aantal uren integraal gebiedstoezicht	2.290	1.700	1.700			
Aantal ontvangen meldingen/klachten	1.001	786	750			
¹⁾ Deze cijfers wijken af van de cijfers uit de oorspronkelijke gemeentebegroting en zijn bijgesteld naar aanleiding van de ramingen uit het Uitvoeringsprogramma 2021 van de MER Omgevingsdienst.						

3. Handhaving			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Adequate handhaving het omgevingsrecht.	- Uitvoeren van de wettelijke taken van handhaving binnen de omgevingsdienst in MER-verband, waarbij de organisatie zodanig is ingericht dat wordt voldaan aan de wettelijke VTH-kwaliteitscriteria (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Daarvoor wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de wettelijke taken en bestuurlijke projecten en accenten, worden benoemd; - De in het uitvoeringsprogramma beschreven taken monitoren en waar nodig bijstellen. - Sturen op de doorontwikkeling van de organisatie en werkprocessen binnen de MER Omgevingsdienst, met als uitgangspunten kwaliteit, klantgerichtheid en kostenreductie.	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal handhavingsbesluiten (bestuursdwang en dwangsom)	13	17	17			

4. Milieu			Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een verantwoorde milieu hygiënische	Uitvoeren van de wettelijke taken van milieu binnen de omgevingsdienst in MER-	Continu	

2.8 Omgevingsrecht

4. Milieu							Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?				Wanneer is realisatie gepland?		
omgeving gebaseerd op landelijk vastgestelde normen en waarden.		verband, waarbij de organisatie zodanig is ingericht dat wordt voldaan aan de wettelijke VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)-kwaliteitscriteria. De in het uitvoeringsprogramma beschreven taken monitoren en waar nodig bijstellen.						
 Cittaslow								
Bescherming luchtkwaliteit								
Een luchtkwaliteit die minimaal voldoet aan de wettelijke eisen.		Volgen van de wettelijke normering en voldoen aan de landelijke normstelling voor luchtkwaliteit. Borging vindt plaats via actieve controle van bedrijven die onder de Wet milieu-beheer vallen in het kader van luchtkwaliteit, stank en ammoniak.				Continu		
Vermindering geluidsoverlast								
Naleving van wettelijke eisen, sanering van verkeerslawaaï en vermindering van geluidsoverlast		- Zorgdragen voor naleving van de regelgeving van geluid, onder meer door ruimtelijke plannen/ontwikkelingen te toetsen aan de normstelling uit de Wet geluidhinder. - Uitvoeren van saneringsprogramma's met gebruikmaking van landelijke subsidies. - Waar mogelijk toepassen van geluidsreducerende maatregelen (bv. geluidsreducerend asfalt) bij gemeentelijke werken en initiatieven.				Continu Continu Continu		
Indicatoren/kengetallen		Realisatie 2020						
			2021	2022	2023	2024	2025	
-		-	-	-				
De indicatoren voor milieu maken integraal onderdeel uit van de onder paragraaf 1 (vergunningverlening) en 2 (toezicht/bedrijven controles) van dit programma opgenomen indicatoren.								

2.8 Omgevingsrecht

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	2.552.443	2.551.681	2.571.406	2.571.406	2.571.406	2.571.406
Baten	1.692.931	1.192.508	892.508	892.508	892.508	892.508
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	859.512	1.359.173	1.678.898	1.678.898	1.678.898	1.678.898
Storting reserves	944.823	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	8.543	160.000	-	-	-	-
Mutaties van de reserves	936.280	- 160.000	-	-	-	-
Geraamde resultaat	1.795.792	1.199.173	1.678.898	1.678.898	1.678.898	1.678.898

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

Specifieke projecten 2022:

- Uitbreiding de Berk III: planologische procedure en start realisatie
- Herstructurering en aanvulling bedrijventerrein de Loop-west

Programma 9: economische zaken & grondexploitaties

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Het bedrijfsleven op economisch, recreatief en toeristisch gebied te stimuleren en faciliteren om te investeren in werkgelegenheid, met oog voor een goede balans met mens en omgeving. - Het stimuleren van maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. - Bevorderen van een goed ondernemersklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven. - Bevorderen van een goede economische structuur en werkgelegenheid op het gebied van recreatie en toerisme in de gemeente.	- Grondnota Echt-Susteren 2019 - Nota Kostenverhaal 2011 - Structuurvisie Gemeente Echt-Susteren 2012-2025 (en actualisatiebesluiten) - Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving. - Telecommunicatieverordening gemeente Echt-Susteren 2010 - Verordening precariobelasting 2021 - Verordening Regiofonds Midden-Limburg - Verordening op de heffing van toeristenbelasting 2021 en 1^e wijziging op de heffing van toeristenbelasting 2021 - Winkeltijdenverordening Echt-Susteren 2013 - Erfgoedverordening Echt-Susteren 2018	Het programma Economische zaken en grondexploitaties omvat de volgende producten: 1. Beheer en exploitatie van eigendommen 2. Plattelandsvernieuwing 3. Recreatie en toerisme 4. Werkgelegenheid en economie 5. Grondexploitaties
		Verbonden partijen - Visit Zuid-Limburg - NV Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg - Bocage commanditaire vennootschap - Euregio Rijn-Maas-Noord - Euromosa
Paragrafen	Reserves en voorzieningen	
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering - Grondbeleid	- Algemene Reserve Grondbedrijf - Reserve parkeerplaatsen - Reserve Regiofonds - Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid - Reserve deelneming GEM Bocage C.V. - Reserve deelneming GEM Bocage beheer B.V.	- Reserve deelneming OML BV - Reserve kwaliteitsverbeterende projecten buitengebied - Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold - Reserve winst Grondexploitaties - Reserve gebiedsvisies - Reserve majeure projecten - Voorziening verliezen grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Strategische inzet van gemeentelijke eigendommen voor realisatie van ruimtelijke doelen/grondexploitaties.	De gemeente zet haar (pachtvrije) gronden zo nodig in voor het realiseren van projecten. Gezien de verwervingsopgave o.a. voor het beoogde lokaal bedrijventerrein: De Berk III is de inschatting dat de gemeente ruilgronden moet aanbieden. De inschatting is dus dat het areaal landbouwgrond in eigendom van de gemeente gaat afnemen.	Continu
Verbetering van de landbouwstruc-	• De gemeente actualiseert pacht- en jachtovereenkomsten.	Continu

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
tuur.	- De gemeente legt alle aangegane overeenkomsten vast in Contractadministratie. - De gemeente herverpacht gronden die pachtvrij zijn.		
Verkoop van overhoeken.	De gemeente verkoopt op verzoek overhoeken, mits voldaan wordt aan de daarvoor geldende regels (Grondnota en nota groenstructuren).	Continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Aantal ha verpachte landbouwgrond	875	874	870	865	860	855

2. Plattelandsvernieuwing			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Een duurzaam en gevarieerd platteland.	De gemeente werkt binnen het Provinciale plan 'Platteland in Ontwikkeling' (PIO) samen met diverse partners (Sittard-Geleen, Provincie Limburg, WML, Waterschap Limburg en Vereniging Natuurmonumenten) aan de goede ruimtelijke- en landschappelijke inpassing en de uitvoering van de wettelijk verplichte natuurcompensaties van de verbreding van de A2 en de uitbreiding van VDL NedCar.	2022	
	Door de uitvoering van de bovenwettelijk natuurcompensatie VDL Nedcar is in 2021 gestart met de voorbereiding van 3 deelprojecten van de projectenkaart Swentibold. De planning is dat realisatie uiterlijk in 2022 plaats vindt. Het betreffen deelproject 7: Ontwikkeling recreatieve routestructuren tussen gerealiseerde natuurparels LPS, deelproject 8: Noordelijke afronding Nieuwstadt tussen Krelzank en Vloedgraaf en deelproject 9: Afronden gereconstrueerde stadswal Nieuwstadt.	2022	
	De gemeente geeft uitvoering aan de projectenlijst van de structuurvisie 'Ontwikkelen met kwaliteit' van onder andere natuur en landschap en recreatief medegebruik. Voor deze structuurvisie is een projectenkaart opgesteld welke wordt geactualiseerd in de vorm van een nieuw ambtiedocument Natuur & Cultuur, Leefbaarheid & Recreatie, Energie & Klimaatlandschap, Grensoverschrijdende Samenwerking.	Continu	
	De gemeente werkt binnen de samenwerkingsovereenkomst Landschapsschakels	2022	

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

2. Plattelandsvernieuwing			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	Swentibold (SOK LSS) samen met WML en NM. Door de optimalisatie en uitbreiding van het WML puttenveld voor waterwinning voor de drinkwaterproductie bij Nieuwstadt, wordt in de zogenaamde 'vlaaipunt' tussen de Susterderweg en de spoorlijn ook acht hectare nieuwe natuur ontwikkeld door NM. De gemeente gaat binnen de samenwerking de ontsluiting tussen de Westzipfel Selfkant en de Pater Sangersbrug Maaseik (Het Smalste Stukje Nederland) verbeteren en verkorten. • Samen met de organisatie Boeren met Natuur loopt een project waarbij de deelnemende boeren in totaal vijf kilometer bloem- en kruidenrijke akkerranden inzaaien in Echt-Susteren. Dit is een oppervlakte van ongeveer 5 hectare. Het project wordt in 2022 voortgezet. • Ter bevordering van de soortenrijkdom (flora en fauna) en de belevingswaarde van het buitengebied voert de gemeente een maatregelenplan uit voor de gemeentelijke bermen en ruigten. • Ter bevordering van de variatie en soortenrijkdom realiseert de gemeente samen met Stichting Haverland het Voedselbos Haverland in Susteren. Het voedselbos wordt geleidelijk gerealiseerd door gedeeltelijke omvorming van het bestaande bosgebied Slekkerhout (totale uiteindelijke omvang circa 6 ha). • De afgelopen jaren is door gemeente en IKL, samen met scholen, inwoners, bedrijven en instellingen gewerkt aan ontwikkeling, beheer en instandhouding van o.a. hoogstamboomgaarden, poelen, heggen en andere landschapselementen in Echt-Susteren. Na faillissement van IKL wordt bekeken hoe deze werkzaamheden verder opgepakt gaan worden.	2022	
		2022	
		2022	
		2020-2023	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Van regulier bos naar voedselbos omgezet areaal, totaal areaal	2 ha	2 ha	2,5 ha			

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Gastvrijheid		
Een duidelijke gemeentelijke visie en identiteit van gastvrijheid en toerisme.	Vanaf medio 2013 positioneert de gemeente Echt-Susteren zich als Het Smalste Stukje Nederland en is consequent gewerkt aan: • het opbouwen en handhaven van de naamsbekendheid daarvan; • het trekken van meer bezoekers voor toeristisch-recreatieve doeleinden; • een grotere tevredenheid na een toeristisch-recreatief bezoek. De gemeente promoot Het Smalste Stukje Nederland via print- en online media. Folder- en flyer distributie gebeurt heel gericht op plaatsen waar toeristen zich oriënteren op de vrijetijds mogelijkheden in de nabije regio, zoals bij VVV (visit) vestigingen en via toeristische ondernemers. Uit kostenoverwegingen blijft de gemeente vooral inzetten op mogelijkheden van free publicity, meer aandacht voor online media (zoals wekelijks op Facebook en via Instagram). Beelden en persoonlijke verhalen maken meer indruk dan algemene promotie teksten. Aandacht gaat ook uit naar verbreding van HSSNL. Naast toerisme en recreatie gaat het dan in eerste instantie met name om cultuur en sport. Deze krijgen ook een plek op het in 2021 vernieuwde platform en bijbehorende app, die in de plaats komt van de website van Het Smalste Stukje Nederland. Het nieuwe platform wordt gekenmerkt door meer beleving en interactie, zoals reserveringen bij aanbieders en reviews van gasten. En de mogelijkheid voor ondernemers om zelf hun aanbod op het gemeentelijke platform te actualiseren. Het toeristische aanbod wordt aantrekkelijker gepresenteerd en ook is er meer aandacht voor wandel- en fietsroutes.	Continu Eerste kwartaal 2022
Een bij de gemeente passend pakket aan toeristisch-recreatieve voorzieningen met name op het gebied van ontspanning, cultureel erfgoed, gastronomie en bezinning.	De ontsluiting en het beter (digitaal) zichtbaar maken van bijzondere (bezienswaardige) plekken in onze gemeente wordt verder uitgerold naar alle windstreken. Naar het zuiden met de gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen en naar het noorden tot en met Roermond. Ook over de grens naar België en Duitsland wordt aandacht gegeven aan de bezienswaardigheden aldaar. Gemeente- en landsgrensoverschrijdende fietsroutes maken daar onderdeel van uit en verbinden de locaties met elkaar. Een gewenste ontwikkeling is de realisatie van een uitkijkpunt binnen de gemeente waarbij ingezet wordt op regionale of provinciale cofinanciering.	Eerste helft 2022 Tweede helft 2022
Toeristisch beleid		
Een uitnodigend toeristisch beleid en kwaliteit betreffende overnachtingsmogelijkheden.	De gemeente heeft in de structuurvisie vastgelegd dat ze positief staat tegenover kleinschalige verblijfsaccommodaties, zoals Bed & Breakfasts (B&B's) of kamperen bij de boer. De gemeente Echt-Susteren beschikt over een grote variëteit aan verblijfsaccommodaties, ver-	Continu

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	spread over de hele gemeente. Door de gemeente nadrukkelijker te positioneren als aantrekkelijke uitvalsbasis voor de regio, inclusief de Belgische en Duitse grensstreek, wordt gewerkt aan een gestage toename van het aantal overnachtingen. Vanuit de samenwerking Midden-Limburg (SML) wordt in regioverband gewerkt aan een vitale en concurrerende vrijetijdssector. De aanpak volgt twee sporen, te weten het kwaliteitsspoor (verbeteren kwaliteit aanbod) en het veiligheids-/leefbaarheidsspoor (aanpak on-eigenlijk gebruik). Inmiddels is het plan voor een nieuwe hotelvoorziening aan de A2 (Poort van Echt) in voorbereiding. Realisatie betekent een welkome aanvulling op het beperkte aanbod binnen de gemeente in dit verblijfssegment.	Continu
Betere bekendheid van streekproducten.	De gemeente faciliteert initiatieven voor de verkoop van ambachtelijke producten. Ook heeft de gemeente het door de structuurvisie mogelijk gemaakt om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties op kleine schaal zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te verkopen. Cittaslowsupporters mogen, na toestemming van de gemeente, eigen streekproducten voorzien van het beeldmerk dat hoort bij Het Smalste Stukje Nederland. Bij evenementen wordt telkens gekeken om streekproducten actief onder de aandacht te brengen.	Continu
Beschikbaarheid 'slow'routes		
Een goed aanbod van (toeristische) routes met aandacht voor de waarden van Cittaslow en een inhoudelijk geborgde informatievoorziening over deze routes.	Onze gemeente kent uitstekende fiets-, wandel- en ruiterspaden, die goed onderhouden worden en veelvuldig gebruikt worden door recreanten, die aansluiten bij de Cittaslow filosofie. Thema's binnen deze routes zijn religie/bezinning, genieten, ontspannen en beleven. De gemeente stimuleert themaroutes en ommetjes samen met ondernemers en vrijwilligersorganisaties als heemkundeverenigingen en stadsgidsen. Voorzien zijn een vernieuwing van de houtwallenroute en de nieuwe lancering van een bevrijdingsroute WO2 die aansluit op de Europese Liberation Route Inmiddels zijn diverse wandel- en fietsroutes over en door de drie landen ontwikkeld. De lokale wandelommetjes worden geüniformeerd en gebundeld in een wandelbox. Beleving tijdens routes wordt verhoogd door jaarlijks een kunstwerk of authentiek artefact te plaatsen. Eerder gebeurde dat met een blow-up meubel in Illikhoven, een archeologisch landmark nabij Roosteren bij het vroegere fort Cantelmo en een klei-lorry nabij een rotonde. Ook in 2022 is een nieuwe (fiets)route langs bezinningsplekken in en buiten de gemeente gepland.	Continu 1^e kwartaal 2022 2^e helft 2022 1^e kwartaal 2022 1^e kwartaal 2022
Aanwezigheid van actieve organisaties		
Bewustzijn van de waarden van Cittaslow bij andere organisaties.	De gemeente werkt nauw samen met de volgende partners: Visit Zuid-Limburg, lokale ondernemers, culturele organisaties en omliggende (grensoverschrijdende) gemeenten. De	Continu

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	samenwerking met de WandelSportVereniging Echt wordt na de coronaperiode weer opgepakt met wandelingen naar de Duitse en Belgische grens en actieve presentatie van Het Smalste Stukje Nederland tijdens activiteiten van de vereniging binnen en buiten de gemeente (bv. tijdens de eigen vierdaagse en de vierdaagse van Nijmegen). De samenwerking met het lokale toeristische bedrijfsleven vanaf 2022 wordt mede gestalte gegeven op basis van een verkenningstraject met ondernemers inclusief externe begeleiding dat voorzien is eind 2021 Met bezinningsaanbieders wordt actief samengewerkt om betere ontsluiting van de locaties te bereiken en passende combinaties te maken om zo een toename van de bezoekersaantallen te bereiken. Het Smalste Stukje Nederland heeft een prominente plek binnen de Visit (voormalig VVV)-vestiging aan de Bovenste Straat als onderdeel van de leeswinkel van De Domijnen.	2 ^e kwartaal 2022
Intensievere samenwerking met organisaties en overheden die bij de uitvoering van internationale samenwerking de waarden van Cittaslow en Slowfood toepassen en uitdragen.	De gemeente Echt-Susteren heeft samen met een aantal lokale streekproductproducenten (Livar, Kruijens Kracht, Herdersham) een aantal jaren deelgenomen aan de Kunigundenmarkt, een advent markt in Neustadt an der Weinstraße. Inmiddels hebben ondernemers het voortouw genomen om hun producten zelfstandig te etaleren op deze markt en faciliteert de gemeente hun daarbij, o.a. met promotiemateriaal van Het Smalste Stukje Nederland.	December 2022
Toeristische infrastructuur		
Goed bereikbare en ontsloten toeristische voorzieningen.	De bestaande fiets-, wandel-, ruiters- en mountainbikeroutes worden goed onderhouden en worden waar nodig uitgebreid en verbeterd met aandacht voor ecologische aspecten. Concreet wordt verbetering van bestaande mountainbikeroutes voorzien, samen met lokale gebruikers en de Stichting Mountainbike Ontwikkeling Zuid-Limburg. Bij de ontwikkelingen en ingrepen rondom het Rivierpark Maasvallei staat het recreatief gebruik centraal. Samen met de andere Maasgemeenten tussen Maastricht en Maasgouw, de Provincie en natuurorganisaties worden de volgende projecten van 2022 tot 2027 uitgevoerd: veerponten, verbeteren fietsroutenetwerk en wandelinfrastructuur, ontwikkelen waterrecreatie, versterken landschap en natuur, ambassadeurs (maasverkenner en streekactoren) hoofdtoegangspoort De Wissen en betrekken ondernemers (streekproducten en gezondheid) en grensoverschrijdende afstemming recreatie en marketing van het ontstane gebied met nieuwe toeristisch-recreatieve mogelijkheden.	Continu 2^e kwartaal 2022 2022-2027

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Geregistreerde overnachtingen ¹⁾	260.000	240.000 ²⁾	250.000			
Tarief toeristenbelasting	1,00/1,50 ³⁾	1,00/1,50 ³⁾	1,00/1,50 ³⁾			
Eenmalig bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland ⁴⁾	3-jaarlijkse meting	20%	20%			
Meervoudig bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland ⁴⁾		15%	15%			
Tevredenheid bezoekers (zeer) positief ⁴⁾		≥ 90%	≥ 90%			

¹⁾ Gebaseerd op gegevens BsGW op basis van inkomsten toeristenbelasting. De inkomsten in een jaar kunnen afwijken van de daadwerkelijke overnachtingen o.a. vanwege nabetalingen eerdere jaren

²⁾ Vanwege de coronacrisis werd het oorspronkelijk voor het jaar 2021 geraamde aantal overnachtingen bescheiden geraamd (225.000). De geregistreerde overnachtingen 2020 lieten echter geen achteruitgang zien. Mogelijk vanwege de goede zomermaanden. De raming voor 2021 is derhalve aangepast naar 240.000. Wel wordt rekening gehouden met een lichte daling ten opzichte van 2020, vanwege het slechte weer in het voorjaar en de beperkende Covid maatregelen.

³⁾ Gedifferentieerd tarief: €1,50 toeristische overnachtingen en € 1,00 niet-toeristische overnachtingen (arbeidsmigranten bij niet-recreatieve accommodaties)

⁴⁾ Bron: onderzoek bureau Flycatcher onder een representatief deel van de Nederlandse bevolking; laatste meting in 2017. Eenmalig bezoek was in dat jaar 16%; Meervoudig bezoek 14% en Tevredenheid 90%. Eerstvolgende meting was voorzien in 2021, maar schuift wegens corona door naar 2022 of 2023.

4. Werkgelegenheid en economie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
 Cittaslow		
Versterking economisch ondernemersklimaat en lokale werkgelegenheid		
Een sterk economisch ondernemersklimaat en behoud en groei van werkgelegenheid.	- De gemeente investeert actief in haar netwerk voor het versterken van het lokale en regionale bedrijfsleven, en investeert proactief in het contact en samenwerking met betrokken partijen waaronder ontwikkelaars, (vastgoed) beheerders, makelaars en andere stakeholders. - Onze gemeente neemt deel aan en werkt samen met OML (Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg), die onder meer Businesspark Midden Limburg exploiteert, met als doel de bedrijvigheid te stimuleren en de werkgelegenheid te bevorderen. - De gemeente continueert haar deelname in het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML) met als doel om gezamenlijk te komen tot onderlinge stimulering, afstemming en uitvoering van werklocaties (detailhandel, bedrijventerrein en de kanto-	Continu

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	renmarkt) in de regio. - De gemeente draagt ook bij aan de versterking van het economisch ondernemersklimaat en de werkgelegenheid door diverse bedrijfsbezoeken, waarbij de mogelijke inzet van uitkeringsgerechtigden ter sprake wordt gebracht. Dit leidt tot concrete invulling van het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid. - In 2022 wordt verder uitvoering gegeven aan de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen voor de centra van de kernen Echt en Susteren. De gemeente treedt hierbij in beginsel op als faciliterende partij, maar neemt waar nodig een actieve rol in. De gemeente stuurt bij op ongewenste ontwikkelingen en ondersteunt goede initiatieven. - De gemeente zet in op het intensiveren van de contacten en het voeren van periodieke, bestuurlijke overleggen met de ondernemers- en winkeliersverenigingen van het centrum van Echt en Susteren en de ondernemersverenigingen van de bedrijfsterreinen.		
Eén compact, levendig, aantrekkelijk en goed bereikbaar centrum van Echt.	Om deze doelstelling te bereiken is een integraal programma Centrum Echt opgesteld dat is gebaseerd op 5 pijlers. De al in het centrum van Echt lopende projecten worden meegenomen in deze programmatische aanpak. De 5 pijlers bestaan uit: - Ruimte voor ontwikkeling: herontwikkeling locatie Rijksmonument De Valk. Met de eigenaar van dit pand is een realiseringsovereenkomst getekend voor de herontwikkeling van deze locatie met als doel een algehele versterking van het huidige centrum en het behoud van het rijksmonument. De realisatie van een foodmarkt met aanvullende horeca en overige complementaire detailhandel is voorzien op deze locatie. Om deze doelstelling te bereiken is ook een goede bereikbaarheid te weten ontsluiting, voldoende parkeren en een verbinding met het centrum via een aantrekkelijk Ursulinenplein noodzakelijk. - Samen sterk: activering en samenwerking stakeholders De organisatiegraad binnen de winkeliers, horecaexploitanten en vastgoedeigenaren moet beter. In 2022 moet een goede ondernemersvereniging functioneren, die zelfstandig en in samenwerking met de gemeente activiteiten organiseert die bijdragen aan het goed functioneren van het winkelcentrum. - Planologie: het bestemmingsplan is vastgesteld, maar nog niet onherroepelijk omdat hiertegen beroep is ingesteld. Uitspraak wordt in 2022 verwacht. Om het centrum daadwerkelijk compacter te maken worden waar nodig nieuwe planologische maatwerkoplossingen voor specifieke locaties uitgewerkt. Hierbij wordt gestuurd op het ver-	2021-2025	

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie			Portefuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	minderen van het aantal vierkante meters detailhandel en het mogelijk maken van woningen voor bepaalde doelgroepen zoals ouderen. - Een gezonde mix van functies: horeca en cultuur ontmoeten elkaar in "Cultuurhuis Edith Stein". Dit cultureel en inmiddels multifunctioneel centrum heeft de potentie om uit te groeien tot het kloppend hart van de Plats en het centrum waar meerdere functies elkaar ontmoeten. Naast de huisvesting van bestaande organisaties en activiteiten worden nieuwe activiteiten aangetrokken waardoor het centrum voor een bredere doelgroep aantrekkelijker wordt gemaakt. Daarnaast wordt de betrokkenheid en verbinding naar en met het kernwinkelgebied gestimuleerd door breder gebruik en een verbeterde verbinding. - Bereikbaarheid: infrastructuur, parkeren en opwaardering openbare ruimte De volgende deelprojecten worden binnen dit programma onderdeel opgepakt: - Aanleg rotonde Zuiderpoort en realisatie verbinding Ursulinenplein. - Onderzoeken uitbreiden parkeervoorzieningen. - Doortrekken Diepstraat. - Herinrichting Aasterbergerweg. - Herinrichting van het Ursulinenplein. - Opwaardering van de openbare ruimte van het kernwinkelgebied van Echt. - Verbetering van de verbinding tussen de A2 en het centrum van Echt, onder meer door realisatie van een turborotonde bij de Sint Janskamp/Zuiderpoort.		
Een goed vestigingsklimaat voor de (startende) ondernemers.	- Het verbeteren en intensiveren van de informatieverstrekking van Rijks- en Provinciale en overige subsidiemogelijkheden aan kleine zelfstandigen en MKB-bedrijven. - Het faciliteren van (startende) ondernemers voor vergunningaanvragen, ontheffingen, het zoeken naar een geschikte locatie, etc.. - Het uitvoeren van bedrijfsbezoeken en accountmanagementgesprekken en de ondersteuning van bedrijven bij uiteenlopende procedures. - Verbindingen leggen tussen onderwijs en bedrijfsleven. - Bevorderen tijdelijk alternatief gebruik van leegstaande winkelpanden. - Het stimuleren van samenwerking tussen ondernemers en het wijzen op koppelkansen.	Continu	
Een voldoende, kwalitatief goed en gedifferentieerd bedrijventerreinen-aanbod.	- Participatie in OML BV, die onder meer zorgt voor de realisatie van Businesspark Mid-den-Limburg en acquisitie voor bedrijfskavels. - Uitbreiding van het bestaande aanbod door ontwikkeling van de Berk III. - Herstructurering van bestaande locaties: voor 2022 staat met name bedrijventerrein de Wolfskoul op de planning. Daarnaast wordt de haalbaarheid van een herstructurering	Continu 2022-2031 Continu	

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	van het bedrijventerrein de Loop West onderzocht. • Samen met ondernemers de kwaliteit en het gebruik van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen bewaken en waar nodig verbeteren en/of bijsturen. • het Plan van Aanpak behorende bij de vernieuwde certificering van het "Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijvenpark de Berk" wordt continu geactualiseerd, samen met de ondernemersvereniging, politie, brandweer en gemeente.	Continu	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk voorgeschreven						
Funciemenging (%) ¹⁾	n.n.b.	49,8	50,4			
Vestigingen (van bedrijven) ²⁾	n.n.b.	150,5	125,9			
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	n.n.b.	700,0	760,0			
Overige						
Niet-werkende werkzoekende %	2,8	3,0	3,0			
Aantal bedrijven op bedrijventerreinen	440	440	445			
Aantal bedrijven in winkelcentra	590	500	500			
Aantal verkochte m ² gemeentelijke grond bedrijventerrein ³⁾	-	3.500	5.000	5.000	3.000	-
¹⁾ De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. ²⁾ Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. ³⁾ Betreft kavels op de Berk II en De Loop (2021) en kavels op De Berk III (vanaf 2022) volgens door de raad vastgestelde exploitatiebegroting, niet gerealiseerde verkopen schuiven door naar volgend boekjaar. In de praktijk worden ook in 2024 nog kavels verkocht. ⁴⁾ De kengetallen van 2021 zijn waar nodig geactualiseerd ten opzichte van de Begroting 2021.						

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

5. Grondexploitaties			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken	Wat gaan we ervoor doen	Wanneer is realisatie gepland?	
Een aanbod van bedrijfs- en woningbouwkavels dat aansluit op de vraag uit de markt.	Uitvoering geven aan grondexploitatieprojecten zoals omschreven in onderstaande tabel. De projecten worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Omdat deze vaak samenhang vertonen met overige ruimtelijke projecten, wordt hieronder de volledige projectenlijst getoond.	Zie onderstaande tabel.	

De belangrijkste doelstellingen en richtinggevendende principes voor onze gemeente zijn vastgelegd in de gemeentelijke structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit'. Door deel C 'Sturing en uitvoering' en bijlage 7 van deze visie wordt voor een deel concreet invulling gegeven aan de toekomstvisie van onze gemeente. Onderstaande projecten zijn volgens de projectenlijst 'Speerpunten stedelijk gebied' zoals opgenomen in (bijlage 7 van) de structuurvisie 2012-2025. Voor wat betreft de bijbehorende overzichtskaart van onderstaande projecten verwijzen wij u naar de projectenkaart van deze structuurvisie. Daarnaast is een aantal projecten in onderstaande tabel opgenomen welke niet als zodanig in de structuurvisie zijn opgenomen ('Overige stedelijke ontwikkelingen').

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'21	'22	'23	'24	
1.	Centrum Echt	ja					Echt					hoog
2.	De Valk/foodmarkt	initiatief derden					Echt					hoog
3.	Voormalige LTS Echt	gereed					Echt					gereed
4.	Herstructurering woningbouwlocatie Pr. Bernardstraat/Graaf	gereed					Echt					gereed
5.	Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat	ja					Echt					hoog
6.	Bocage	ja					Echt					hoog
7.	Locatie voormalig schoolgebouw Heerweg (fase 1 gereed, fase 2)	ja					Echt					hoog
8.	Locatie hoek Heerweg - Kerkveldsweg-Oost	gereed					Echt					gereed
9.	Voormalige dakpannenfabriek Cuypers	initiatief derden					Echt					hoog
10.	Apollo-locatie Bovenste Straat zuid	initiatief derden					Echt					hoog
10a.	Apollo-locatie Hofakker 5	initiatief derden					Echt					hoog
11.	Expo	initiatief derden					Echt					laag
12.	Clarastraat (Kern Pey, onderdeel Biej Oalders)	gereed					Pey					gereed
13.	't Thaal	Ja					Pey					hoog
14.	Weyenpasweg	ja					Hingen					midden
15.	Op de Baant	ja					St. Joost					hoog
16.	Centrum St. Joost (zie DOP St. Joost nr. OVS30)	ja					St. Joost					gereed

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'21	'22	'23	'24	
17.	Verbouw en nieuwbouw Kloosterhoeve	gereed					St. Joost					gereed
18.	Brugweg Ruimte-voor-Ruimte	gereed					Pey					gereed
19.	Star Potato/Sterrendael	initiatief derden					Slek					hoog
20.	Vlaskuilseweg-Kerkweg Maria Hoop (café-zaal Wolters)	ja					Maria Hoop					midden
21.	Schellaertstraat (valt onder nr. 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
22.	Diergaarderstraat/Schellaertstraat (valt onder nr. 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
23.	Molenweg	initiatief derden					K'bosch					hoog
24.	Kloostercomplex Koningsbosch	initiatief derden					K'bosch					laag
25.	Klooster Koningsbosch	initiatief derden					K'bosch					hoog
26.	Verlengde Karel V-str. (zie DOP K'bosch nr. OVS20)	Initiatief derden					K'bosch					laag
27.	Renovatie woningen hofje Karel V-straat (DOP K'bosch nr. OVS20)	ja					K'bosch					gereed
28.	Koningsplein Koningsbosch (DOP K'bosch nr. OVS20)	gereed					K'bosch					gereed
29.	Op den Driessen	nee					K'bosch					laag
30.	Zorglocatie Mariaveld/Hospice Susteren (Hospice gereed)	gereed					Susteren					gereed
31.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Reinoudhal, Kompenie)	gereed					Susteren					gereed
32.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Majoor Evansschool/gezinsvervangend tehuis)	gereed					Susteren					gereed
33.	Winkelhart Susteren	ja					Susteren					hoog
34.	Oude Rijksweg Noord	gereed					Susteren					gereed
35.	Middelveld III						Susteren					midden
36.	Koppelveld						Dieteren					laag
37.	Vleutstraat	gereed					Dieteren					hoog
38.	Kerkstraat Dieteren						Dieteren					laag
39.	Steenakker Roosteren						Roosteren					laag
40.	Hoogveld Roosteren						Roosteren					laag
41.	Hoeffaert						Roosteren					laag
42.	Hoekstraat Roosteren	gereed					Roosteren					gereed
43.	Bronnenberg						Nieuwstadt					laag
44.	Herstructurering schoollocatie burgemeester Willemeschool	Initiatief derden					Nieuwstadt					hoog
45.	Kloppend hart Nieuwstadt						Nieuwstadt					midden
46.	Elsenewal/Op de Losplaats						Nieuwstadt					laag
47.	Witham	gereed					Nieuwstadt					gereed
48a.	Krekelzank/nieuwbouw basisschool burgemeester Willeme	gereed					Nieuwstadt					gereed
48b.	Woningbouw voormalige locatie tenniscomplex Nieuwstadt (voort-	gereed					Nieuwstadt					gereed

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'21	'22	'23	'24	
	vloeiisel projectnr. 48a)											
49.	Haverterstraat	gereed					Koningsbosch					gereed
50.	Flecken e.o.	gereed					Susteren					gereed
51.	Olmstraat	gereed					Echt					gereed
52.	Herstructurering bedrijventerrein De Wolfskoul	gereed					Susteren					gereed
53.	Herstructurering bedrijventerrein Dieterderweg	nee					Susteren					laag
54.	Herstructurering bedrijventerrein De Loop	ja					Echt					midden
55 t/m 57 zie ontwikkeling diverse bedrijfslocaties							Echt					
58.	Zwembad in de Bandert	gereed					Echt					gereed
59.	Recreatiecomplex Middelsgraaf	Initiatief derden					Susteren					midden
60.	Uitbreiding Landgoed Hommelheide	initiatief derden					Susteren					midden
61.	Locatie voormalige H. Pius X kerk	gereed					Echt					gereed
62.	A2-verbreding (zie ook OVS50)	ja					Echt					hoog
63.	Pergamijn (Pepinusbrug)	initiatief derden					Pey/K'bosch					hoog
Ontwikkeling diverse bedrijfslocaties												
55	Businesspark ML (OML)	ja					Echt					midden
56.	Ontwikkeling In de Bandert	ja					Echt					hoog
57.	De Berk (viel onder 55.1)	ja					Echt					laag
57b.	De Berk III	ja										hoog
OVS	Overige stedelijke ontwikkelingen (OVS) niet in de structuurvisie opgenomen											
OVS20	DOP Koningsbosch (zie SV 26, 27, 28)	gereed					Koningsbosch					gereed
OVS30	DOP St. Joost (zie SV 15, 16,17)	gereed					St. Joost					gereed
OVS40	Gebiedsvisie Susteren (zie SV 33)	nee					Susteren					hoog
OVS50	Gebiedsvisie A2	ja					Echt					midden
OVS60	Gebiedsvisie Pey	ja					Pey					hoog
OVS70	Livar Experience Centre (Zandweg 10 Maria Hoop)	ja					Pey					midden
= gereed Fasering: I = initiëren , V = voorbereiden, U = uitvoeren, A = afronden												

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	3.054.089	6.941.812	5.272.473	3.726.353	1.465.110	6.155.898
Baten	3.119.635	7.194.249	5.303.610	4.158.872	1.020.107	5.861.529
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	- 65.546	- 252.437	- 31.137	- 432.519	445.003	294.369
Storting reserves	798.634	2.342.811	769.106	1.175.902	119.439	271.589
Onttrekking reserves	821.359	2.111.404	204.158	205.425	23.000	23.000
Mutaties van de reserves	- 22.725	231.407	564.948	970.477	96.439	248.589
Geraamde resultaat	- 88.271	- 21.030	533.811	537.958	541.442	542.958

2.9 Economische zaken en grondexploitaties

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

Programma 10: algemene dekkingsmiddelen

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Het voeren van een gezond financieel beleid, waarmee financiële risico's gemeden worden en structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten. - Een integrale afweging tussen beschikbare middelen en gewenste bestedingen waarbij het belastingniveau op een gemiddeld niveau blijft. - Beheersbaar blijven van financiële ontwikkelingen waarbij de raad in de positie gebracht wordt tijdig een integrale afweging te maken tussen de politieke wensen en de beschikbare middelen. - Begrotings- en budgetdiscipline. - Zorgen voor een solide reservepositie en een structurele buffer voor onvoorziene lasten om het hoofd te kunnen bieden aan onvoorziene situaties. - Verhoging van de algemene lastendruk is aanvaardbaar onder de voorwaarde dat de lastenverhoging voor de inwoners reëel blijft.	- Financiële verordening gemeente Echt-Susteren 2017 - Normenkader - Nota afschrijvingsbeleid - Nota reserves en voorzieningen - Nota risicomanagement - Nota weerstandsvermogen - Nota verbonden partijen - Verordening financieringsstatuut 2019 - Verordening hondenbelasting 2022 - Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Echt-Susteren - Verordening onroerendezaakbelastingen 2022	Algemene dekkingsmiddelen omvat de volgende producten: 1. Algemene gemeentelijke belastingen 2. Algemene uitkering gemeentefonds 3. Beleggingen 4. Taxaties wet WOZ (Waardering Onroerende Zaken)
Paragrafen	Verbonden partijen	Reserves en voorzieningen
- Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering - Verbonden partijen	- Belastingssamenwerking Gemeenten en waterschappen (BsGW) - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Nederlandse Waterschapsbank - Deelneming Enexis Holding N.V.	- Algemene reserve - Reserve BTW-compensatiefonds - Reserve personeel & Bestuur - Reserve revolvende investeringen - Reserve vermindering kapitaallasten - Reserve bedrijfsvoering - Reserve restantbudgetten - Reserve afschrijvingslasten investeringen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Aanvaardbare financiële lastendruk voor huishoudens die op of rond het	• De jaarlijkse stijging van de OZB bedraagt in de periode van het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022 vanaf 2019 maximaal 1,75% per jaar. Dit is waarschijnlijk minder dan de in-	Verordeningen worden vastgesteld in de vergade-

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
provinciale gemiddelde ligt	flatiecorrectie. Om dit gedeeltelijk te compenseren is in de kadernota 2020 een voorstel gedaan het tarief voor de niet-woningen toe te laten groeien naar het gemiddelde Limburgse tarief voor niet-woningen van de plattelandsgemeenten. Dit is vertaald in een jaarlijkse stijging van 4% voor drie jaar, in plaats van de in het Hoofdlijnenakkoord genoemde 1,75%. In 2022 wordt dit opnieuw bekeken. - De Kamerleden Omtzigt, Bruins, Van Weyenberg en Stoffer dienden op 15 november 2018 bij de behandeling van het Belastingplan 2019, een amendement in. De strekking hiervan was dat voor sportaccommodaties, dorpshuizen en niet-woningen van 'sociaal belang' het ozb-tarief voor woningen mag worden toegepast. De gemeente volgt het advies van de VNG en is voorlopig geen voorstander van het toepassen van deze tariefdifferentiatie ozb. Volgens het advies van de VNG zijn er teveel onduidelikheden en kleven er teveel risico's op gerechtelijke procedures en proceskostenvergoedingen aan. Daarnaast doet de gemeente zichzelf financieel tekort door gebruik te maken van de mogelijkheden van dit amendement, tenzij de wegvallende ozb-inkomsten gecompenseerd worden door een verhoging van de overige ozb-inkomsten. - Op basis van de Gemeentewet is er geen grondslag voor de invoering van een leegstandsbelastingen voor niet-woningen. - De wijzigingen in het afvalinzamelingsbeleid leiden ertoe dat de lokale lastendruk op het gebied van afvalstoffenheffing in 2022 naar verwachting niet hoeft te stijgen. - Meer gedetailleerde informatie over rechten, heffingen en belastingen is te vinden in de paragraaf lokale heffingen van deze programmabegroting.	ring van 15 december 2021.
Een gezonde financiële positie.	- Presenteren van een sluitende begroting en meerjarenraming. - Bestaande uitgaven zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor nieuw beleid moet eveneens incidentele of structurele dekking gevonden worden in een sluitende meerjarenbegroting. - Het voeren van een strak begrotingsbeleid. Overschrijdingen van budgetten worden niet toegestaan, eventuele onvoorziene tegenvallers moeten binnen de bestaande begroting opgevangen worden. Dit betekent dat er in deze gevallen keuzes gemaakt moeten worden. - Beheersen van risico's. Omdat in de gemeente een aantal omvangrijke bedrijventerreinen en grondexploitaties in (toekomstige) ontwikkeling zijn, moet hier goed de vinger aan de pols gehouden worden. Het actualiseren van deze exploitaties heeft een hoge prioriteit. Op 5 juli 2018 zijn de nota's risicomanagement en weerstandsver-	4 november 2021 - Continu - Continu - Continu

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	mogen vastgesteld door de raad. Deze nota's zijn voor de eerste helft van 2022 geldend en worden naar verwachting medio 2022 geactualiseerd aan de raad voorgelegd. Ramen van een bedrag van € 100.000 in de begroting voor onvoorziene uitgaven.	Medio 2022 N.v.t.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk voorgeschreven						
Gemeentelijke woonlasten éénpersoons huishouden ¹⁾	€ 731	€ 720	€ 729	€ 739	€ 748	€ 758
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons huishouden ¹⁾	€ 785	€ 792	€ 801	€ 811	€ 820	€ 830
Provinciale woonlasten meerpersoons huishouden ^{2) 3)}	€ 786	€ 817	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Nationale woonlasten éénpersoons huishouden ^{2) 4)}	€ 672	€ 737	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Nationale woonlasten meerpersoons huishouden ^{2) 4)}	€ 740	€ 799	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Overige						
Tarief hondenbelasting 1 ^e hond	€ 43,10	€ 43,80	€ 44,40			
Tarief hondenbelasting 2 ^e hond	€ 64,65	€ 65,40	€ 66,00			
Tarief hondenbelasting kennel	€ 258,60	€ 262,80	€ 266,40			
Tarief toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50			
Tariefstijging ozb woningen	1,75%	1,75%	€ 1,75			
Tariefstijging ozb niet-woningen	4%	4%	4%			
¹⁾ 2022 en daarna nog onder voorbehoud (hierbij is er vanuit gegaan dat het tarief afvalstoffenheffing gelijk blijft voor een meerpersoons huishouden, dat de ozb in 2022 en volgende jaren met 1,75% stijgt en dat het rioolrecht stijgt met 1,6% volgens het GRP. ²⁾ Voor 2022 en volgende jaren is de lastendruk niet bekend. ³⁾ Gegevens uit Belastingoverzicht 2021 (provincie Limburg; april 2021) ⁴⁾ Coelo Atlas van de lokale lasten 2021						

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een juiste weergave van de ontwikkeling van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren. <i>Opm. De gemeente heeft zelf geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Deze wordt op rijksniveau bepaald.</i>	Tijdig bijstellen van de gemeentelijke begroting op basis van de circulaire van het rijk. Op 31 mei 2021 is de meicirculaire 2021 gepubliceerd. De belangrijkste ontwikkelingen zijn: <u>Accressen</u> De voeding van het gemeentefonds door de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accressen 2020 en 2021 zijn vastgekleit op het niveau van de meicirculaire 2020 ter waarde van respectievelijk € 1.240 en € 1.030 miljoen. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de coronapandemie. Er vindt dus geen afrekening plaats van de uitkeringsfactor. Anders dan in de septembercirculaire 2020 zijn in de meicirculaire 2021 de accressen vanaf 2022 bijgewerkt. Het resultaat is tegenvallend ten opzichte van de septembercirculaire 2020 want alle jaren vallen negatief uit. Het is dus minder meer. Dat is voor: 2022: - € 126,5 miljoen 2023: - € 127,4 miljoen 2024: - € 111,3 miljoen 2025: - € 30,7 miljoen De bedragen zijn structureel en cumuleren dus. In alle jaren zijn de lagere accressen volgens de circulaire het gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het accres neerwaartse bijgesteld door lagere rentelasten en lagere EU-afrachten. <u>Sociaal domein</u> <u>Jeugdzorg.</u> Het nieuwe kabinet neemt een besluit over extra compensatie. In de tussentijd is eind april 2021 over het eerste onderwerp een akkoord bereikt tussen VNG en rijksoverheid over een extra compensatie van € 613 miljoen incidenteel in 2021, bovenop de € 300 miljoen die eerder al verstrekt is. Van de extra compensatie loopt € 493 miljoen via het gemeentefonds. De rest ad € 120 miljoen via specifieke uitkeringen (zgn. SPUK's). Dit gaat om uitbreiding van de crisiscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze compensaties worden verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's. De compensatie via het gemeentefonds betreft: • Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegen gaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 228 miljoen • Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 10 miljoen • Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 200 miljoen	N.v.t.

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
	- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG over de wachtlijsten specialis- tische jeugdzorg, € 55 miljoen. Dit laatste bedrag wordt in de septembercircularre 2021 verwerkt. <i>Loon- en prijsontwikkeling (LPO)</i> Tot nu toe heeft voor ruim € 3 miljard voor enkele deeltaken in het sociaal domein geen overheveling plaats gevonden naar de algemene uitkering. Ze zijn achtergebleven in een integratie-uitkering. Daar is het oude regime nog op van toepassing, ofwel jaarlijks wordt in de meicircularre compensatie ontvangen voor LPO en volume. Dat is dit jaar - Voogdij/18+ ± € 15 miljoen structureel, compensatie LPO 2,0% - Beschermd Wonen ± € 30 miljoen structureel, compensatie LPO 1,6% - WSW en overig participatie ± € 40 miljoen struct. compensatie LPO 2,25%. Deze bedragen lopen structureel door naar 2022 en volgende jaren. Ze worden toegevoegd aan de be- treffende integratie-uitkering. <i>Opschalingskorting</i> Vorig jaar is bij de meicircularre (2020) de laatste tranche 2025 toegevoegd, zodat het <u>structurele</u> uitname van € 975 miljoen is bereikt. Deze korting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is geschrapt in 2013. De opschalingskorting heeft de ge- meenten in de jaren 2015 t/m 2021 <u>cumulatief</u> al € 1,5 miljard gekost en daarnaast nog € 150 miljoen als gemist accres over die opschalingskorting. Overigens is mevrouw Ollongren, minister van BZK en ook beheerder van het gemeentefonds, ook van mening dat de opschalingskorting geschrapt zou moeten worden gezien haar uitspraak in de Eerste Kamer op 11 mei 2021. De beslissing is aan het nieuwe kabi- net. <i>Herijking gemeentefonds</i> Op 2 februari 2021 hebben de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) advies ge- vraagd over het voorlopige voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. De ROB heeft op 26 maart 2021 in een tussenbericht aan de fondsbeheerders om meer toelichting op de keuzes en effec- ten gevraagd en enkele kritische kanttekeningen geplaatst bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten, met name in het sociaal domein. Daarnaast heeft de Tweede Kamer naar aanleiding van de adviesaanvraag vragen gesteld en hebben de fondsbeheerders veel reacties en vragen gekregen van gemeenten. Ook is bij de eerder aangekondigde actualisatie van het verdeelvoorstel gebleken dat voor een van de verdeel- maatstaven in het sociaal domein een betere bron beschikbaar is als indicatie voor de gezondheid van de bevolking. Het betreft de verdeelmaatstaf die meet hoeveel inwoners gebruik maken van specialistische	

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	GGZ. De fondsbeheerders betrekken de nieuwe bron bij de nadere analyse die momenteel wordt uitgevoerd naar aanleiding van de reacties van de ROB, gemeenten en de Tweede Kamer. De VNG is nauw bij dit vervolgonderzoek betrokken. Met de ROB is afgesproken dat het nieuwe verdeelvoorstel, zodra het gereed is, tezamen met de antwoorden op de vragen uit het tussenbericht met hem gedeeld wordt, zodat hij tot een eindadvies kan komen. Het aangepaste verdeelvoorstel is naar verwachting begin juni 2021 gereed. Ook de VNG wordt om advies gevraagd. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling – voorzien per 1 januari 2023 - is aan het nieuwe kabinet. Concluderend wordt gesteld dat de doorrekening van de meicirculaire 2021 nog steeds een positief beeld geeft voor onze gemeente voor de jaren 2021-2025. Ondanks het positieve resultaat blijft waakzaamheid geboden. De werkelijke effecten van de herijking zijn nog steeds een inschatting en ook de effecten van de mogelijke verrekeningen met het rijk die nog gaan plaatsvinden, zijn nog onbekend.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Nominale groei Algemene uitkering in % o.b.v.:						
• Meicirculaire 2020	4,62%	3,71%	3,65%	2,76%	2,72%	3,14%
• Septembercirculaire 2020	4,62%	3,71%	3,65%	2,76%	2,72%	3,14%
• Meicirculaire 2021		3,71%	3,10%	2,30%	2,4%	3,10%

3. Beleggingen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
Maximaal rendement op het aandelenbezit van Enexis en de BNG.	- Aanhouden van de aandelen BNG en Enexis. Na de verkoop en splitsing van Essent waren voor de aandeelhouders de dividenden van Enexis, Attero en EPZ van belang. In 2014 zijn de aandelen van Attero verkocht. Voor de overige twee bedrijven zijn de volgende ramingen opgenomen: in 2022 en volgende jaren € 0,47 per aandeel. - Aanhouden aandelen BNG. Wat betreft het dividend BNG over 2019 is het beleid van de ECB gevolgd. Op basis van een uitdrukkelijke aanbeveling van de Economic System	Dividenden van het voorgaande jaar worden doorgaans in mei/juni van het daarop volgende jaar uitgekeerd.	

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

3. Beleggingen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	mic Risk Board (ESRB), heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken laten weten haar aanbeveling over het uitstellen of schrappen van dividenduitkeringen over 2019 te verlengen tot eind 2020. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen. BNG Bank heeft besloten gebruik te maken van de ruimte die de ECB biedt en een bedrag van circa EUR 25 miljoen aan dividend over 2019 uit te keren (ongeveer EUR 0,45 per aandeel). Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant vindt op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaats en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Verantwoording van de ontvangst vindt plaats in 2020. In totaal bedraagt het dividend over 2019 ongeveer € 27.200. In de begroting 2022 en volgende jaren is uitgegaan van een dividenduitkering van € 24.600. Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2021.		
Een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk.	Het verstrekken van een converteerbare hybride geldlening aan Enexis. De aandeelhouders geven Enexis het recht om de lening om te zetten naar aandelen als dat nodig is voor de financiële stabiliteit van Enexis. De gemeente Echt-Susteren bezit 556.200 aandelen in Enexis Holding N.V. Dit is 0,3716% van het totale aandelen van Enexis. De totale lening door Enexis bedraagt € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Echt-Susteren hierin is € 1.857.936. Per 23 april 2020 wordt uitgegaan van een rendement tussen 1,5 en 2,0%. In euro's betekent dit dan een rendement voor onze gemeente tussen € 27.869 en € 37.158. Over 2020 (gedeeltelijk jaar) is een rendement ontvangen van € 13.760.		Jaarlijks wordt het rendement aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd.

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020					
		2021	2022	2023	2024	2025
Dividend Enexis en EPZ	€ 0,70	€ 0,47	€ 0,47			
Aantal aandelen Enexis en EPZ	556.200	556.200	556.200			
Dividend BNG	€ 1,27	€ 1,27	€ 1,16			
Aantal aandelen BNG	21.411	21.411	21.411			
Rendement converteerbare hybride geldlening Enexis	€ 13. 760	€ 35.000	€ 35.000			

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?
Een marktconforme waarde van de woningen en niet-woningen.	- Jaarlijkse taxatie van de WOZ-objecten. In de eerste acht weken van ieder jaar stelt BsGW namens de gemeente bij WOZ-beschikking de waarde vast van alle onroerende zaken in de gemeente. BsGW maakt de opgestelde taxatie officieel bekend aan inwoners en bedrijven via het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen. Daarop kunnen inwoners en bedrijven eventueel bezwaar maken. De WOZ-waarde is bepalend voor de belastingen die gemeenten, maar ook de Rijksoverheid en waterschappen treffen. - De peildatum voor de taxaties 2022 bedraagt 1 januari 2021. - Bijhouden van een volledige WOZ-administratie door BsGW, waardoor alle veranderingen van woningen, niet-woningen en ongebouwde objecten binnen de gemeente zo accuraat mogelijk worden meegenomen in de WOZ-taxaties. - Uitvoeren van marktanalyse door BsGW via bureau- en veldanalyse. De permanente marktanalyse van woningen en niet-woningen is een belangrijk deelproces binnen de uitvoering van de Wet WOZ. Het is van belang dat de gemeente (BsGW) de kooprijzen van woningen en niet-woningen en de huurrijzen van niet-woningen goed vastlegt in het waarderingssysteem en de vraagrijzen gebruikt om te controleren of de modelwaarden aansluiten op de markt. - Gebruik maken van een modelmatige waarderingsapplicatie voor het taxeren van woningen, niet-woningen en agrarische objecten. - Hanteren van taxatiewijzers voor diverse typen objecten, zoals scholen, ziekenhuizen, etc. Deze taxatiewijzers geven op basis van uitgevoerde marktanalyses kengetallen en rekenmethoden voor het bepalen van de WOZ-waarde. De taxatiewijzers dragen bij aan de uniforme en kwalitatief goede waardering van deze objecten. - Afhandelen van bezwaren en beroepen binnen de wettelijk gestelde termijnen.	Taxaties vinden gedurende het gehele jaar door.

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer is realisatie gepland?	
	- Informatie leveren aan het Waterschap, de belastingdienst en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). - Vanaf 1 januari 2022 is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op gebruiksoppervlakte. BsGW verzorgt voor de aangesloten gemeenten deze transitie. De werkzaamheden zijn gestart in 2019 en liepen zowel in 2020 en 2021 door.	Afgerond medio 2021	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wettelijk voorgeschreven						
Gemiddelde WOZ-waarde woningen E-S ¹⁾ ²⁾	€ 224.518	€ 241.650	n.n.b.			
Gemiddelde WOZ-waarde woningen Limburg ¹⁾ ²⁾	€ 214.573	€ 228.085	n.n.b.			
Overige						
Totale WOZ-waarde niet-woningen (x 1.000) ²⁾	€ 570.683	€ 554.437	n.n.b.			
¹⁾ De waardeontwikkeling is afhankelijk van externe factoren waar de gemeente geen invloed op heeft. ²⁾ Gegevens uit Belastingoverzicht 2021 (provincie Limburg; april 2021)						

Wat mag het kosten?

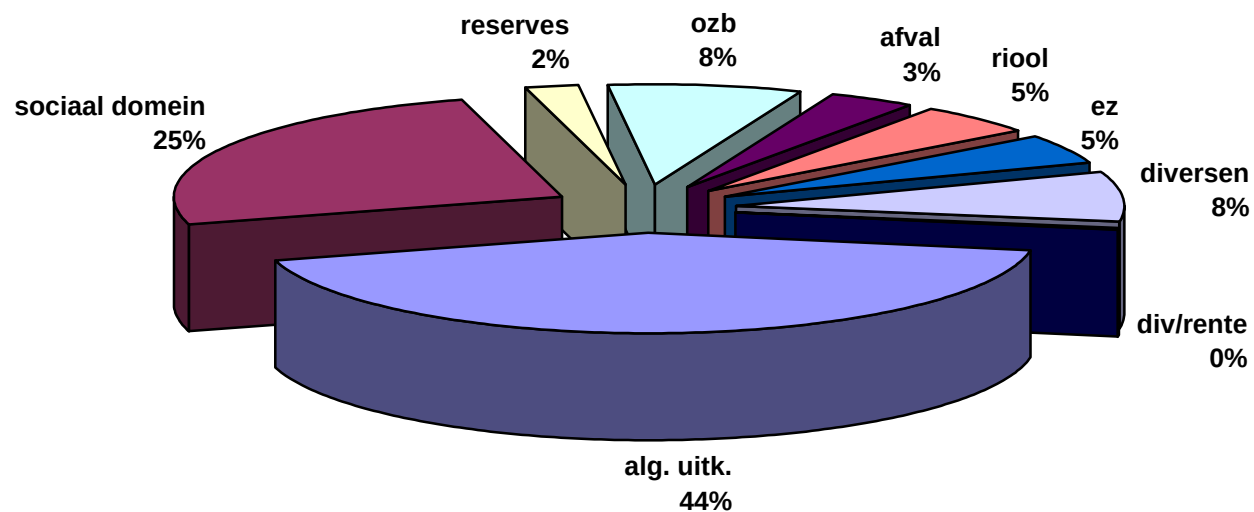
	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten	1.062.320	1.708.330	1.628.677	1.530.935	1.573.461	1.600.836
Baten	44.356.105	44.856.136	44.740.451	43.877.155	43.785.728	44.038.720
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	- 43.293.785	- 43.147.806	- 43.111.774	- 42.346.220	- 42.212.267	- 42.437.884
Storting reserves	2.990.495	985.704	177.753	158.746	49.462	50.204
Onttrekking reserves	2.782.691	7.931.703	1.129.986	384.979	70.995	64.737
Mutaties van de reserves	207.804	- 6.945.999	- 952.233	- 226.233	- 21.533	- 14.533
Geraamde resultaat	- 43.085.981	- 50.093.805	- 44.064.007	- 42.572.453	- 42.233.800	- 42.452.417

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

Inkomsten (x € 1 miljoen)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Algemene uitkering van het rijk	€ 36,6	€ 32,8	€ 36,7
Vergoeding rijk bijstandsuitkeringen ¹⁾	€ 10,5	€ 6,2	€ 6,2
Deelfonds Wmo	€ 5,4	€ 5,3	€ 5,3
Deelfonds Participatie	€ 4,0	€ 3,6	€ 3,4
Deelfonds jeugd	€ 6,6	€ 6,9	€ 6,7
Onroerende zaakbelastingen	€ 6,6	€ 6,8	€ 7,0
Afvalstoffenheffing	€ 3,2	€ 2,9	€ 2,9
Rioolrechten	€ 4,2	€ 4,2	€ 4,3
Dividend/rente belegging	€ 0,6	€ 0,4	€ 0,3
Economische zaken en grondexploitaties	€ 1,6	€ 1,1	€ 4,1
Onttrekkingen reserves	€ 4,6	€ 1,2	€ 2,0
Diversen ²⁾	€ 10,1	€ 5,7	€ 6,9
Totaal	€ 94,0	€ 77,1	€ 85,8

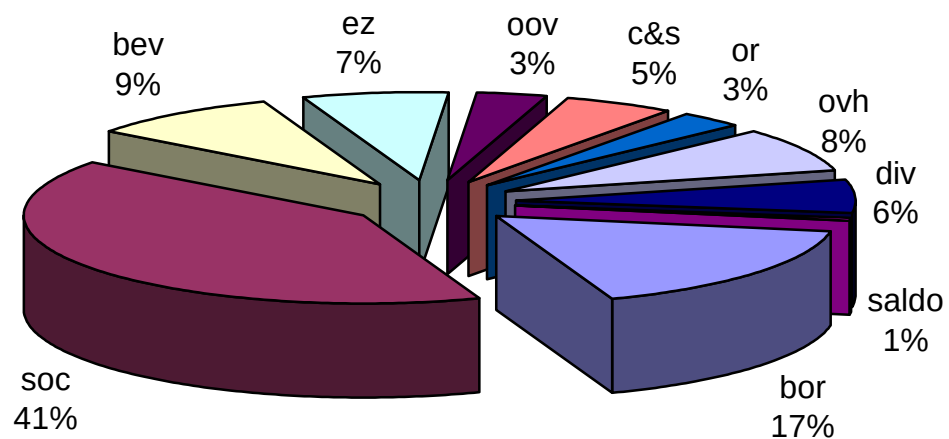
¹⁾ In rekening 2020 inclusief Tozo 1

²⁾ De post diversen is opgebouwd uit o.a. legesopbrengsten, pachten, huren, bijdragen derden e.d..

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

Uitgaven (x € 1 miljoen)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Bevolking en bestuur (bev)	€ 8,6	€ 7,4	€ 7,9
Openbare orde en veiligheid (oov)	€ 2,6	€ 2,7	€ 2,9
Beheer openbare ruimte (bor)	€ 14,8	€ 13,2	€ 14,2
Onderwijs	€ 1,9	€ 1,9	€ 2,1
Cultuur & sport (c&s)	€ 4,9	€ 4,1	€ 4,5
Sociaal domein	€ 39,9	€ 34,0	€ 35,1
Ruimtelijke ontwikkeling/ volkshuisvesting	€ 1,4	€ 0,9	€ 1,3
Omgevingsrecht (or)	€ 3,5	€ 2,6	€ 2,6
Economische zaken en grondexploit. (ez)	€ 3,9	€ 2,6	€ 6,0
Algemene dekkingsmiddelen	€ 4,1	€ 1,5	€ 1,8
Overhead (ovh)	€ 6,4	€ 6,2	€ 6,9
Rekening-/begrotingsaldo	€ 2,0	€ -	€ 0,5
Totaal	€ 94,0	€ 77,1	€ 85,8

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen in duizenden euro's)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Algemene dekkingsmiddelen			
Algemene uitkering gemeentefonds ¹⁾	€ 52.694	€ 48.652	€ 52.175
Algemene belastingen			
Onroerende zaakbelasting	€ 6.574	€ 6.781	€ 6.972
Hondenbelasting	€ 178	€ 175	€ 175
Toeristenbelasting	€ 478	€ 342	€ 385
Onvoorzien			
Onvoorziene uitgaven algemeen	€ -	€ 104	€ 104
Rente van kapitalen			
Dividend BNG	€ 27	€ 25	€ 25
Dividend Enexis, Attero	€ 421	€ 382	€ 262
Saldo begroting voor bestemming	€ 3.166	- € 337	- € 207
Mutaties met reserves			
Toevoegingen aan reserves	€ 5.660	- € 820	- € 1.222
Onttrekking aan reserves	€ 4.574	€ 1.157	€ 1.964
Saldo reserves	€ 1.086	€ 337	€ 742
Saldo begroting na bestemming	€ 2.080	€ -	€ 535

¹⁾ inclusief deelfondsen sociaal domein

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

2.11 Overzicht overhead

Volgens het BBV 2017 wordt de overhead vanaf 2017 apart in de begroting zichtbaar gemaakt.

Overhead	Begroting 2021			Begroting 2022		
	uitgaven	inkomsten	saldo	uitgaven	inkomsten	saldo
Personeel	3.942.092	89.796	3.852.296	4.382.779	58.991	4.323.788
Kabinet	107.172		107.172	154.672		154.672
Beheer buiten	283.700		283.700	373.991		373.991
Innovatie, ontwikkeling & control	136.642	7.000	129.642	129.142	7.000	122.142
Huisvesting	672.754	8.400	664.354	767.075	40.534	713.941
Info & services	1.065.683	1.200	1.064.483	1.047.488	1.200	1.046.288
Totaal	6.208.043	106.396	6.101.647	6.855.147	107.725	6.734.822

Definitie overhead

De definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Onder overhead zijn in deze begroting gerekend:

- Personeel: leidinggevende primair proces, medewerkers communicatie, juridische zaken, bestuurszaken en bestuurs-ondersteuning, facilitaire zaken en managementondersteuning.
- Kabinet: advertentiekosten en kosten voorlichting en communicatie, representatie.
- Beheer buiten: kosten vervoermiddelen, garage en magazijn en dienstkleding.
- Innovatie, ontwikkeling en control: onderzoeks- en advieskosten, fiscaliteiten en informatiebeveiliging.
- Huisvesting: de kosten van het gemeentehuis Nieuwe Markt 55 en de gemeentewerf Edisonweg 35.
- Info & services: kosten van facilitaire zaken en ICT die niet in het Servicecentrum MER zijn ondergebracht.

3. Paragrafen

Beleidsbegroting 2022

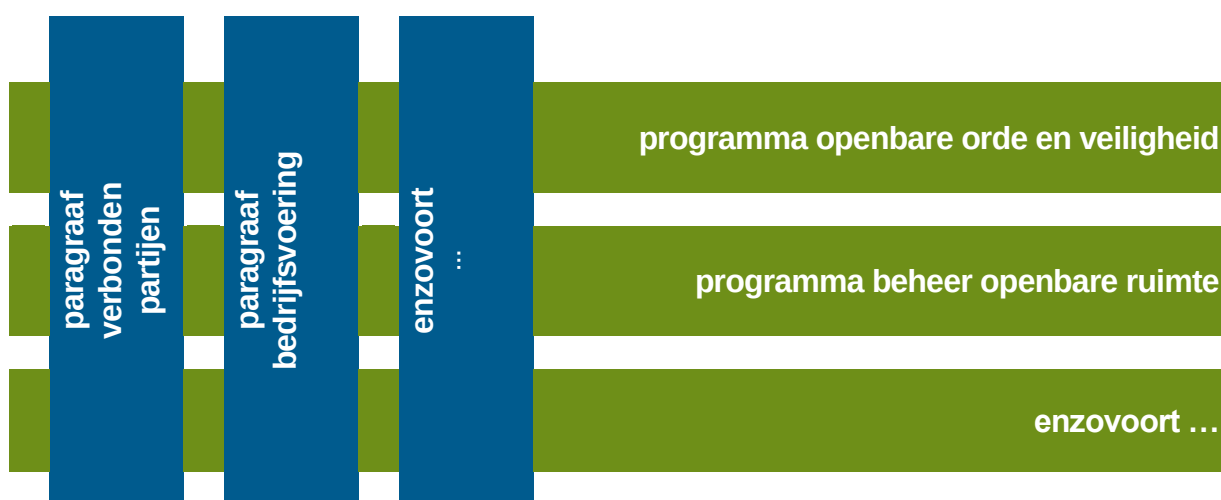
3.0 Inleiding paragrafen

De paragrafen bij de begroting en de jaarstukken geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Die kunnen grote financiële impact hebben. Mogelijk is hun politieke betekenis groot, of zijn ze van belang voor de realisatie van de programma's. Het gaat bijvoorbeeld om het aangeven van het beleid over het weerstandsvermogen: Wat denkt de raad dat een verstandige spaarpot is voor toekomstige tegenvallers? Over de onderwerpen van de paragrafen is momenteel veelal in de

begroting, jaarstukken en andere documenten informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd. Vanwege het belang van de betrokken onderwerpen en het feit dat de raad in een duaal stelsel kaders stelt en controleert, is het belangrijk dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en daarvoor een instrument heeft om de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Daarvoor zijn de paragrafen.

De paragrafen en de programma's

Er is een relatie tussen de programma's en de paragrafen. Deze relatie is in het onderstaande schema weergegeven:

Zoals het schema aangeeft, is er enige overlap tussen de paragrafen en de programma's. Bijvoorbeeld wanneer een gemeente heeft gekozen voor het instrument kwaliteitshandvesten dan wordt deze keuze opgenomen en uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering. Betreft een van de kwaliteitshandvesten het parkeerbeleid (een wielklem wordt binnen één uur na melding verwijderd), dan kan dit ook een onderdeel vormen van het programma beheer openbare ruimte.

De mate waarin onderwerpen zowel in de bedrijfsvoeringparagraaf als in een programma terugkomen, hangt ook af van het politieke gewicht dat het onderwerp heeft in het programma. Is in genoemd voorbeeld het kwaliteitshandvest parkeerbeleid maar van marginale betekenis in het programma beheer openbare ruimte, dan kan in het programma met een korte verwijzing worden volstaan. Is het een cruciaal onderdeel in het programma, dan wordt daar op het kwaliteitshandvest ingegaan.

Een vergelijkbare redenering gaat op voor de andere paragrafen.

Een eenduidige richtlijn is hier niet makkelijk te geven, omdat per gemeente en per begrotingsjaar de situatie kan verschillen. Elke gemeente moet haar eigen 'maatwerk' vinden. Een duidelijk markeringspunt is dat de programma's direct gericht zijn op de inwoners en de paragrafen indirect; het zijn kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering.

Het hoofddoel van de paragrafen is de raad in staat te stellen de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren. Daarnaast betekenen de paragrafen ook dat de raad meer zelf gaat regelen. De raad wordt niet alleen beter in staat gesteld de kaderstellende en controlerende functie uit te voeren, maar heeft ook een plicht tot kaderstellen en controleren. Het gaat vooral om zaken waarbij gemeenten te zeer verschillen om normen verplichtend op te leggen. Een standaardnorm voor het weerstandsvermogen is immers

niet goed mogelijk, gezien de verschillen tussen gemeenten. Daar staat tegenover dat transparantie essentieel is voor de raad zelf, maar ook voor de inwoners en de toezichthouders, dus voor het algemeen belang. Om voldoende transparantie te verkrijgen is het van belang dat de raad zelf aangeeft wat hij onder bijvoorbeeld de weerstandscapaciteit en risico's verstaat en wat zijn beleid over het weerstandsvermogen is.

Bovenstaande geeft eigenlijk al aan dat de paragrafen, niet alleen van belang zijn voor raad en inwoner, maar ook voor de toezichthouder. Die heeft een toegenomen behoefte aan informatie voor het beoordelen van de financiële positie van gemeenten. Redenen hiervoor zijn de complexer wordende samenleving, ontwikkelingen van financiering en vormen van verzelfstandiging. Daarnaast hebben gemeenten, via decentralisatie meer taken en verantwoordelijkheden gekregen. Een belangrijk deel van de informatiebehoefte van de toezichthouder wordt opgevangen door de voorgestelde paragrafen bij de begroting en de jaarstukken.

Waarom, welke paragrafen?

Zeven paragrafen zijn verplicht gesteld bij het Besluit Begroten & Verantwoorden (BBV). Alle paragrafen zijn, ieder op hun eigen manier, van belang voor het inzicht in de financiële positie. Hieronder wordt kort beschreven welke paragrafen voorgeschreven zijn en wat het specifieke belang van de betreffende paragraaf is.

Lokale lasten

Het overzicht lokale heffingen, maakt deel uit van het programmaplan van het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Bij de uitwerking van de lokale heffingen kan naast de algemene dekkingsmiddelen, zoals de OZB, ook worden ingegaan op lokale heffingen die bij een programma horen. Zo worden de rioolrechten op een programma, bijvoorbeeld volksgezondheid of infrastructuur, geboekt als baten. Het overzicht lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. Het overzicht bevat de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten. De lokale lasten zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitgangspunten van het beleid, de tarieven, de kostendekkendheid, kwijschelding

en 'lastenplaatjes' zijn de centrale onderwerpen van dit onderdeel.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is belangrijk wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet.

Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op een eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, wordt vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en dergelijke. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom belangrijk voor een juist inzicht in de financiële positie.

Financiering

De financieringsparagraaf is sinds 2001 verplicht bij begroting en jaarverslag. Het doel van deze paragraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is nodig voor het verwezenlijken van de taken van gemeenten. De bedrijfsvoeringparagraaf moet inzicht geven in de stand

van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; met het oog op het uitvoeren van de programma's in het programmaplan en met het oog op de continuïteit van de gemeente. Delen van bedrijfsvoering zijn vanaf 1 juli 2017 ondergebracht in het Servicecentrum MER. Het betreft personeel & organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening en informatisering en automatisering.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien de veelheid aan verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke belang is het voor het inzicht van de raad belangrijk dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's in hoofdlijnen aan worden gegeven. Daarbij moet apart stilgestaan worden bij de plannen over verbonden partijen.

Grondbeleid

De hoofdlijnen van het grondbeleid komen in deze paragraaf aan de orde. De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen, zoals opgenomen in het programmaplan. Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. Gedacht kan worden aan volkshuisvesting. Gezien het grote financiële belang van grondbeleid is een overzicht van het grondbeleid noodzakelijk voor de raad.

De paragrafen en de beleids- en budgetcyclus

Van de programma's is gezegd dat een gemeente een reeks van beleidscycli kent, met elk hun eigen beleidsprocessen en eigen, veelal meerjarige tijdshorizon. De begroting kan daarom worden gezien als de beleidsmatige en

budgettaire neerslag van meerjarige beleidscycli die betrekking hebben op één kalenderjaar. De raad gebruikt in deze visie de begroting als een instrument van planning en control om het voortschrijden van de uitvoering van de (beleids-)programma's (bij) te sturen en te controleren. Ook voor de onderwerpen van de paragrafen geldt dat ze veelal een meerjarige tijdshorizon hebben en voor de raad een instrument van planning en control zijn. In dat licht zijn er twee manieren om met de paragrafen om te gaan.

De gemeente gaat uit van een nota voor het terrein van de betreffende paragraaf. Zo'n nota geeft dan bijvoorbeeld ontwikkelingen die belangrijk zijn, uitgangspunten, een visie, een lange termijn aanpak en prioriteiten. De nota's, die net zoals bij de beleidsnota's voor de programma's een neerslag kunnen krijgen in een collegeprogramma, zijn dan leidend bij het opstellen van de paragrafen. Deze behandelen voor het betreffende onderwerp de voortgang van de beleidsuitvoering, zoals aangegeven in de nota, de nieuwe ontwikkelingen en de vraag of de inhoud van het beleid nog steeds van toepassing is. De paragrafen hebben op die manier, evenals de programma's, een functie in de planning en control van de raad. De paragrafen kunnen in deze aanpak meer *to the point* zijn en kort zijn, zeker wanneer er geen duidelijke beleidswijzigingen nodig zijn. Ook is het bij deze benadering van belang dat de betreffende nota actueel blijft door deze bijvoorbeeld een keer in de vier jaar bij te stellen.

Een vereiste is dat de paragrafen zelfstandig leesbaar zijn. Dat betekent onder meer dat er kort wordt samengevat wat in de nota is bepaald. Ook het onderwerp van de paragraaf is van invloed op de inhoud en de omvang. Een paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld is als regel omvangrijker dan een paragraaf verbonden partijen. Het eerste onderwerp heeft namelijk een dynamischer karakter dan het tweede. Als de tweede benadering niet gekozen wordt, dan is als regel de paragraaf langer dan in het geval er met een nota gewerkt wordt.

3.1 Paragraaf lokale heffingen

Verordening 212: Artikel 14. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- De mate van kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing*
- Het aantal en het bedrag aan kwijscheldingen*
- De waardeontwikkeling van onroerende zaken*

Deze paragraaf bevat verder informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke hef-

fingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijscheldingsbeleid van de gemeente.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022
OZB	€ 6.574.000	€ 6.781.000	€ 6.781.000	€ 6.972.000
Afvalstoffenheffing	€ 3.179.000	€ 2.859.000	€ 2.859.000	€ 2.859.000
Rioolheffing	€ 4.185.000	€ 4.209.000	€ 4.209.000	€ 4.312.000
Hondenbelasting	€ 178.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000
Toeristenbelasting	€ 478.000	€ 342.000	€ 342.000	€ 385.000

Lokale heffingen

Visie en uitgangspunten

In deze begroting zijn volgende uitgangspunten aangehouden:

- Kostendekkendheid: het eerste uitgangspunt is dat de gebruiker betaalt. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van het tarief vast te stellen met een kostenonderbouwing als basis, waarbij het Rijk een aantal grenzen heeft gesteld, waaronder een maximale kostendekkendheid van 100%.
- Het plafond voor de te heffen bouwleges staat op € 350.000. Er is een staffeling in de tariefberekening van de bouwleges.
- In het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de onroerendezaakbelasting in de periode 2018-2022 met maximaal 1,75% per jaar stijgt. Dit is waarschijnlijk minder dan de inflatiecorrectie. Om dit gedeeltelijk te compenseren is in de kadernota 2020 een voorstel gedaan het tarief voor de niet-woningen toe te laten groeien naar het gemiddelde Limburgse tarief voor niet-woningen van de plattelandsgemeenten. Dit is vertaald in een jaarlijkse stijging van 4% voor drie jaar, in plaats van de in het Hoofdlijnenakkoord genoemde 1,75%. In 2022 wordt dit opnieuw bekeken. Via de kadernota 2022 is wel al gerekend met de opbrengst van 4%, ook in de jaren na 2022.
- De hoogte van de tarieven en de kostendekkendheid van de tarieven worden in december door de raad vastgesteld. In het hoofdstuk "Uniforme methode van berekening van tarieven" van de "Nota Heffingen 2010" staat de methode beschreven die ge-

hanteerd wordt voor het bepalen van de kosten en die inzicht geeft in de totstandkoming van de tarieven doordat beleidskeuzes zichtbaar worden vastgelegd.

- Het huidige pakket van belastingen en rechten is voorlopig voldoende voor de gemeente om haar taken uit te voeren. Het uitgangspunt is het huidige pakket te handhaven en niet over te gaan tot het introduceren van nieuwe belastingen en rechten of het laten vervallen van bestaande belastingen en rechten.
- Het nieuwe systeem voor de inzameling van het huishoudelijk afval is 1 januari 2020 gestart. De raad heeft gekozen voor een moderne en duurzame afvalinzameling, volgens de startnotitie Van Afval Naar Grondstoffen. Het scheidingsgedrag van de inwoners wordt maximaal gestimuleerd met een goede service en een financiële prikkel. De tarieven zijn 100% kostendekkend en als de inwoners het afval goed scheiden betalen zij een lagere afvalstoffenheffing dan voorheen.
- Volgens het in de raad van 22 september 2016 vastgestelde Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2017-2021 wordt het tarief vanaf 2019 geleidelijk verhoogd met 1,6% tot € 295 in 2028. Vanaf 2016 zijn objecten in de lozing betrokken die indirect lozen op het riool. Het is wettelijk vereist deze objecten in de heffing te betrekken en het is gerechtvaardigd en juridisch verdedigbaar om deze objecten maar voor 50% te belasten.
- Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt € 1,50 per persoon per overnachting.

- Het tarief voor de hondenbelasting wordt jaarlijks verhoogd met consumentenprijsindexcijfer (CPI) dat ook onder meer gebruikt wordt voor de indexering van de leges tarieven.
- Om onderscheid in tarief tussen het kort verblijf van arbeidsmigranten in verblijven met een niet-recreatieve bestemming (bijvoorbeeld huisvesting volgens de beleidsnotitie *'huisvesting shortstay-arbeidsmigranten gemeente Echt-Susteren'*) enerzijds en elke andere vorm van kort verblijf anderzijds mogelijk te maken, is vanaf 2018 de lijst van definities uitgebreid en is onderscheid gemaakt in het van toepassing zijnde tarief per persoon per nacht. Dit tarief is € 1 per persoon per overnachting. Het onderscheid is gebaseerd op de aard van het verblijf dat voor overnachting ter beschikking wordt gesteld. Een en ander houdt in dat verblijf door bijvoorbeeld arbeidsmigranten in verblijven met een recreatieve bestemming (of verblijven die bepaalde perioden van het jaar als zodanig worden gebruikt), belast wordt tegen het reguliere (hogere) tarief.
- Hoewel de grafrechten van openbare begraafplaatsen niet kostendekkend zijn worden deze niet verder verhoogd. In 2015 is duidelijk een maatschappelijke trend zichtbaar dat het aantal crematies toeneemt en het aantal begravingen afneemt. Dit heeft tot gevolg dat de lasten van de begraafplaatsen over minder begravingen moet worden omgeslagen, waardoor de kosten per begraving sterk stijgen. Hierdoor wordt de keuze voor een begraving of crematie om financiële redenen bijna onmogelijk. Dit is een onwenselijke ontwikkeling. Daarom zijn de tarieven van begravingen bevroren op het niveau van het jaar 2015.
- Op basis van de Gemeentewet is er geen grondslag voor de invoering van een leegstandsbelastingen voor niet-woningen.
- Vanaf 2021 geldt een nieuwe verordening precariobelasting. De gemeenteraad heeft ermee ingestemd dat geen precariobelasting meer wordt geheven voor terrassen.

Forensenbelasting

Gemeenten kunnen belastingen heffen van niet-inwoners die voor kortere of langere tijd in de gemeente verblijven en daarbij gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen via de toeristenbelasting en de forensenbelasting. De heffing van toeristenbelasting is gericht op kortstondig verblijf; de forensenbelasting op degenen die als tweede woning, voor langere tijd

kunnen beschikken over een nachtverblijf of een gemeubileerde woning in de gemeente. De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf (de ondernemer), maar het is uiteindelijk de gast van buiten de gemeente die de belasting betaalt. De ondernemer mag de belasting namelijk doorberekenen aan zijn gasten. De forensenbelasting wordt direct geheven van de niet-ingezetene die de beschikking heeft over een gemeubileerde woonruimte.

Voorwaarde voor het heffen van een forensenbelasting is dat de eigenaar geen ingezetene is, meer dan 90 dagen beschikt over de tweede woning en dat de woning gemeubileerd is. Op dit moment kunnen deze eigenaren niet in de toeristenbelasting betrokken worden. Bij een forensenbelasting gaan ze deze dus betalen. Voor de dagen dat ze zelf geen gebruik maken van de woning en deze via een verhuurbemiddelingsbureau ter beschikking stellen aan derden, betalen de gebruikers via het bemiddelingsbureau toeristenbelasting. Dat zit nu wel al in de heffing. Het is voor de eigenaar dus niet beide. Hij betaalt voor de 90 dagen en meer een vast bedrag en de gebruiker betaalt de toeristenbelasting voor de overnachtingen per persoon. Uit een haalbaarheidsonderzoek van BsGW blijkt dat het in Echt-Susteren om ongeveer 200 woningen gaat die in de forensenbelasting betrokken kunnen worden.

Via het raadsvoorstel over de belastingverordeningen 2022 dat op 15 december 2021 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd wordt voorgesteld wordt om voor 2022 een forensenbelasting in te voeren om zodoende de niet-ingezetenen die in de gemeente een tweede woning heeft, bij te laten dragen in de algemene voorzieningen die de gemeente biedt. De eigenaar betaalt weliswaar onroerendezaakbelasting over zijn bezit, net als de ingezetene met een eigen huis in de gemeente, maar voor de niet-ingezetene wordt geen vergoeding via de algemene uitkering ontvangen.

Lokaal belastinggebied

De VNG pleit al langere tijd voor een lokaal belastinggebied dat qua omvang beter past bij de steeds grotere hoeveelheid taken en verantwoordelijkheden van gemeenten.

Gemeenten zijn nu voor een belangrijk deel van hun inkomsten afhankelijk van uitkeringen door het rijk. Ondanks ingenieuze verdeelsleutels blijkt het niet mogelijk om de financiële middelen volledig aan te laten sluiten op de gemeentelijke taken.

Een eigen belastinggebied van voldoende omvang is dan ook van groot belang om als gemeenten de vele taken waar te kunnen maken. Daarnaast biedt een eigen belastinggebied de lokale politiek betere mogelijkheden om keuzes te maken en verantwoording aan de kiezers af te leggen.

De VNG vindt dan ook dat de uitkeringen van het rijk voor een deel kunnen worden ingeruild voor meer mogelijkheden voor gemeenten om eigen belastingen te heffen. Ze heeft zeven ijkpunten benoemd waaraan uitbreiding van het lokaal belastinggebied zou moeten voldoen:

1. Een groter belastinggebied is geen doel op zich, maar is nodig om de band tussen betalen, betalen en verantwoorden te versterken.
2. Het moet gaan om een substantiële uitbreiding.
3. De horizontale, democratische verantwoording waarborgt verantwoorde heffing. Limitering van de opbrengsten via rijksregelgeving past daar niet bij.
4. Geen verhoging van de lastendruk. Uitbreiding van de gemeentelijke belastingen is onlosmakelijk verbonden met een navenante verlaging van de rijksbelastingen (mogelijk gemaakt door een verkleining van het gemeentefonds).

5. Voor de belastingbetaler is de herziening zo veel mogelijk inkomensneutraal. Koopkrachteffecten moeten worden geneutraliseerd. Dit vereist maatregelen van het Rijk.
6. Voor de belastingbetaler moet zichtbaar zijn dat er sprake is van een verschuiving en geen verhoging. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten.
7. Vereenvoudiging door afschaffen kleinere heffingen is mogelijk voor zover er sprake is van aanvaardbare financiële gevolgen op gemeentelijk niveau.

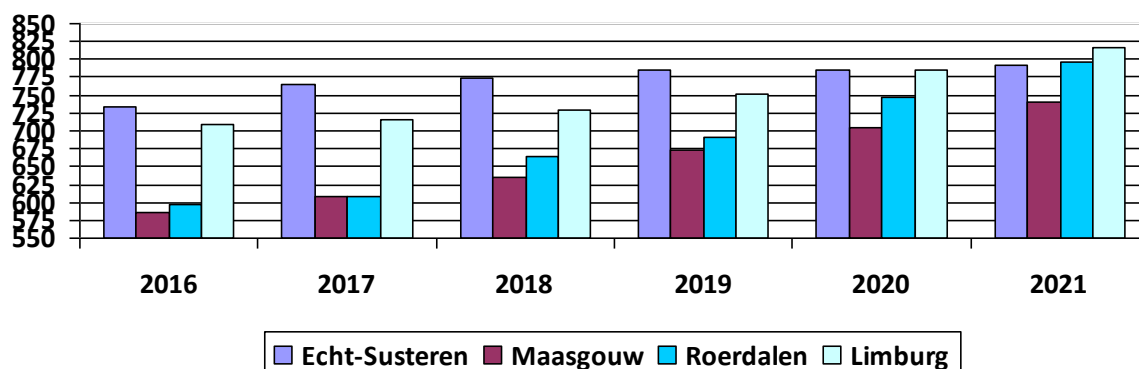
Provinciale lastendruk

Wat betreft het belastingniveau heeft de gemeente tot in 2013 onder of gelijk aan het provinciale gemiddelde gepresteerd. Vanaf 2014 was dit niet meer het geval en in 2018 is de lastendruk € 52 hoger geweest dan het gemiddelde. Sinds 2019 is een duidelijke kentering merkbaar, het verschil was toen nog € 33 en in 2020 is dit geheel weggewerkt. In 2021 is het gemiddelde zelfs € 25 lager dan het provinciale gemiddelde. Uit de grafieken blijkt dat met name de afvalstoffenheffing in de andere Limburgse gemeenten stijgt terwijl Echt-Susteren er in slaagt dit gelijk te houden.

Samenvatting van de lastendruk 2021:

Belasting	Echt-Susteren	Limburg	Verschil
Ozb	€ 300	€ 330	- € 30
Riool	€ 265	€ 216	€ 49
Afval	€ 227	€ 271	- € 44
Totaal	€ 792	€ 817	- € 25

Gemiddelde lastendruk

Kostendekkendheid tarieven

Rechten	Begroting 2022	Kosten-dek-kendheid
Afvalstoffenheffing	€ 2.859.000	100%
Rioolheffing	€ 4.312.000	92%
Leges titel I	€ 528.000	91%
Leges titel II	€ 755.000	100%
Leges titel III	€ 16.000	41%
Begrafenisrechten	€ 33.000	33% ¹⁾
Totaal	€ 8.503.000	

Relaties met de programma's

De diverse belasting- en heffingenopbrengsten zijn verantwoord onder de volgende programma's:

Programma	Belasting
Bevolking en bestuur	Leges
Openbare orde en veiligheid	Leges
Beheer openbare ruimte	Rioolheffing Afvalstoffenheffing Begrafenisrechten Leges
Omgevingsrecht	Leges
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Leges
Algemene dekkingsmiddelen	Onroerende zaakbelastingen Toeristenbelasting Hondenbelasting Baatbelasting Precariorechten Forensenbelasting

Kostenontwikkelingen

De kostenontwikkeling voor inzameling en verwerking van afval is vanaf 2020 door de andere systematiek van inzamelen en verwerken gewijzigd. Deze ziet er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	3.034
Kwijtschelding	60
Oninbaar	15
Kapitaallasten	38
Onttrekking voorziening	- 150
Inkomsten excl. heffingen	- 780
Netto kosten	2.217
Overhead	177
Compensabele btw	474
Totale kosten	2.868
Opbrengst heffingen	
- reinigingsrechten	26
- eenpersoons huishoudens	620
- meerpersoons huishoudens	2.213
Totale heffingen	2.859
Dekkingspercentage	99,7%

Voor het rioolrecht ziet de onderbouwing er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	1.912
Kwijtschelding	1
Oninbaar	19
Kapitaallasten	1.934
Storting voorziening	73
Inkomsten excl. heffingen	- 32
Netto kosten	3.907
Overhead	312
Compensabele btw	428
Totale kosten	4.647
Opbrengst heffingen	
- rioolheffing	4.274
Totale heffingen	4.274
Dekkingspercentage	92,0%

¹⁾ Idem

Voor de grafrechten ziet de onderbouwing er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	91
Kapitaallasten	2
Netto kosten	93
Overhead	7
Totale kosten	100
Opbrengst grafrechten	
- Echt	24
- Nieuwstadt	9
Totale grafrechten	33
Dekkingspercentage	32,8%

Voor de leges ziet de onderbouwing en kosten-dekkendheid er als volgt uit:

1.	Algemene dienstverlening	Kosten	Opbrengsten	Dekking
1.1	Burgerlijke stand	55.739	64.359	115,46%
1.2	Reisdocumenten	235.939	253.922	107,62%
1.3	Rijbewijzen	229.575	171.562	74,73%
1.4	Verstrekingen uit de Basisregistratie Personen	5.033	7.661	152,22%
1.8	Overige publiekszaken	21.772	17.464	80,21%
1.9	Gemeentearchief	8.002	3.832	47,89%
1.10	Leegstandswet	127	240	188,98%
1.12	Kansspelen	521	812	155,85%
1.13	Verkeer en vervoer	21.227	7.768	36,59%
Totaal		577.935	527.620	91,29%
2.	Fysieke leefomgeving/omgevings-vergunning	Kosten	Opbrengsten	Dekking
2.2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	11.741	2.621	22,32%
2.3	Omgevingsvergunning	746.021	752.707	100,90%
Totaal		757.762	755.328	99,68%
3.	Europese dienstenrichtlijn	Kosten	Opbrengsten	Dekking
3.1	Horeca	18.033	8.937	49,56%
3.2	Organiseren evenementen of markten	17.752	3.987	22,46%
3.5	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	3.258	1.504	46,16%
Totaal		39.043	15.861	40,62%
Totale kostendekkendheid		€ 1.374.740	€ 1.298.809	94,48%

Extracomptabele berekening

In de tarieven van de heffingen zijn een aantal componenten extracomptabel berekend. Volgens het BBV is dit toegestaan. Het betreft:

- een rentepercentage van 3,5% over de boekwaarden van de investeringen;
- overhead: de totale overheadkosten van afgerond € 6,75 miljoen zijn berekend als een percentage over het begrotingstotaal van afgerond € 85,8 miljoen (7,86%);
- de compensabele btw over de afschrijvingscomponent van de afschrijvingen vanaf 2003 (19% over de periode 2003-2012; 21% over 2013 en volgende jaren).

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Voor 2022 gelden voor de aanslagen OZB de nieuwe, naar prijspeil 1 januari 2021, vastgestelde waarden van het onroerend goed. Het is een bestendige gedragslijn om na een herwaardering te rekenen met een per saldo gelijkblijvende netto OZB-opbrengst.

Openbaarheid WOZ-waarde

Vanaf 1 oktober 2016 zijn WOZ-waarden van woningen verplicht openbaar. Door de gerealiseerde aansluiting van Echt-Susteren medio oktober 2017 op de landelijke voorziening (LV-WOZ) voldoet de gemeente aan deze wettelijke plicht.

Waardeontwikkeling onroerende zaken (waardepeildatum 1-1-2021; jaar 2022)

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 bij woningen wordt, op basis van informatie van het CBS, geschat op 7,8%. Voor niet-woningen is de waardeontwikkeling over dezelfde periode nog niet bekend gemaakt.

De waarderingskamer maakt de waardeontwikkeling pas in oktober/november bekend.

De inflatie (pNB= prijs Nationale Bestedingen) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 1,1%.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft eigen beleidsvrijheid voor de normbedragen bij het toekennen van kwijtschelding. De kwijtscheldingsnorm is in Echt-Susteren 100% van de voor de aanvrager geldende bijstandsnorm.

BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Ze maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het Inlichtingenbureau toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de criteria om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om de gegevens van het Uit-

voeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW). Komt de aanvrager op basis van deze toetsing in aanmerking voor kwijtschelding, dan wordt deze automatisch toegekend en hoeft de aanvrager niet opnieuw een verzoek in te dienen.

Om voor deze toetsing in aanmerking te komen, is de toestemming nodig van de aanvrager. Die toestemming verleent hij door een handtekening te plaatsen op het formulier 'verzoek om kwijtschelding'.

Belasting	X € 1	% ¹⁾	aantal
Onroerende-zaakbelasting	-	-	-
Afvalstoffenheffing			
- Eénpersoons huishouden	30.000	7,1%	297
- Meerpersoons huishouden	42.700	2,9%	275
Reinigingsrechten bedrijven	-	-	-
Rioolheffing	-	-	-
Totaal	73.000	0,5%	

¹⁾ in relatie tot de totale opbrengst

Tarieven

Hieronder is een overzicht ingevoegd van de belangrijkste tarieven, voor zover deze op dit moment bekend zijn. Als er aanleiding is om de

verordening aan te passen vindt besluitvorming over de tarieven 2022 plaats in de vergadering van 15 december 2021 van de raad.

	Tarieven	2019	2020	2021	2022 ¹⁾
A	Algemene dekkingsmiddelen				
	OZB				
	Woningen – eigenaarsdeel	0,14065%	0,13236%	%	Verhoging van 1,75%
	- Niet-woningen – eigenaarsdeel – gebruikersdeel	0,21870% 0,17482% 0,39352%	0,22266% 0,17799% 0,40065%		Verhoging van 4%
	Hondenbelasting				
	1^e hond 2^e en volgende hond	€ 42,00 € 63,00	€ 43,10 € 64,65	€ 43,80 € 65,40	€ 44,40 € 66,00
	Toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
B	Overige lokale heffingen				
	Afvalstoffenheffing				
	- Vast recht (per aansluiting) - eenpersoons huishouden - meerpersoons huishouden - Variabel deel (per lediging)	€ 155,25 € 232,90	€ 101,00 € 155,00	€ 101,00 € 155,00	€ 101,00 € 155,00
	- Rioolheffing - Indirecte lozing (50%)	€ 256,60 € 128,30	€ 260,70 € 130,35	€ 264,85 € 132,45	€ 269,10 € 134,50
¹⁾ onder voorbehoud van vaststelling door de raad in zijn vergadering van 15 december 2021					

Meerjarenraming

In het meerjarenperspectief van de begroting 2022 zijn de onderstaande bedragen geraamd.

	Begroting 2022	2023	2024	2025
OZB	€ 6.972.000	€ 7.275.000	€ 7.680.000	€ 7.935.000
Afvalstoffenheffing	€ 2.859.000	€ 2.859.000	€ 2.859.000	€ 2.859.000
Rioolheffing	€ 4.312.000	€ 4.312.000	€ 4.312.000	€ 4.312.000
Hondenbelasting	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000
Toeristenbelasting	€ 385.000	€ 388.000	€ 388.000	€ 388.000

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Verordening 212 artikel 16

1. *In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van de top 10 van de risico's.*
2. *Het beleid over het risicomanagement van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in een "Nota Risicomanagement" en een "Nota Weerstandsvermogen". De raad stelt deze nota's vast. In de nota's wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *De methodiek hoe het risicomanagement wordt gevoerd*
 - b. *De manier waarop het weerstandsvermogen wordt bepaald*
3. *De in lid 2 genoemde nota's worden tenminste één maal per raadsperiode geactualiseerd.*

Algemeen

Het doel van een gemeente is om maatschappelijke doelstellingen te realiseren voor zijn klanten (inwoners, ondernemingen, maatschappelijke instellingen, andere overheden etc.). Dit geldt ook voor onze gemeente.

Bij het realiseren van deze doelstellingen loopt de gemeente risico's. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard. Om zicht te krijgen op de aard, inhoud en omvang van de risico's en op de mogelijke beheersmaatregelen, wordt risicomanagement toegepast. Het gemeentelijk risicomanagement is gericht op het opsporen en ondervangen van bedreigingen die aan het realiseren van de gestelde maatschappelijke doelstellingen in de weg kunnen staan.

Verder geeft het risicomanagement inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen, (het zogenaamde weerstandsvermogen) en in de financiële buffer die de gemeente daarvoor nodig en beschikbaar heeft (de zogenaamde weerstandscapaciteit).

Beleidskader

Het huidige gemeentelijk beleid over risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd in enerzijds de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2018 en anderzijds de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018, beiden vastgesteld door de raad op 5 juli 2018. Beide nota's zijn nauw met elkaar verbonden en

moeten in onderlinge samenhang gelezen worden.

Beleid over risicomanagement

In de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2018 is voor de uitvoering van het risicomanagement gekozen voor het zgn. COSO ERMplus-model. Met behulp hiervan worden periodiek op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Dit restrisico is de grondslag voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandsvermogen. Hierover wordt in de begroting en jaarrekening aan de raad gerapporteerd. Daarbij wordt ook de noodzakelijk geachte omvang van het weerstandsvermogen voorgesteld.

Het risicomanagement maakt daarmee regulier onderdeel uit van de gemeentelijke planning en control-cyclus en de berekeningen uit het risicomanagement-model geven de juiste omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aan. Er wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken en voorkomen. Ook wordt het risicobewustzijn gestimuleerd doordat in ieder op te stellen bestuurlijk behandelvoorstel (B&W-voorstel, raadsvoorstel), iedere projectfile en in iedere projectenrapportage verplicht een risicoparagraaf opgenomen moet worden.

Beleid over weerstandsvermogen

Hierna wordt kort ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige keuzes voor het weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit zoals deze voortvloeien uit de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- *Beschikbare* weerstandscapaciteit
- *Benodigde* weerstandscapaciteit

De **beschikbare** weerstandscapaciteit wordt bepaald door de optelling van:

- algemene reserves
- onbenutte begrotingsruimte
- onbenutte belastingcapaciteit
- stille reserves in de materiële vaste activa
- stille reserves in de niet uit de balans blijken- de bezittingen

Omdat in de nota reserves en voorzieningen een onder- en bovengrens is gesteld aan de algemene reserves, kan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- nooit minder bedragen dan de ondergrens van de algemene reserve (zgn. minimaal beschikbare weerstandscapaciteit);
- nooit meer bedragen dan de optelsom van de bovengrens van de algemene reserve, de onbenutte ruimte in begroting en belastingcapaciteit en de stille reserves in materiële vaste activa en niet uit de balans blijvende bezittingen (zgn. maximaal beschikbare weerstandscapaciteit).

De **benodigde** weerstandscapaciteit is gelijk aan de optelsom van de financiële restrisico's uit het nettorisicoprofiel. Het nettorisicoprofiel is de resultante van het risicomanagementproces zoals beschreven in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2018. Ter afdekking van risico's die op dit moment nog niet ingeschat zijn of kunnen worden, wordt dit bedrag vanuit het voorzichtigheidsbeginsel verhoogd met 10%. In formulevorm:

Formule 1

Benodigde weerstandscapaciteit = 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel)

Bepaling weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- Het *relatieve* weerstandsvermogen
- Het *absolute* weerstandsvermogen

Het **relatieve** weerstandsvermogen is het verhoudingsgetal (ratio) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, en wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 2

Relatieve weerstandsvermogen =

$\frac{(\text{beschikbare weerstandscapaciteit})}{(\text{benodigde weerstandscapaciteit})}$

Dit verhoudingsgetal is een maatstaf voor de mate waarin financiële restrisico's kunnen worden opgevangen ('robuustheid van de gemeentelijke financiële positie'). Voor de beoordeling van deze ratio wordt uitgegaan van de volgende tabel:

Tabel 1

Ratio	Kwalificatie
> 2	Uitstekend
1,4 < X < 2	Goed
1,0 < X < 1,4	Ruim voldoende
0,8 < X < 1,0	Voldoende
0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste de kwalificatie 'voldoende' moet hebben. Met andere woorden: dat de ratio tenminste 0,8 bedraagt.

Het **absolute** weerstandsvermogen is een door de raad vastgesteld bedrag dat als financiële buffer wordt aangehouden voor het opvangen van financiële restrisico's.

Dit bedrag moet beschikbaar zijn als weerstandscapaciteit en is in het theoretisch ideaalmodel tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Maar omdat als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste 0,8 moet bedragen, volgt hieruit automatisch dat het absolute weerstandsvermogen tenminste gelijk moet zijn aan 80% van de benodigde weerstandscapaciteit. In formulevorm:

Formule 3

Absolute weerstandsvermogen = 0,8 x benodigde weerstandscapaciteit

Verder wordt vanuit het voorzichtigheidsbeginsel een normatieve ondergrens gesteld voor het absolute weerstandsvermogen. Deze normatieve ondergrens bedraagt 10% van enerzijds de Algemene Uitkering (AU) uit het gemeentefonds en deelfonds sociaal domein en anderzijds de OZB-capaciteit. Het bedrag voor de normatieve ondergrens wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 4

Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen = 0,1 x (AU + OZB-capaciteit)

Als beleidskader is gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag lager is dan de uitkomst van formule 4. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 4 vast als absolute weerstandsvermogen. Met andere woorden: het vast te stellen absolute weerstandsver-

mogen moet tenminste een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn.

Tenslotte is er ook nog een normatieve bovengrens voor het absolute weerstandsvermogen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximum zit aan de beschikbare weerstandscapaciteit, en het absolute weerstandsvermogen nu eenmaal niet meer kan bedragen dan de maximale beschikbare weerstandscapaciteit. Het bedrag voor de normatieve bovengrens wordt berekend op basis van de volgende formule: weerstandscapaciteit

Formule 5

Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen = maximaal beschikbare weerstandscapaciteit

Als beleidskader wordt gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag hoger is dan de uitkomst van formule 5. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 5 vast als absolute weerstandsvermogen.

Berekening ondergrenzen, bovengrenzen, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen per 1 januari 2022

Op basis van het gestelde in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2018, de Nota Weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018, de uitkomsten van het risicomanagementproces en de aan deze begroting ten grondslag liggende gegevens worden de ondergrens, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen per 1 januari 2022 voor de begroting 2022 als volgt berekend (afgerond op duizendtallen):

Tabel 2

Weerstandscapaciteit			Toelichting
A	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 6.837.000	Op basis van de begroting 2022; betreft de algemene reserve per 1-1-2022 plus de onbenutte belastingcapaciteit
B	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 897.000	Zie formule 1: 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel per 1 januari 2022)
Weerstandsvermogen			Toelichting
C	Relatieve weerstandsvermogen	7,62	Zie formule 2: A gedeeld door B
D	Absolute weerstandsvermogen	€ 717.000	Zie formule 3: 0,8 x B
Ondergrenzen			Toelichting
E	Normatieve ondergrens relatieve weerstandsvermogen	0,80	Zie toelichting nota's.
F	Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen	€ 5.940.000	Zie formule 4: 0,1 x (AU + OZB-capaciteit), waarbij: • Algemene Uitkering 2022: € 52.433.000 (op basis van de begroting 2022, programma 10 algemene dekkingsmidd.) • OZB-capaciteit 2022 € 6.972.000 (op basis van de begroting 2022, paragraaf 3.1)
Bovengrenzen			Toelichting
G	Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen	€ 11.655.000	Zie formule 5: Gelijk aan maximaal beschikbare weerstandscapaciteit, waarbij: • Bovengrens algemene reserve: € 10.000.000 (op basis nota reserves en voorzieningen 2021); • Onbenutte belastingcapaciteit: € 1.655.000

Conclusies:

1. **C** is groter dan **E**, dus **C** voldoet aan het ondergrensvereiste (= ratio moet tenminste 0,8 bedragen);
2. De kwalificatie van **C** luidt: 'uitstekend' (zie tabel 1);
3. **D** is kleiner dan **F**, dus **D** voldoet niet aan het ondergrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet minimaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn). Het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet daarom minimaal bedrag **F** zijn;
4. **F** is kleiner dan **G** en voldoet dus aan het normatieve bovengrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen mag maximaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 5 zijn);
5. Daarom wordt het begrote absolute weerstandsvermogen per 1 januari 2022 voor de begroting 2022 vastgesteld op het bedrag **F**, dus op € 5.940.000.

Opgemerkt wordt dat, op basis van de per 31 augustus 2022 beschikbare informatie, van sommige onderkende risico's niet precies bekend is óf en zo ja in welke mate deze een financieel restrisico kennen. Dergelijke risico's zijn dus wel in beeld en worden als zodanig bewaakt, maar zijn nog niet cijfermatig verdisconteerd in het begrote weerstandsvermogen per 1 januari 2022 voor de begroting 2022.

Risico Top 10

Bij de 'Risico Top 10' wordt voor de rangvolgorde uitgegaan van het **netto** risico, d.w.z. het financieel restrisico dat overblijft nadat rekening is gehouden met de kans van intreden en met de genomen beheersingsmaatregelen.

Per 31 augustus 2021 ziet de 'Risico Top 10' er als volgt uit (afgerond op duizendtallen):

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
1	Bocage: financiering CV/BV	€ 7.550.000	50%	Recht van hypotheek op gronden. Effectiviteit beheersingsmaatregel € 3.576.000.	€ 199.000
2	Uitbreiding de Berk III: aankoop gronden is gestart (proactief grondaankoop), terwijl het project nog risico's kent t.a.v. planologie en verkoop. Bij het niet doorgaan van het plan moeten de gronden afgewaardeerd worden.	€ 3.658.000	5%	Beheersingsmaatregelen: intensief proces- en projectmanagement	€ 183.000
3	Bocage: grondexploitatie	€ 450.000	30%	Intensieve projectbewaking.	€ 135.000
4	Milieuschade (water- en stormschade en droogteschade) Gelet op de klimaatverandering zal de kans op droogte en extreem zware regenval in de toekomst blijven zo niet toenemen. Dit met wateroverlast en mogelijk gevolgschade. Daarmee ook het risico op verdroging van de bodem, het droog komen staan van beken en vijvers en hierdoor het afsterven van (laan)bomen en beplantingen enz.	€ 150.000	50%	Er wordt continu gewerkt aan het optimaliseren van het riool- en watersysteem. Stormschade (o.a. omgewaaide bomen) is niet te beheersen. De ontwikkeling van droge en natte perioden in Nederland wordt gemonitord en wanneer nodig c.q. waar mogelijk worden dan maatregelen getroffen. Op dit moment is volledige beheersing vooraf nog niet mogelijk.	€ 75.000
5	Onvoldoende inzicht in de risico's die de organisatie loopt ten aanzien van de kritieke processen en informatiesystemen vanuit het oogpunt van informatie- en gegevensveiligheid.	€ 500.000	10%	Niet in beeld	€ 50.000
6	Centrumplan Susteren: van de adviseur archeologie is een claim gekomen betreffende het onderzoeken en conserveren van de 3 jaar geleden aangetroffen artefacten. Hier is in de budgetten geen rekening mee gehouden.	€ 50.000	90%	Voor opdracht moet budget aangevraagd worden bij de raad.	€ 45.000
7	OML BV: borgtocht BNG	€ 392.000	10%	Extern lichaam, dus slechts in verwaarloosbare mate beïnvloedbaar via intensieve projectbewaking.	€ 39.000
8	Ontwikkeling In de Bandert: turnaccommodatie en de Ballon. Op leisurpark de Bandert worden nog twee projecten gerealiseerd: een turnac-	€ 170.000	20%	Beheersing bestaat uit intensieve projectbewaking (door VR-bouwmanagement) en het hantieren van posten onvoorzien.	€ 34.000

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
	commodatie en een multifunctionele accommodatie. Het risico bestaat uit reguliere uitvoeringsrisico's.				
9	Herstel constructiefouten schoolgebouwen	€ 300.000	10%	Dergelijke gebreken vallen niet onder de voor de schoolgebouwen afgesloten verzekering.	€ 30.000
10	Cybercriminaliteit, cyberaanvallen die resulteren in het kapen/versleutelen van gegevens (ransomware) voor losgeld, verstoring of volledig (langdurig) wegvallen de dienstverlening, verlies en/of misbruik van gegevens, schade aan applicaties en systemen, imagoschade, etc.	€ 500.000	5%	Naast allerlei technische maatregelen zoals firewalls en back-ups is er geïnvesteerd in het vergroten van de bewustwording bij medewerkers. Aangetoond is dat bij de meeste cyberaanvallen gebruik wordt gemaakt van (informatie verkregen via) medewerkers.	€ 25.000
	Totaal	€ 13.720.000			€ 815.000

Uit deze Risico Top 10 per 1 januari 2022 blijkt dat:

- Het totaal netto risico van deze Top 10 (€ 815.000) bijna 91% vormt van de totale benodigde weerstandcapaciteit (€ 897.000).
- Het totaal netto risico (€ 815.000) voor bijna 91% bestaat uit risico's in het fysiek domein (projecten, beheer, ruimtelijke ordening (€ 714.000)).

Omdat het totale gemeentelijke netto risicoprofiel als resultante van het risicomanagementproces per 1 januari 2022 voor een belangrijk deel voortvloeit uit projecten, wordt van alle projecten, dus ook die uit de Risico Top 10, nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel gevolgd om, als noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. Dit gebeurt zowel voor het reguliere periodieke risicomanagementproces als voor de periodieke projectenrapportage.

In het voorgaande is inzicht gegeven in de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen, en is een Risico Top 10 behandeld. Via het risicomanagementproces dat deel uitmaakt van onze reguliere planning- en control cyclus wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Voor projecten geldt bovendien dat nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel wordt gevolgd om, wanneer noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen.

In de praktijk doen lang niet alle risico's zich daadwerkelijk voor. Toch moet de gemeente waakzaam blijven voor de mogelijke gevolgen van al ingezet en nieuw beleid, van ontwikkelingen in de projecten en van gevolgen die voortvloeien uit opgelegd rijksbeleid, zoals bijvoorbeeld de drie decentralisaties en transities in het sociaal domein, de invoering van de nieuwe Omgevingswet en de wetgeving op het terrein van de vennootschapsbelasting.

Naast de risico's genoemd in deze paragraaf zijn er ook nog risico's benoemd in de toelichting op de programma's en in de afzonderlijke paragrafen.

Financiële kengetallen en de relatie met het BBV

Met ingang van de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 is het voor gemeenten verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten.

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van een gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van een gemeente. Het is dan ook van belang dat de kengetallen door het college worden voorzien van een adequate toelichting en worden geprognosticeerd voor vier jaar, zodat transparant wordt waar het gevoerde en voorgestelde beleid heen leidt. Vanuit de kaderstellende en controlerende rol, is het aan de raad om eventueel bijstellingen te verlangen.

Bij de invoering van de kengetallen is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt om geen norm op te leggen. Het is aan gemeenten zelf om ervoor te kiezen de kengetallen te normeren. De raad kan het college opdragen maatregelen te treffen als de gemeente de gestelde normen niet haalt.

Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Voor de toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde. Ze kunnen worden betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente. De toezichthouder handelt dus geen normering, maar maakt zo nodig gebruik van onderstaande signaleringswaarden.

De provincie heeft onderstaand overzicht gepresenteerd. Aan de categorieën heeft de provincie geen kwalificatie gegeven, omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf moet plaatsvinden. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	2022	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	72,23%	< 90%	90-130%	> 130%
2. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	82,15%	< 90%	90-130%	> 130%
3. Solvabiliteitsratio	34,27%	> 50%	20-50%	< 20%
4. Grondexploitatie	3,62%	< 20%	20-35%	> 35%
5. Structurele exploitatieruimte	0,46%	> 0%	= 0	< 0%
6. Belastingcapaciteit	99,30%	< 95%	95-105%	> 105%

1A. Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van het totaal van de baten. Het geeft daarmee een indicatie van het beslag dat de financieringslasten op de exploitatie leggen en daarmee op de vrije ruimte in de exploitatiebegroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Daarnaast wordt de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, als apart cijfer gepresenteerd. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. In het algemeen geldt dat een lager percentage beter is dan een hoger. Een hoge netto schuldquote hoeft echter op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Bij een negatieve netto schuldquote heeft een gemeente meer vorderingen dan schulden. De gemiddelde netto schuldquote van alle gemeenten ligt op 56. Het merendeel van de gemeenten (ruim 85%) heeft volgens landelijke cijfers over 2017 een waarde tussen de 114

(negatief) en de 90 (positief). Daarna volgt een groep van 11% met een quote tussen de 90 en 130 en een kleine groep van 3% die hoger scoort dan 130. De verdeling voor de gecorrigeerde schuldquote laat een vergelijkbaar beeld zien.

Wanneer schulden worden aangaan voor het financieren van duurzame investeringen waarbij de financieringslasten (rente) meerjarig in de begroting gedekt zijn, dan is er sprake van een gezonde financiering. Dit is daarentegen niet het geval wanneer langdurige schulden worden aangegaan voor het financieren van eenmalige consumptieve bestedingen.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers blijft de netto schuldquote nagenoeg gelijk. De verwachting blijft dat ondanks het ambitieniveau van onze gemeente en de daarbij behorende investeringen de komende jaren de vaste schuld afneemt, waardoor ook de netto-schuldquote weer afneemt. Het beoordelen van de netto schuldquote is niet alleen afhankelijk van onderstaande gegevens. Dit moet in een breder perspectief worden gezien (denk aan stille reserves, opbrengsten uit grondexploitaties, beleggingen etc.). Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	77.478	57.357	63.780	61.955	64.273	57.855
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	4.868	16.145	7.807	5.608	5.303	9.752
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	7.965	6.000	7.000	7.000	7.000	7.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	15.360	9.107	15.617	15.562	15.506	15.446
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	11.873	15.000	3.058	0	0	0
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	23.397	80	60	60	60	60
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	3.312	1.800	2.500	2.500	2.500	2.500
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	89.454	75.262	79.398	78.254	78.782	79.019
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	40,66%	62,37%	72,23%	72,13%	74,27%	71,63%
	Bedragen x € 1.000						

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle

verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers blijft de netto schuldquote nagenoeg gelijk. De verwachting blijft dat ondanks het ambitieniveau van onze gemeente en de daarbij behorende investeringen de komende jaren de vaste schuld afneemt, waardoor ook de netto-schuldquote verder afneemt.

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	77.478	57.357	63.780	61.955	64.273	57.855
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	4.868	16.145	7.807	5.608	5.303	9.752
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	7.965	6.000	7.000	7.000	7.000	7.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	6.522	7.127	7.745	7.742	7.740	7.737
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	11.873	15.000	3.058	0	0	0
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	23.397	80	60	60	60	60
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	3.312	1.800	2.500	2.500	2.500	2.500
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	89.454	75.262	79.398	78.254	78.782	79.019
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	50,54%	73,74%	82,15%	82,12%	84,13%	81,39%
	Bedragen x € 1.000						

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (het totaal van de algemene reserve en de bestemmingsreserves) en de totale balansomvang weer. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Ook hier geldt dat het belangrijk is om het kengetal te duiden in de context. De solvabiliteit van een gemeente ligt per definitie tussen de 0 en 100. Iets meer dan 15% van de gemeenten had in 2017 een solvabiliteit van minder dan 20 en 24% van de gemeenten had een solvabiliteit hoger dan 50. De meerderheid van de gemeenten

(62%) bevindt zich tussen de 20 en 50. Het gemiddelde voor heel Nederland was 35.4.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers blijft de solvabiliteit nagenoeg gelijk. Hierbij wordt er van uitgegaan dat het eigen vermogen niet wordt aangevuld. De praktijk laat echter zien dat er telkenjare overschotten zijn op de exploitatie, waardoor het eigen vermogen toeneemt en daardoor ook de ratio. Een ratio tussen 25 en 40 wordt als solide beoordeeld. Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze solvabiliteitsratio in categorie B: Tussen 20 en 50% weinig risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	54.198	45.378	47.182	47.691	47.702	47.864
B	Balanstotaal	153.774	133.667	137.662	134.188	136.533	134.710
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	35,25%	33,95%	34,27%	35,54%	34,94%	35,53%
	Bedragen x € 1.000						

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter. De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Wanneer een gemeente leningen heeft afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject dan heeft zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld

worden afgelost. Er is een directe relatie met de kengetallen netto schuldquote en solvabiliteit.

In 2017 had 75% van de gemeenten een waarde onder de 20. Van de gemeenten had 15% een waarde tussen de 20 en 25 en 10% van de gemeenten een waarde boven de 35. Bij deze laatste groep komen waarden voor van boven de 50 wat wijst op een groot beslag en daarmee risico van de grondexploitatie op de exploitatie van de gemeente. Het gemiddelde in 2017 voor heel Nederland bedroeg 9.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt het kengetal grondexploitatie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a, punt 1 BBV)	-	-	-	-	-	-
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	1.101	- 275	2.871	4.534	4.775	1.004
C	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	89.454	75.262	79.398	78.254	78.782	79.019
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	1,23%	-0,37%	3,62%	5,79%	6,06%	1,27%
	Bedragen x € 1.000						

4. Structurele exploitatieruimte

In dit kengetal komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten onvoldoende ruimte biedt om de structurele lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken. Een cijfer van rond de nul (tussen - 0,4 en 0,4) betekent dat structurele baten en lasten min of meer in evenwicht zijn.

Uit de cijfers over 2017 blijkt dat bij een kleine 20% van de gemeenten sprake is van structureel evenwicht. Zo'n 20% van de gemeenten heeft meer structurele lasten dan baten en heeft dan ook een negatieve exploitatieruimte. Voor 62% van de gemeenten geldt dat zij meer structurele baten dan lasten hebben en daarmee een positieve exploitatieruimte. Als het evenwicht ruimer geformuleerd wordt, bijvoorbeeld tussen -1/2 en 2 dan is 60% van de gemeenten in structureel evenwicht qua baten en lasten.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt de structurele exploitatieruimte voor het jaar 2022 in categorie A: het minst risicovol. Ook voor de jaren vanaf 2023 blijft het in categorie A.

	Bij begroting	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
A	Totale structurele lasten	83.368	74.585	79.029	77.959	78.383	78.621
B	Totale structurele baten	85.297	74.924	79.205	78.062	78.590	78.827
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	16	597	-	-	-	-
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	224	125	193	193	193	193
E	Totale baten	89.454	75.262	79.398	78.254	78.782	79.019
	Structurele exploitatieruimte $((B-A)+(D-C))/(E) \times 100\%$	0,09%	0,25%	0,46%	0,38%	0,51%	0,51%
	Bedragen x € 1.000						

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meer-persoonshuishouden

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente zich verhouden tot de landelijk gemiddelde woonlasten van een gezin. Als dit percentage laag ligt, hoeft dat nog niet te betekenen dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. De lagere woonlasten kunnen immers ook veroorzaakt zijn door een lagere gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Om te kunnen bepalen of de gemeente nog ruimte heeft om de belastingen te verhogen is het nodig om na te gaan in hoeverre de riool- en afvalheffingen kostendekkend zijn en hoe het OZB-tarief van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het verhogen van de tarieven is een politieke keuze. De belastingen, die voor de inwoners de woonlasten vormen, zijn (naast de Rijksbijdragen) de belangrijkste

eigen baten voor een gemeente. De riool- en afvalstoffenheffing zijn een bijzonder aandachtspunt omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt). Overigens geldt voor heffingen en retributies dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Lokale heffingen bestaan daarnaast uit belastingen op parkeren, toeristenbelasting, milieuheffing, hondenbelasting en dergelijke. Maar ook inkomsten uit het verstrekken van paspoorten en vergunningen maken onderdeel uit van de baten van een gemeente.

In 2017 lag de helft van de gemeenten onder het landelijk gemiddelde aan belastingopbrengsten en de andere helft boven dit gemiddelde.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen)

gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2021 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 811. Het gemiddelde voor het jaar 2020 was € 776.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze belastingcapaciteit in categorie B tussen 95% en 105%.

	Bij begroting	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 299	€ 304	€ 310	€ 315	€ 320	€ 325
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 261	€ 265	€ 269	€ 273	€ 278	€ 282
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 155	€ 155	€ 155	€ 155	€ 155	€ 155
	Variabel deel (per lediging € 9) x 8	€ 54	€ 72	€ 72	€ 72	€ 72	€ 72
D	Eventuele heffingskorting	-	-	-	-	-	-
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 769	€ 796	€ 806	€ 815	€ 825	€ 834
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 776	€ 785	€ 811	€ 821	€ 831	€ 841
	Woonlasten t.o.v. land. gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	99,10%	101,40%	99,30%	99,30%	99,30%	99,20%
	Bedragen x € 1.000						

Verloop van de kengetallen

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025
1	Netto schuldquote	40,66%	71,10%	72,23%	72,13%	74,27%	71,63%
1a	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	50,54%	73,74%	82,15%	82,12%	84,13%	81,39%
2	Solvabiliteitsratio	35,25%	33,95%	34,27%	35,54%	34,94%	35,53%
3	Structurele exploitatieruimte	1,23%	0,25%	0,46%	0,38%	0,51%	0,61%
4	Grondexploitatie	0,09%	-0,37%	3,62%	5,79%	6,06%	1,27%
5	Belastingcapaciteit	99,1%	101,40%	99,30%	99,30%	99,30%	99,20%

Aansluiting tussen Iv3-posten en BBV-definities/artikelen

1. Netto schuldquote

Onderhandse leningen (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid b)

P132 van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars

P133 van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

P134 van binnenlandse bedrijven

P135 van overige binnenlandse sectoren

P136 van buitenlandse instellingen

Overige vaste schuld (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid a, c en d)

P131 Obligatieleningen

P137 Door derden belegde gelden

P138 Waarborgsommen

Kortlopende schuld (= netto vlottende schuld volgens art. 48 BBV)

P211 Kasgeldleningen

P212 Banksaldi

P213 Overige kortlopende schulden

Overlopende passiva (= overlopende passiva volgens art. 49 BBV)

P 29 Overlopende passiva

Langlopende uitzettingen (= financiële vaste activa volgens art. 36 BBV lid d, e en f)

A1332 Overige uitzettingen met een looptijd ≥ 1 jaar (niet zijnde leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen, overige verbonden partijen en overige partijen)

Kortlopende (debiteuren) vorderingen en uitzettingen (=uitzettingen < 1 jaar volgens art. 39 BBV)

A221 Vorderingen op openbare lichamen

A222 Verstrekte kasgeldleningen

A223 Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen

A224 Overige vorderingen

A225 Overige uitzettingen

A23 Liquide middelen (kas, bank) (=liquide middelen volgens art. 40 BBV)

Overlopende activa (=overlopende activa volgens art. 40a BBV)

A29 Overlopende activa

2. Het eigen vermogen bestaat uit (zie ook artikel 42 BBV)

P111 Algemene reserve

P112 Bestemmingsreserve (exclusief P113 Overige bestemmingsreserves (dekkingsreserves d.w.z. opheffen heeft gevolg voor de exploitatie) + f

P114 Saldo van rekening

3. Kengetal grondexploitatie

Ook hier kunnen Iv3-gegevens voor worden gebruikt, namelijk:

A211 Niet in exploitatie bouwgronden

A213 Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)

De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zijn niet te berekenen op basis van Iv3-gegevens. Gemeenten moeten deze kengetallen zelf berekenen.

Bijlage 5.10.1 Redelijk peil 2022

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

2. Rioolheffingen

3. Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Totaal WOZ-waarde woningen 2021	[1]	2.688.800.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2021	[2]	392.350.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2021	[3]	421.400.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2021	[4]	6.781.000
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2021	[5]	9.000
Totaal onderdekking riolering 2021	[6]	373.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2021	[7=4-5-6]	6.399.000
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentages van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2021	[8=(7/(1+2+3)*100]	0,1827%
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2022	[9=8*1,20]	0,2192%

Op basis van bovenstaande formule is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2022 vastgesteld op 0,1800. Als de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating.

3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Verordening 212: Artikel 16. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van en een stand van zaken over de geldende onderhoudsplannen.

Algemeen

Volgens artikel 212 Gemeentewet doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Uitgaven voor onderhoud komen in de gehele begroting voor. Met onderhoud van de kapitaalgoederen gaat een groot deel van de begroting om. Een goed overzicht is daarom van belang voor een duidelijk inzicht in de financiële positie.

De raad heeft met deze paragraaf de mogelijkheid om kaders te stellen in het onderhoud en de onderhoudstoestand van de diverse vakgebieden. Het gewenste niveau van het onderhoud is recht evenredig met de noodzakelijke kosten om dit niveau te bereiken en te handhaven. Het is gewenst om het onderhoudsniveau op alle vakgebieden in evenwicht met elkaar te hebben, zodat een goede keuze gemaakt kan worden tussen wat minimaal vereist is en de kosten die nodig zijn om een hoger onderhoudsniveau te handhaven. Er is een meetlat opgesteld om te komen tot een beheervorm, die duurzaam, functioneel en veilig is en waarbij rekening wordt gehouden met de financiële kaders van de gemeentelijke begroting. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier kwaliteitsniveaus. Een belangrijk centrumgebied vereist bijvoorbeeld een hoger onderhoudsniveau.

Riolering/waterhuishouding

De gemeentelijke rioleringszorg is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In 2016 is het waterketenplan en een bijbehorend gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2017 tot en met 2021) door de raad vastgesteld. Deze plannen zijn in het samenwerkingsverband Limburgse Peelen tot stand gekomen. In deze plannen zijn maatregelen opgenomen ter bescherming van de volksgezondheid en het verbeteren van de milieuhy-

giëne. Op basis van de uitgangspunten uit het waterketenplan is een doorkijk gemaakt naar de noodzakelijke ontwikkelingen op watergebied.

In het GRP 2017 tot en met 2021 is het gemeentelijke beleid over het onderhoud en de gewenste verbeteringen van het gemeentelijke rioleringsstelsel vastgelegd. Hierbij is ook een doorkijk gegeven van de gevolgen van forsere regenbuien op het stelsel.

De voorgenomen verbetermaatregelen, zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan, zijn geïntegreerd in het huidige meerjareninvesteringsprogramma (MIP). Het meerjareninvesteringsprogramma loopt op schema; de uitvoering van de verbetermaatregelen ook.

Het reguliere jaarlijkse cyclisch onderhoud verloopt volgens plan en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. In 2021 is gestart met de voorbereiding voor het opstellen van een nieuw GRP met opnieuw een looptijd van 5 jaar (2022-2026). Deze nota wordt ter vaststelling voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen van 2022.

Openbaar Groen

Sinds 2018 wordt het onderhoud van het openbaar groen en het verwijderen van onkruid op verhardingen uitgevoerd door een marktpartij. Sinds april 2020 is het groenonderhoud in onze gemeente uitbesteed aan een normale marktpartij met een 'social return'-component en inzet van medewerkers uit de sociale werkvoorziening (SW) en participatiewet (PW) doelgroep.. Het onderhoud blijft op basis van de uitgangspunten schoon, heel en veilig.

Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis zoals dat is vastgelegd in het Integraal Beheer Openbare Ruimte plan (IBOR) en door de raad in 2012 vastgestelde kwaliteitsniveaus. Er is geen sprake van achterstallig kwalitatief onderhoud. Daarin zijn de maatregelen voor het beheer van de openbare ruimte (op basis van beeldkwaliteit) gekoppeld aan de daarvoor beschikbare budgetten. Op grond hiervan worden betreffende onderdelen binnen bebouwde kom op niveau B (basis), en buiten bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden volgens de kwaliteitsmeetlatcatalogus (KOR) van het CROW.

De gemeentelijke structuurvisie bevat de thema's en onderwerpen van een landschapsbeleidsplan. In plaats van een actualisering van het groenstructuurplan is in 2016 de nota Regie op Groen vastgesteld. Met deze nota is een

stap gezet in het voeren van regie op groen. De beleidsuitgangspunten zijn vertaald naar het Groenbeheerplan. Het Groenbeheerplan vormt de concrete uitwerking naar realisatie in het veld. Daarnaast bevat het een meerjarenplanning voor renovatie van groen op wijk- en buurniveau. De nota Regie op Groen heeft gevolgen voor de kwaliteitsniveaus van het beheer openbaar groen. Er wordt differentiatie in de kwaliteitsniveaus aangebracht, afhankelijk van locatie, groenfunctie en budget. Aan de hand van het groenbeheerplan worden vervolgens de werkplannen/bestekken voor de uitvoering onderhoud openbaar groen opgesteld of geactualiseerd (wanneer nodig).

Wegen

Het beheer van wegen is het systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die gericht zijn op de verhardingen om hun functie te laten vervullen en voor de lange termijn op economisch verantwoorde wijze mobiliteit, veiligheid en kwaliteit te waarborgen.

De wegbeheernota 2017-2021 die in juli 2017 door de raad is vastgesteld is hiervoor de basis. In de wegbeheernota is aangegeven dat met het huidige beschikbare budget, continuering van het behaalde onderhoudsniveau basis, gegarandeerd kan worden. Er is geen achterstand in het onderhoud.

Het Meerjarig Investeringsplan (MIP) 2021-2024, waarin grootschalige reconstructies van wegen zijn opgenomen, wordt bij deze begrotingsbehandeling ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

In 2021 is er gestart met de voorbereiding voor het opstellen van een nieuwe wegbeheernota met opnieuw een looptijd van 5 jaar (2022-2026). Deze nota wordt ter vaststelling voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen van 2022.

Verkeer

Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 zorgt voor een samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente. De gemeente voldoet hiermee aan de Planwet verkeer en vervoer. Het verkeersplan fungeert enerzijds als een beleidslijn voor toekomstige plannen, anderzijds bevat het een uitvoeringsprogramma (actualisatie 2020-2025) met concrete maatregelen voor de komende jaren. In de uitvoering is geen sprake van achterstallig onderhoud. In het Meerjarig Investeringsplan (MIP) 2022-2025 zijn tot en met 2024 'algemene verkeerstechnische aan-

passingen' opgenomen. Deze investeringen voorzien in concrete maatregelen om de verkeersveiligheid te optimaliseren. De provincie Limburg werkt op het gebied van mobiliteit samen met gemeenten (RMO/ SML Midden-Limburg). Onderdelen van het uitvoeringsprogramma kunnen via het RMO/SML mogelijk cofinanciering van de Provincie ontvangen.

Civieltechnische kunstwerken

In 2018 is er een inspectie uitgevoerd naar de huidige staat van de civieltechnische kunstwerken. Naar aanleiding hiervan is er nieuwe meerjarenplanning opgesteld voor de te nemen onderhoudsmaatregelen per kunstwerk. Onderhoud wordt afgestemd met de overig geplande werkzaamheden van de gemeente, Waterschap en Provincie. Het benodigde budget is ondergebracht bij de post voorziening wegen. Er is geen achterstallig onderhoud.

In 2020 is er samen met het Waterschap gestart om het beheer bestand van de kunstwerken te controleren en op elkaar af te stemmen. Hierdoor zijn een reeks kleine kunstwerken, zoals duikers, in het buitengebied naar voren gekomen die in beheer en onderhoud moeten komen bij de gemeente. Deze worden toegevoegd in het nieuw uitvoeringsplan.

Het uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 is leidraad voor de jaarlijkse geplande onderhoudswerkzaamheden. Voor 2021 wordt het programma van het huidige uitvoeringsplan gecontinueerd.

In 2021 wordt er een nieuw uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 opgesteld. Dit plan wordt ter vaststelling voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen van 2022.

Openbare Verlichting

De kwaliteit van de openbare verlichting is van groot belang voor de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast spelen ook sfeer-, milieu- en energieaspecten een rol. Gezien de steeds verdergaande aansprakelijkheid van de gemeente is het belangrijk het huidige beeld weer te geven. Dit gebeurt middels het beleidsplan openbare verlichting. Hierdoor is een adequaat verlichtingsniveau geborgd, dat doelmatig en efficiënt wordt beheerd. Er is dan ook geen achterstallig onderhoud. Uitgangspunt voor het beheer is het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022. Het voornaamste uitgangspunt is het verduurzamen van de lichtbronnen.

Door het vervangen van armaturen die zijn voorzien van een conventionele lichtbron wordt

hier invulling aan gegeven. De nieuwe armaturen worden voorzien van een LED lichtbron. Hierdoor wordt er eveneens invulling gegeven aan het landelijk energieakkoord.

Gebouwen

Het beheerplan gemeentelijke gebouwen inclusief de financiële aspecten is in 2019 geactualiseerd voor de komende 10 jaar (2020-2030). Het beheerplan gebouwen is leidraad bij alle uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Door een onafhankelijk adviesbureau vindt inventarisatie van het onderhoud plaats waarbij is uitgegaan van de conditiemeting volgens de NEN 2767 methodiek. Voor het gemeentehuis wordt uitgegaan van een onderhoudsniveau "iets hoger dan basis" (conditiescore 2) vanwege het openbare karakter. Voor de overige gebouwen is een "basis niveau" (conditiescore 3) aangehouden.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud, daar er gewerkt wordt met een onderhoudsplan, welke om de vijf jaar geactualiseerd wordt.

In het meerjarenonderhoudsplan is voortsnog geen rekening gehouden met verduurzamen van gemeentelijke gebouwen. Bij vervanging van installaties is wel aandacht voor energiebesparing, maar voor verduurzaming moeten extra budgetten beschikbaar worden gesteld. Eventuele meevallers en tegenvallers worden binnen het beschikbare budget opgevangen.

Voor wat betreft de gemeenschapshuizen is er een notitie 2020 opgesteld, waarin is ingegaan op het door de raad in 2011 vastgestelde beleid voor gemeenschapshuizen. Door de 1^e bestuursrapportage 2020 is € 105.000 beschikbaar gesteld voor nader onderzoek. Verdere besluitvorming is afhankelijk van de uitkomst van dit onderzoek. In het derde kwartaal 2021 vindt besluitvorming plaats over grootschalige renovatie of totale nieuwbouw en regulier onderhoud waarvoor een dotatie moet plaatsvinden in de voorziening gemeenschapshuizen. Bij de uitwerking van de plannen is ook aandacht voor verduurzaming van de gebouwen.

Beheerplannen

Plannen	Vastgesteld door de raad	Nieuwe planning in raad/college	Financiële vertaling begroting/meerjarenraming	Achterstallig onderhoud
Verkeer, GVVP 2016-2025	Ja	2025	Ja	Nee
Waterketenplan 2017-2021	Ja	2022	Ja	Nee
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021	Ja	2022	Ja	Nee
Verlichtingsplan 2019-2022	Ja	2022	Ja	Nee
Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020	Nee	2022	Ja	Nee
Beheerplan Gebouwen 2020-2030	Ja	2024	Ja	Nee
Kademota Regie op Groen	Nee	n.v.t.	Ja	Nee
Aanpak hondenpoepoverlast 2021 - 2025	Nee	n.v.t.		Nee
Groenbeheerplan 2019-2023	Nee	2023	Ja	Nee
Wegbeheerplan 2017-2021	Ja	2022	Ja	Nee

Naam	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Openbare verlichting	€ 540.183	€ 504.392	€ 504.274	€ 503.759
Beheer en onderhoud wegen	€ 3.542.660	€ 3.366.127	€ 3.430.835	€ 3.424.713
Openbaar groen	€ 1.937.929	€ 2.317.422	€ 2.299.272	€ 2.299.220
Verkeer	€ 485.822	€ 409.764	€ 420.292	€ 430.011
Beheer/onderhoud riolering en waterhuishouding	€ 2.713.498	€ 2.763.953	€ 2.831.986	€ 2.826.905
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 306.240	€ 306.240	€ 206.354	€ 212.037
Onderhoud gemeenschaps- huizen	€ 3.063	€ 22.533	€ 6.532	€ 8.642
<i>Begrotingscijfers zijn volgens het nieuwe BBV. Doorverdeelde salarissen en bijkomende kosten zijn verrekend in bovenvermelde kosten. Overige kosten die voorheen in doorverdelingen werden meegenomen, zoals kosten financiën/auto-matisering/personeel algemeen etc., zijn nu verantwoord onder overhead.</i>				

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.

Hiervoor wordt jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet ad € 250.000 beschikbaar te zijn voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven.

Dit is al bepaald in de 1^e bestuursrapportage 2013.

Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe in-

vesteringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt voordat een kredietvoting aan de raad wordt voorgelegd.

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen.

Als de raad afwijzend besluit over de kredietvoting, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste gebracht worden van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten overgebracht naar het gevoteerde krediet.

3.4 Financieringsparagraaf

Verordening 212, Artikel 15:

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. Kasgeldlimiet*
- b. Renterisiconorm*
- c. Berekening van het emu-saldo (bij de begroting)*

Financieringsstatuut

De Wet Fido stelt regels voor het financieringsgedrag van de decentrale overheden, met name gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezet geld en voor het beheer van de treasury. In het Financieringsstatuut is de beleidsmatige kant van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstelling, richtlijnen en limieten.

In september 2019 is het Financieringsstatuut van de gemeente Echt-Susteren herzien en vastgesteld door het college.

Kredietrisico op verstrekte leningen.

Tot 1994 werden leningen voor sociale woningbouw door de gemeente aangetrokken en verstrekt aan de woningcorporaties. Het saldo van de leningen aan de woningcorporaties bedraagt € 1.980.000 per 1 januari 2021. Al deze leningen zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Vanaf 1994 trekken woningcorporaties zelf geldleningen aan die eveneens worden ondergebracht bij het WSW.

De gewaarborgde geldleningen voor een bedrag van € 1.365.000 voor bejaardenoorden, verenigingen en gemeenschapshuizen betreffen leningen die toegestaan zijn volgens het Financieringsstatuut.

Samenstelling leningenportefeuille en spreiding renterisico.

Volgens de staat van de vaste leningen, behorende bij de begroting 2022 bedraagt de restant schuld, inclusief de leningen voor woningbouw, per 1 januari 2022 € 66.857.000.

De lasten van rente voor 2022 worden begroot op € 820.000. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt daarom 1,22%.

Het effectief percentage bedraagt 1,13%. Dit is het percentage exclusief de leningen ter financiering van de woningbouw. De hieruit voortvloeiende lasten worden van de betreffende corporaties terugontvangen. Wanneer de markt

daartoe aanleiding geeft en de bepalingen in de betreffende contracten de mogelijkheid bieden, converteren wij waardoor ruimte ontstaat voor door de raad te formuleren nieuw beleid zonder extra belasting voor de inwoners.

Financieringen en beleggingen en af te sluiten transacties

Binnen de marges van het contract van de integrale dienstverlening van onze rekening-courant met de BNG (kredietmaximum € 2.000.000) en de bepalingen van de wet FIDO, waarbij een kasgeldlimiet van 8,5% wordt gehanteerd van de uitgaven op de exploitatie van het betreffende begrotingsjaar (€ 85.797.000), wordt geprobeerd de bedrijfsvoering voor het jaar 2022 vorm te geven.

Meerjarige liquiditeitenplanning

Voor de normale exploitatielasten wordt uitgegaan van het principe dat jaarlijkse uitgaven worden voldaan uit de jaarlijkse inkomsten.

Voor een goede liquiditeitenplanning zijn twee zaken van belang, namelijk de verwachte investeringen en de renteontwikkeling op korte en op lange termijn.

Voor de investeringen wordt uitgegaan van het meerjareninvesteringsplan. De renteontwikkeling wordt dagelijks bijgehouden en maandelijks met de portefeuillehouder financiën besproken. Als de renteontwikkeling daarvoor aanleiding geeft wordt in direct overleg met de portefeuillehouder gehandeld, om mogelijke renterisico's te beperken.

Naast de investeringen worden ook in de liquiditeitenplanning meegenomen de eventuele verkoopopbrengsten uit het grondbedrijf.

Door deze aspecten regelmatig te monitoren wordt optimaal gebruik gemaakt van de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

Europees rentebeleid

De ECB heeft in mei/juni 2021 de verwachtingen voor krappere beleid geprobeerd te temperen. Op donderdag, 10 juni 2021 werd het rentebesluit genomen, waaruit bleek dat de ECB een beslissing over de afbouw van de obligatieaankopen in het kader van de pandemie uitstelt naar de monetaire vergadering van september 2021.

Het gevolg van de terughoudendheid van de ECB is dat met name de koers van staatsobligaties relatief sterk herstelt. Immers: de ECB is de grootste koper en houder van staatsobligaties. Daarnaast is de reële rente, dat is de rente op staatsleningen min de verwachte inflatie, inmiddels weer teruggezak naar het historische dieptepunt. Rentes zijn betrekkelijk sterk gedaald, terwijl inflatieverwachtingen veel minder sterk zijn gedaald.

De licht dalende inflatieverwachtingen in de markt suggereren dat beleggers niet langer protesteren tegen de door centrale bankiers geopperde karakterisering van inflatie: namelijk dat deze tijdelijk van aard is. De gedachtegang hier is dat de ECB vroeg of laat een punt zet achter de obligatieaankopen in het kader van de pandemie. Dit geldt overigens ook voor de noodaankopen door de Amerikaanse Federal Reserve. Bovendien nemen begrotingstekorten 'van nature' af vanwege het economisch herstel en het aflopen van de steunmaatregelen in het kader van de pandemie. Daarmee komt dus een einde aan de omvangrijke monetaire financiering van overheidstekorten. Bij het rentebesluit van donderdag, 10 juni 2021 werd duidelijk dat de ECB er van uit gaat dat besmettingen de komende tijd verder dalen en de economie en maatschappij verder open gaan. Ook veronderstelt de centrale bank dat er geen significante nieuwe golf van het virus optreedt komend najaar en winter. Met andere woorden: de centrale bank heeft alle vertrouwen in de Europese vaccinatiecampagne. Voor 2021 voorspelt de ECB dat de economie van de Eurozone met 4,6 procent groeit. In maart 2021 voorspelde de ECB nog groei van 4,0% voor dit jaar. Volgend jaar moet de Eurozone eenzelfde groeitempo als in 2021 laten zien.

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor

de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten op grond van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Voor Echt-Susteren heeft het schatkistbankieren relatief weinig gevolgen. Doordat er fors geïnvesteerd wordt, moeten financiële middelen aangetrokken worden. Omdat in maart 2020 de rente voor langlopende geldleningen 2 dagen negatief was, zijn 2 geldleningen voor in totaal € 20 miljoen aangetrokken. Deze geldleningen dienen voor de financiering van het investeringsplan en de jaarlijkse aflossing van bestaande langlopende geldleningen. Hierdoor is tijdelijk overtollig geld geparkeerd bij de schatkist.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en Wet tot aanpassing van het sanctiemechanisme voor decentrale overheden van de Wet houdbare overheidsfinanciën

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat het benodigde wettelijke instrumentarium voor het bereiken en in stand houden van houdbare overheidsfinanciën. De kern van de wet is verankering van de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen. De meest in het oog springende daarvan is het bereiken van begrotings-evenwicht op middellange termijn. Met deze afspraak wordt uitdrukking gegeven aan de noodzaak van een houdbare EMU-schuld. De beheersing van het EMU-saldo is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Rijk en de decentrale overheden. De eindverantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën als geheel ligt bij het Rijk. Om deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen, heeft het Rijk, in het bijzonder de Minister van Financiën, de instrumenten daarvoor nodig. De inkomsten en uitgaven van de decentrale overheden staan niet onder de directe invloed van het Rijk. Het huidige artikel 6 van de Wet Hof biedt de Minister van Financiën de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen via een sanctiemechanisme. Met deze wetswijziging wordt het sanctiemechanisme vervangen door een correctiemechanisme. Met het correctiemechanisme bestaat de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen bij een dreigende, meerjarige, overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden. Het

correctiemechanisme treedt alleen in werking als de macronorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden structureel wordt overschreden. Het opleggen van sancties aan de decentrale overheden op grond van het correctiemechanisme is pas mogelijk als op realisatiebasis sprake is van de overschrijding van de tekortnorm.

N.B. De sanctie bestaat uit een korting op het gemeentefonds als op macroniveau de gemeenten een overschrijding van dit EMU-saldo veroorzaken. De individuele gemeente heeft daarop geen invloed.

Meerjarige ontwikkeling financiering

Om een beeld te vormen van onze gemeentelijke schuldpositie kan men werken met diverse ratio's. Vaak komen hier echter cijfers uit die van toepassing zijn voor het bedrijfsleven, maar in mindere mate geschikt zijn voor de lagere overheid. Daarom wordt gekozen voor een andere insteek om toch een oordeel te kunnen vormen over onze gemeentelijke schuldenposi-

tie. Men kan zich de vraag stellen: wanneer is de schuld te hoog? In zijn algemeenheid kan men zeggen dat de schuld te hoog is als deze meer bedraagt dan 150% van de exploitatie-uitgaven. Voorzichtigheid is geboden als de schuld tussen de 100% en 150% van de exploitatie-uitgaven bedraagt.

Schulden nemen door de rentelasten meerjarig begrotingsruimte in. Als de rentelasten te hoog oplopen, wordt te zeer beslag gelegd op de begrotingsruimte, waardoor geen ruimte meer overblijft voor reguliere activiteiten.

In onderstaande tabel zijn opgenomen de saldo van de geldleningen per 31-12 van het dienstjaar evenals de betaalde rente behorende bij deze geldleningen en de exploitatietotalen per 31-12 van het dienstjaar.

In de laatste kolom wordt de verhouding weergegeven tussen de schuld en het exploitatietotaal. Geconcludeerd mag worden dat onze gemeente met een percentage schuld van 71,37% in relatie tot het exploitatie totaal voor 2022 zich in de veilige zone bevindt.

Saldo per	Saldo vaste geldleningen	Betaalde rente	Exploitatie totaal begroot	Schuld exploitatie totaal in procenten
31-12-2010	€ 62.438.985	€ 2.189.949	€ 66.209.000	94,31%
31-12-2011	€ 51.523.928	€ 2.105.744	€ 69.796.000	73,82%
31-12-2012	€ 33.493.729	€ 1.852.055	€ 67.850.000	49,36%
31-12-2013	€ 54.967.283	€ 1.433.187	€ 65.269.000	84,22%
31-12-2014	€ 47.553.356	€ 1.320.564	€ 65.939.000	72,13%
31-12-2015	€ 48.801.828	€ 1.150.286	€ 82.672.000	59,03%
31-12-2016	€ 50.043.000	€ 1.018.045	€ 80.682.000	62,02%
31-12-2017 *)	€ 54.828.000	€ 943.000	€ 77.956.000	70,33%
31-12-2018	€ 50.801.000	€ 1.199.000	€ 73.829.000	68,81%
31-12-2019	€ 46.840.000	€ 1.111.000	€ 76.056.000	61,59%
31-12-2020 **)	€ 77.478.000	€ 1.007.000	€ 78.267.000	98,99%
31-12-2021	€ 66.857.000	€ 894.000	€ 77.073.000	86,75%
31-12-2022	€ 61.234.000	€ 820.000	€ 85.797.000	71,37%
31-12-2023	€ 55.607.000	€ 734.000	€ 82.596.000	67,32%
31-12-2024	€ 49.995.000	€ 647.000	€ 79.096.000	63,21%
31-12-2025	€ 46.780.000	€ 564.000	€ 84.169.000	55,58%

*) De te betalen rente is in 2017 lager doordat een kasgeldlening ad € 20.000.000 is afgesloten met een negatieve rente.

**) Het saldo van de schuldenlast is weliswaar gestegen, maar de rentelast is gedaald.

Renterisiconorm

Voor de leningen is van belang de wettelijke renterisico norm. Door deze normstelling, zijnde 20% van het begrotingstotaal aan het begin van het dienstjaar, wordt een kader gesteld om openbare lichamen tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te laten komen, dat het renterisico op grond van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten en baten in enig jaar. Voor de berekening van het renterisico moet modelstaat B opgesteld worden.

Modelstaat B

- Renterisico vaste schuld over de jaren 2022-2025
- Gemeente Echt-Susteren
- Provincie Limburg

(Bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	5.624.000	5.627.000	5.612.000	4.216.000
3	Renterisico 1 + 2	5.624.000	5.627.000	5.612.000	4.216.000
4	Renterisiconorm	17.159.000	17.159.000	17.159.000	17.159.000
5a = 4 > 3	Ruimte onder Renterisiconorm	11.535.000	11.532.000	11.547.000	11.543.000
5b = 3 > 4	Overschrijding Renterisiconorm				

Berekening renterisiconorm		2022
4a	Begrotingstotaal	85.797.000
4b	Percentage regeling	20%
4 = (4a x 4b /100)	Renterisiconorm	17.159.000

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage.

Begrotingstotaal 2022	€ 85.797.000
Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	8,5%
Kasgeldlimiet: € 85.797.000 x 8,5% =	€ 7.293.000

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder gezonden. Op deze staat wordt het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbare lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komend jaar. Het komend jaar is 2022.

Toelichting kasgeldlimiet

Rapportage van over- en overschrijding van de kasgeldlimiet vindt plaats via de financieringsparagraaf bij de Jaarrekening en bij de Begroting. In de begroting worden opgenomen de kwartaalstaten van het 3^e en 4^e kwartaal 2020 en 1^e en 2^e kwartaal 2021. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de

toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld, zo enigszins mogelijk ruim voorafgaand aan de derde overschrijding. In een plan van aanpak moet aangegeven worden hoe opnieuw aan de kasgeldlimiet te voldoen. Dit plan moet door Gedeputeerde Staten goedgekeurd worden. Zoals uit bijgevoegde kwartaalstaten blijkt, was er in het 3^e en 4^e kwartaal 2020 en in het 1^e en 2^e kwartaal 2021 geen overschrijding van de kasgeldlimiet.

Berekening EMU-saldo

Beheersing van het EMU-saldo begint met een goede informatievoorziening, ook over het begrote EMU-saldo van de lokale overheid. Het EMU-saldo moet over alle jaren van de meerjarenbegroting gepresenteerd worden, daarom voor de jaren 2022 tot en met 2025. De bere-

kening is als bijlage opgenomen in deel II van deze begroting.

Renteschema

In artikel 13 van het besluit begroten en verantwoordt provincies en gemeenten is opgenomen dat met ingang van het begrotingsjaar 2018 in de financieringsparagraaf inzicht moet worden gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand renteschema staan de gevraagde gegevens vermeld.

Renteschema		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		821.310
De externe rentebaten (idem)		- 78.722
Saldo rentelasten en baten		742.588
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	+ 5.000	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	- 29.839	
De rentebaat van doorverstrekte leningen als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	- 68.722	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 93.561
Rente over eigen vermogen		+ 0
Rente over voorzieningen		+ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		649.027
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		- 649.027
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Modelstaat A

Liquiditeitspositie over het 3^e en 4^e kwartaal 2020 en het 1^e en 2^e kwartaal 2021

Provincie Limburg

Berekening liquiditeitspositie

Op deze staat moet eenmaal per kwartaal de gemiddelde liquiditeitspositie over het voorgaande kwartaal worden ingevuld. Het gaat hierbij om de gemiddelde liquiditeitspositie van het gehele openbare lichaam, inclusief bedrijven en andere takken van dienst. Schuldverhoudingen tussen de algemene dienst en bedrijven of andere takken van dienst moeten niet worden opgenomen. De staten moeten op kwartaalbasis worden verstuurd naar de toezichthouder. De staten over de kwartalen van het afgelopen jaar worden ook als onderdeel van de financieringsparagraaf in het jaarverslag

over het voorgaande jaar naar de toezichthouder gezonden.

Bij het bepalen of een lening tot een korte schuld gerekend kan worden, moet rekening worden gehouden met de gehanteerde derivaten. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat van de onderliggende lening en het derivaat telt. Een lange vastrentende lening waarop een derivaat wordt afgesloten, met als gevolg een variabele (bv. 3-maands) rente, heeft een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en moet tot de korte schuld worden gerekend.

Bedragen x € 1.000

	maand	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal
(1) Vlottende (korte) schuld	1	7.550	2.500	2.087	2.500
	2	7.500	2.550	5.560	2.500
	3	7.500	2.500	2.500	3.707
(2) Vlottende middelen	1	30.766	27.814	25.447	25.900
	2	24.520	34.142	24.882	25.877
	3	25.822	28.616	20.317	26.586
(3) Netto vlottende schuld (+) overschot (-)	1	- 23.216	- 25.314	- 23.360	- 23.400
	2	- 17.020	- 31.592	- 19.322	- 23.377
	3	- 18.322	- 26.116	- 17.817	- 21.979
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		- 19.519	- 27.674	- 20.166	- 22.919
(5) Kasgeldlimiet		6.653	6.653	6.551	6.551
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		26.172	34.327	26.717	29.470
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)					
Berekening kasgeldlimiet					
De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage (post 8).					
(7) Begrotingstotaal		78.073	78.073	77.073	77.073
(8) Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(9) Kasgeldlimiet: $7 \times 8 : 100$		6.653	6.653	6.551	6.551

Toelichting

Post 1: het gezamenlijk bedrag van

1. De opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar
2. De schuld in rekening-courant

3. De voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden
4. Overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld

Post 2: het gezamenlijk bedrag van

- 5. De contante gelden in kas
- 6. De tegoeden in rekening-courant
- 7. De overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het betreffende jaar.

3.5 Paragraaf bedrijfsvoering

Verordening 212: Artikel 18: In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand*
- b. Percentage ziekteverzuim*

Servicecentrum MER

Afdeling Bedrijfsvoering

Sinds 1 juli 2017 is de afdeling bedrijfsvoering van het Servicecentrum MER operationeel. De taakvelden Financiën, HRM, DIV en I&A zijn ondergebracht bij deze afdeling.

Juridische zaken

Vanuit de gemeentelijke organisatie en Servicecentrum MER (Omgevingsdienst, Sociaal Domein en Bedrijfsvoering) wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de juridische vraagbaak- en controlfunctie. Hierdoor kunnen juridische risico's al in de voorfase worden afgewend. De verwachting is dat de juridische vraagbaak- en controlfunctie in 2022 zich doorzet en dat er meer juridisch advies wordt ingewonnen op verschillende beleidsterreinen. Ook wordt het mandaatregister op het terrein van de uitvoeringstaken van de MER-partners geharmoniseerd en worden gelet op de inefficiënties in het bezwaarproces de mogelijkheden onderzocht voor een gezamenlijke bezwaarschriftencommissie.

In vergelijking tot voorgaande jaren is het aantal bezwaren redelijk stabiel gebleven met soms een uitschieter. Deze uitschieters zijn meestal het gevolg van beleids- en wetswijzigingen. Meer dan voorheen is ook ingezet op premiation wat in diverse gevallen tot een minnelijke oplossing dan wel het intrekken van het bezwaarschrift heeft geleid. Door het intensiveren van de aanpak van ondermijning bestaat de verwachting dat er in 2022 meer (extern) juridisch advies wordt ingewonnen en dat daarmee samenhangend ook een toename van het aantal bezwaar- en beroepschriften te verwachten is.

Daarnaast kan worden opgemerkt dat het aantal oneigenlijke verzoeken op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) is afgenomen, mede ten gevolge van de loskoppeling van de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen. Wel is een tendens merkbaar waarbij er andere verzoeken worden gedaan, zoals verzoeken op grond van de Algemene Verordening Gege-

vensbescherming (AVG) en de Wet Hergebruik Overheidsinformatie.

De Wet Open Overheid (Woo) treedt naar verwachting medio 2022 in werking. De wet geeft regels over het actief openbaar en toegankelijk maken van overheidsinformatie en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De wet verplicht overheidsorganisaties documenten in elf categorieën (wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuurstaken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen en klachten) actief openbaar te maken, welke taak mogelijk extra formatie meebrengt. Deze wet vervangt de Wet Openbaarheid van Bestuur.

Bij de afhandeling van klachten wordt zoveel mogelijk de minnelijke procedure toegepast omdat dit in veel gevallen tot een voor alle betrokkenen positief resultaat leidt. Voor de afhandeling van klachten over het Servicecentrum MER geldt dat de ontvangst en registratie van die klachten en ook de bewaking van de procedure bij de moedergemeente ligt. Dit vanwege de regierol van de moedergemeente ten opzichte van Servicecentrum MER. Dit heeft tot voordeel dat er veel meer zicht is op de aard en omvang van het aantal klachten. Daarnaast kan een klacht, respectievelijk de afwikkeling ervan, bijdragen aan verbetering van de dienstverlening.

Verder worden de gevolgen van de Omgevingswet die op 1 juli 2022 in werking treedt inzichtelijk gemaakt en wordt op de wijzigingen voor de organisatie zoveel mogelijk geanticipeerd.

HRM

Salarisafspraken

Er is voor het jaar 2021 nog geen nieuwe cao Gemeenten vastgesteld per 1 juli 2021. Werkgevers en de vakbonden zijn hierover nog in overleg. Belangrijke onderwerpen waarover nog afspraken gemaakt moeten worden zijn o.a. de verbetering van het loon voor gemeenteteambtenaren, verlof, thuiswerken en vitaliteitsbeleid.

Naar verwachting komt er in de tweede helft van 2021 een nieuwe cao. Dan wordt ook pas duidelijk welke financiële consequenties deze met zich meebrengt. In de meerjarenbegroting 2022-2025 is een stelpost opgenomen voor cao-ontwikkelingen.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

In 2020/2021 heeft elke medewerker een arbeidscontract volgens de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren ontvangen, waarmee de overgang naar het private arbeidsrecht en de daarop gebaseerde cao is onderstreept. In de lijn daarvan zijn alle personeelsregelingen vervat in een personeelshandboek. Dit personeelshandboek is MER-breed gelijklopend, waarmee direct een stap is gezet in de verdere harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden.

E-HRM: Nieuw HRM & Payroll softwarepakket

1 januari 2023 eindigt het contract tussen SC MER en de huidige leverancier Centric van het E-HRM systeem welke in de vier organisaties gebruikt wordt. Het gaat dan om MijnHR/Youpp en het PIMS-systeem. Vervanging van het E-HRM systeem is daarom nodig. De voorbereidingen voor het aanbestedingsproces zijn inmiddels gestart. De verwachting is dat de publicatie van de aanbesteding plaatsvindt in het 4^e kwartaal 2021 en de definitieve gunning in het 1^e kwartaal 2022. Na de definitieve gunning kan gestart worden met de implementatie en het informeren en opleiden van alle gebruikers.

Thuiswerken

Door de coronacrisis werken medewerkers sinds begin 2020 zoveel mogelijk thuis. Steeds meer is er het besef dat dit geen tijdelijke situatie is. De verwachting is dat ook na de coronapandemie het thuis werken blijvend is. Inmiddels ligt er een conceptregeling waarin nadere afspraken zijn vastgelegd over thuiswerken. Deze conceptregeling moet nog het besluitvormingstraject doorlopen. De verwachting is dat dit in het 3^e kwartaal 2021 wordt afgerond.

HR21

Sinds 2018 maakt Gemeente Echt-Susteren gebruik van de functiebeschrijvingen uit functiewaarderingssysteem HR21. In 2021 zijn per functie resultaatbeschrijvingen opgesteld en een formulier voor het vastleggen van resultaatafspraken ontwikkeld. Gedurende het jaar is geëxperimenteerd met het gebruik daarvan en ook het uitgaan van HR21-competenties die horen bij de functiebeschrijvingen. In 2022 wordt op basis van de resultaten daarvan bekeken in welke vorm deze officieel worden vastgesteld.

Opleiden en ontwikkelen

Met het jaarlijks opleidingsbeleid wordt aandacht gegeven aan de ontwikkeling van medewerkers, leidinggevend en de organisatie als

totaal. Om te zorgen voor groei in kennis en kunde en een optimale aansluiting bij ontwikkelingen in het vakgebied en rondom gemeenten, worden zowel organisatie- of teambrede opleidingstrajecten opgezet en individuele leertrajecten ingezet. Dit gebeurt via e-learnings en webinars en naar verwachting in 2022 ook weer klassikaal.

Personeelsplanning

Een goede match tussen (bestuurlijke) opgaven en medewerkerscapaciteit is evident. Om hier vorm aan te geven vervolgt Gemeente Echt-Susteren het ingezette SPP-traject. Met deze Strategische Personeels Planning verkrijgt het management cyclisch inzicht met welke uitgangspunten en HR-interventies dit vorm gegeven kan worden.

Arbo

In 2021 is onder externe begeleiding een nieuwe RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) uitgevoerd en een bijbehorend Plan van Aanpak opgesteld. De implementatie hiervan is gestart in 2021 en loopt door in 2022. Het betrouwbaar en actueel houden van de RI&E is een continue proces en hierbij worden jaarlijks een deel van de in 2021 geconstateerde knelpunten aangepakt. Voor de locatie Handelsweg 10 in Susteren is in 2021 een aparte RI&E uitgevoerd en opgesteld. Ook de implementatie van dit Plan van Aanpak loopt door in 2022. Verder is in 2021 een uitgebreid PSA (Psychosociale Arbeidsbelasting) uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn per team besproken en opgepakt. Deze aanpak wordt gecontinueerd in 2022.

In 2021 is in werksessies met deelname van preventiemedewerkers, OR-afgevaardigden van de vier MER-organisaties en HRM gewerkt aan een gezamenlijke arbobeleid. Het arbobeleid vormt de kapstok waaronder overige arbo gerelateerde onderwerpen een plaats gaan krijgen. Denk hierbij aan het harmoniseren van werkzaamheden in het kader van arbo en verder beleid ontwikkelen/harmoniseren. In 2022 worden deze onderwerpen opgepakt volgens een nog te maken planning.

In 2020 heeft er een aanbesteding plaatsgevonden voor een nieuwe bedrijfsarts. Deze is eind 2020 afgerond. Vanaf 1 januari 2021 is er één bedrijfsarts voor de vier organisaties.

De dienstverleningsovereenkomst met de nieuwe bedrijfsarts loopt tot 1 januari 2023. Hierna is het jaarlijks mogelijk de overeenkomst te verlengen met telkens een jaar.

HRM-kengetallen

peildatum 30 juni 2021

Leeftijdsofbouw per 30 juni 2021							
	Totaal	< 25	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55-59	> 60
Totaal aantal medewerkers	140	0	16	36	35	23	31
mannen	82	0	9	22	18	15	18
vrouwen	58	0	7	14	16	8	13

Deeltijdfactor per 30 juni 2021		Aantal		Percentage	
	TOTAAL	Fulltime	Parttime	Fulltime	Parttime
Totaal aantal medewerkers	140	95	45	68%	32%
Mannen	82	73	9	89%	11%
vrouwen	58	22	36	38%	62%

Ontwikkeling gemiddeld ziekteverzuimpercentage	
2016	4,78%
2017	5,48%
2018	4,08%
2019	4,22%
2020	6,06% ¹⁾
2021	7,44% ²⁾

Schaalbezetting per 30 juni 2021		
Schaal	Aantal medewerkers	%
0 t/m 3	2	1%
4 t/m 6	20	14%
7 t/m 9	51	37%
10 t/m 12	61	44%
13 en hoger	6	4%
Totaal	140	100,0%

Ontwikkeling personeelsbestand	
2017	151,54 fte
2018	126,08 fte
2019	126,53 fte
2020	124,29 fte
2021	126,44 fte
Per 1 januari 2016 is het Sociaal Domein overgegaan naar het Servicecentrum MER.	
Per 1 juli 2017 zijn onderdelen Bedrijfsvoering overgegaan naar het Servicecentrum MER.	

¹⁾ In de begroting 2021 stond voor 2020 een onjuist percentage

²⁾ Het ziekteverzuimpercentage ligt boven het landelijk gemiddelde voor vergelijkbare gemeenten (5,4 % in 2020; voor 2021 is dit niet bekend). Het hogere verzuim heeft te maken met enkele langdurig zieken. Daarnaast is ook het aantal zieken hoger dan gebruikelijk. Dit wordt vooral veroorzaakt door het coronavirus.

Indicatoren/kengetallen	
Wettelijk voorgeschreven	
Formatie fte per 1.000 inwoners	3,98 fte
Bezetting fte per 1.000 inwoners	4,35 fte
Apparaatskosten per inwoner	€ 388,42
Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	4,29%
Overhead in % van totale lasten	8,11%

Financiën

Beleids- en budgetcyclus

In 2022 worden de volgende producten uit de beleids- en budgetcyclus (BBC) aan de raad aangeboden:

Raad	Product
Juni/juli	jaarrekening 2021
Juni/juli	1 ^e bestuursrapportage 2022
Juni/juli	kadernota 2023
November	begroting 2023
December	2 ^e bestuursrapportage 2022

In november 2022 wordt de nota reserves en voorzieningen 2021 geactualiseerd en aan de raad voorgelegd.

Kostentoerekening

Omdat medewerkers van de gemeente ook werken aan investeringen en grondexploitaties, worden uurkosten hiervan toegerekend aan bedoelde investeringen en exploitaties. Dit is gerechtvaardigd vanuit het oogpunt van kosten toerekenen waar ze thuishoren en is ook bedrijfseconomisch gebruikelijk.

Relatie met programma's

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de 'bestuurlijke' organisatie. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het slagen van de programma's is voor een belangrijk deel afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

Er is een samenhang tussen het programma Bevolking en Bestuur en de paragraaf Bedrijfsvoering. De paragraaf richt zich op de reguliere operationele kaders terwijl het programma zich meer richt op de relatie tussen de inwoners en de gemeente.

Informatiemanagement

In het vastgestelde bedrijfsplan informatisering (2020) is de beleidsfunctie voor informatievoorziening en automatisering binnen servicecen-

trum MER geïntroduceerd en vervolgens in 2021 formatief ingevuld. Informatisering is een dynamisch werkterrein door de vele en frequente maatschappelijke, technologische en wettelijke ontwikkelingen. Servicecentrum MER neemt hierin de regie ("initieënd op de inhoud en sturend op het proces") om samen met de deelnemende gemeenten te komen tot een beleid dat in de eerste plaats gericht is op kostenbesparing (uniforme oplossingen), kwaliteit (moderne oplossingen) en veiligheid. Essentieel is dat landelijke ontwikkelingen als Common Ground en Samen Organiseren maximaal omarmd worden en bepalend zijn voor het beleid. In veel ontwikkelingen heeft een goede invulling van informatievoorziening en automatisering een belangrijke en steeds meer bepalende rol. Zo is moderne digitale dienstverlening uitsluitend mogelijk met moderne ICT en voor de invoering van de Omgevingswet (1 juli 2022) is beschikbaarheid van en aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zelfs randvoorwaardelijk. Om alle relevante ontwikkelingen goed te volgen én om deze goed te vertalen – binnen de beleidskaders – in effectieve en efficiënte oplossingen zorgt servicecentrum MER voor uitvoerbare adviezen en desgewenst voor implementatie. Omdat er een spanningsveld is tussen beschikbare en gevraagde capaciteit voor advisering en implementatiebegeleiding wordt portfoliomanagement gevolgd om gezamenlijk de juiste prioriteiten te stellen. Daarnaast wordt meer dan voorheen, gebruik gemaakt van elders opgedane ervaringen. Wat zijn voorwaarden om de beoogde resultaten te behalen?

- Een voldoende personele invulling van de formatie. De formatieve ruimte en de midelen zijn er, maar een kwalitatief goede invulling blijkt binnen de bestaande kaders van het functiehuis voor specifieke functies moeilijk.
- Co-creatie en coproductie met alle belanghebbenden. Dit geldt vooral voor het efficiënter met elkaar werken en het streven

naar uniformiteit in relatie tot lokale voorkeuren.

- Digitalisering van gegevens- en informatiestromen binnen de gemeentelijke processen. Dit geldt met name voor de efficiencyvoordelen binnen informatiebeheer.
- Beperkt optreden van risico's, zoals genoemd in de risicoparagraaf.

Informatie & automatisering

Het professioneel beheren en onderhouden van een complexe ICT-infrastructuur is nodig om medewerkers in de gemeenten en servicecentrum MER optimaal te ondersteunen en anderzijds om gegevensveiligheid te garanderen. Naast het reguliere beheer en onderhoud ('going business') wordt in 2022 verder gewerkt aan het verbeteren van de basisinfrastructuur:

- Meer uniforme oplossingen, zodat beheer er van met minder kosten gedaan kan worden;
- Meer gezamenlijke oplossingen, zodat kosten gedeeld en dus lager worden;
- (Nog) meer prioriteit aan beveiliging van de infrastructuur, zodat technische beveiligingsrisico's worden geminimaliseerd.

De coronapandemie heeft geforceerd om werkzaamheden thuis te verrichten in plaats van op kantoor. Wat in 2019 niet voor mogelijk werd gehouden, werd zodoende in 2020 werkelijkheid. Besloten is dat het thuiswerken blijvend is, weliswaar in een andere verhouding dan tijdens de coronapandemie. Om beter op die nieuwe situatie in te spelen, is een moderne werkomgeving noodzakelijk. Een omgeving waarin plaats- en tijdonafhankelijk gewerkt kan worden. Een omgeving waarin digitaal samenwerken, ook op afstand, optimaal gefaciliteerd wordt. Microsoft Office 365 is zo'n omgeving waarin verschillende functies daarvoor geïntegreerd beschikbaar komen, waarbij gegevensveiligheid een belangrijk aandachtspunt is. In dit kader wordt ook bekeken in hoeverre de huidige telefoniefunctie geïntegreerd en eventueel herzien moet worden.

We vervolgen het professionaliseren van onze servicedesk door te investeren in kennis/kunde met vakopleidingen. We meten de prestaties zoals die zijn opgenomen in de producten- en dienstencatalogus (PDC) en het Uitvoeringsplan (UP), stemmen die af met de opdrachtgevers en ondernemen acties waar nodig en mogelijk.

Informatiebeveiliging

Naast puur technische maatregelen om beveiligingsrisico's te verkleinen, zijn maatregelen nodig om gegevensveiligheid op een voldoende hoog niveau te brengen. Organisaties zijn im-

mers in toenemende mate kwetsbaar door cybercriminaliteit en inbreuk op privacy. De deelnemende gemeenten moeten er op kunnen vertrouwen dat de systemen in servicecentrum MER naar behoren beveiligd zijn en dat de privacy in de werkprocessen afdoende gewaarborgd is. Dat vertrouwen wordt verkregen door meer dan voorheen aantoonbaar "in control" te zijn. Concreet betekent dit dat procedures en werkwijzen zijn vastgelegd en gedocumenteerd en dat periodiek getoetst wordt of in de praktijk daadwerkelijk op die manier gewerkt wordt.

In 2022 neemt het servicecentrum MER op het gebied van gegevensveiligheid meer dan voorheen de coördinatie en regie voor de vier MER-organisaties op zich.

Bescherming persoonsgegevens (privacy)

De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vormt het kader van privacywetgeving dat uniform geldt in Nederland en in de rest van de Europese Unie. In de AVG wordt geregeld hoe er moet worden omgegaan met persoonsgegevens.

In 2022 speelt het beschrijven van de werkprocessen en de daaraan gekoppelde risico inventarisatie een hoofdrol. De proceseigenaren beschrijven de risico's in hun processen en gaan werken aan het reduceren van deze risico's.

Facilitaire Zaken

Doorontwikkeling facilitaire dienstverlening

De in 2021 ingezette professionalisering van de interne dienstverlening wordt in 2022 verder doorgezet.

Opknappen representatieve ruimtes

Na de aanpassing van de vergaderruimtes en een deel van de kantoren in het bestuurscirkel, worden in 2022 de werkkamers van de wethouders opgeknapt. Daarnaast wordt de trouwkamer aangepast en omgevormd tot een meer eenvoudig te gebruiken ruimte, die voor vergaderen en trouwen te gebruiken is. Het eerder opgestelde huisvestingsconcept wordt hierbij als handleiding gebruikt.

Evenementen

In 2022 wordt de gebruikelijke facilitaire ondersteuning geleverd bij in- en externe evenementen.

Gevolgen Corona maatregelen

Vanaf 2020 is de hele wereld in de ban van de medische, economische, financiële en maatschappelijke gevolgen die het coronavirus heeft veroorzaakt.

Ook de gemeente merkt de gevolgen van de crisisbestrijding door de overheid. Zowel aan de

uitgaven als aan de inkomstenkant loopt de gemeente risico.

In de jaarrekening 2019 is hierover voor het eerst melding van gemaakt. Dit gebeurde door het opnemen van een tekstpassage in de paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen en in de rubriek *'gebeurtenissen na balansdatum'* in deel II van diezelfde jaarrekening 2019.

In de 1^e bestuursrapportage 2020 is een apart hoofdstuk en een bijlage besteed aan de op dat moment in te schatten gevolgen voor de gemeente. Financieel heeft dit alleen geleid tot een aframing van de opbrengst toeristenbelasting. Daarnaast is besloten de heffing op precariobelasting voor terrassen niet op te leggen om zo de ondernemers een beetje tegemoet te komen. In de verordening precariobelasting 2021 is de heffing op deze belasting voor terrassen helemaal komen te vervallen.

In de 2^e bestuursrapportage 2020 zijn meerdere financiële gevolgen in beeld gebracht. Dit betrof onder meer:

- de compensatiemiddelen die het rijk via de septembercirculaire 2020 voor de gemeenten beschikbaar stelde;
- lagere kosten door het sluiten van scholen;
- gedeeltelijke kwijtschelding huur Museum van de Vrouw;
- gedeeltelijke kwijtschelding huren gemeentelijke sportaccommodaties;
- hogere kosten vanwege sluiting bibliotheken;
- TOZO-middelen
- financiële zekerheid aanbieders jeugdzorg;
- financiële noodmaatregel aanbieders Wmo;
- eigen bijdrage afnemers zorg Wmo;
- dividend 2019 BNG;
- facilitaire kosten;
- kosten thuiswerken;
- meerkosten van het Servicecentrum MER.

Ook in de jaarrekening 2020 komt het woord corona veelvuldig voor. In de rubrieken 'wat hebben we ervoor gedaan' van de diverse programma's is toegelicht wat de gevolgen van de crisis voor het betreffende programma waren. In het hoofdstuk 3 (rekeningsaldo) blijkt dat een groot deel van het positieve rekeningresultaat werd veroorzaakt door activiteiten die niet uitgevoerd konden worden door de coronamaatregelen.

In de legesverordening 2021 heeft de raad besloten om aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het maken van bouwwerken, bouwsels of overkappingen voor het voeren van een winterterras, in de periode van 1 januari 2021 tot en met 1 april 2021, vrij te stellen van de verschuldigde leges voor het in behandeling

nemen van de aanvraag. Helaas hebben ondernemers hier geen gebruik van kunnen maken door de 2^e lockdown.

In de 1^e bestuursrapportage 2021 worden de gevolgen van de maatregelen toegelicht in de volgende onderwerpen.

- accountantskosten
- verkiezingen
- bewegingsonderwijs scholen
- budget investeringssubsidies
- coronamiddelen jeugd- en jongerenorganisaties
- de compensatiemiddelen die het rijk via de december- en maartcirculaire voor de gemeenten beschikbaar stelde;
- wijzigingen functionaliteit beschikbare ruimtes gemeentehuis

Lokale steunmaatregelen

De activiteiten van de verenigingen binnen de gemeente zijn de afgelopen tijd (nagenoeg) volledig stil komen te liggen en blijven naar verwachting de komende periode 'on hold'. Het lokale maatregelenpakket is onder de loep genomen en voor 2021 is een besluit genomen over aanvullende maatregelen. De gevolgen van het coronavirus voor de lokale vrijwilligersorganisaties en instellingen binnen het sociaal domein (waarmee een subsidiërelatie bestaat, gebaseerd op een specifieke subsidieregeling) zijn in beeld gebracht. Mede op basis hiervan zijn lokale steunmaatregelen afgekondigd door een tijdelijke subsidieregeling (Subsidieregeling Lokale Steunmaatregelen Corona 2020 en 2021 voor het Maatschappelijk Domein) om de verenigingen en organisaties financieel te laten overleven en daardoor de lokale infrastructuur voor het sociaal domein in Echt-Susteren in stand te houden.

Concreet betekent dit:

- dat de subsidieverlening voor vrijwilligersorganisaties over 2021 niet is gewijzigd en dat de subsidie tegelijkertijd is vastgesteld op het verleningsbedrag;
- het vaststellen van een Subsidieregeling Lokale Steunmaatregelen Corona 2020 en 2021 voor het Maatschappelijk Domein;
- het vaststellen van het subsidieplafond voor de Subsidieregeling Lokale Steunmaatregelen Corona 2020 en 2021 voor het Maatschappelijk Domein;
- onder voorbehoud van het door de gemeenteraad via vaststelling van deze 1^e bestuursrapportage 2021 beschikbaar stellen van de benodigde financiële middelen:

- a. aan de gemeenschapshuizen een eenmalige subsidie toe te kennen;
- b. de huur van de gemeentelijke buitensportaccommodaties over de periode 1 januari tot en met 31 augustus 2021 niet bij de gebruikers in rekening te brengen;
- c. de huur van het cultuurhuis Edith Stein over het eerste halfjaar 2021, zijnde € 33.750, niet in rekening te brengen bij de Stichting Museum van de Vrouw;
- d. het exploitatietekort ad € 20.250 van het Cultuurhuis Edith Stein ten laste te brengen van de coronamiddelen.

In de meicirculaire 2021 is over het verstrekken van coronamiddelen door het rijk bekendge-

maakt dat de gemeente nog een bedrag van € 10.000 ontvangt voor *Jeugd aan zet*. Dit is bestemd voor het ondersteunen van jongeren die geraakt zijn door de effecten van de coronacrisis voor de wintereditie 2021. Via de decembercirculaire 2020 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de zomereditie.

Aangekondigd is dat via de september- of decembercirculaire 2021 de gemeente nog een bedrag tegemoet kan zien van € 93.854 voor compensatie coronamaatregelen. Het betreft budget voor de lokale cultuur voorzieningen € 80.383 en budget voor buurt- en dorpshuizen € 13.472.

3.6 Paragraaf verbonden partijen

Verordening 212, artikel 19:

1. *In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval van elke verbonden partij op:*
 - a. *De naam en vestigingsplaats*
 - b. *Het financieel belang van de gemeente*
 - c. *De zeggenschap van de gemeente*
 - d. *Het publiek belang dat wordt gediend met de deelname*
 - e. *De bestuursstructuur*
2. *Het beleid over verbonden partijen wordt vastgelegd in de Nota verbonden partijen. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *De uitgangspunten voor het beleid over verbonden partijen*
 - b. *Het denkkader voor de uitvoering van taken door verbonden partijen*
 - c. *De randvoorwaarden voor deelname in een-verbonden partij*
 - d. *Het beheer van en het toezicht op een verbonden partij*

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is gewijzigd door de invoering van een aantal aanpassingen die bijdragen aan de interne sturing door provinciale staten en de raad en aan een betere vergelijkbaarheid tussen provincies en tussen gemeenten. Voor de paragraaf verbonden partijen heeft deze wijziging tot gevolg dat:

Voorgeschreven wordt dat de lijst van verbond partijen wordt opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Stichtingen/verenigingen;
3. Coöperaties/vennootschappen.
4. Overige verbonden partijen.

Om te voorkomen dat dezelfde informatie in de verschillende beleidsstukken rond begroting en verantwoordingen moet worden opgenomen, worden de voorschriften over de paragraaf verbonden partijen in het nieuwe BBV vereenvoudigd. De betekenis van deze paragraaf is ook afhankelijk van de vraag of er een Nota Verbonden Partijen aanwezig is, waarin een kader stellend overzicht is opgenomen. De paragraaf verbonden partijen kan zich dan beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten er van.

Inleiding

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de zogenaamde 'verbonden partijen'. Dit zijn rechtspersonen waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang, als ze een zetel heeft in het bestuur, of als ze stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang, als zij geld ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement, of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente.

Een partij die jaarlijks een subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij.

Visie en beleid over verbonden partijen.

De gemeente Echt-Susteren streeft ernaar om een bestuurlijk en financieel belang te houden in die organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang en waarvan de activiteiten aansluiten bij het beleid zoals dat door de gemeente Echt-Susteren wordt gevoerd.

De Nota verbonden partijen 2011 is vastgesteld in de raadsvergadering van 15 december 2011. In deze nota is het beleid over verbonden partijen geformuleerd. De nota wordt in 2021 geactualiseerd.

Algemeen

Bij het aangaan en continueren van samenwerking met - of deelnemingen in - verbonden partijen, is het van belang om af te wegen:

- Wat is de meest doelmatige manier om de betreffende taak uit te voeren?
- In hoeverre is gegarandeerd, dat de verbonden partij bij de taakuitvoering de resultaten realiseert die de gemeente voor ogen staan?
- Heeft de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in de taakuitvoering?

De gemeente Echt-Susteren heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente Echt-Susteren beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen.

Een volledig overzicht van de partijen waarin de gemeente bestuurlijk en/of financieel per 31 augustus 2021 participeerde, treft u in deze paragraaf aan.

Samenwerking is noodzakelijk. Alle taken die de gemeente samen met anderen beter, efficiënter en effectiever kan doen dan alleen, komen daarvoor in principe in aanmerking. Alleen, hierbij moet iedere keer opnieuw de schaal in aanmerking genomen worden. Een grotere schaal biedt vaak een groter draagvlak (economisch, kennis, distributie). Daarnaast kan

uiteraard in bepaalde gevallen ook nog worden gekozen voor uitbesteden.

Het niveau van samenwerking kan uiteraard ook verschillen. Samenwerking is mogelijk op gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kan men ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties. Verder kan samenwerking nog worden gesplitst in verplichte en vrijwillige samenwerking. Verplichte samenwerking kent de gemeente bijvoorbeeld op het gebied 'rood-wit-blauw': brandweer, rampenbestrijding en politie.

Overzicht verbonden partijen per 31-08--2021

Nr.	Naam
A. Gemeenschappelijke regelingen	
1.	Veiligheidsregio Limburg-Noord
2.	Westrom
3.	Omnibuzz
4.	Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)
5.	Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6.	Reinigingsdienst Maasland
7.	Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
8.	Openbaar lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette
9.	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)
B Stichtingen / verenigingen	
1.	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing
2.	Visit Zuid-Limburg
3.	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)
C Coöperaties / vennootschappen	
1.	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.
2.	C.V. Inkoopcentrum Zuid
3.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4.	N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
5.	Bocage Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
6.	Deelneming Enexis Holding N.V.
7.	Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
8.	CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)
D Overige verbonden partijen	
1.	Euregio Rijn-Maas-Noord
2.	Euromosa
3.	Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)
4.	Samenwerking Midden-Limburg

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord

Doel	De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel: De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen voor: a) De brandweerzorg; b) De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; c) De rampenbestrijding en crisisbeheersing; d) Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; e) Het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; f) De publieke gezondheidszorg als bedoeld in de Wpg.
Nut	De gemeente heeft de regie op het lokale integrale veiligheidsbeleid. Sommige veiligheidsonderwerpen zijn echter regionaal belegd omdat dit qua schaalgrootte en efficiëntie voordelen biedt. Zo zijn de Veiligheidsregio's in het leven geroepen om de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Nederland goed te beleggen.
Noodzaak	Artikel 9 Wet veiligheidsregio's (Wvr). De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 (Veiligheidsregio Limburg-Noord), treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio.
Effecten	De effecten van de GR (zo mogelijk objectief meetbaar); • Inventarisatie van risico's van branden, rampen en crises; • adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of op grond van de wet aangewezen gevallen en in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; • adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; (het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand) • voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; • instellen en in stand houden van een brandweer; • instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen; • voorzien in de meldkamerfunctie; • aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; • inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de Veiligheidsregio.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord	
	aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Vestigingsplaats	Venlo
Deelnemers	Limburgse gemeenten vanaf Echt-Susteren en noordelijker.
Bestuursstructuur	Het aantal deelnemers aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat per 31 december 2020 uit 15 gemeenten. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling bestaat een bestuurscommissie GGD en een bestuurscommissie Veiligheid. De bestuurscommissies zijn adviserend aan het AB.
Financiën	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in: 2021 € 3.329.000 2022 € 3.388.000 2023 € 3.399.000 2024 € 3.398.000 2025 € 3.397.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 3.771.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 7.540.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 49.836.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 50.608.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 6.395.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 6.177.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 49.471.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 55.778.000
Solvabiliteit (EV / VV)	13,0%
Resultaat 2020	€ 1.262.000
Risico	De deelnemende gemeenten kunnen bij niet nakomen van financiële verplichting, door aangetrokken geldleningen of verstrekte garanties, hoofdelijk worden aangesproken (art 32). Bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling regelt het algemene bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen van de deelnemende gemeenten.

2. Westrom	
Doel	Westrom heeft tot doel om mensen te integreren in de samenleving door werk. Het gaat dan om mensen die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt. De missie van Westrom is om deze mensen te helpen zich via werk verder te ontplooien. Dit vanuit de visie dat elk mens waarde heeft en passend werk verdient. Leidende doelstellingen voor Westrom zijn het in gezamenlijkheid uitvoeren van de re-integratie, het succesvol invullen van (beschutte) werkplekken en het ontwikkelen van medewerkers door (zo regulier mogelijk) werk. De activiteiten en werkzaamheden van Westrom zijn er op gericht om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking volwaardig aan de slag kunnen. Westrom biedt daarmee ondersteuning aan hen die dit nodig hebben op weg naar een passende baan.
Nut	Westrom is de uitvoeringsorganisatie van en voor vijf gemeenten in Midden-Limburg. Er wordt intensief samengewerkt met de deelnemende gemeenten in Midden-Limburg en er vindt afstemming plaats over beleid en uitvoering. De aan de Westrom verbonden gemeenten zijn Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Noodzaak	De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Westrom voert voor de vijf gemeenten een belangrijk deel van de Participatiewet uit. Daarmee vervult Westrom als Participatiebedrijf een belangrijke rol bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking (waaronder met name de Wsw-doelgroep) als ook bij het toe leiden naar regulier werk voor de bredere doelgroep van de Participatiewet en de invulling van beschut werk. Westrom heeft de kennis, ervaring en het netwerk om de kwaliteiten van mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt te vertalen naar geschikt werk met professionele begeleiding.
Effecten	Het aantal medewerkers per ultimo 2020 bij of via Westrom bedraagt 900,20 fte tegen 959,60 fte per ultimo 2019. Daarmee vervult Westrom een belangrijke maatschappelijke functie en is Westrom één van de grotere werkgevers in de regio. Naar de toekomst toe ligt er een belangrijke taak voor Westrom om invulling te geven aan de wettelijk verplichtte realisatie van beschut werk nieuw, dat gefaseerd de oude Wsw-dienstverbanden gaat vervangen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Westrom is een intergemeentelijk samenwerkingsverband van 5 Midden-Limburgse gemeenten. Aan het hoofd van deze intergemeentelijke samenwerking staan een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden van het college van burgemeester en wethouders van elke deelnemende gemeente. Daarnaast zijn drie externe adviseurs aan het algemeen bestuur toegevoegd. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf afgevaardigden van het algemeen bestuur en drie externe leden, die op basis van hun deskundigheid door Westrom zijn gevraagd om zitting te nemen in het bestuur. De gemeenteraad kan de eigen leden van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente. Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Westrom krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad binnen acht weken na ontvangst van de stukken aan het dagelijks bestuur van Westrom zijn zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Het algemeen bestuur beoordeelt en bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de

2. Westrom	
	raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting. Het algemeen bestuur van Westrom stelt de stukken voor 1 juli vast. Naast deze verantwoordingsplicht van een lid van het algemeen bestuur aan college en raad heeft de gemeenteraad altijd nog de mogelijkheid om op grond van de Gemeentewet het vertrouwen in de wethouder of het lid van het algemeen bestuur op te zeggen. Dit is het meest vergaande middel dat de gemeenteraad kan inzetten.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Per 31 december 2020 waren er de volgende deelnemers: gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond
Bestuursstructuur	Er is een algemeen en dagelijks bestuur
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 2.843.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.044.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 3.514.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 3.487.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.074.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 4.101.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 3.980.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 3.932.000
Resultaat 2020	€ 750.964
Financiën	De verdeling van de gemeentelijke bijdrage vindt zijn basis in de afspraken voor de GR (de regeling baten en lasten Westrom). Voor de Wsw-doelgroep wordt een gemeentelijk budget van het ministerie ontvangen, dat volledig wordt doorbetaald aan Westrom. De gemeentelijke bijdrage aan de Westrom bedraagt in: 2020 € 801.024 2021 € 660.162 2022 € 491.684 2023 € 369.673 2024 € 281.484 2025 € 274.135 De bijdrage van het ministerie die volledig wordt doorbetaald is op basis van de meicirculaire 2021, in: 2020 € 3.630.138 2021 € 3.335.089 2022 € 3.147.341 2023 € 3.004.021 2024 € 2.899.667 2025 € 2.629.954
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort binnen de Westrom. De komende jaren moet Westrom haar organisatie(-omvang) aanpassen aan een verder afnemende Wsw-doelgroep.

3. Omnibuzz	
Doel	Omnibuzz is de organisatie die voor haar klanten (reizigers en gemeenten) het vervoer met de regiotaxi regelt. Inwoners die een beperking ondervinden m.b.t. het vervoer en het zich lokaal verplaatsen kunnen bij de gemeente een aanvraag doen voor de regiotaxi. Omnibuzz verstrekt de vervoersplassen en verzorgt de administratieve afhandeling van het reizen. Taken: administratie en beheer van het klantenbestand, planning van de ritten, pasverstrekking, klachtenafhandeling, advisering aan pashouders over het op maat maken van de vervoerswensen, adviseren aan gemeenten over beleidsontwikkeling, communicatie via (nieuws)brieven aan reizigers, persberichten, veel gestelde vragen, informatiefolders, planning en control, het voeren van een financiële administratie (automatische incasso reizigers, betaling vervoerders), het opstellen van de begroting en jaarrekening, tussentijdse financiële rapportages, het doen van calculaties en controle van ritgegevens, waarborgen van kwaliteit door een bonus/malus systematiek en controle op tijdigheid van uitgevoerde ritten, het doen van klanttevredenheidsonderzoeken.
Nut	Door de samenwerking met de deelnemende gemeenten is Omnibuzz in de loop van de jaren uitgegroeid tot een organisatie die rekening houdt met de belangen van gemeenten en hun inwoners. Omdat er wordt samengewerkt met 30 gemeenten vindt er afstemming plaats over beleid en uitvoering rondom de regiotaxi. Dat biedt uniformiteit en schaalvoordelen.
Noodzaak	• Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten. • Omnibuzz heeft een groot bereik in de provincie. • Omnibuzz verzekert de klanten van een juiste uitvoering door de ervaring en deskundigheid op gebied van collectief vraagafhankelijk vervoer. • Omnibuzz neemt administratie uit handen. Zij zorgt voor controle op de ritgegevens en geeft inzicht in het gebruik en de kosten. • Omnibuzz evalueert de dienstverlening en handelt klachten af. • Omnibuzz verzorgt de coördinatie tussen de reiziger en deelnemende gemeenten.
Effecten	De GR Omnibuzz zorgt dat klanten (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten. De GR Omnibuzz werkt in overleg met de gemeenten en klanten continu aan kwaliteitsverbeteringen en beheersbaarheid van vervoersvormen. Het efficiënter organiseren van vervoer levert resultaten op duurzaamheid (minder voertuigen nodig) en zorgt dat vervoer binnen de gemeentelijke begrotingen mogelijk blijft. Dit sluit aan bij de (al ingezette) kanteling in het sociaal domein, het bevorderen van zelfredzaamheid en het zo veel als mogelijk gebruik maken van algemeen (voor iedere inwoner) toegankelijke voorzieningen (bijvoorbeeld het openbaar vervoer). • Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	GR Omnibuzz is een collegeregelings in de vorm van een openbaar lichaam. Een collegeregelings wil zeggen dat de colleges van de deelnemende gemeenten de regeling hebben getroffen. Dit houdt ook in dat er geen raadsleden in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats kunnen nemen. De gemeenteraad kan het eigen lid van het algemeen bestuur ter verant-

3. Omnibuzz	
	woording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente. Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. De algemene financiële en beleidsmatige kaders geven een aanwijzing over de hoogte van de eigen bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Omnibuzz krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz hun zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Niet het dagelijks bestuur maar het algemeen bestuur, waarin alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd, bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting.
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten, met uitzondering van Mook en Middelaar.
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke Regeling. Er is een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door 32 wethouders van de deelnemende gemeenten (van elke afzonderlijke gemeente is de portefeuillehouder Wmo lid van het AB). Het Dagelijks Bestuur van Omnibuzz wordt gevormd door zeven portefeuillehouders van deelnemende gemeenten
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 958.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.072.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 2.480.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.517.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 588.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 582.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 3.643.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 3.616.000
Resultaat 2020	€ 3.348.000
Financiën	Iedere gemeente betaalt het werkelijke aantal zones die de geïndiceerde inwoners met Omnibuzz reizen. De beheerskosten worden voor 50% afgerekend op basis van het aantal pashouders en voor 50% op basis van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in: 2020 € 614.000 2021 € 638.000 2022 € 706.007 2023 € 718.655 2024 € 728.168 2025 € 736.197
Toekomstige verwachtingen	In de 30 deelnemende gemeenten is, op totaalniveau, al een aantal jaar op rij een stijging van vervoer waar te nemen. Door de uitbraak van de COVID-19

3. Omnibuzz	
	pandemie is deze ontwikkeling in 2020 abrupt afgebroken. De ontwikkeling in het vervoersvolume was al grillig in die zin dat de ontwikkeling tussen gemeenten, maar ook in de tijd dezelfde tijd, sterk kan schommelen. De verdere ontwikkeling in het vervoer is door de actualiteit nog minder voorspelbaar. Er is een groeiende zorgbehoefte bij klanten. De toename van dementie/verward gedrag binnen de doelgroep heeft gevolgen voor het vervoer en de dienstverlening aan de klanten via de telefoon. Het uitvoeren van ritten en het verwerken van rit -en informatieaanvragen kost hierdoor meer tijd. Op verzoek van gemeenten zijn een aantal scenario's uitgewerkt van verdeelsleutels voor de afrekening van verschillende kosten tussen gemeenten. In 2021 wordt hiervoor een concreet voorstel ter besluitvorming voorgelegd. In 2021 wordt een wijziging van de GR Omnibuzz voorbereid. Deze bevat onder andere een uitwerking van het uittredingsprotocol en de verdeelsystematiek en ook wordt de regeling toekomstbestendig gemaakt door rekening te houden met de aanstaande wetswijziging in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Vestigingsplaats	Statutair: Echt Locaties: Maasbracht (afdeling Omgevingsdienst), Echt (afdeling Sociaal Domein en concernstaf), St. Odiliënberg (afdeling Bedrijfsvoering)
Doel	Het algemene doel van de Gemeenschappelijke Regeling MER (werknaam: Servicecentrum MER) is een adequate uitvoering van diverse taken op het gebied van het omgevingsrecht, sociaal domein en bedrijfsvoering voor de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Nut	Binnen het Servicecentrum MER bundelen de drie gemeenten hun afzonderlijke kwantitatieve en kwalitatieve uitvoeringscapaciteit, wat hen in staat stelt de kwaliteit en klantgerichtheid van de dienstverlening te verbeteren, de kwetsbaarheid te verminderen en continuïteit te borgen en kosten te reduceren, zonder daarbij te zeer in te boeten op sturingsmogelijkheden en 'bestuurlijke nabijheid'.
Noodzaak	<i>Omgevingsdienst</i> Onderzoeken naar verschillende landelijke (milieu)incidenten en naar de kwaliteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht (met name milieuhandhaving) hebben geleid tot de introductie van landelijke kwaliteitscriteria, die zijn verankerd in de Wet Vergunning Toezicht Handhaving. Deze kwaliteitscriteria zijn gericht op zowel de kwalitatieve als kwantitatieve capaciteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht. Aangezien de MER-gemeenten individueel niet konden voldoen aan deze kwaliteitscriteria is ervoor gekozen om in de vorm van een gemeenschappelijke regeling een uitvoeringsorganisatie op te richten die dat wel kan. <i>Sociaal Domein</i> Inspelend op de complexiteit van de drie decentralisaties binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugdwet en Wmo) is er voor gekozen om de uitvoeringstaken op het gebied van zorg, ondersteuning en participatie te bundelen en onder te brengen binnen het Servicecentrum MER. Dit om daarmee voor cliënten ook integraler, efficiënter en effectiever te kunnen opereren binnen het sociaal domein. <i>Bedrijfsvoering</i> Uitgangspunt is om waar mogelijk via de samenwerking op de bedrijfsvoering

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
	ringstaken financiën, human resource management (HRM), informatie & automatisering (I&A) en digitale informatievoorziening (DIV) voordelen te realiseren op het terrein van kostenbeheersing, kwaliteitsverbetering, klantgerichtheid en kwetsbaarheid/continuïteit. Dit door standaardisatie/uniformering, optimalisatie en synchronisatie van processen en systemen.
Effecten	<i>Algemeen</i> In het Uitvoeringsprogramma worden concrete resultaatafspraken vastgelegd. Over de voortgang van de resultaatafspraken wordt door het Servicecentrum MER gerapporteerd aan de opdrachtgevende gemeente. De raad wordt via het jaarverslag hierover geïnformeerd. <i>Omgevingsdienst</i> Naast het feit dat het Servicecentrum op (nagenoeg) alle punten voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria blijkt uit deze rapportages ook een hoge klanttevredenheid, en een jaarlijkse besparing op de uitvoeringskosten <i>Sociaal Domein</i> Sociaal Domein heeft de transitietaken en de dienstverlening aan cliënten geborgd. Vanuit deze basis worden de uitvoeringstaken verder doorontwikkeld om de komende jaren de beoogde transformatie te realiseren. <i>Bedrijfsvoering</i> De uitvoering van de basale dagelijkse bedrijfsvoeringstaken in de vorm van advisering, service en beheer over Financiën, HRM, I&A en DIV is bij vier bedrijfsvoeringsteams geborgd voor zowel de drie deelnemende gemeenten als het Servicecentrum MER zelf. Ook deze teams moeten zich nog doorontwikkelen om een transformatie van taakgericht werken naar integrale dienstverlening te realiseren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en begrotingswijzigingen naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting of begrotingswijziging, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van het Servicecentrum MER geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Deelnemers	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Bestuursstructuur	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de drie colleges van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, d.w.z. één collegelid per deelnemende gemeenten, waaronder de voorzitter.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 208.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 169.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 3.771.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.937.000

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 131.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 131.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 3.800.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 3.800.000
Resultaat 2020	€ -
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in: 2020 € 9.246.000 2021 € 10.068.000 2022 € 9.203.000 2023 € 9.141.000 2024 € 9.138.000 2025 € 9.135.000

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling is getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van enige wettelijke bepaling of beleidsregel over de heffing en invordering van: a. Gemeentelijke belastingen, inclusief activiteiten binnen de Wet waardering onroerende zaken, zoals dit door de deelnemende gemeenten na bereikte overeenstemming daarover met het algemeen bestuur expliciet is bepaald. b. Waterschapsbelastingen en – als hiervan afgeleid belang – de werkzaamheden van de administratie van gegevens voor bestuursverkiezingen in het beheersgebied van de deelnemers. De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door de volgende doelstellingen: 1. Minimaliseren van de uitvoeringskosten; 2. Optimaliseren van de belastingopbrengsten; 3. Beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering en 4. Optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de inwoner en haar deelnemers. BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 29 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg werken samen in BsGW. In 2020 heeft de gemeente Mook en Middelaar gevraagd per 2021 toe te mogen treden tot BsGW. De samenwerking binnen BsGW betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschap-belastingen, de gemeentelijke belastingtaken en de administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW.
Nut	De verzelfstandiging heeft als doelstelling een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.
Noodzaak	Wettelijk of op een andere manier was er geen noodzaak om toe te treden tot BsGW. Ook zelfstandig konden de taken uitgevoerd worden.
Effecten	Het onderbrengen van genoemde werkzaamheden bij BsGW heeft geleid tot aanzienlijke structurele financiële voordelen. Zie hiervoor het raadsvoorstel met de zienswijze over de jaarlijkse begroting van BsGW.

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad mag jaarlijks zijn zienswijze uitspreken over de conceptbegroting van BsGW. Daarnaast formuleert de raad zelf zijn beleid over de heffingen door deze jaarlijks vast te stellen. BsGW voert dit beleid dan uit.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Waterschap Limburg, alle Limburgse gemeenten behalve Horst aan de Maas, Venray.
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling (opgericht per 1 april 2011). Het bestuur van de regeling bestaat uit: a. Het algemeen bestuur; b. Het dagelijks bestuur; c. De voorzitter. <i>Algemeen Bestuur:</i> Het belangrijkste orgaan van BsGW is het algemeen bestuur. De raad van iedere deelnemende gemeente respectievelijk het algemeen bestuur van ieder deelnemend waterschap wijst één lid van het algemeen bestuur aan. In 2019 zijn er 28 deelnemende gemeenten en één waterschap. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar. <i>Dagelijks bestuur:</i> Het dagelijks bestuur bestaat minimaal uit drie en maximaal uit zeven leden uit het algemeen bestuur, te benoemen door het algemeen bestuur. Per deelnemer kan niet meer dan één lid van het dagelijks bestuur worden aangewezen. Tot de bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoort onder meer het voorbereiden van besluiten van het algemeen bestuur. <i>Voorzitter:</i> De voorzitter wordt aangewezen door het algemeen bestuur. De voorzitter is onder meer belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Hij tekent de stukken die van het bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan. De voorzitter vertegenwoordigt BsGW in en buiten rechte. Namens de gemeente Echt-Susteren maakt wethouder Frische deel uit van het algemeen en het dagelijks bestuur.
Financiën	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan producten van dienstverlening. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. De bijdrage van de gemeente voor 2020 bedroeg € 397.000.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 607.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 889.000 negatief
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 6.751.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 9.101.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 1.190.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 1.190.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 3.773.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 3.771.000
Resultaat 2020	€ 2.092.000 negatief
Risico	De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling komen voor rekening van BsGW. Daarnaast zijn er risico's die voor rekening komen van de deelnemers, onder meer risico's over de eigen belastingopbrengsten.

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

	BsGW heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoeringsrisico's. Voor elk van de risico's is de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat en de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact.
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in: 2020 € 397.000 2021 € 425.000 2022 € 495.000 2023 € 507.000 2024 € 518.000 2025 € 530.000

6. Reinigingsdienst Maasland

Statutaire naam	Reinigingsdienst Maasland
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Maasgouw, Roerdalen en Leudal. De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken. De gemeente Peel en Maas is per 1 januari 2018 uit de gemeenschappelijke regeling getreden. De juridische afwikkeling hiervan heeft begin 2019 plaatsgevonden.
Vestigingsplaats	Haelen (gemeente Leudal)
Doel	RD Maasland is een regionaal afval inzamelbedrijf dat op 14 januari 1963 is opgericht door de voormalige gemeenten Heel, Horn en Beegden. Vervolgens is, na diverse herindelingen en uitbreiding van de samenwerkingsregeling het huidige werkgebied ontstaan. De deelnemende gemeenten zijn naast eigenaar ook de belangrijkste opdrachtgevers van RD Maasland. Echt-Susteren is per 1 januari 2014 toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling voor het onderdeel milieupark. Daarnaast voert RD Maasland diensten uit in opdracht van particulieren en bedrijven. RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door: • op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen; • een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte; • actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie; • de uitvoering van de taken te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten; • bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen; • samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven; • voor de inwoners van haar verzorgingsgebied herkenbaar te zijn als een bedrijf dat zich inzet voor een schone leefomgeving en een hoge klanttevredenheid.
Nut	Uitvoering van artikel 10.22 van de Wet milieubeheer. Echt-Susteren neemt alléén deel aan de milieuparken voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval. De inwoners kunnen het grof huishoudelijk afval aanleveren bij de milieuparken in Maasbracht, Montfort en Roggel. Echt-Susteren hoeft daardoor geen eigen milieupark te exploiteren en maakt op deze wijze gebruik van op korte afstand gelegen bestaande voorzieningen. Als lid van de GR kan Echt-Susteren in de toekomst mogelijk ook gebruik

6. Reinigingsdienst Maasland	
	maken van andere diensten van RD Maasland.
Noodzaak	Door gebruik te maken van de bestaande milieuparken van RD Maasland is de noodzaak verbonden om deel te nemen aan de bestaande entiteit; de GR RD Maasland. Alternatieven voor de milieuparken zijn mogelijk, maar dan moet Echt-Susteren uit de GR treden. Een onderzoek in 2019 heeft uitgewezen dat de uittredekosten een belemmering zijn voor een alternatief milieupark. Verder kunnen de inwoners van Echt-Susteren gebruikmaken van de milieuparken in Sittard-Geleen. Hierover zijn met de gemeente Sittard-Geleen afspraken gemaakt.
Effecten	Er zijn slechts enkele meldingen over het gebruik van de milieuparken en de dienstverlening aan onze inwoners. De dienstverlening is dan ook op een schaal van 1 tot en met 10 te kwalificeren met het cijfer 8. De bijdrage Echt-Susteren bedraagt in 2020 € 343.219 en de kosten per aansluiting bedragen € 41,40. Er worden 8.350 aansluitingen toegerekend aan RD Maasland. De uiteindelijke kosten worden bepaald door de vaste en variabele kosten. De variabele kosten zijn afhankelijk van de hoeveelheid en soort grof afval dat jaarlijks wordt aangeleverd en van de poorttarieven.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	In de Gemeenschappelijke Regeling zijn op basis van artikel 4, lid 5, de bijzondere afspraken met Echt-Susteren in een aanhangsel opgenomen. • Het bestuur van de GR krijgt voor de uitvoering van haar taken de bevoegdheden van (beleids)uitvoerende aard. • De raad kan uit hun midden of uit het college van burgemeester en wethouders één lid aanwijzen als vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. • De externe inlichtingen – en verantwoordingsverplichtingen van het algemeen bestuur zijn in artikel 15 van de GR opgenomen. • De raad kan een zienswijze op de begroting van de GR uitbrengen en het algemeen bestuur van de GR moet hier bij de vaststelling rekening mee houden. • De raden van de deelnemende gemeenten gaan over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing van de GR.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland wordt gevormd door de vertegenwoordigers uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door drie wethouders uit de deelnemende gemeenten. Wethouder P. Verlinden van de gemeente Leudal is voorzitter. Wethouder Meuwissen is lid van het algemeen bestuur
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.121.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 1.446.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 7.962.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 7.504.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 1.042.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 793.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 7.549.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 7.217.000
Resultaat 2020	€ 155.000 positief

6. Reinigingsdienst Maasland	
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in: 2020 € 343.219 2021 € 383.973 2022 € 319.262 2023 € 334.882 2024 € 332.657 2025 € 330.421

7. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Doel	Het doel van deze regeling is het oprichten en het in stand houden van een Anti Discriminatie Voorziening Limburg met de volgende taken: • klachtmelding en klachtbehandeling; • registratie, monitoring en (beleids)advisering • voorlichting en preventie
Nut	Het belang van gelijke behandeling benadrukken door aan te geven dat respect, tolerantie en het bestrijden van discriminatie essentieel zijn om de samenhang in onze maatschappij te behouden. Om deze wettelijke taak efficiënt te kunnen organiseren op schaal van Limburg is in 2009 een gemeenschappelijke regeling aangegaan tussen alle Limburgse gemeenten.
Noodzaak	Artikel 1 van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen: Het college van burgemeester en wethouders biedt de ingezetenen toegang tot een antidiscriminatievoorziening.
Effecten	ADV Limburg neemt alle discriminatieklachten in behandeling en onderzoekt bij elke melding of er een vermoeden van discriminatie is. Het kan namelijk voorkomen dat iemand zich gediscrimineerd voelt maar dat er onvoldoende feiten zijn om hier verder gevolg aan te geven. Bij een vermoeden van discriminatie is de verdere behandeling afhankelijk van onder meer de aard van de melding en de juridische mogelijkheden. ADV Limburg bemiddelt, ondersteund aangifte bij de politie of bij het nemen van andere stappen. Alle meldingen die bij ADV Limburg binnenkomen, worden geregistreerd in een landelijk registratiesysteem. Eénmaal per jaar ontvangen de aangesloten Limburgse gemeenten een geanonimiseerde rapportage van meldingen van discriminatie. Daarnaast worden de (geanonimiseerde) meldingen uit Limburg, verwerkt in een landelijke rapportage. Op basis van die rapportages worden conclusies getrokken en beleidsvoornemens geformuleerd, door zowel ADV Limburg als de betreffende overheden.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Deze gemeenschappelijke regeling is tussen de colleges van de van de gemeenten in Limburg aangegaan. In 2009 bleek dat de enige manier waarop alle bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de centrumgemeenten en de deelnemende gemeenten adequaat kunnen regelen een gemeenschappelijke regeling is. Deze gemeenschappelijke regeling is een beperkte vorm daarvan. Dat wil zeggen dat deze regeling alleen de relatie omschrijft tussen de gemeenten onderling met de centrumgemeente. Het betreft namelijk het mandateren van de centrumgemeente om namens de deelnemende gemeenten als subsidieverstrekker en daarbij behorende werkzaamheden en bevoegdheden namens alle gemeenten uit te oefenen. De raad heeft in 2009, op grond van artikel 1, tweede lid van de WGR, toestemming verleend om de gemeenschappelijke regeling aan te gaan.
Deelnemers	De gemeenten van de provincie Limburg, waarbij Maastricht optreedt als centrumgemeente voor de regio Zuid-Limburg en de gemeente Roermond optreedt als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg.

7. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
Bestuursstructuur	De bevoegdheden van de colleges van de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de colleges van de centrumgemeenten. Voor de gemeente Echt-Susteren daarom de gemeente Roermond.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeenten op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,40. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 en volgende jaren € 13.636

8. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, Nut en Noodzaak	Het openbaar lichaam is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark tussen de Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is voornamelijk gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap , recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en voor de bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt. Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale. Het grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.
Effecten	Een belangrijke mijlpaal in 2020 voor Grenspark MSN was het publiceren van de Risico Beheerplannen die in het kader van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie voor Mook en Middelaar, Maasduinen (Genneep en Bergen), Venlo en de Meinweg-Grenzwald werden opgesteld. De laatste stappen in dit project werden opgeschikt door de grote aprilbrand op de Meinweg die ca. 200 ha bos en natuur in de as legde. Binnen het People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes werd gestart met de verkenning van de mogelijkheden voor een grensoverschrijdend project Ruiterroutenetwerk.

8. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette

	Met de ontvangst van de eindbeschikking voor het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaal, gestart in 2016, kon dit project in 2020 definitief worden afgesloten. In praktische zin werden de werkzaamheden zowel binnen de projecten als wat de PR en communicatie betreft, sterk negatief beïnvloed door het uitbreken van de COVID-19 pandemie. Besprekingen en evenementen konden niet of slechts beperkt plaatsvinden en werden vervangen door onlinegesprekken of kleinere bijeenkomsten. Vanwege de mede daardoor opgelopen vertragingen werd de projectduur van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie door de euregio rijn-maas-noord met een half jaar verlengd tot eind januari 2021. Het normaal gesproken grote aanbod aan evenementen in de grensregio is in 2020 geminimaliseerd i.v.m. de COVID-19 uitbraak. Wel zijn bewoners en bezoekers van de regio de Premium wandelroutes intensiever gaan gebruiken, omdat alleen of in kleine groepjes wandelen één van de weinige veilige activiteiten was. De natuur mocht zich in een toenemende belangstelling verheugen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	Tot het Grenspark behoren het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Roerdalen, Roermond en Venlo.
Bestuursstructuur	Het Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) met standplaats Roermond.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 48.052
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 2.541 negatief
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 143.912
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 163.491
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 39.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 39.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 104.118
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 104.118
Resultaat 2020	€ 50.593 negatief
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 en 2022 € 3.747. Vanaf 2023 bedraagt de bijdrage € 4.088. Grenspark MSN wordt financieel gesteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten.

9. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, nut, noodzaak	De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers: 1. de kwaliteit van dienstverlening aan inwoners, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en 2. de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	De gemeenten Mook en Middelaar, Gennepe, Bergen, Horst aan de Maas, Venray, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal, Weert, Nederweert, Roermond, Beesel, Peel en Maas, Venlo en de provincie Limburg.
Bestuursstructuur	Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een algemeen en een dagelijks Bestuur. Algemeen bestuur Het algemeen bestuur bestond in 2018 uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en gedeputeerde staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen. Dagelijks bestuur Het dagelijks bestuur is door en uit het algemeen bestuur gekozen. In de periode tot aan de verkiezingen bestond het dagelijks bestuur uit drie leden en twee plaatsvervangende leden. Na de gemeentelijke verkiezingen is op 14 juni 2018 een nieuw DB gevormd, bestaande uit drie leden en één plaatsvervangend lid. De voorzitter van de RUD Limburg Noord is wethouder Tim Sniijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 334.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 334.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.658.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 1.415.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 148.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 118.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 1.150.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 1.150.000
Resultaat 2020	€ 0
Financiën	Eind 2017 is de GR RUD LN vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de middelen die de RUD LN in een boekjaar niet heeft benut, voor bepaling van het rekeningresultaat als uitgangspunt terugbetaald moeten worden aan de deelnemende partners.

9. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)

	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in:
	2020 € 75.782
	2021 € 69.460
	2022 € 72.432
	2023 € 73.635
	2024 € 74.859
	2025 € 76.104

Stichtingen/verenigingen

1. Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing

Doel	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten ¹⁾ bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken. Adres: Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht <i>¹⁾ behalve Mook-Middelbaar dat is aangesloten bij Afvalverwerking Regio Nijmegen</i>
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten behalve Mook-Middelbaar
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een acht leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	Niet bekend
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2020	Niet bekend
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,35 contributie per inwoner. De gemeentelijke bijdrage over 2021 en volgende jaren bedraagt € 11.075

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)

Doel	Visit Zuid-Limburg is een zogenaamde <i>'intermediaire'</i> organisatie die als ondernemingsmissie heeft: <i>'Het bevorderen van het toerisme en recreatie in en náár Zuid-Limburg'</i> . Visit Zuid-Limburg is lid van de landelijke koepel VVV Nederland en uit dien hoofde ook verplicht om aan alle kwaliteitseisen die aan VVV's worden gesteld te voldoen. Visit Zuid-Limburg realiseert haar ondernemingsmissie door actief te zijn op de volgende taakvelden: • Informatieverzameling en -verstrekking • Reservering en bemiddeling • Productontwikkeling • Marktbewerking/promotie • Begeleiden van toeristisch/recreatieve projecten • (Mede) organiseren en coördineren van evenementen
Rechtsvorm	Visit Zuid-Limburg is een stichting zonder winstoogmerk.
Deelnemers	Visit Zuid-Limburg heeft twee belangrijke 'doelgroepen' waarvoor zij diensten verleent en die deze organisatie onder andere financieren: de Zuid-Limburgse gemeenten én de Midden-Limburgse gemeente Echt-Susteren en de ondernemers.

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
Bestuursstructuur	De gemeenten en ondernemers zijn representatief vertegenwoordigd binnen het bestuur van Visit Zuid-Limburg en die in die zin dus ook continu vinger aan de pols houden over de ontwikkeling en de activiteiten van de organisatie. Op dit moment telt het Visit bestuur 13 leden, waarvan zes afgevaardigden via de gemeenten/regio's, een neutrale voorzitter, een neutrale financiële inhoudsdeskundige en vijf afgevaardigden vanuit ondernemers (groeperingen). Burgemeester Hessels maakt deel uit van het bestuur. Hij vertegenwoordigt in het Visit-bestuur de regio Midden-Limburg (waarvan alleen de gemeente Echt-Susteren aangesloten is bij de Visit Zuid-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2019	€ 540.301
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 587.001 het VVV werkt met een gebroken boekjaar. De cijfers worden bepaald per 31 maart van het dienstjaar. De jaarrekening 2020 wordt in september 2021 vastgesteld. De gepresenteerde cijfers zijn uit de jaarrekening 2019/2020.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2019	€ 1.259.506
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.214.748
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2019	€ 54.859
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in: 2020 € 72.307 2021 € 72.307 2022 € 73.753 2023 € 75.229 2024 € 76.733 2025 € 78.268

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V. Postadres: postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten
Rechtsvorm	De Vegal is een vereniging.
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Voorzitter van de Vegal is burgemeester Hessels.

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 10.850
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 12.493
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	N.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	N.v.t.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 12.883
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 13.200
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	N.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	N.v.t.
Resultaat 2020	€ 1.643
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 250 contributie.

Coöperaties/vennootschappen

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.

Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg heeft als doelen: • Het ontwikkelen, beheren en revitaliseren van bedrijfsterreinen in de regio • Het fungeren als intermediair tussen bedrijfsleven en overheidsorganisaties • Het uitvoeren van structuurversterkende projecten in de regio
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Aantal aandelen: 3.700 Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.080 aandelen).
Bestuursstructuur	OML BV is een onafhankelijke overheidsorganisatie met een eigen directie. De raad van commissarissen vormt het toezichthoudend orgaan op de OML BV. Het is de bedoeling dat de raad van commissarissen toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de vennootschap. De Raad van Commissarissen moet ten allen tijde in het belang van het bedrijf handelen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de deelnemende gemeenten) vormt het hoogste orgaan van de vennootschap.
Financiën	Echt-Susteren bezit 725 aandelen van € 3.722 = € 2.697.348
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 16.860.168
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 17.197.168
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 12.039.244
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 12.600.922
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2020	€ 337.000
Risico	De deelnemende gemeenten staan samen garant voor een lening verstrekt door de BNG. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid

Doel	Per 5 juli 2013 is deze Stichting omgevormd tot het Inkoopcentrum Zuid, zijnde een Coöperatieve Vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid. Het doel van het Inkoopcentrum Zuid bestaat uit twee pijlers. De eerste pijler is de basisdienstverlening die bestaat uit diensten die direct voor alle deelnemers beschikbaar is i.c. de aanbidding van raamcontracten, de netwerkfunctie en de digitale helpdesk. De tweede pijler betreft het in opdracht van de deelnemers verrichten van aanbestedingen, contractmanagement, advisering, het maken van een digitale inkooptoolkit op maat en het invullen van (tijdelijke) inkoopfuncties.
Deelnemers	Alle 15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten, WML, ICT-NML, SC MER en VRLN.

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid	
Bestuursstructuur	De coöperatieve vennootschap Inkoopcentrum Zuid kent een Algemene Ledenvergadering die bestaat uit door de deelnemers aan te wijzen leden (één per deelnemer) en een uit en door de leden van Algemene Ledenvergadering gekozen Bestuur.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 349.692
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 196.963
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2020	€ 152.730
Financiën	De lidmaatschapsbijdrage bedraagt € 7.500 per jaar, exclusief vergoedingen bij afname van diensten door de raamcontracten en kosten van rechtstreekse opdrachten. Al naar gelang de prestaties van deze C.V. ontvangt de gemeente ook geld. De begroting wordt eerst in oktober / november voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld.
Bijdrage 2020 Echt-Susteren	€ 7.531,50 (€ 7.500 bijdrage, plus 2/21 ^e deel niet compensabele BTW)

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de inwoner uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Deelnemers	Zie onder doel.
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Vestigingsplaats	Den Haag
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 4.887 miljoen

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 5.097 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 144.802 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 155.262 miljoen
Achtergestelde schulden begin dienstjaar 2020	€ 33 miljoen
Achtergestelde schulden einde dienstjaar 2020	€ 35 miljoen
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2020	Over 2020 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 221 miljoen (2019: EUR 163 miljoen).
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 21.411 aandelen met een balanswaarde van € 48.579, wat neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. Over het jaar 2019 wordt tot 31 december 2020 geen dividend uitgekeerd. In maart 2021 heeft een gedeeltelijke dividenduitkering plaatsgevonden over 2019 ad € 9.206,73. Het restant wordt later in 2021 uitgekeerd.
Toekomstige verwachtingen	Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten vindt de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2021.
Risico	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Bij een lage of geen winst, wordt ook geen dividend uitgekeerd.

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Doel	1. De vennootschap heeft ten doel te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. 2. De vennootschap probeert het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, en het verrichten van diensten op genoemde terreinen.
Deelnemers	De grootste aandeelhouder is de Provincie Limburg met 21,8% aandelenbezit. De overige aandelen zijn naar rato van inwoneraantal verdeeld over de 31 Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Aandeelhouders zijn de provincie Limburg en in Limburg gelegen gemeenten. De gemeente Echt-Susteren is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Vestigingsplaats	Maastricht
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 215.305.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 221.314.000

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 395.345.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 397.127.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2020	€ 6.008.000 Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 12 aandelen van € 4.538 nominaal per stuk met een balanswaarde van € 54.454, wat neerkomt op een zeer beperkt belang.
Toekomstige verwachtingen	WML buigt zich eens in de vier jaar over haar Missie, Visie en Doelstellingen. Dat is ook gebeurd in 2018. In het MVD 2019-2023, getiteld 'Samen werken aan een robuust en duurzaam WML', laat WML zien waar het bedrijf voor staat en wat de komende jaren bij het water maken extra aandacht krijgt. Drie speerpunten staan centraal: Robuust, Samen en Duurzaam. • Robuust staat voor de wens het aanpassingsvermogen van onze solide bedrijfsvoering en organisatie te vergroten. Ook gaan we ons nog meer inspannen om de kwaliteit van onze drinkwaterbronnen te beschermen. • Samen verwijst naar de overtuiging van WML dat samenwerking noodzakelijk is om aan veranderende klantwensen te voldoen en een optimaal functionerende waterketen te realiseren. • Duurzaam slaat op de ontwikkeling van WML van een Operationeel Excellent naar een Maatschappelijk Excellent bedrijf. WML verankert duurzaam denken en doen in haar werkprocessen en vergroot haar maatschappelijke impact.
Risico	Het risico is nihil. Er is sprake van een robuust eigen vermogen. De solvabiliteit (EV/TV) van WML is 35,7% per ultimo 2020. Er is geen jaarlijkse dividendinkomst geraamd. Verder is er geen financieel risico behalve de balanswaarde van de aandelen (€ 54.454) als WML liquideert.

5. Herontwikkeling Bocage	
Doel	In het plangebied Bocage is een oude printplatenfabriek gesaneerd en een nieuw woningbouwgebied ontwikkeld voor ca. 215 -230 woningen. Het plan moet zich onderscheiden van andere plannen om de concurrentie met andere plannen in de regio te kunnen doorstaan. Daarom wordt ingezet op een plan met kwalitatief hoogwaardige woningbouw. De ontwikkeling van dit plan gebeurt in samenwerking met de Hurks groep. De concrete afspraken over deze samenwerking zijn uitgewerkt in de op 29 maart 2012 gesloten "Samenwerkingsovereenkomst Bocage in Echt". Het project wordt voor wat betreft de grondexploitatie door partijen uitgevoerd voor gezamenlijke rekening en risico in de vorm van een CV/BV structuur.
Deelnemers	Gemeente Echt-Susteren, Hurks B.V. en Hurks participatie Echt BV.
Bestuursstructuur	Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 5.454.304

5. Herontwikkeling Bocage	
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 5.454.304
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	Lange termijn: € 7.550.000 Korte termijn: € 494.406 Totaal: € 8.044.406
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	Lange termijn: € 7.550.000 Korte termijn: € 655.359 Totaal: € 7.705.359
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	nog niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	nog niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Lange termijn: € nog niet bekend Korte termijn: € nog niet bekend Totaal: € nog niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Lange termijn: € nog niet bekend Korte termijn: € nog niet bekend Totaal: € nog niet bekend
Resultaat 2020	€ 0
Financiën	Beide participanten hebben ieder € 2.727.151,50 kapitaal gestort. Dat is ruim voldoende om het project te kunnen realiseren. Dit werkkapitaal vormt (als risicodragend vermogen) de basis voor de verkrijging van het voor de planuitvoering noodzakelijke vreemd vermogen door de CV (Gemeente Echt-Susteren, Hurks participatie Echt B.V. en GEM Bocage Beheer BV) De daarvoor noodzakelijke beheershandelingen worden uiteraard uitsluitend verricht door de beherend vennoot "GEM Bocage Beheer BV" waarin zowel de gemeente als Hurks B.V. als aandeelhouder participeren.
Risico	Het voeren van de grondexploitatie is, gezien de huidige economische situatie, niet zonder risico. De gevolgen van de economische ontwikkelingen, de situatie op de woningmarkt en de demografische ontwikkelingen zijn van invloed op het woningbouwprogramma, planning en looptijd van de Gebiedsontwikkeling. De bij dit project behorende financiële risico's zijn door het risicomanagement verdisconteerd in het weerstandsvermogen van de gemeente Echt-Susteren.

6. Deelneming Enexis N.V.	
Statutaire naam	Enexis N.V.
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening;

6. Deelneming Enexis N.V.	
	• Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De provincie probeert met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. In de AVA vindt besluitvorming plaats over onder meer het jaarverslag, het dechargeren van de RvB en de RvC, het vaststellen van de jaarrekening en het bepalen van de winstbestemming. Ook keurt de AVA de strategie van de vennootschap goed en benoemt zij de leden van de RvC. Bepaalde bevoegdheden van de AVA zijn toegekend aan de Aandeelhouderscommissie (AHC). Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA te bevorderen. De leden van de AHC ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37% (na splitsing)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 4.112 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.116 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 4.146 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.635 miljoen
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2020	€ 108 miljoen winst
Financiën	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).
Dividend over 2020	De door de aandeelhouders verstrekte aandeelhoudersleningen bedroegen per ultimo 2020 € 500 miljoen (2019: nihil). De over deze leningen betaalde rentevergoedingen bedroegen in 2020 € 3 miljoen (2019: € 19 miljoen). De aan aandeelhouders betaalde dividendumkering bedroeg € 105 miljoen (2019: € 122 miljoen). De voor 2020 voorgestelde dividendumkering bedraagt € 0,70 per aandeel (2018: € 0,82 per aandeel). Over het dividendvoorstel, voor de gemeente Echt-Susteren € 389.800, heeft in de AvA van april 2020 besluitvorming plaatsgevonden.
Risico's	De huidige reguleringsmethodiek is niet berekend op een trendbreuk in investeringen en exploitatiekosten. Vergoedingen voor extra investeringen en voor hogere kosten door de energietransitie worden uitgesteld tot de volgende reguleringsperiode. Ook is de vergoeding voor vermogens- en energiekosten gebaseerd op historische tarieven. Dit drukt de financiële ratio's en

6. Deelneming Enexis N.V.

	bepert de capaciteit voor extra investeringen, terwijl de energietransitie juist grote investeringen vergt. De mogelijke impact van dit risico wordt hoger ingeschat dan vorig jaar. Op diverse manieren is Enexis actief om de financierbaarheid van de energietransitie te verbeteren. Ze onderzoeken in landelijk verband hoe de reguleringssystematiek kan worden aangepast, werken continu aan interne efficiency en zijn in constructief overleg met aandeelhouders over de financierbaarheid van de energietransitie, wat in 2020 heeft geleid tot een converteerbare hybride aandeelhouderslening.
Toekomstige verwachtingen	Samen met tientallen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden zet Enexis haar schouders onder de doelstelling van het Klimaatakkoord: 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 (t.o.v. 1990). Zij dragen hieraan bij door excellent netbeheer en het versnellen van de energietransitie. Het excellent beheren van het energienet zien ze als hun bestaansrecht. Ze zetten zich in om de kwaliteit van het netwerk hoog te houden en bereiden zich voor op een toename van (decentrale) duurzame opwek, energieopslag, diversificatie van warmtebronnen en elektrisch vervoer. Met 'smart grids' kunnen ze fluctuaties in vraag en aanbod van energie beter aan en voorkomen ze storingen. Zo houden ze de netten betrouwbaar, toekomstbestendig, betaalbaar én veilig. Tegelijkertijd wordt ingezet op het aanjagen van de energietransitie en het stimuleren van de ontwikkeling van innovatieve, schaalbare oplossingen. Ze dragen bij aan duurzame gebiedsontwikkeling, een efficiënt energiesysteem en duurzame mobiliteit; thema's die relevant zijn in het licht van de Nederlandse klimaatdoelen en een relatie hebben met de energie-infrastructuur. Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met andere bedrijven, overheden, consumenten, coöperaties en kennisinstellingen om kennis te delen. Zo ontstaan er oplossingen met een breed maatschappelijk draagvlak.

7. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Statutaire naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Het aandeelhouderschap wordt aangehouden omdat PBE, door de afspraken met de staat en vastgelegd in een convenant, rechten en verplichtingen heeft voor een periode van 8 jaren ná ondertekening van de EPZ SPA (30 september 2011). PBE is sinds eind 2011 slechts een praktisch lege BV om een aantal zaken af te wikkelen.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. Aandeelhouders zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.589.543
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 455.015
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	N.v.t.

7. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Risico's	Het bestuur van de vennootschap is een proces gestart om het convenant met de Staat te beëindigen en de vennootschap op te heffen. Er zijn verder geen aandachtspunten en ontwikkelingen te melden.
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	N.v.t.
Risico's	Uit de liquidatie is voor onze gemeente een bedrag beschikbaar gekomen van € 470,58.

8. CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)	
Statutaire naam	Claim Staat Vennootschap Amsterdam B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze deelneming wordt tijdelijk aangehouden om (in eerste instantie) de verkoop van Essent aan RWE af te wikkelen en in een later stadium ook de verkoop van Attero aan Waterland. Eventuele claims kunnen door Waterland worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims aan waterland wordt de Escrow-rekening opgeheven en het restant op deze rekening kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Dit is in 2020 ook gebeurd.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. De aandeelhouder zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 451.905
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 83.583
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	De vennootschap keert geen dividend uit.
Risico's	In 2020 is de escrow (verkoop Attero) afgewikkeld en deze afrekening heeft geleid tot een vrijval van bijna de gehele escrow van € 8 miljoen. Voor onze gemeente een bedrag van € 30.262,57. Uit de liquidatie van de BV komt naar verwachting nog een klein bedrag voor de gemeente beschikbaar.

Overige verbonden partijen

1. Euregio Rijn-Maas-Noord	
Vestigingsplaats	Konrad-Zuse-Ring 6, D-41179 Mönchengladbach
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de ca. 2 miljoen inwoners in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven door verschillende subsidieregelingen.
Deelnemers	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken tegenwoordig 29 leden deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en de Kamer van Koophandel. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Staelen, Geldern, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg. Met ingang van komend jaar treedt de gemeente Selfkant mogelijk toe.
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Met ingang van 2015 is burgemeester Hessels toegetreden tot het dagelijks Bestuur (als vertegenwoordiger van de regio Midden-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	De gemeentelijke bijdrage vanaf 2021 bedraagt € 6.880

2. Euromosa	
Doel	De gemeente zet zich actief in t.a.v. het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten en met name de euregionale contacten met de partners in Euromosa (Maaseik, Selfkant, Gangelt en Waldfeucht). Door onze nadrukkelijke rol in de regio als "Euregionale Verbinder" (schakel tussen de verschillende regio's en euregio's), willen we de mogelijkheden van euregionale samenwerking op het gebied van o.a. toerisme, sociale ontwikkeling en cultuur voor de regio en voor de gemeente stevig benutten en de gemeente hierdoor positioneren als (recreatief-toeristische) uitvalsbasis in de euregio. Dit heeft onder meer geleid tot het toetreden van Maaseik tot Cittaslow. Ook de Duitse gemeenten werken aan toetreding tot het Cittaslow-netwerk. Postadres: Postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Echt-Susteren (NL), Maaseik (B), Waldfeucht, Selfkant en Gangelt (D)
Bestuursstructuur	Stuurgroep
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.

2. Euromosa	
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	n.v.t.

3. Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)	
Doel	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten over inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • het zelfstandig uitvoeren van projecten in dat kader; • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
Deelnemers	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Bestuursstructuur	Stichting
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 439.575
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 433.186
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 46.653
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 32.399
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2020	€ 6.388
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt vanaf 2021 € 39.500.

4. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel	Het verbeteren van de ruimtelijk-economische kwaliteit en het versterken van het vestigingsklimaat van Midden-Limburg.
Nut	Samenwerking Midden-Limburg (SML) is een netwerkorganisatie die zich richt op het creëren van kaders voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling

4. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
	van de regio. De gemeenten zijn de drijvende kracht in deze samenwerking, waarbij de gezamenlijke agenda ook bepaald wordt door de input van bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld. Gezamenlijk worden de randvoorwaarden bepaald, die nodig zijn ter versterking van het vestigingsklimaat en de regionale economische structuur.
Noodzaak	In Midden-Limburg is er sprake van een dynamische aandacht voor de regio en het behartigen van het regiobelang. Dit vereist een goede afstemming op visie, strategie en taken en verantwoordelijkheden. Het gezamenlijk doel van samenwerkingen als SML, Keyport 2020 en de Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (OML) bestaat uit het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belang, waarbij SML faciliteert en krachten bundelt, Keyport 2020 zich richt op innovatieve projecten in triple helix verband en OML een uitvoeringsorganisatie over bedrijfslocaties is met een lokale functie voor ondernemers.
Effecten	De in 2015 opgestelde Agenda voor Midden-Limburg is in 2016 in alle colleges vastgesteld. De regie van SML vormgegeven strategische agenda benoemt de samenhang in het gebied binnen de overkoepelende thema's 'Aantrekkelijk', 'Verbindend' en 'Groen'. De agenda bevat onderwerpen (waaronder de POL opgaven) waarbinnen samenwerking gewenst dan wel noodzakelijk is en geldt voor de periode 2016-2020, daarbij focussend op de overkoepelende thema's: Aantrekkelijk, Verbindend en Groen. In navolging hierop is in 2017 een strategische investeringsagenda opgesteld, dat een concrete doorvertaling is van de in de Agenda van Midden-Limburg benoemde thema's waar Midden-Limburg op wilt inzetten de komende jaren. Hoofdthema's hierbij zijn: vitale werklocaties, arbeidsmarkt en onderwijs, innovatie en ondernemerschap, vrijetijdseconomie en mobiliteit en infrastructuur.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad kan invloed uitoefenen, aangezien besluitvorming over nieuwe financiële middelen (de gemeentelijke bijdrage) aan SML via de raad loopt.
Deelnemers	De zeven Midden-Limburgse gemeenten: Weert, Nederweert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren.
Bestuursstructuur	Dit betreft een netwerksamenwerking, waarbij collegeleden als hoogste orgaan zijn samengevoegd als netwerkberaad.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeente (Roermond) op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,60. Vanaf 2021 betekent dit een bedrag van € 19.000

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Verordening 212:

1. *In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:*
 - a. *De verwerving van gronden;*
 - b. *De te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.*
2. *Het grondbeleid van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in de 'Grondnota'. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *Strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;*
 - b. *Beheer en uitgifte van gemeentelijke eigendommen;*
 - c. *Grondbeleid gericht op verandering van het grondgebruik;*
 - d. *Uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden.*

De uitgangspunten voor kostenverhaal door de gemeente Echt-Susteren worden vastgelegd in de "Nota Kostenverhaal". De raad stelt de nota vast

Inleiding

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Visie gemeentelijk grondbeleid (algemeen, prioritering, uitvoering Grondbeleid, boven-gemeentelijke doelstellingen, overkoepelend gemeentelijk beleid,)
- Samenwerkingsmaatschappijen (Bocage, Businesspark Midden-Limburg)
- Grondexploitaties (algemeen)
- Stand van zaken en prognoses grondexploitaties (Vennootschapsbelasting, toelichting complexen)
- Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties, meerjarig verloop Algemene reserve Grondbedrijf en voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties.

Visie gemeentelijk grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid levert een bijdrage aan zowel (integrale) ruimtelijke plannen als specifieke beleidsvelden die voor de gemeente Echt-Susteren van belang zijn, zoals leefbaarheid, wonen, werken, groen, verkeer en financiën. De beoogde doelstellingen van de ruimtelijke plannen en specifieke beleidsvelden zijn verwoord in de verschillende programma's uit de begroting.

Het betreft met name de thema's binnen de programma's Economische zaken en grondexploitaties (werkgelegenheid, economie, plattelandsvernieuwing en recreatie & toerisme), Sociaal domein, cultuur en sport (maatschappelijke voorzieningen, sportstimulering en ondersteuning, zwembad, sporthallen en overige binnen- en buitensportaccommodaties), Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (leefbaarheid kernen, bedrijvigheid en woningbouw). De doelstellingen die centraal staan binnen deze thema's worden deels verwezenlijkt door realisatie van de (grondexploitatie)projecten.

Prioritering

Via een gebiedsgerichte aanpak wenst de gemeente te komen tot een afgewogen integraal samenhangend ruimtelijk beleid.

Speerpuntprojecten voor de collegeperiode 2018-2022 zijn:

- Gebiedsvisie Susteren plus (inclusief Roosteren en centrumplan Susteren);
- Gebiedsvisie Nieuwstadt;
- Gebiedsvisie Pey;
- Leisurpark de Bandert;
- Programma Centrum Echt;
- Bocage;
- Businesspark Midden-Limburg.

Naast deze gemeentelijke projecten zijn we betrokken bij majeure ruimtelijke projecten van derden, zoals verbreding A2, gebiedsontwikkeling VDL en diverse hotelontwikkelingen. Ook hierbij wordt gekozen voor een integraal samenhangende aanpak.

Uitvoering Grondbeleid

De gemeenteraad heeft het beleidskader voor het (te voeren) grondbeleid vastgelegd in de Grondnota (nu Grondnota 2019) en de nota Kostenverhaal (nu nota Kostenverhaal 2011).

De missie van gemeentelijk grondbeleid is: indirect en direct met financiële en juridische instrumenten bijdragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de gemeente in kwaliteit en kwantiteit. Het grondbeleid staat ten dienste aan de verwezenlijking van deze ruimtelijke doelstellingen danwel eerder vernoemde specifieke beleidsvelden.

Als algemeen uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente de regie wil voeren over (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkelingen, van eigen maar ook particuliere locaties. Afhankelijk van omstandigheden,

grondposities en de door de gemeente te realiseren doelen van het gemeentelijk beleid wordt per ontwikkeling bepaald voor welke vorm van grondbeleid gekozen wordt. Vormen van grondbeleid zijn: actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid en mengvormen tussen actief en passief grondbeleid (publiek private samenwerking (PPS)).

De gemeente Echt-Susteren kan dus, binnen aanvaardbare risicoprofielen, ervoor kiezen om winstgevende ontwikkelingen zelf ter hand te nemen (actief grondbeleid) of de ontwikkeling door een ontwikkelaar te faciliteren (facilitair grondbeleid).

Uitgangspunt is een situatie waarbij de exploitatie over het te voeren grondbeleid voor de gemeente tenminste kostendekkend is. Dat wil zeggen dat over een periode van enkele jaren de te maken kosten in balans zijn met de opbrengsten.

Bovengemeentelijke doelstellingen

Ter realisatie van bovengemeentelijke doelstellingen werkt de gemeente samen met de Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband "Samenwerking Midden-Limburg" (SML) heeft als doel om namens de deelnemende gemeenten te komen tot onderlinge afstemming, stimulering en uitvoering van ruimtelijk-economische (grote) projecten met een bovengemeentelijk karakter. Dit ter versterking van de regionale economie inclusief de werkgelegenheid. In deze samenwerking is een aantal werkvelden benoemd, waarbij iedere gemeente als trekker van een bepaald werkveld fungeert. De werkvelden zijn:

- Energie & economisch beleid
- Recreatie & toerisme
- Landbouw & natuur
- Mobiliteit & infrastructuur
- Wonen, zorg & woonomgeving
- Euregio coördinatie

De gemeente Echt-Susteren fungeert als trekker van het werkveld Euregio coördinatie.

Deze aanpak wordt momenteel geëvalueerd en heroverwogen om in de toekomst efficiënter samen te kunnen werken.

Daarnaast neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan (is aandeelhouder van) Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML BV). Een van de projecten van OML BV is Business Park Midden-Limburg (BPML).

Overkoepelend gemeentelijk beleid

Structuurvisie

In december 2012 is de Structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit' door de raad vastgesteld. Voor zowel ons buitengebied als stedelijk gebied formuleert de structuurvisie een aantal ambities die er op zijn gericht dat onze gemeente een aantrekkelijke gemeente is (en blijft) om prettig te wonen, te werken en te recreëren. Dit resulteert in zogenaamde 'speerpuntprojecten stedelijk gebied' en 'kwaliteitsverbeterende projecten' in het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie (deel C).

De structuurvisie is (intern) bindend voor de gemeente en wordt gebruikt als leidraad bij toekomstige beslissingen.

Voor inwoners en ondernemers geeft de visie inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden die er zijn binnen bepaalde gebieden van onze gemeente. Er is dus duidelijkheid over welke projecteninitiatieven we als gemeente ambiëren en welke niet.

Het (dynamisch) uitvoeringsprogramma is voor het laatst geactualiseerd in juni 2020 (raadsinformatiebrief 30 juni 2020).

Volkshuisvesting

De basis voor het gemeentelijke volkshuisvestingsbeleid is de Structuurvisie Wonen 2018 tot en met 2021. Deze structuurvisie wordt in 2022 geactualiseerd. Op bestuurlijk niveau is aangegeven dat behoefte is aan een praktisch document dat inzage geeft in de lokale woningbehoefte, eventueel te saneren plancapaciteit en het wenselijke bouwvolume. Voor de komende jaren geven onderzoekscijfers aan dat de gemeente Echt-Susteren mogelijk te maken krijgt met een krimp van de bevolking. Duidelijk is nu al dat de groep senioren toeneemt. Dat heeft consequenties voor de woningmarkt: de behoefte aan grondgebonden seniorenwoningen en appartementen met lift neemt toe. Een andere doelgroep waarvan de vraag naar woningen toeneemt zijn starters en jongeren. Dat betekent een vraag naar huur en koopwoningen in het goedkopere segment en het inzetten van flexibele wooneenheden in de vorm van microwonen of tijdelijke woningen. De binnen de gemeente werkzame woningcorporaties Nester en ZOwonen worden hierbij actief betrokken.

Daarnaast spelen binnen de gemeente Echt-Susteren vragen op het gebied van transitie van detailhandel en ander vastgoed. Deze transitie kan bijdragen aan het leefbaar en aantrekkelijk houden van de leefomgeving en tegelijkertijd bijdragen aan de behoefte aan eerder ge-

noemde woningen. Andere aspecten, in toenemende mate van belang, zijn duurzaamheid en levensloopbestendigheid van de woningen.

Samenwerkingsmaatschappijen

Bocage

In 2012 hebben Hurks vastgoedontwikkeling BV en de gemeente Echt-Susteren de 'Samenwerkingsovereenkomst "Bocage" in Echt' getekend en is in september 2012 de 'Grondexploitatie­maatschappij Bocage CV' (GEM Bocage) opgericht.

In het plangebied wordt een hoogwaardig woningbouwplan ontwikkeld met grondgebonden woningen in een groen en dorps woonmilieu. De openbare ruimte wordt met kwalitatief duurzame materialen ingericht. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het 'Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteit plan Bocage' van 3 juli 2017.

Begin 2021 zijn alle in verkoop zijnde projectmatige levensloopbestendige woningen van fase 4 verkocht en is Hurks gestart met de bouw van deze woningen. In het voorjaar van 2022 worden deze woningen opgeleverd waarna de inrichting van de openbare ruimte wordt gerealiseerd. Medio 2021 is Hurks gestart met de voorbereiding van ca. 30 projectmatige/levensloopbestendige woningen. (fase 5-6). Deze woningen zullen eind 2021 in verkoop gaan en begin 2022 wordt gestart met de bouw van deze woningen.

In de eerste helft van 2021 zijn 11 vrije bouw­kavels in verkoop gegaan. Vanwege de grote vraag naar vrije bouw­kavels worden de voor 2022 geplande vrije bouw­kavels eerder in verkoop gebracht. Het bouw- en woonrijp maken van de wegen voor de in verkoop of aanbouw zijnde woningen wordt deels in 2022 gefaseerd uitgevoerd.

Businesspark Midden Limburg (BPML) Gaston

Op 13 januari 2012 is de 'Realiseringsovereenkomst bedrijventerrein St. Joost (de Berk II) Echt', genaamd Businesspark Midden-Limburg, met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) getekend en zijn de gronden, gelegen binnen het exploitatiegebied, geleverd aan OML.

Op Businesspark ML zijn nog twee bedrijfs­kavels van ca. 2 ha beschikbaar, te weten de noordelijke en zuidelijke kopkavel. Voor deze bedrijfs­kavels wordt een passende, kwalitatief hoogwaardige (landmark) invulling gezocht.

Door de ligging van beide kavels aan de Rijksweg 73, de beperkingen en de toegestane bouw­vorm van de zuidelijke kavel is maatwerk noodzakelijk waarbij ook bekeken wordt of een transformatie naar een andere bestemming mogelijk en/of wenselijk is.

In het derde kwartaal van 2021 heeft Dokvast het logistiek distributiecentrum aan de Fahrenheitweg opgeleverd en overgedragen aan de nieuwe eigenaar P3 Logistic Parks.

Grondexploitaties

Algemeen

De woningmarkt staat momenteel onder druk. Er is weinig aanbod, mede daardoor vindt er weinig doorstroming plaats. Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn momenteel een aantal woningbouwplannen in ontwikkeling die binnen redelijke termijn starten met de bouw zoals bijvoorbeeld de locatie Sterrendael (voorheen Star Potato). Ook binnen Bocage zijn kavels in ontwikkeling. Het woonwensenonderzoek, uitgevoerd in 2018 en daarmee nog redelijk actueel, heeft uitgewezen dat in vrijwel alle gemeenten in Midden Limburg in kwalitatieve zin behoefte is aan grondgebonden seniorenwoningen en appartementen met lift. Uit de praktijk blijkt verder een toenemende behoefte aan flexibele woonmogelijkheden voor jongeren en kleine (een en/of tweepersoons) huishoudens. Volgens de prognoses zou de gemeente Echt-Susteren vanaf 2020/2021 qua bewoners­aantallen krimpen. Deze trend heeft zich nog niet ingezet, prognoses geven een verschuiving aan naar latere jaren (2028 en verder). Gezien de toenemende werkgelegenheid binnen onze gemeente door de uitbreiding van de bedrijfs­terreinen kan de vraag worden gesteld of deze eventuele krimp wordt opgevangen door het toenemend aantal internationale werknemers dat zich binnen de gemeente vestigt. Deze ontwikkelingen worden gevolgd zodat hier adequaat op wordt ingespeeld met het ontwikkelen van woningbouwlocaties en mogelijkheden voor transitie van bestaande gebouwen.

Stand van zaken en prognoses grondexploitatie en vennootschapsbelasting

Prognoses grondexploitatie

In onderstaande tabel worden de in exploitatie zijnde projecten weergegeven.

Opgenomen hierin zijn de boekwaarden per 27-7-2021 en de verwachte eindresultaten op eindwaarde. De verwachte (eind)resultaten vloeien voort uit de laatst vastgestelde herzieningen en herberekeningen van de betreffende grondexploitatie.

Let wel dat uit de afdrachten van de positieve resultaten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf ook weer Vpb-moet worden afgedragen. De in de reserve te storten resultaten zijn daarom niet geheel inzetbaar voor de overige reserveringsdoelen.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (Vpb) ingevoerd. Met ingang van 2016 worden de fiscale winsten belast met Vpb.

In 2022 wordt onder begeleiding van een fiscaal adviesbureau een (voorlopige) aangifte over de winst van het boekjaar 2021 ingediend.

Op basis van de prognoses wordt rekening met afdracht van Vpb over 2021.

Overeenkomstig het bepaalde in de nota reserves en voorzieningen wordt de over het grondbedrijf te betalen Vpb betaald uit de algemene reserve grondbedrijf.

Nr.	Complexen in exploitatie	Boekwaarde 27-7-2021 (in €)	Verwacht eindresultaat (in €)
B03	De Berk	- 298.213	- 185.292
B05	Herstructurering de Loop	- 184.020	- 95.218
B27	Businesspark Midden Limburg (BPML)	231.936	- 22.358
B41	Woningbouw vml. locatie tenniscomplex Nieuwstadt	- 7.005	- 10.070
B43	Woningbouwlocatie Op de Baant St. Joost	- 9.835	-
B44	Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt ¹⁾	- 579.704	- 245.168
B45	RvR Oude Rijksweg Noord	- 8.933	-
B46	Bocage	- 1.584	- 314.710
B47	Livar Experience Centre ¹⁾	27.652	19.971
B48	Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat	243.084	- 925.030
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers ¹⁾	19.394	106.666
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	1.018.361	- 4.776

- /- betekent een positief resultaat (opbrengsten hoger dan kosten)

De gepresenteerde verwachte eindresultaten, zijn de resultaten rekening houdend met subsidies.

1) Voor deze geprognostiseerde verliezen is een voorziening getroffen, zie 'voorziening verliezen grondexploitatie'.

Toelichting complexen in exploitatie

B03 De Berk

De laatste bouwkaavel op bedrijventerrein de Berk (Kelvinweg) is begin 2021 verkocht. Na afronding van de bouwwerkzaamheden worden nog enkele werkzaamheden aan de openbare ruimte uitgevoerd waarna de grondexploitatie in 2022 afgesloten kan worden.

B05 Herstructurering bedrijventerrein 'de Loop'

Op dit bedrijventerrein is nog één gemeentelijke kavel te koop. Deze is gelegen naast de Gamma.

Met het oog op de verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming op de Zuiderpoort en daarmee ook het bedrijventerrein (nu en in de toekomst) adviseren externe deskundigen diverse verkeersmaatregelen waarvoor verschillende prioriteiten gelden.

Eén prioritaire verkeersmaatregel is opgenomen in de exploitatie van de Loop waarvoor in eind 2019/ begin 2020 een schetsontwerp is opgesteld.. De verdere uitwerking en (besteks)voorbereiding wordt in 2022 opgepakt. Behalve deze verkeersmaatregel is de exploitatie van de Loop voor het grootste deel afgerond.

B027 Businesspark Midden Limburg (BPML)

De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie een vergoeding bovenwijkse voorzieningen die volgens de nota reserves en voorzieningen, wordt gestort in de reserve deelneming OML BV.

B41 Woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt

Het bouwplan behelst de realisatie van 6 seniorenwoningen. De woningen zijn begin 2021 opgeleverd en inmiddels bewoond. Swentibold projectontwikkeling B.V. uit Sittard is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Naar verwachting is het project medio 2022 afgerond.

B43 Woningbouw locatie Op de Baant St Joost

Het bouwplan behelst de realisatie van 8 levensloopbestendige woningen en 6 woningen voor eigenbouwers. Met de realisatie van het project is begin 2019 gestart. De 8 levensloopbestendige woningen zijn gereed en bewoond. Van de 6 woningen door eigenbouwers te realiseren zijn er een aantal gereed en bewoond. De overige woningen zijn in aanbouw.

BurgtBouw uit Deurne is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Naar verwachting is het project eind 2021 – begin 2022 afgerond.

B44 Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt

De gemeente heeft een anterieure exploitatieovereenkomst met MVJ Ontwikkelingen BV uit Echt (onderdeel van Mulleners Vastgoed BV, hierna MVJ) gesloten voor een woningbouwontwikkeling op de voormalige schoollocatie Burg. Willemeschool in Nieuwstadt. Het woningbouwplan voorziet in de bouw van maximaal 24 grondgebonden woningen. Door de sloop van het naastgelegen fitnessgebouw worden hier nog 3 woningen aan toegevoegd.

Het bestemmingsplan is in juni 2020 door de raad vastgesteld. Met het bouwrijp maken van het exploitatiegebied is in juni 2021 gestart. Met de woningbouw is na de zomer van 2021 begonnen.

MVJ is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van de boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Na aanleg van de infrastructuur wordt deze aan de gemeente in eigendom over gedragen.

B45 RVR Oude Rijksweg Noord

De gemeente is een exploitatieovereenkomst aangegaan met RVR Limburg CV over de ontwikkeling van 4 zogeheten ruimte voor ruimte woningbouw kavels op de locatie Oude Rijksweg Noord in Susteren. Het bestemmingsplan is in 2019 vastgesteld en de kavels zijn door RVR Limburg CV verkocht aan particuliere kopers. In 2022 wordt de bouw van de woningen afgerond. Na de bouw van de woningen, wordt de aanpassing van het openbaar gebied afgerond en vinden waar nodig herstelwerkzaamheden plaats.

B46 Bocage

De grondexploitatie zelf vindt plaats via de eerder beschreven PPS-constructie.

De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie van de samenwerkingsmaatschappij Bocage per m² verkochte bouwgrond een vergoeding bovenwijkse voorzieningen, die wordt toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf. De inkomsten volgen de planning en gronduitgifte van de grondexploitatie.

B47 Livar Experience Centre

De gemeente is een verkoopovereenkomst aangegaan met de Holding Sus-Scrofa over de verkoop van 41.680 m² landbouwgrond aan de Zandweg in Maria Hoop om ter plaatse een Livar Experience Centre te kunnen realiseren. Het bijbehorende bestemmingsplan 'Abdij Lilbosch/ LILVAR Experience Centre' is door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd. Voor de realisatie van het project wordt een nieuw bestemmingsplan in procedure gebracht. Het plan wordt in 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. De verwachting is dat het plan in 2023 onherroepelijk wordt. De eigendomsoverdracht van de gronden vindt uiterlijk 12 maanden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan plaats.

B48 Locatie Juliana-straat/Emmastraat /Mussenstraat

De gemeente heeft met MVJ Ontwikkelingen BV een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van 24 woningen op de locatie hoek Julianastraat/Emmastraat. Met Nester is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van 90 zorgeenheden op de locatie hoek Emmastraat/Mussenstraat. Voor beide ontwikkelingen is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Ook heeft de raad een budget beschikbaar gesteld voor de realisering van verkeersremmende maatregelen op de Mussenstraat en Emmastraat. Voor beide projecten is de omgevingsvergunning

voor het bouwen aangevraagd. De start van de bouw is voorzien is 2021, maar hangt mede af van het tempo waarin de Raad van State de beroepschriften tegen de vaststelling van de bestemmingsplan in behandeling neemt.

B49 Dakpannenlocatie Cuijpers

De gemeente is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst aangegaan met Vof 't Thaal voor de ontwikkeling van 64 woningen op de locatie van de voormalige dakpannenlocatie Cuijpers in de wijk Schilberg. Het projectgebied betreft ook de voormalige locatie van buurthuis Blomehaof. Het ontwerp-bestemmingsplan gaat medio 2021 ter inzage, vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien in het laatste kwartaal van 2021. De eerste werkzaamheden vinden naar verwachting in 2022 plaats. In de raadsvergadering van december 2020 is het grondexploitatie-complex vastgesteld en is een budget beschikbaar gesteld van € 175.000 voor de verbetering en aanpassing van het naastgelegen openbaar gebied.

B50 Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III

Nadat vrijwel alle kavels op de Berk verkocht waren zijn de mogelijkheden van uitbreiding van dit bedrijventerrein onderzocht met als doelstelling om additionele en toekomstbestendige kavels te maken voor het MKB. Voor dit plan is de Wet voorkeursrecht gemeente gevestigd en heeft de Raad de grondexploitatie voor deze uitbreiding vastgesteld. De grondverwerving en de (voorbereiding) planologische procedure zijn medio 2021 gestart. Vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien in het voorjaar van 2022 waarna gestart kan worden met de 1e fase van de uitbreiding.

Overzicht meerjarenraming baten en lasten per complex

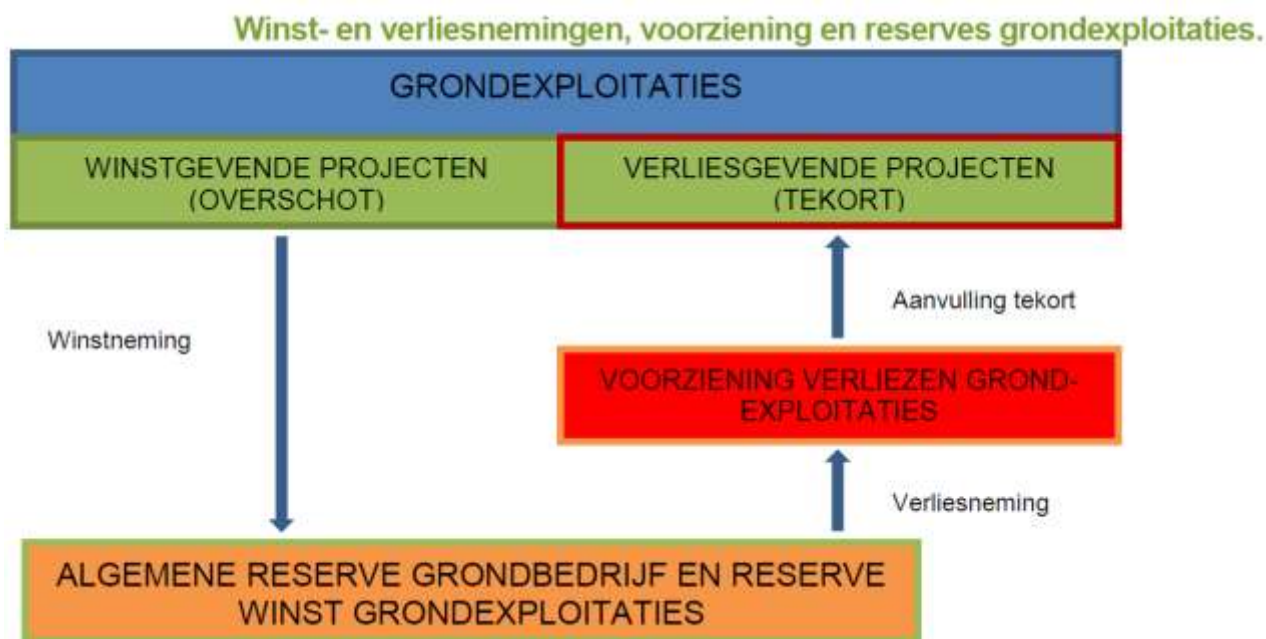
In onderstaande tabel worden over de jaren 2022 tot en met 2025 de baten en lasten per complex weergegeven, zoals verwerkt in deze begroting.

Nr.	Complexen in exploitatie		2022	2023	2024	2025
B05	Herstructurering de Loop	baten	685.800			
		lasten	849.718			
		toename boekwrd.	163.918			
B44	Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt	baten	477			
		lasten	52.318			
		toename boekwrd.	51.841			
B46	Bocage	baten	45.000	45.000	45.000	45.000
		lasten	45.000	45.000	45.000	45.000
B47	Livar Experience Centre	baten		494.971		
		lasten	9.798	429.521		
		toename boekwrd.	9.798	-65.450		
B48	Locatie Julianastraat/ Emmastraat/Mussenstraat	baten	2.875	1.503		
		lasten	151.958	164.925		
		toename boekwrd.	149.083	163.422		
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt	baten		106.666		
		lasten	25.600	15.836		
		toename boekwrd.	25.600	-90.830		
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	baten	2.392.000	199.000		5.018.522
		lasten	3.208.395	1.918.382	328.508	1.246.967
		toename boekwrd.	816.395	1.719.382	328.508	-3.771.555

Risicobeheersing

Volgens de nota Risicomanagement worden van de grondexploitaties periodiek (o.a. bij de jaarrekening en begroting) op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico ge-

kwantificeerd. Deze restrisico's vormen de grondslag en worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandvermogen. Verder wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Winstnemingen

Winstneming bij grondexploitaties gebeurt volgens de 'Percentage of completion – methode' (Poc-methode) omdat deze is voorgeschreven door de Commissie BBV. De gemeente is zelf voorstander van een voorzichtig beleid.

Dit houdt in dat er ook daadwerkelijk sprake moet zijn van gerealiseerde winsten (rekening houdende met de nog te realiseren kosten).

Het verschil tussen de verplichte winstneming volgens Poc-methode en de door de gemeente gehanteerde winstneming wordt toegevoegd aan een aparte reserve 'Winst Grondexploitaties' (RWG). Zodra winsten ook volgens gemeentelijk beleid als gerealiseerd gelden, worden deze bij de afsluiting van het boekjaar vanuit de RWG overgeboekt naar de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). Op de RWG ligt telkenmale een claim voor het nog aan de ARG over te boeken bedrag. Overboekingen vanuit de RWG kunnen dus enkel naar de ARG plaatsvinden.

Verliesnemingen

Als tekorten worden geconstateerd of worden voorzien, wordt op basis van het voorzichtigheidsprincipe de Voorziening verliezen grondexploita-

ties (aan)gevuld ter hoogte van het (te verwachten) verlies. Als de verliezen daadwerkelijk worden gerealiseerd, vindt verliesneming plaats via die gevormde voorziening.

Voorziening verliezen grondexploitaties

De Voorziening verliezen grondexploitaties moet voldoende groot zijn om in de exploitatietekorten te voorzien. Voeding gebeurt vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG), maar kan ook vanuit andere reserves en/of middelen plaatsvinden. De gemeente Echt-Susteren bepaalt (voorzichtigheidshalve) de hoogte van deze verliesvoorziening op eindwaarde (inclusief rente op einde looptijd).

Reserves grondexploitaties

De grondexploitatie gerelateerde reserves zijn de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) en de daarmee verbonden Reserve Winst Grondexploitaties (RWG). De ARG dient als buffer voor de grondexploitaties. Winstnemingen, al dan niet tussentijds, worden (wanneer nodig via de Reserve Winst Grondexploitaties) toegevoegd aan de ARG. Ook wordt er jaarlijks rente toegevoegd aan deze reserves. Daar tegenover staat dat de Voor-

ziening verliezen grondexploitatie ten laste van de ARG wordt gevoed.

Meerjarig verloop ARG

Op basis van geactualiseerde grondexploitatie en herberekeningen worden in onderstaand overzicht de te verwachte winstnemingen van deze reserves weergegeven. Daarnaast wordt, ook rekening houdend met onttrekkingen (bijvoorbeeld voor de genoemde verliesvoorziening), claims en toevoegingen/stortingen, ook een prognose gemaakt van de ARG voor de jaren 2021 tot en met 2025.

Alleen de middelen die daadwerkelijk in de ARG zijn opgenomen, zijn, rekening houdend met de al opgenomen claims en onttrekkingen, beschikbaar. Zie de tabel aan het einde van deze paragraaf.

Vorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitatie.

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uitleg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitatie maken, voordat de raad hiervoor middelen ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt.

Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks

zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal €100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitatie, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie danwel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in een actieve dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder 'Immateriële Vaste Activa (ImVA)' danwel 'Overlopende activa'.

Overgang naar exploitatie

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA danwel overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking

De op ImVA danwel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de Algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de Algemene reserve grondbedrijf.

MEERJAREN RAMING ALGEMENE RESERVE GRONDBEDRIJF (ARG)						
Bedragen in €		2021	2022	2023	2024	2025
Stand Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG)	(1)	7.011.729 a)	7.473.634	7.658.196	7.729.522	7.800.848
PROJECTEN		2021	2022	2023	2024	2025
		VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG
De Berk		185.292				
Herstructurering BT de Loop			95.218			
Bocage		45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
BPML / BT St. Joost						
Woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt		532				
Woningbouw Op de Baant St. Joost						
Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemsschool Nieuwstadt		227.150	18.018			
Livar Experience Centre						
Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat		695.647	96.958	132.425		
Dakpannenabriek Cuijpers Echt						
Uitbreiding de Berk III b)						
Mutatie ARG n.a.v. resultaten (afgeronde) projecten in betreffend jaar	(2)	1.153.621	255.194	177.425	45.000	45.000
ONTREKKINGEN		2021	2022	2023	2024	
Representatie grondbedrijf		18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Div. kosten (bijv. prijzenboek)		5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
VBP last Grondbedrijf		PM	PM	PM	PM	PM
Reserve majeure projecten inzake locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat		695.647	96.958	132.425		
Klooster Koningsbosch (cfm 1e berap 2020)		15.000				
CP Susteren cfm. raadsbesluit 16-12-2020		25.816				
TOTAAL ONTREKKINGEN	(3)	759.463	119.958	155.425	23.000	23.000
TOEVOEGINGEN / STORTINGEN		2021	2022	2023	2024	2025
Rentetoevoeging over de stand per 01-01 c)		67.747	49.326	49.326	49.326	49.326
TOTAAL TOEVOEGINGEN / STORTINGEN	(4)	67.747	49.326	49.326	49.326	49.326
PROGNOSE ARG excl. niet in de begroting opgenomen claims (= 1 plus 2 minus 3 plus 4)	(5)	7.473.634	7.658.196	7.729.522	7.800.848	7.872.174
Niet in de begroting opgenomen claims		T/m 2021	2022	2023	2024	2025
Echt-Zuidoost: reserve kapitaalstorting en aanv. finan. kapitaalstorting, conform rbsl. dec. 2011		72.849				
Vorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties d)		140.355	100.000	100.000	100.000	100.000
Poort van Echt cf raadsbesluit juni 2021		727.000				
Totaal niet uit de begroting blijkende claims	(6)	940.204	100.000	100.000	100.000	100.000
PROGNOSE ARG incl. niet in de begroting opgenomen claims (= 5 minus 6)		6.533.430	7.558.196	7.629.522	7.700.848	7.772.174
per 31-12		2021	2022	2023	2024	2025
a) Betreft de ARG per 31 december 2020 conform de jaarrekening 2020						
b) Een (positief) resultaat/afdracht naar de ARG wordt pas na 2025 verwacht						
c) Conform de nota 'Reserves en voorzieningen' vindt een rentetoevoeging plaats aan de ARG.						
Voor wat betreft 2022 bedraagt het rentepercentage 0,66%. Ook voor de daarop volgende jaren is dit rentebedrag aangehouden.						
d) In de bovenstaande meerjarenraming is jaarlijks een claim van € 100.000 opgenomen t.b.v. het voorbereidingskrediet facilitaire en actieve grondexploitaties.						
Verwezen wordt naar de voorgaande pagina's in deze paragraaf grondbeleid.						